

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

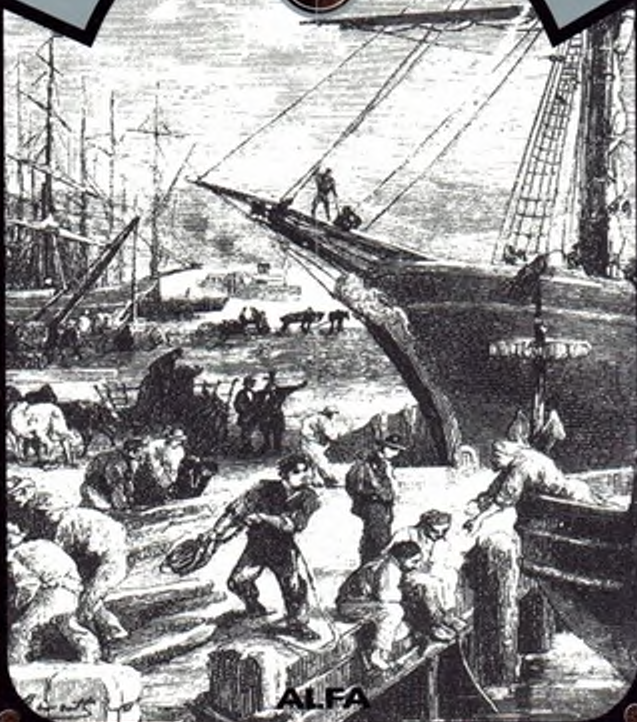
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 29

JULES VERNE

ROBINSONLAR OKULU

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 29

ROBINSONLAR OKULU

Dayısı William W. Kolderup'ın San Francisco'daki otelinde rahat içinde yaşayan Godfrey Morgan'ın en büyük hayali evlenmeden önce tek başına dünyayı gezmektir. Okuduğu kitapların etkisiyle, ıssız bir adada yaşam mücadelesi vereceği günleri bile düşlemektedir. Sonunda dayısı ve nişanlısının iznini, yanına da adabımuâşeret öğretmeni Tartelette'i alarak hayallerini gerçekleştirmek üzere yolculuğa çıkan Godfrey'yi türlü türlü macera beklemektedir.

Jules Verne'in Daniel Defoe ve David Wyss'den ilhamla yazdığı Robinsonlar Okulu, tıpkı Esrarlı Ada ve İki Yıl Okul Tatili'ndeki gibi, bilgi ve beceriyle ıssız bir adada hayatta kalma temasını işliyor.

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR

1 Buzlar Sfenksi	16 Dr. Ox'un Bir Fantezisi
2 Kaptan Grant'ın Çocukları	17 Esrarlı Ada
3 Karpatlar Şatosu	18 Çin'de Bir Çinlinin Başına Gelenler
4 Arzın Merkezine Seyahat	19 Buzlar Arasında Bir Kış
5 Güzel Sarı Turna	20 Bütün Öyküler
6 Seksen Günde Devri Âlem	21 Yüzen Şehir
7 Macellanya'da	22 İki Yıl Okul Tatili
8 Denizler Altında 20.000 Fersah	23 Dünyanın Ucundaki Fener
9 Balonla 5 Hafta	24 Güney Yıldızı
10 Yirminci Yüzyılda Paris	25 Chancellor
11 İnatçı Keraban	26 Yeşil Işın
12 Begüm'ün Beş Yüz Milyonu	27 Fatih Robur
13 Mişel Strogof	28 Chanteleine Kontu
14 Mathias Sandorf	29 Robinsonlar Okulu
15 Zacharius Usta	

ALFA

alfakitap

alfakitap

alfakitap

www.alfakitap.com

EDİTÖR

JULES VERNE

1828 yılında Fransa'nın Nantes kentinde doğdu. Ailesinin isteğine uyarak hukuk diploması aldı. Şahsen tanıştığı Victor Hugo, Alexandre Dumas (Fils) gibi yazarların etkisinde tiyatro eserleri, şiirler yazdı. Yaşadığı bohem hayata kızan babasının maddi desteğini çekmesi üzerine geçimini yazarak karşılamaya karar verdi. 1863'te kaleme aldığı *XX. Yüzyılda Paris*'i yayıncısı Hetzel fazla uçuk bulup yayımlamadı. Bir tarafa atılan bu müsveddeler ancak 1994'te bulunup yayımlanabildi. Bir tek bu kitaba bakarak bile günün bilimsel ve teknolojik gelişmelerinden hareketle yüz yıl sonraki gelişmelere ilişkin kestirimlerde bulunmakta Jules Verne'nin dünyada bir eşinin daha olmadığı görülür. Verne, "Olağanüstü Yolculuklar" üst başlığıyla yayımlanan romanlarında okurunu Fransa'dan başlayıp diğer Avrupa ülkelerinde, sonra Türkiye dahil Asya, Afrika, Amerika, Avustralya'da, kutuplarda, okyanuslardaki takımadalarda, derken gezegenimizin içinde yolculuğa çıkardıktan sonra Ay'a, daha sonra da Güneş Sistemine götürür. Fantastik sayılabilecek roman ve öykülerinin yanı sıra bilimkurgu sınırlarında dolaşanları da bulunmakla birlikte eserlerinin çoğunun yarı-bilimsel romanlar olduğunu söylemek pek yanlış olmaz. 1905'te Amiens'de öldüğünde aralarında *Seksen Günde Devri Âlem*, *İki Yıl Okul Tatili*, *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* gibi dünyanın en çok okunmuş kitaplarının da bulunduğu, bir kısmı ölümünden sonra basılacak olan çok sayıda eser bırakmıştı. Eserlerinin sayısını tam olarak vermek zordur. Bilinen 54 romandan başka 22 öykü kitabı, inceleme kitapları bulunmaktadır.

ASLI AVCAN

2013 yılında Galatasaray Üniversitesi Felsefe Bölümünden birincilikle mezun oldu. Bourse d'Excellence Ampère diye nitelendirilen yüksek başarı bursunu almaya hak kazanarak Fransa'nın önde gelen okullarından biri olan École Normale Supérieure'e kabul edildi. *Aristoteles'te Sonsuzluk Kavramı Üzerine* adlı teziyle yüksek öğrenimini onur derecesiyle tamamladı. Özellikle Antik Yunan Felsefesi ve Mantık alanlarıyla ilgilenen Avcan, kendini bu alanlarda geliştirmek için 2015 yılı itibarıyla Sorbonne Üniversitesinde doktora öğrenimine başladı. Çeşitli felsefe dergilerinde yayımlanmış makaleleri ve çevirileri bulunmaktadır.

Robinsonlar Okulu

L'École des Robinsons

© 2020, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Fransızcadan Çeviren Aslı Avcı

İllüstrasyonlar Léon Benett

Editör Esra Kökkılıç

Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt

Sayfa Tasarımı Yavuz Karakaş

ISBN 978-625-449-164-1

1. Basım: Kasım 2020

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftahavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

JULES VERNE
ROBINSONLAR OKULU

Çeviren

ASLI AVCAN

ALFA

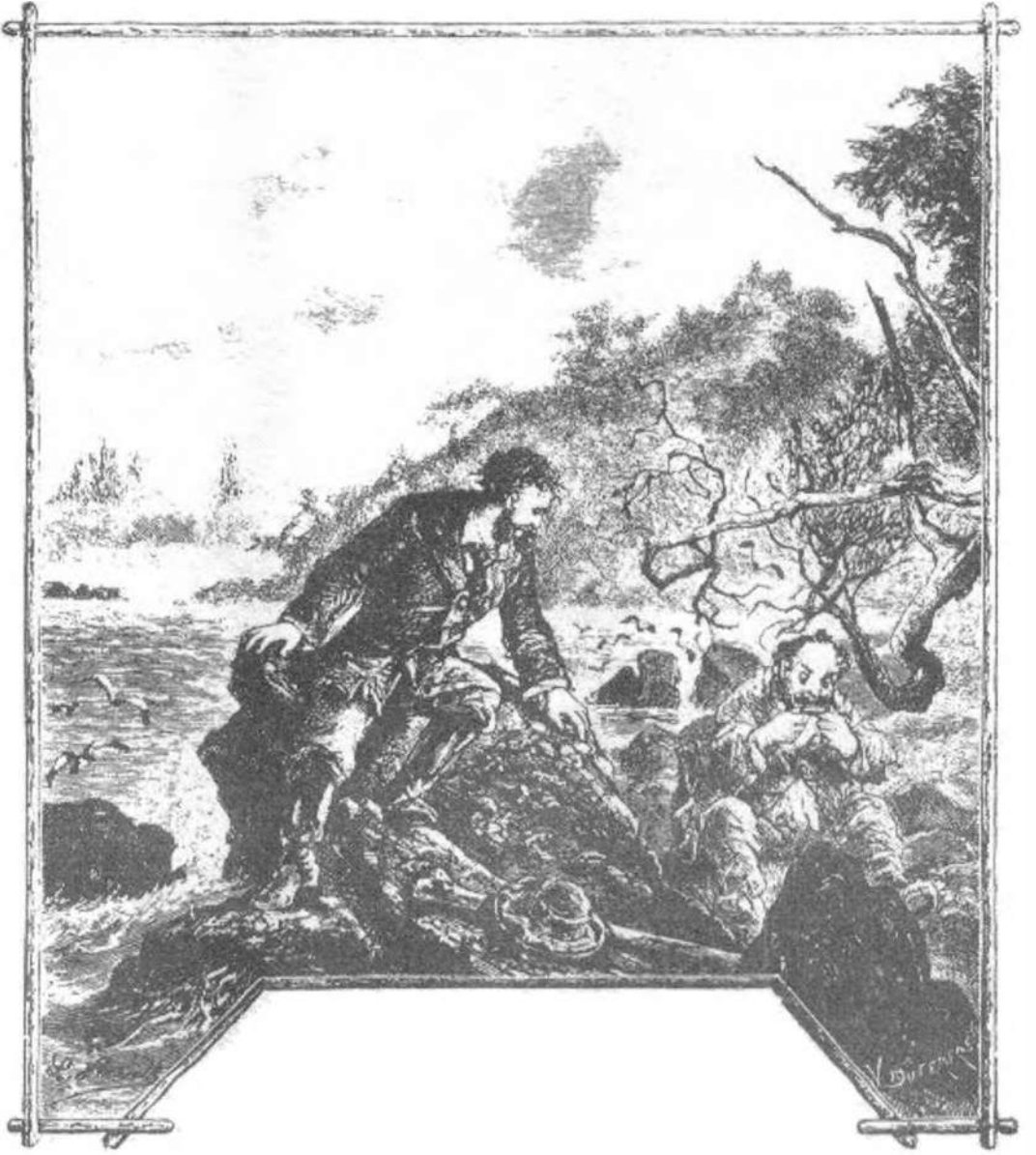
JULES VERNE
L'ÉCOLE DES ROBINSONS

DESSINS PAR L. BENETT

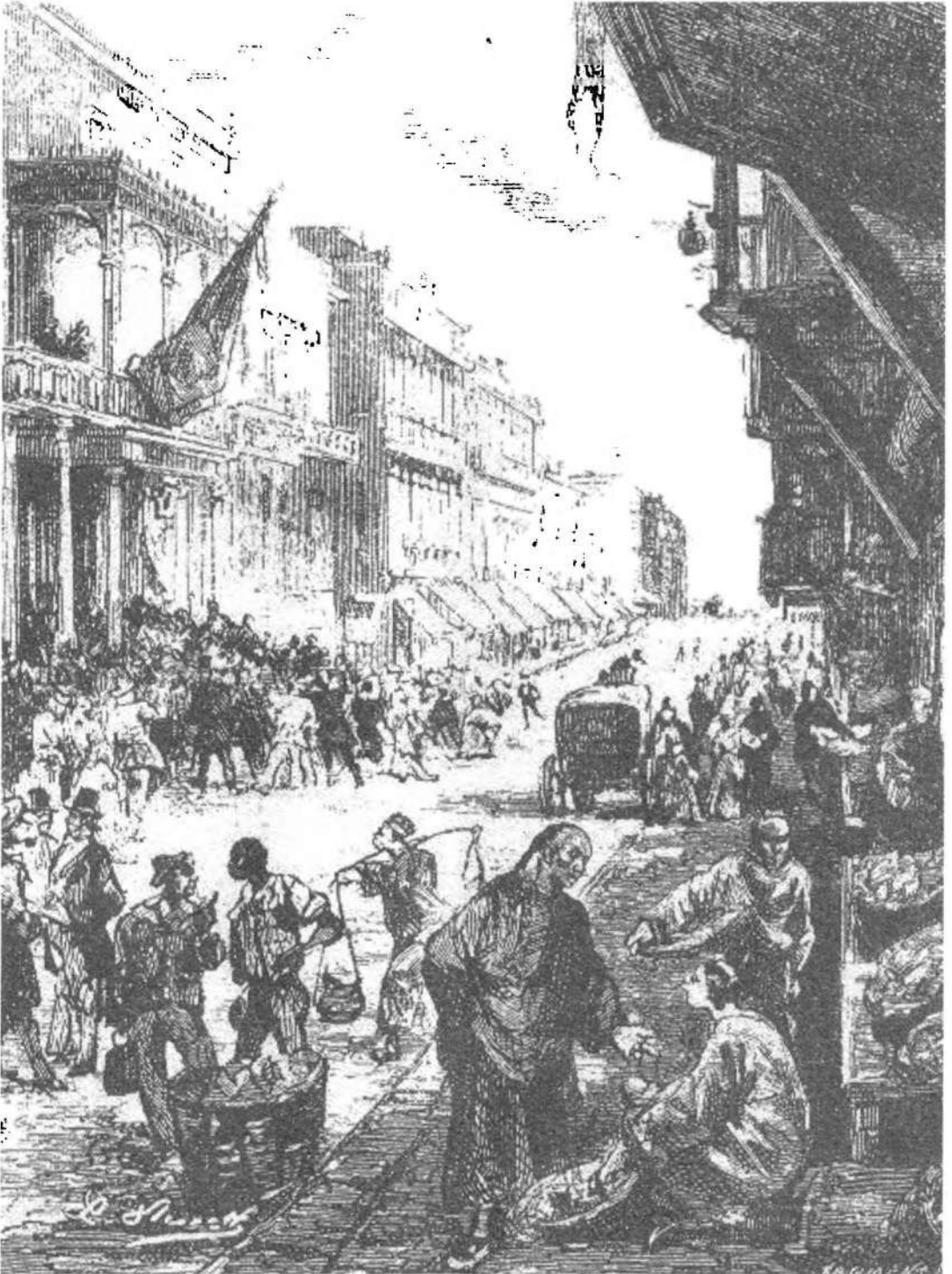
I

Okuyucu bu bölümde eğer isterse Pasifik okyanusunda bir ada satın alma imkânı bulacaktır.

“En yüksek nakit fiyatı veren son müzayedeciye satılık ada,” diye nefes almadan ardı ardına yinledi müzayede görevlisi Dean Felporg eşi benzeri olmayan bir satışın şartlarının tartışıldığı salonda.

eyaletlerinden gelen hatırı sayılır sayıda Amerikalı değil, aynı zamanda dünyanın nüfus sıralamasında altıncı sırada yer alan Fransızlardan birkaçı; uzun yün şallarına sarınmış Meksikalılar; geniş kollu tunikleri, sivri ayakkabıları, koni biçimli şapkalarıyla Çinliler; Büyük Okyanus'un Yeni Kaledonyalıları, hatta Trinity dereninin kıyılarından gelen Siyah-Ayaklılar, Koca-Karnlılar ve Düz-Kafalılar vardı.

Sacramento sokağı.

Hemen şunu da ekleyelim, olay her ne kadar kumluk alanlarda altın arama işletmelerinin iki dünyanın altın arayıcılarının dikkatini çektiği, 1849'dan 1852'ye kadarki süreyi kapsayan o döneme denk gelmiyor olsa da Kaliforniya eyaletinin merkezinde, yani San Francisco'da geçiyor. Ancak San Francisco başlarda olduğu gibi Sierra Nevada sıradağlarının batı yamacındaki altın rezervlerine akın edenlerin bir geceliğine konaklamak için uğradığı bir kervansaray, bir iskele, bir sığınak değildi artık. İki tepe arasına kurulu, eski fakat önceleri pek de bilinmeyen Yerba-Buena şehri, yüz binden fazla nüfusuyla son yirmi yılda kıyı şeridinde hak ettiği yeri alarak benzerleri arasında eşsiz bir şehir haline gelmişti. Göz alabildiğince yüksek tepelere kadar uzanan bu şehir, Lima, Santiago, Valparaíso gibi bütün rakiplerini tahtından ederek Amerikalılar tarafından bir anda "Pasifik'in Kraliçesi", "Batı Kıyılarının Şerefi" ilan edilmişti.

O gün, yani 15 Mayıs günü hava soğuktu. Kutupsal akıntıların etkisine doğrudan maruz kalan bu ülkede, mayıs ayının ilk haftaları daha çok Orta Avrupa'daki mart ayının son haftalarını andırıyordu. Ancak bu açık artırma salonunun içinde hiç kimse soğuğun farkında olmayacaktı. Aralıksız çınlayan sesiyle zil, orada bulunanlar arasında geçecek büyük mücadeleyi haber verdi. Dışarıdaki dondurucu soğuğun aksine, içeride orada bulunanların döktüğü ecel terlerini artıracak türden bir yaz sıcağı vardı.

Bütün bu işgüzarların müzayede salonuna kazanmak niyetiyle geldiğini düşünmeyin sakın.

Hatta bana kalırsa salonda sadece meraklılar vardı. Kim hükümetin satışa çıkarmak gibi garip bir fikri ortaya attığı bir Pasifik adasını, yeterince zenginse tabii, satın alacak kadar çılgın olabilir ki? Fiyatın artırılmayacağı, hiçbir heveslinin kendini müzayede ateşine kaptırmayacağı düşünülüyordu. Öte yandan nidaları, hareketleri ve ilgi çekici metaforlarla süslediği satış oyunlarıyla ortalığı kızıştırma niyetindeki çığırtkanın da bir suçu yoktu.

Kalabalık gülüşüyordu ama itiş kakış yoktu.

“Ada! Satılık ada!” diye tekrar etti Gingrass.

“Ama alımlık değil!” diye cevap verdi cebinde metelik bulunmayan bir İrlandalı.

“Öyle yüksek maliyetli bir ada ki İngiliz dönümü altı dolar bile etmiyor!” diye bağırdı müzayede sorumlusu Dean Felporg.

“Ve yüzde yedi buçuk bile kâr getirisi yok!” diye atıldı çiftlik işlerinden çok iyi anlayan zengin bir çiftçi.

“Bir ada ki, çevresi altmış dört mil,” alanı iki yüz yirmi beş İngiliz dönümü” bile etmez!”

“Hiç olmazsa zemini sağlam mı bari?” diye sordu yaşlı, alkolik ve kudretli kişiliğiyle her an tartışmaya gönüllü gibi görünen bir Meksikalı.

“Bakir ormanlarla, çayırlarla, tepelerle, su kaynaklarıyla kaplı bir ada,” diye yineledi çığırtkan.

“Garantisi var mı?” diye haykırdı bir Fransız, sanki açılışı yapmaya çok hazır bir havası vardı.

* 0,4047 hektarlık arazi ölçü birimi, 90 mil hektar –çn.

** Yüz yirmi kilometre.

*** Doksan bin hektar.

Bu meslekte insanların alaylarını anlayabilecek kadar eski olan müzayede sorumlusu Felporg: “Evet! Var!” diye cevap verdi.

“İki yıllık mı?”

“Dünyanın sonuna kadar!”

“Hatta daha ötesine!”

“Tertemiz bir ada! Kötü niyetli tek bir hayvanın, geyiklerin, sürüngenlerin olmadığı bir ada!” diye söze girdi çığırtkan.

“Kuşlar da mı yok?” diye sordu şakacı bir adam.

“Ya böcekler?” diye ekledi bir ötekisi.

“En çok arttırana en güzelinden bir ada!” diye yineledi Dean Felporg. “Hadi vatandaş! Pamuk eller cebe! Gayet iyi durumda, neredeyse hiç kullanılmamış, okyanuslar okyanusu Pasifik’teki bu adayı kim istiyor? Yok pahasına satılık! Bir milyon yüz bin dolar! Bir milyon yüz bin dolara alacak bir tüccar var mı aranızda? Kim konuşuyor?... Siz mi bayım?... Siz oradaki... Porselenden Çinli bir öğretmen gibi kafa sallayan... Bir adam var!... İşte ada!... Kim bir ada ister?”

Kalabalıktan bir ses, sanki bir tablodan ya da bir vazodan söz ediyormuş gibi “Objeyi gösterin!” dedi.

Bütün salon kahkahadan kırıldı ancak henüz yarım dolar bile fiyat verilmemişti.

Söz konusu obje her ne kadar elden ele geçecek türden bir şey olmasa da adanın planı yine de halka sunulmuştu. Ne de olsa heveslilerin açık artırmaya çıkarılmış bu altın küreden ne elde edilebileceğini bilmeleri gerekiyordu. Korkacak

hiçbir sürpriz, hiçbir terslik yoktu. Durum, çevreyle uyum, toprağın elverişliliği, zemin desteği, su ağı, iklim, iletişim bağlantıları her şey test edilebilecek kadar ayan beyan ortadaydı. Kimse körü körüne böyle bir şeyi satın almazdı. Fakat satın alınan malın doğası konusunda ortada bir hile olmadığını iddia edenlere inanmak lazımdı, çünkü Amerika'da ve Kaliforniya'daki sayısız gazete, günlük gazeteler; iki hafta bir, haftalık, iki ayda bir ya da aylık yayımlanan bütün dergiler; inceleme yazıları; bültenler hepsi birkaç aydır sürekli halkın dikkatini açık artırmaya çıkarılmasına meclisin tek bir oyuyla karar verilen bu adanın üzerine çekmeye çalışıyordu.

Söz konusu ada San Francisco kıyılarının batı-güney-batısında, Kaliforniya sahil şeridinin yaklaşık dört yüz altmış mil' açıklarında yer alan 32° 15' kuzey enlemi ile Greenwich başlangıç meridyenine göre 142° 18' doğu boylamı arasında kalan Spencer adasıydı.

Spencer adası her ne kadar görece yakında, yani Amerikan suları içinde yer almasına rağmen denizcilikle ilgili ya da ticari bütün hareketlilikten böylesine uzak, böylesine ıssız bir konumda olsun, hayret doğrusu! Ancak kuzeyde ya da güneyde kesişen düzenli akıntılar orada "Tournant de Fleurieu" ismiyle de anılan, suları dingin bir tür göl meydana getirmişti.

Spencer adası işte yönü tayin edilemeyen bu devasa girdabın merkezinde yer alıyordu. Dahası,

açıklarından da çok az gemi geçiyordu. Yeni kıtayı eskisine bağlayarak Çin'e ya da Japonya'ya ulaşan büyük Pasifik suları daha güneyden bir yerden geçiyordu. Tournant de Fleurieu'nün sakin yüzeyi yelkenli gemiler için uygun bir geçit sunarken, hedefe kestirmeden varan buharlı gemiler için buradan geçmenin hiçbir faydası yoktu. Aslında ne yelkenli ne buharlı gemilerin Pasifik okyanusunun denizaltı dağlarından birinin zirvesi gibi öylece tek başına duran Spencer adasını bildiği vardı. Dünyanın gürültüsünden kaçmak isteyen, huzuru yalnızlıkta arayan biri için kıyından birkaç yüz mil uzakta yer alan bu kayıp adadan daha iyisi olamazdı herhalde! Böylesi bir ada ancak Robinson olmaya niyetli biri için ideal olsa gerekti! Tabii ki önce parasını ödemek şartıyla!

Peki ya Birleşik Devletler bu adadan neden kurtulmak istiyordu? Yoksa bu öylesine bir kuruntu muydu? Elbette hayır. Koskoca bir devlet alelade biri gibi öyle kafasına göre davranacak değildi ya! Aslında gerçek şuydu: Bulunduğu konum itibariyle Spencer adası uzun zamandır lüzumsuz bir yer olarak görülüyordu. Orayı sömürgeleştirmek hiçbir işe yaramazdı. Ada, Pasifik çölünün tamamen ıssız bir noktasında yer aldığından askeri açıdan da bir fayda sağlamıyordu. Adanın ticari anlamda da bir numarası yoktu çünkü orada yetişen ürünlerin parası git-gel masraflarını bile karşılamaya yetmezdi. Orada bir hapisane kurmak, kıyı çok yakın olduğundan imkânsızdı. Yani herhangi bir sebepten ötürü bu adaya yerleşmek çok masraflı bir ihtiyaçtı. "Son derece faydacı" adamlardan

oluşan meclis çareyi artık hatırlanamayacak kadar uzun zamandır bir çöl gibi ıssız duran bu Spencer adasını açık artırmaya çıkarmakta bulmuştu. Tek bir şart konmuştu, adayı satın alacak olanın özgür bir Amerikan vatandaşı olması gerekiyordu.

Ancak adayı öyle yok pahasına da satmak istemiyorlardı. Bu yüzden satış fiyatı bir milyon yüz bin olarak belirlenmişti. Bu meblağ alım-satım ve sömürgecilik işleriyle uğraşan herhangi bir finans şirketi için çerez parasıydı, tabii eğer adanın avantajları doğru pazarlanabilirse. Fakat burada sayılacak bir avantaj falan da yoktu doğrusu. Akıllı başında biri için kutup buzullarının ortasındaki bir adacık neyse, Birleşik Devletler'in ücra bir köşesinde yer alan böyle bir ada da oydu. Nitekim bu para hatırı sayılır bir paraydı. Yani aslında beş para etmeyecek böyle bir hayal uğruna bu parayı ödemek için çok zengin olmak lazımdı! Öyle böyle değil hem de çok zengin olmak lazımdı! Zira adayı alacak olanın ödemeyi, Amerikalıların tabiriyle *cash* yani nakit olarak yapması gerekiyordu. Ancak Birleşik Devletler'de bile bir milyon yüz bin doları bozuk para gibi cebinde gezdiren ve geri dönüşü olmayacağını bile bile suya atacak birilerine rastlamanız öyle kolay değildi...

Fakat Meclis'in kararı kesindi, ada bu fiyatın altına asla satılmayacaktı. Bir milyon yüz bin dolar! Bir *cent** aşağısı olmazdı! Aksi taktirde Spencer adası Birleşik Devletler'in malı olarak kalmaya devam ederdi!

---

* Yaklaşık bir Fransız kuruşuna karşılık gelen para birimi.

Hiç kimsenin böyle bir parayı verecek kadar aklını yitirmiş olamayacağını tahmin etmek güç değildi.

Ancak adaya sahip olanın, tabii eğer böyle biri olacaksa Spencer adasının kralı değil, olsa olsa cumhurbaşkanı olabileceği kesin bir dille belirtilmişti. Yani bu kişinin tebaası değil yurttaşları olabilirdi. Bu yurttaşlar da onu belli bir süreliğine yönetici olarak kabul edebilirler ama isterlerse de tekrar seçebilirlerdi. Her durumda bu kişinin kral olması yasaklanmıştı. Birleşik Devletler, Amerikan sularında ne kadar küçük olursa olsun bir krallığı katiyen hoş görmezdi.

Bu şartlar hırslı bazı milyonerleri, Sandwich, Markiz, Tuamotu adalarının ya da Pasifik'te yer alan bunun gibi başka takımadaların vahşi krallarını alt etmek isteyecek bazı patronların hevesini kaçırabilirdi.

Kısacası o ya da bu sebepten dolayı bu işe hevesli kimse çıkmadı. Saatler ilerledi. Çığırkanın yavaş yavaş nefesi tükenmişti. Müzayede sorumlusu tokmağı sağa sola sallıyordu. Belki hevesli birinin kafa salladığını görürüm diye umuyordu. Fakat o kararlaştırılan meblağ mevzu bahis bile değildi.

Şunu da söylemek lazım, ne müzayede tokmağı masanın üzerinde inip kalkmaktan ne de kalabalık beklemekten usanmıştı. Kalabalığın alayları da artarak devam ediyordu. Eğlencenin de ardı arkası kesilmiyordu. Ada için iki dolar öneren bile vardı. Kimisi de adayı satın almak için üstüne para istiyordu.

O sırada çığırtkanın řu sözleri durmadan yankılanıyordu:

“Satılık ada! Satılık ada!”

Ama alacak kimse yoktu işte.

“Orada alüvyonlu ovaların bulunduğunu garanti ediyor musunuz?” diye sordu Merchant-Street toptancısı Stumpy.

“Hayır,” dedi müzayede sorumlusu. “Ama bulunmaması da imkânsız değil. Devlet bu topraklar üzerindeki bütün hakkını adayı satın alacak kişiye bıraktı.”

“Volkan var mıdır adada?” diye sordu Montgomery-Street’te restoran sahibi Oakhurst.

“Hayır volkan yok,” diye karşılık verdi Dean Felporg. “Olsaydı daha pahalı olurdu!”

Onun bu cevabı salonu kahkahaya boğdu.

“Satılık ada! Satılık ada!” diye bağırp duruyordu Gingrass. Adamın yorgunluktan ciğerleri patlamak üzereydi.

“Fiyatının ne bir dolar ne yarım dolar ne de bir cent altında!” diye bir kez daha seslendi müzayede sorumlusu. “Satıyorum! Bir... İki!...”

Müthiş bir sessizlik vardı.

“Eğer artıran kimse yoksa. Artırmayı baştan başlatacağım. Bir! İki!”

“Bir milyon iki yüz bin dolar!”

Bu altı sözcük salonun ortasına bomba gibi düşmüştü.

Salondaki kalabalık bir anda sessizliğe gömüldü. Herkes bu fiyatı ödemeye cesaret eden o cengâver de kimmiş diye bir anda ona döndü...

San Franciscolu William W. Kolderup’tı bu.

II

*San Franciscolu William W. Kolderup ile
Stocktonlu J.-R. Taskinar karşı karşıya.*

Bir zamanlar, milyonları başkalarının binlikleri saydığı gibi sayan olağanüstü zengin bir adam vardı. William W. Kolderup.

Serveti sekiz yüz bin pounda varan, günde elli bin, dakikada otuz altı frank harcayabilen Westminster dükünden; kazancı otuz beş milyonu geçen Nevada Senatörü Jones'dan; yıllık iki milyon yedi yüz elli bin poundu kendisine saatte yüz seksen, saniyede iki kûsur frank kazandıran M. Mackay'dan bile daha zengin bir adam!

Rothschildler, Van Der Biltler, Northumberland dükleri, Stewartlar gibi şu küçük milyonerlerden, Kaliforniya'nın en güçlü bankasının yöneticilerinden, eski ya da yeni dünyanın o varlıklı isimlerinden söz etmiyorum bile çünkü William W. Kolderup onlara olsa olsa sadaka verirdi.

Bu saygıdeğer vurguncunun ucu bucağı olmayan servetinin sağlam temellerini attığı zaman, ilk yerleşimcilerin Kaliforniya'nın verimli topraklarına hücum ettiği zamanlardı. Kolderup, İsviçreli Kaptan Sutter'ın asli ortağıydı. Kolderup'ın servetinin kaynağı olan maden damarı, 1848 yılında bu adamın topraklarında keşfedilmişti. Şansının ve tabii ki zekâsının da yardımıyla o dönemden

sonra Kolderup'ı yeni ve eski, iki dünyanın da nimetlerinden faydalanırken bulduk. Kolderup korkusuzca endüstriyel ve ticari vurgunlara atıldı. Tükenmek bilmez kaynaklarını yüzlerce fabrikayla artırdı da artırdı. Bu fabrikalarda ürettiklerini gemileriyle bütün dünyaya taşıdı. Yani zenginliği yalnızca sayısal olarak değil, geometrik olarak da katlandı. Onun hakkında da şu "milyarderler" hakkında hep söylenen şey söyleniyordu: Parasının hesabını bilmiyor. Aslına bakarsanız kuruşu kuruşuna servetinin hesabını biliyordu.

Bizim onu siz saygıdeğer okuyucularımıza her bakımdan "çok yönlü" bir adam olarak takdim ettiğimiz şu esnada William W. Kolderup yeryüzünün her noktasına yayılmış iki bin işyerini; Amerika'da, Avrupa'da, Avustralya'da bulunan bürolarında çalışan seksen bin işçiyi; üç yüz bin iştirakçiyi; denizlerde onun çıkan uğruna durmadan oradan oraya yol alan beş yüz gemilik filoyu sayıyordu. Bu adam senede yaklaşık bir milyonu çerez gibi pullara ve liman mektuplarına harcıyordu. Nihayetinde o bereketli Frisco'nun -bu Amerikalıların Kaliforniya'nın merkezine kendilerince taktıkları dostane bir lakaptı- onuru ve şerefiydi.

William W. Kolderup tarafından başlatılan bir açık artırma olsa olsa açık arttırmaların en ciddilerinden biri olabilirdi. Nitekim müzayedeyi izleyenler Spencer adasının fiyatını yüz bin dolarla başlatmaya gelenin kim olduğunu öğrendiklerinde karşı konulmaz bir hareketlenme başladı, alaylar durdu, yuhalamalar yerini hayret nidalarına bıraktı, "Yaşasın!" sesleri müzayede salonunu inletti.

Daha sonra bu şamata yerini büyük bir sessizliğe bıraktı. Gözler açıldı, kulaklar dikildi. Bize gelince, eğer orada olsaydık ve eğer hevesli biri çıkıp da William W. Kolderup'la mücadeleye girişme cesareti gösterseydi herhalde yaşanan bu heyecanlı sahneyi bir an bile kaçırmamak için adeta nefesimizi tutardık.

Böyle bir şey olabilir miydi? Mümkün müydü?

Hayır! Her şeyden önce buna ikna olmak için William W. Kolderup'a bir kere bakmak yeterliydi çünkü Kolderup kaybetmenin mevzubahis olduğu bir duruma asla atılmazdı.

William W. Kolderup iri, güçlü, koca kafalı, geniş omuzlu, bütün uzuvları cıvatalarla birbirine sıkıca tutturulmuş gibi yerli yerinde, demir gibi bir adamdı. Hoş ama kararlı bakışları öyle iç karartıcı cinsten değildi. Kırışmış saçları tıpkı bebek saçı gibi kafasının etrafına saçılmıştı. Burun çizgileri muntazaman çizilmiş bir dik üçgen oluşturuyordu. Bıyıkları yoktu. Amerikan stili sakalı çenesine cuk diye oturmuştu. Sakalları üst dudağının ortasındaki çizgide birleşiyor, daha sonra oradan şakaklarına tırmanıyordu. İnce ve narin ağzının içinde inci gibi dizilmiş bembeyaz dişleri vardı. Hortumlar, fırtınalar karşısında bile dimdik ayakta duran komutanlara özgü bir kafa yapısı vardı. Üzerine oturtulduğu güçlü bir boyun sayesinde bu kafa hiçbir kasırga karşısında öyle kolay kolay eğilip bükülmezdi. Açık artırmanın yarattığı bu savaş ortamında bu kafanın aşağıya ya da yukarıya yaptığı her hareket en az yüz bin dolar demekti!

Yani Kolderup'la mücadele edilemezdi.

Müzayede görevlisi, harcadığı zamanın sonunda kendi çıkarına olacağını fark eden birine özgü o vurguyla “Bir milyon iki yüz bin dolar, bir milyon iki yüz bin!” diye bağırdı.

“Bir milyon iki yüz bin diyen bir alıcı var!” diye bağırdı çığırtkan Gingrass.

“Oh be! Ne güzel hiç de korkmadan bu fiyat verilebiliyor!” diye mırıldandı Garson Oakhurst. “William Kolderup kaybetmeyecektir!”

“Kimsenin fiyatı artırmayı göze alamayacağını biliyor da ondan!” diye cevap verdi Merchant-Street'den bir toptancı.

“Şşşt sessizlik!” denilince bu iki soylu tüccar mutlak bir sessizliğe büründü, çünkü herkes müzayede görevlilerini duymak istiyordu. Kalpler ağızlarda atıyordu. William W. Kolderup'ın sesine karşılık vermeye cesaret edecek bir ses olabilir miydi? O hali görülmeye değer olan Kolderup kıpırdamıyordu. Sanki bu durumla hiç ilgilenmiyormuş gibi sakince orada duruyordu. Fakat yakınında olanların söylediğine göre dolar bürümüş gözleri her an ateş almaya hazır silahlar gibiydi.

“Var mı artıran?” diye sordu Dean Felporg.

Kimse sesini çıkarmadı.

“Bir! İki!...”

“Bir! İki!...” diye tekrar etti Gingrass. Doğrusu müzayede görevlisiyle bu türden paslaşmalara alıştı.

“Satıyorum!”

“Satıyorum!”

“Spencer adasını içindeki her şeyle birlikte bir milyon iki yüz bin dolara satıyorummmmm!”

“Bir milyon iki yüz bin dolar!”

“İyice anladınız mı, iyi işittiniz mi?”

“Pişman olmayın sonra?”

“Spencer adasını bir milyon iki yüz bin dolara satı...”

Sıkışmış göğüsler her nefeste bir inip bir kalkıyordu. Son saniyede artıran olacak mıydı acaba?

Sağ elini masanın üzerinde gergin bir şekilde tutan müzayede görevlisi Felporg, fildişi tokmağa davrandı... Bir anda, tek bir an içinde artırma sona ermiş olacaktı!

Halk, Lynch yasası yürürlüğe konulurken bile bu kadar etkilenmiş olamazdı herhalde!

Tokmak yavaşça aşağı indi, neredeyse masaya dokunacaktı sonra yeniden yukarı kalktı, bir an için hedefini ikiye ayırmak üzere olan bir nişancının elindeki kılıç gibi sallandı ve sonra yeniden hızla yere indi...

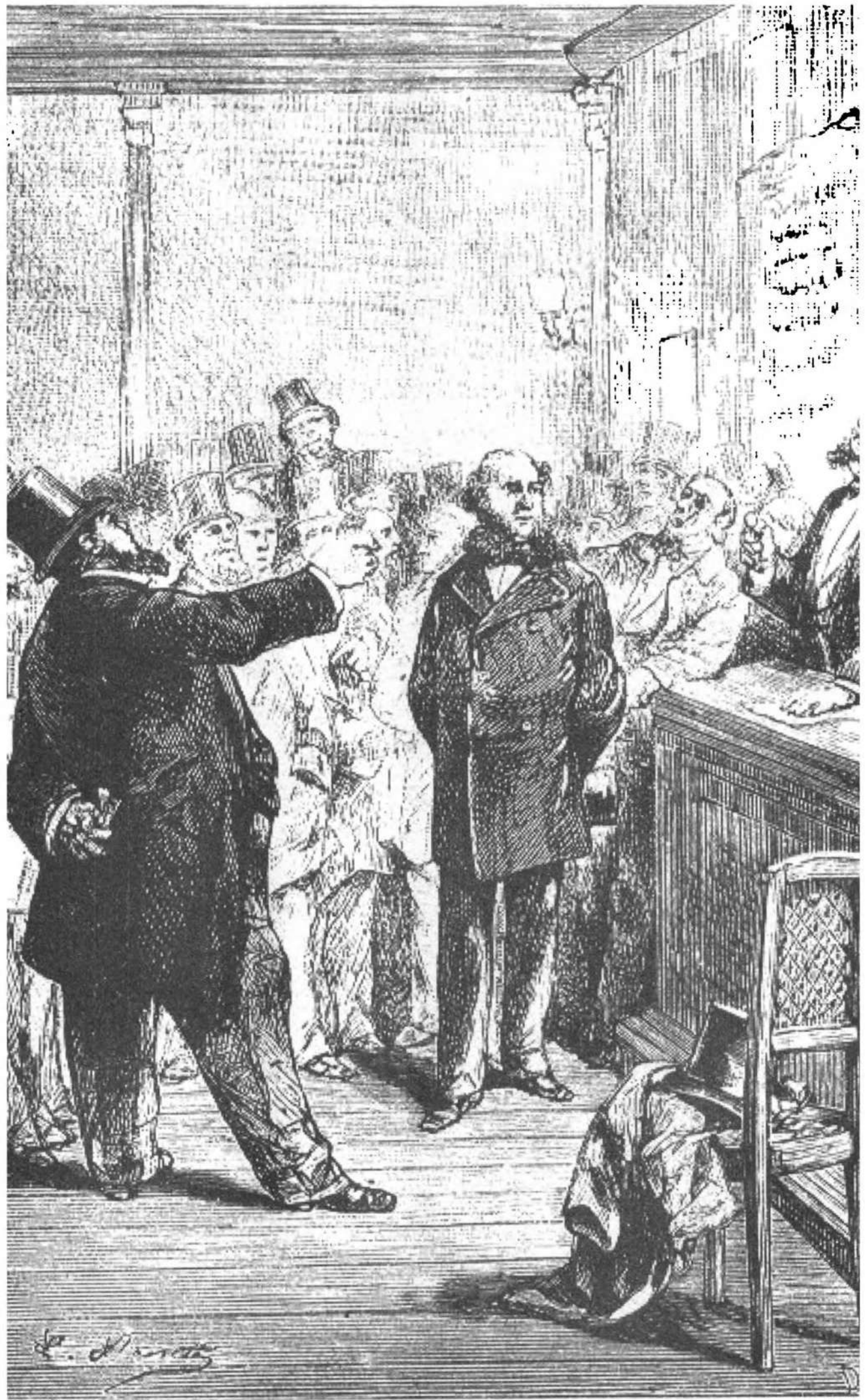
Fakat o sert vuruşun gerçekleşmesine ramak kala şu birkaç sözcük duyuldu:

“Bir milyon üç yüz bin dolar!”

Önce genelde şaşkınlıkla gelen o ilk “Ooo!” sesi işitildi sonra da -ki bu genelde olmazdı-memnuniyetten kaynaklı ikinci bir “Ooo!” Fiyatı artıran biri vardı. Demek ki bir mücadele olacaktı.

San Franciscolu William W. Kolderup'ın dolarcıklarıyla yarışmaya cesaret eden bu gözü pek de kim oluyordu?

Stockton'dan J.-R Taskinar'dan başkası değildi bu.

“Bir milyon üç yüz bin dolar!”

J.-R Taskinar zengin olduğu kadar ağır da çekiyordu. İki yüz yirmi iki kilogramdı. Chicago’da yapılan en şişman adamlar yarışmasında sadece “ikinci” gelmiş olması, ona akşam yemeğini tamamlayacak süre bırakılmadığı içindir. Üstelik bu yarışmada bir düzine kilo kaybetmiştir.

O koca mabadı sığabilsin diye özel koltuklar yapmak gereken bu ızbandut, San Joachim bölgesindeki Stockton şehrinde yaşıyordu. Burası, güney madenlerinin antrepo merkezi ve kuzeydeki madenlerden çıkan ürünlerin toplandığı Sacramento’ya dişli bir rakip olması sebebiyle Kaliforniya’nın en önemli şehirlerinden biriydi. Ayrıca hatırı sayılır miktarda Kaliforniya buğdayının gemilere yüklendiğı bir yerdi.

Taskinar şanını, yalnızca madencilige ve tahıl ticaretine değil aynı zamanda adeta çağlayan gibi kasasına akan petrole de borçluydu. Üstelik büyük bir kumarbazdı, talihli bir kumarbazdı ve poker, yani Batı Amerika ruleti ona her zaman full seri vererek çok bonkör davranırdı. Fakat zengin olmasına zengindi de çirkin bir adamdı, öyle ki ülkede sıkça kullanılan o “soylu” sıfatını kimse öyle gönül rahatlığıyla ona yakıştıramazdı. Yine de, dedikleri gibi iyi bir savaş atıydı ve belki de sırtına kaldırabileceğinden fazlası yüklenmişti. Şu da kesindi, bu adam fırsatını bulduğı anda Kaliforniya tipi bir silah olan *derringer*’ini kullanmaktan asla çekinmezdi.

Her durumda J.-R. Taskinar özellikle William W. Kolderup’tan nefret ediyordu. Onun servetini, konumunu, saygınlığını kıskanıyordu. Yağ

tulumu gibi bir adamın zayıf bulduğu bir adam karşısında duyduğu haklı hınçla küçümsüyordu Kolderup'ı. Stockton tüccarının San Francisco tüccarını sırf rekabet hırsıyla iyi ya da kötü herhangi bir işte alt etmeye çalışması da ilk kez olmuyordu. William W. Kolderup bu adamı yakından tanıyordu ve her karşılaşmalarında damarına basmak için onu hor gören bir tavır takınıyordu.

J.-R. Taskinar'ın, rakibinin bir türlü hazmedemediği son başarısı, son eyalet seçimlerinde onu ezip geçmiş olmasıydı. Bütün çabalarına, tehditlerine, karalamalarına rağmen –aracı simsarlara boşu boşuna harcanan binlerce doları saymıyorum bile– Sacramento'nun yasama konseyinin başına geçen William W. Kolderup olmuştu.

Nasıl olduğunu bilemem ama J.-R. Taskinar, William W. Kolderup'ın Spencer adasını satın alma niyetini bir şekilde öğrenmişti. Şüphesiz bu ada onun için ne kadar işe yaramazsa rakibi için de öyleydi. Fakat kimin umurunda? İşte karşısında yeniden mücadele etme, savaşma belki de kazanma ihtimali vardı. J.-R. Taskinar böyle bir fırsatı kaçıramazdı.

J.-R. Taskinar'ın müzayede salonuna, sinsi planlarından haberdar olmayan bu meraklı kalabalığın arasına geliş amacı da buydu. Hamle yapmadan önce silahlarını kuşanması ve rakibinin mümkün olan en yüksek fiyatı vermesi için pusuya yatıp beklemesi de bu yüzdendi.

William W. Kolderup sonunda "Bir milyon iki yüz bin dolar!" diyerek artırmayı başlatmıştı.

Kolderup'ın adayı kendisinin satın aldığına kesinlikle inandığı o anda J.-R. Taskinar'ın ağzından Yunan mitolojisindeki Kentaur edasıyla şu sözler döküldü:

“Bir milyon üç yüz bin dolar!”

Herkes bir anda ona döndü.

“Büyük Taskinar!”

Taskinar ismi ağızdan ağıza dolaşmaya başlamıştı. Evet ya! Büyük Taskinar! Kendisi gayet iyi tanınıyordu! Cüssesiyle zaten Birleşik Devletler'in gazetelerine yeterince malzeme olmuştu. Hatta bilmem hangi matematikçi birtakım metafizik hesaplamalarla Taskinar'ın kütlesinin uydumuzun kütlesini etkileyecek ve ay yörüngesine dair temel bilgileri belli ölçüde saptıracak kadar büyük olduğunu çoktan ortaya koymuştu.

Ancak o anda salondakilerin ilgilendiği şey J.-R. Taskinar'ın dış görünüşü değildi. Onları asıl heyecanlandıran onun William W. Kolderup'la herkesin önünde doğrudan bir rekabete yeltenmiş olmasıydı. Bu kahramanca bir mücadeleleydi. Mevzubahis olan binlerce dolardı ve bakalım bahisler bu iki ayaklı kasadan hangisine oynanacaktı. İnılmaz derecede zengin iki ezeli düşman! Ortada artık yalnızca bir haysiyet savaşı vardı!

Hızlıca bastırılan o ilk tahrikten sonra salonda yeniden bir sessizlik oldu. Çıt çıkmıyordu. Bu ölüm sessizliği müzayede görevlisi Dean Felporg'un sesiyle bozuldu.

Felporg, artırmayı daha iyi takip edebilmek için ayağa kalkarak “Spencer adasına bir milyon üç yüz bin dolar teklif!” diye bağırdı.

William W. Kolderup, J.-R. Taskinar'ın bulunduğu yere döndü. Katılımcılar bu iki düşmana yer açmak için kenara çekildiler. Böylece Stocktonlu ile San Franciscolu rahatça yüz yüze gelip gözlerini birbirlerine dikebilecekti. Doğrusunu söylemek gerekirse ikisi de bundan korkmuyordu. İkisi de bir diğlerinden gözlerini ayırmıyordu.

“Bir milyon dört yüz bin dolar!” dedi William W. Kolderup.

“Bir milyon beş yüz bin dolar!” diye karşılık verdi J.-R. Taskinar.

“Bir milyon altı yüz bin!”

“Bir milyon yedi yüz bin!”

Bu size de bir felaketi bile göze alarak kim fabrika bacasını daha uzun yapacak diye birbiriyle yarışan Glasgowlu iki fabrikatörün hikâyesini hatırlatmıyor mu? Tabii söz konusu bacalar külçe altındandı ya neyse.

J.-R. Taskinar'ın atağından sonra William W. Kolderup yeni bir teklif vermeden önce biraz düşündü. Oysa Taskinar patlamaya hazır bir bomba gibiydi ve bir an bile düşüneceğ'e benzemiyordu.

“Bir milyon yedi yüz bin dolar,” diye tekrar etti müzayedeci. “Hadi beyler bu kadarcık mı?...”

Sanırım mesleğinin de getirdiğ'i alışkanlıkla sevgili Felporg şuna inanmış olmalıydı: “Ada bundan çok daha fazla eder!”

“Bir milyon yedi yüz bin dolar!” diye gürledi Gingrass.

“Bir milyon sekiz yüz bin,” diye cevap verdi William W. Kolderup.

J.-R. Taskinar “Bir milyon dokuz yüz bin,” diye atıldı.

William W. Kolderup bu kez hiç beklemeden hemen “İki milyon!” diye karşılık verdi. Ağzından bu son sözler dökülürken beti benzi biraz atmıştı ama mizacı gereği mücadeleyi bırakacak bir adam değildi.

J.-R. Taskinar’a gelince, o da alev alevdi. O devasa görünüşü demiryolu disklerine benziyordu, kırmızıya dönmüş yüzü sanki trenin durdurulmasını emrediyordu. Ama büyük ihtimalle rakibi bu sinyalleri fark etmemişti ve onun dumanını artırıyor.

Evet, J.-R. Taskinar böyle hissediyordu. Kan beynine sıçramış ve inme inmiş gibi olan yüzünde toplanmıştı. Pahalı taşlı yüzüklerle dolu iri parmaklarını oynatıyordu. O böyle yaptıkça saatinin altın zinciri sallanıyordu. Rakibine bakıyordu. Bir an için gözlerini kapadı ve daha önce hiç olmadığı kadar nefretle yeniden açtı.

Bu harika manevrayla nihayet bu artırmayı sonlandırmayı umarak “İki milyon beş yüz bin!” dedi.

William W. Kolderup ise gayet sakin bir sesle “İki milyon yedi yüz bin!” diye cevap verdi.

“İki milyon dokuz yüz bin!”

“Üç milyon!”

“Evet! San Franciscolu William W. Kolderup üç milyon dedi.”

Bir alkış koptu. Fakat fiyatı tekrar eden müzayede görevlisinin sesiyle salondakiler sustu. Görevlinin havaya kaldırdığı tokmak sanki istemsiz

bir kas hareketiyle birden masaya inecekmiş gibi duruyordu. Dean Felporg müzayedelerdeki sürprizlere zaten yeterince alışık olduğu için kendini uzun süre tutamayacakmış gibi görünüyordu. Bütün gözler J.-R. Taskinar'a çevrildi. Bu hantal adam daha da ağırlaşmıştı ama her şeyden çok uçup gitmek üzere olan üç milyonun ağırlığını duyuyordu diyebiliriz. Şüphesiz, fiyatı artırmak istiyordu ama yapamıyordu. Kafasını oynatmak istiyordu... Ama onu da yapamıyordu.

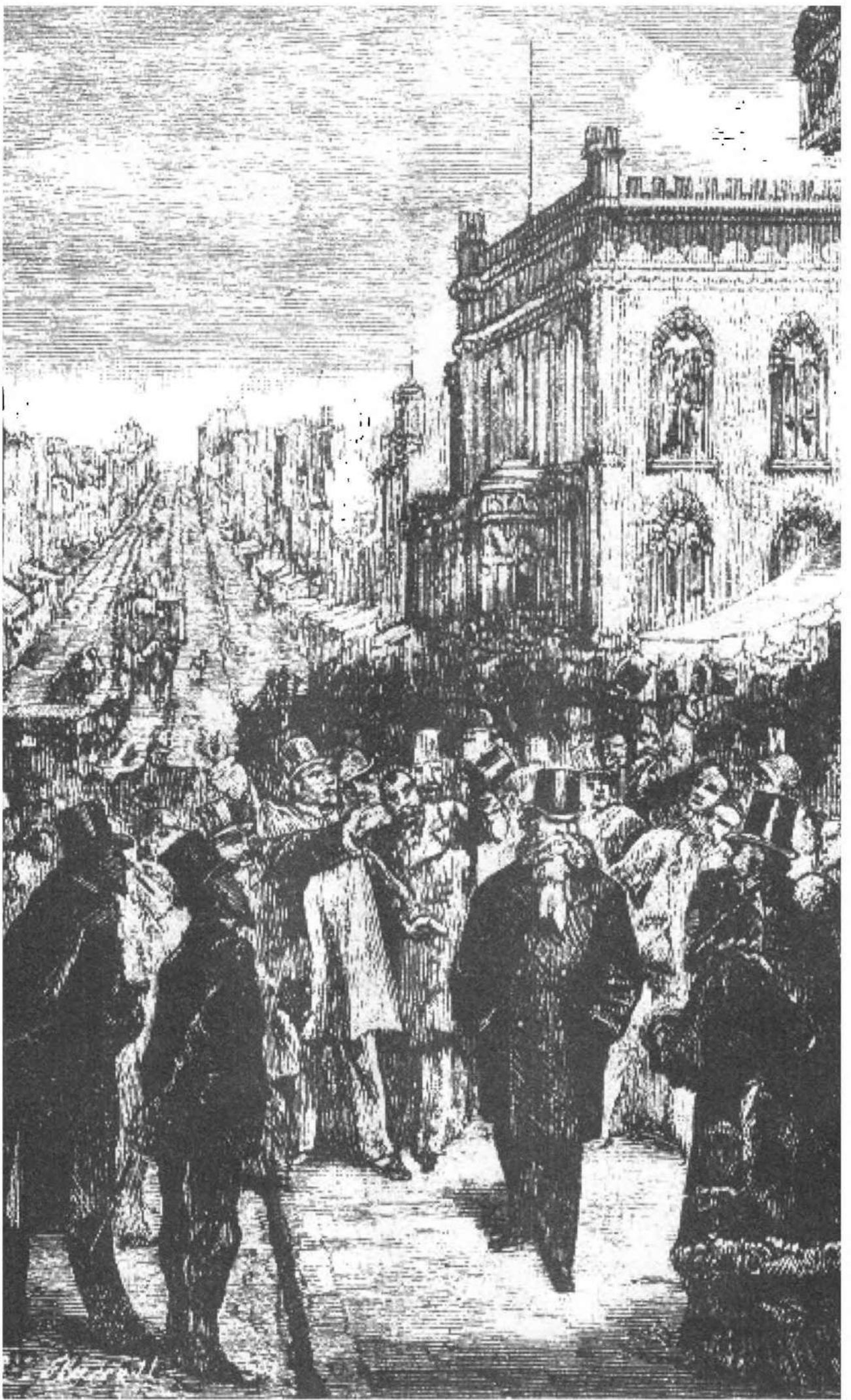
Sonunda cılız ama işitilecek kadar da güçlü bir sesle "Üç milyon beş yüz bin!" diye mırıldandı.

"Dört milyon!" diye karşılık verdi William W. Kolderup.

Bu, J.-R. Taskinar'ı deviren son hamle oldu. Tokmak sert bir darbeye mermer masanın üzerine indi...

Spencer adası dört milyon dolara açık artırmayla San Franciscolu William W. Kolderup'a satılmıştı.

"Seni yeneceğim!" diye mırıldandı J.-R. Taskinar. Ve kazanan rakibine nefret dolu son bir bakış fırlatarak Batı oteline döndü. Salondakiler William W. Kolderup'ın kulağının dibinde üç kez "Yaşa!" "Bravo!" diye bağırdılar ve ona Montgomery-Street'e kadar eşlik ettiler. Bu, heyecandan Yankee Doddle bile söylemeyi unutan çılgın Amerikalıların yaşadığı gerçek bir coşkuydu.

Kazanana Montgomery-Street'e kadar eşlik ettiler.

III

Phina Hollaney ve Godfrey Morgan'ın piyano eşliğinde konuşması.

William W. Kolderup, Montgomery-Street'teki oteline giriş yaptı. Bu cadde San Franciscolu İtalyanların bulvarıydı; adeta bir Regent-Street'ti, bir Broadway'di. Şehrin bir ucundan bir ucuna uzanan bu ana cadde hareket, eğlence, hayat demekti. Her yerinden tramvayların, atlarla ya da katırlarla çekilen arabaların geçtiği, mağazalarla çevrili kaldırımlarında telaşlı insanların dolaştığı, onlardan daha Kaliforniya'ya özgü olanını bulamayacağınız içkileriyle meşhur barlarının kapılarında insanların kuyruk olduğu bir caddeydi.

Frisco'nun patronunun otelini tasvir etmeye gerek yok herhalde. Onca milyoncuğu olan birine göre onca lüksü de vardı tabii Kolderup'ın. Ama otelde gösteriştense ziyade rahatlığa önem verilmişti. Artistik olmaktan çok kullanışlı denebilecek bir oteldi burası. Ee her şeye aynı anda sahip olamayız, değil mi?

Fakat otelin muhteşem bir lobisi olduğunu ve bu lobide de zengin Kolderup içeri girdiği anda, otelin o sıcak atmosferine ezgiler yayan bir piyano bulunduğunu bilmek okuyucunun hoşuna gidecektir.

“Harika!” dedi. “İkisi de orada! Muhasebecime birkaç şey söyleyeyim sonra hemen görüşürüz.”

Ve sonra şu ufak meseleyi, yani Spencer adası meselesini halletmek için kasasına yöneldi. Bu işi halletmek onun için çok kolaydı; artırma fiyatını ödemek için cebinden birkaç milyoncuk çıkaracaktı, o kadar. Bankaya yazılacak birkaç satır, hepsi bu. William W. Kolderup’ın ilgilenmesi gereken başka bir “birliktelik” vardı, onu kalbinden bağlayan bir birliktelik.

Evet! Genç kız ve adam salondaydı. Genç kız piyanonun başına geçmişti, adam ise bir kanepe-
nin köşesine ilişmiş, bu çekici hanımın parmaklarından dökülen arpejlerle süslü notaları pek de dikkat etmeden dinliyordu.

“Beni dinliyor musun?” diye sordu genç kız.

“Elbette.”

“Öyle mi! Peki duyuyor musun?”

“Evet Phina, seni duyuyorum. Auld Robin Gray’in bu uyarlamalarını daha önce hiç bu denli iyi çalmamıştın.”

“Çaldığım şey Auld Robin Gray değil Godfrey... Happy moment...”

Normalde hataya düşmesi pek de mümkün olmayan bu durum karşısında, kayıtsız bir ses tonuyla “Ah! Tabii ya!” diye cevap verdi Godfrey.

Genç kız iki elini de havaya kaldırdı, birbirine kenetlediği parmakları sanki akordu tutturmak için tuşların üzerine düşecekmiş gibi bir süre havada asılı kaldı. Daha sonra, taburesinin üzerinde yarım tur döndü ve birkaç saniye boyunca

oldukça sakın görünen ve bakışlarını kaçırın Godfrey'nin yüzüne baktı.

Phina Hollaney, William W. Kolderup'ın vaf-tiz kızıydı. Küçük kız yetim kalınca Kolderup bakımını üstlenmiş, kıza, kendini öz kızı gibi görme ve onu bir baba gibi sevme hakkı vermiş-ti. Kız da bu fırsatı kaçırmamıştı.

Nasıl denir, "kendince" güzel ama daha çok sevimli olan, sarışın olmasına rağmen lacivert gözlerindeki o parlaklıktan esmerlerin zekâsı okunan, on altı yaşında gencecik bir kızdı. Bu-rada Amerikalıların güzelliği tasvir etmek için başvurdukları o benzetmeyi yapmaktan, yani bu genç kızı bir zambağa benzetmekten kendinizi alıkoyamazdınız. Bir zambağa benzeteceksek de bunun inatçı ve toprağa iyice tutunmuş bir yaban gülünün dibinden filizlenmiş bir zam-bak olduğu kesindi. Şüphesiz bu genç kız yüce gönüllüydü ama bundan önemlisi pratik bir zekâsı, cinsiyetinin ve yaşının hülyalarına ya da aldanmalarına kendini kaptırmayacağını sezdirenen kendine has bir havası vardı.

Rüyalar uyuduğumuzda güzeldir, uyanırken değil. Oysa genç kız tam da o sırada uyumuyor-du ve uyumayı da hiç ama hiç düşünmüyordu.

"Godfrey?" diye yineledi.

"Phina," diye cevap verdi genç adam.

"Şu an aklın nerede?"

"Bu salonda... Senin yanında..."

"Hiç de benim yanımda falan değil Godfrey! Bu salonda da değil! Uzakta, çok uzakta... De-nizlerin ötesinde, değil mi ha?"

“Şu an aklın nerede?”

Phina'nın eli gayri ihtiyari bir şekilde piyanonun klavyesine gitti, hüznü uzun uzun anlatan notalara ardı ardına bastı. Fakat William W. Kolderup'ın yeğeni bu olup bitenden belki de hiçbir şey anlamamıştı.

İşte bu genç adam böyle biriydi, onu okyanusların zengin efendisine bağlayan akrabalık

bağı da buydu. Godfrey Morgan adayı satın alan Kolderup'ın kız kardeşinin oğluydu. Ailesini kaybettiği için dayısının evinde büyümüştü. William W. Kolderup o çok önemli işlerinin peşinde koşarken evlenmeyi düşünmeye fırsat bulamamıştı.

Godfrey yirmi iki yaşındaydı. Eğitimini de tamamlayınca tamamen başıboş kalmıştı. Üniversiteden mezun olmuştu olmasına ama pek faydasını gördüğü söylenemezdi. Hayat ona hep kolay iletişim kapıları açmıştı. İsteddiği yolu seçebilirdi, nasılsa kader onu hiç yüzüstü bırakmıyordu.

Üstelik Godfrey kişilikli, seçkin, zarif biriydi. Ancak kravat iğnesi, yüzük, kol düğmesi, broş gibi ülkesinde yaşayan diğer yurttaşların sevdiği bütün bu pahalı mücevherlerden hiç haz etmez, hiçbir zaman böyle şeyler takmazdı.

Godfrey Morgan'ın Phina Hollaney ile evlenmek zorunda olduğunu söylersem herhalde kimse şaşırmayacaktır. Başka türlü olabilir miydi? Bütün koşullar hazırды. Üstelik bu evliliği William W. Kolderup istiyordu. Böylece bütün servetini dünyada en sevdiği iki insana emanet etmiş olacaktı, bunu yaparken elbette Godfrey, Phina'yı seviyor mu; Phina, Godfrey'yi sevmiyor mu; bunları hesaba katmamıştı. Şirketin iyi bir şekilde yönetilmesi için böyle olması gerekiyordu. Doğdukları andan beri bir banka hesabı genç adam için, bir banka hesabı da genç kız için açılmıştı; yapılması gereken tek şey bu iki hesabı birbirine bağlamak, yani evli çift için yeni bir hesap açmaktı. Bu saygıdeğer tüccar bu evliliğin kârlı bir son olacağını, durumun hiçbir hata ya da kusur

olmaksızın, dengeli bir şekilde ilerleyeceğini hayal ediyordu.

Oysa burada alenen bir kusur belki de bir hata vardı ve ortaya dökülmeliydi.

Hata, Godfrey'nin kendini bu evlilik tantanası için henüz tam olarak hazır hissetmemesinden; kusur da Kolderup'ın onun bu konuda şüpheleri olduğunu görmezden gelmesinden kaynaklanıyordu.

Aslında okulunu bitiren Godfrey, dünyadan ve hiçbir eksiğinin olmadığı, bir şey üretmeye dair hiçbir arzusunun bulunmadığı, yapacak hiçbir şeyinin kalmadığı, sonuna kadar yaşanmış hayatından zamansız bir yorgunluk duyuyordu! İçini dünyayı dolaşma arzusu kaplamıştı, gezip dolaşmak haricinde her şeyi öğrendiğini fark etti. Doğrusunu söylemek gerekirse, eski ve yeni kıtadan yalnızca tek bir yeri tanıyordu: doğduğu ve rüyaları haricinde asla terk etmediği San Francisco'yu. Bir ya da iki kez dünya turu yapmamış genç bir adam, üstelik bir Amerikalı'ysa kimdir, nedir? Kime faydası olur? Upuzun bir yolculukta karşılaşacağı birtakım durumları yönetip yönetemeyeceğini bilebilir mi? Macera ruhunu biraz olsun tatmadıysa buna cevap vermeye nasıl cüret edebilir? Yani gezip görmek, gözlem yapmak, kendini geliştirmek için dünya üzerindeki binlerce kilometreyi aşmak genç bir adamın eğitiminin tamamlayıcı bir parçası değil midir?

Godfrey işte tam da böyle düşünüyordu. Yaklaşık bir yıldır o dönemde sayıları hızla artmakta olan seyahat kitaplarına gömülmüştü. Bu tür okumalar ona haz veriyordu. Marco Polo ile birlikte Çin

İmparatorluğunu, Colomb ile Amerika'yı, Cook ile Pasifik'i, Dumont d'Urville ile güney kutbunu keşfetmişti. Zihni sürekli bu gezginlerin onsuz keşfettiği o yerlere gitme fikriyle meşguldü. Malezyalı korsanların saldırıları, birkaç deniz çatışması, gemi kazası ve ıssız bir köşede tıpkı Selkirk ya da Robinson Crusoe gibi bir hayat sürmeye mahkûm olma pahasına da olsa, aslında birkaç seneyi böyle bir keşfe adamayı çok da masraflı bulmuyordu! Robinson! Evet Robinson olmalıydı! Godfrey'nin zaman zaman hatta neredeyse çoğu zaman yaptığı gibi, Daniel de Foe'nun ya da Wyss'in hayali kahramanlarının maceralarını okuyup da az çok bunu düşlememiş genç bir zihin var mıdır acaba?

Evet! Dayısı onu evlilik bağıyla bağlamayı hayal ederken William W. Kolderup'ın öz yeğeni Godfrey işte bunları düşünüyordu! Bayan Godfrey Morgan olmuş Phina ile birlikte seyahat etmek mi, hayır; bu mümkün değildi! Bunu ya yalnız yapmalıydı ya da hiç yapmamalıydı. Hem bu hayalini gerçekleştirdince Godfrey bu evlilik denen sözleşme için daha iyi koşullarda olmaz mıydı? Öncesinde Japonya'ya, Çin'e, Avrupa'ya gitmeden bir kadını mutlu etmeye hazır olunabilir mi hiç? Kesinlikle hayır!

Godfrey'nin Bayan Phina'nın yanındayken bu denli kendinden geçmiş bir şekilde durması, o konuştuğunda umursamaz bir tavırla davranması, önceleri hoşuna giden melodiler karşısında şimdilerde sağırlaşması tam da bu yüzdendi.

Ciddi ve düşünceli bir kız olan Phina bu durumu fark etmişti. Biraz kederle karışmış bir hayal kırıklığının farkına varamayacağını söylemek,

böylesi bir kızı haksız yere yermek olurdu. Fakat, olaylara iyi tarafından bakmayı âdet edinmiş olan Phina şu sonuca varmıştı:

“Eğer gerçekten gitmesi gerekiyorsa, bunun düğünden sonra değil önce olması daha iyi!”

Godfrey’ye basit ama imalı şu sözlerle karşılık vermesi boşuna değildi:

“Aklın hiç de benim yanımda falan değil... Denizlerin ötesinde, değil mi ha?”

Godfrey ayağa kalktı. Phina’ya bakmadan salonda birkaç adım attı ve sonra bilinçsiz bir şekilde gelip piyanonun bir tuşuna bastı.

Bastığı uzun bir re bemoldu; bu acıklı nota aslında onun yerine cevap veriyordu.

Phina anlamıştı, boş bir tartışmaya hiç girmemişti, nişanlısını köşeye sıkıştırmıştı ve karşısına sevgilisini onu ele geçiren bu hayalinden uzaklaştıracak bir fırsatın çıkmasını bekliyordu ki, o sırada salonun kapısı açıldı.

Gelen her zamanki gibi biraz meşgul görünen William W. Kolderup’tı. Ee ne de olsa o bir işi hakkıyla tamamlamış, bir sonrakine hazırlanan bir tüccardı.

“Eh artık tarihi kesinleştirme zamanı geldi.”

“Tarih mi?” diye sordu Godfrey aniden atılarak. “Hangi tarihten söz ediyorsunuz dayıciğim?”

“İkinizin düğün tarihinden!” diye cevap verdi Kolderup. “Herhalde benimkinden değil!”

“Bu belki biraz ani oldu,” dedi Phina.

“Hı!... Ne?...” diye bağırdı Kolderup. “Bu da ne demek oluyor?... Bu zaten beklediğimiz bir şey değil miydi?”

“Vaftiz babam Will,” dedi genç kız, “şimdi evlilik tarihi belirlemenin değil de gidiş tarihi belirlemenin sırası!”

“Gidiş mi?”

“Evet, Godfrey’nin gidişi,” diye atıldı Phina, “evlenmeden önce birazcık dünyayı dolaşma ihtiyacı hisseden Godfrey’nin!”

William W. Kolderup genç adama doğru yürüdü ve sanki bu “haylaz yeğenin” kaçmasından korkuyormuş gibi onun kolunu tutarak “Sen... Gitmek mi istiyorsun?” diye bağırdı.

Godfrey cesurca “Evet, Will Dayı,” diye karşılık verdi.

“Ne kadar süreliğine?”

“On sekiz ay ya da iki sene belki de daha fazla, eğer...”

“Eğer, ne?”

“Eğer izin verirsiniz ve Phina beni o zamana kadar beklerse.”

“Seni beklemek, demek! Görüyorsunuz ya bu adam nasıl da gitmeyi kafaya koymuş!” diye bağırdı William W. Kolderup.

“Bırakalım Godfrey dilediğini yapsın,” diye cevap verdi genç kız. “Vaftiz baba Will, ben bu konuda çok düşündüm. Ben gencim ama aslında Godfrey benden de genç! Yolculuklar onu yaşlandıracaktır, bana kalırsa onu bu zevkten mahrum etmeyelim! Gezmek istiyorsa gezsin! Elbette dinlenme ihtiyacı hissedecektir işte o zaman gelir beni bulur.”

“Ne yani! Sen şimdi bu sıgırcığı elinden uçsun diye bırakacak mısın?”

“Evet, istediği gibi iki yıllığına!”

“Onu mu bekleyeceksin?”

“Will amca, eğer bekleyemezsem, demek ki onu artık sevmiyorumdur.”

Bayan Phina bunu söyler söylemez piyanonun başına döndü ve isteyerek mi bilinmez, belli belirsiz bir tonda son günlerde çok meşhur olan Nişanlının Gidişi parçasını çalmaya başladı. Doğrusu parça duruma cuk diye oturmuştu, bunu daha sonra anlayacaktık. Ancak Phina belki de fark etmeden la majörde bestelenen parçayı la minörde çalıyordu. Böylece melodinin de bütün duygusu değişmişti, parçanın hüznünlü rengi genç kadının bütün iç dünyasını dışa vuruyordu.

Şaşkına dönmüş Godfrey ise tek kelime etmiyordu. Dayısı onu kafasından tutmuş ve ışığın geldiği yöne çevirmiş, yüzüne bakıyordu. William W. Kolderup konuşma ihtiyacı hissetmeden yeğenini böyle sorguluyordu, böylece o da cevap verme ihtiyacı hissetmeden cevap vermiş oluyordu.

O sırada Nişanlının Gidişi'nin acılı melodisi hâlâ duyuluyordu. William W. Kolderup salonda bir tur attıktan sonra yargıcın karşısındaki bir suçlu gibi orada dikilip kalmış Godfrey'ye yürüdü. Ve sonra sesini yükselterek:

“Ciddi misin sen?” diye sordu.

“Çok ciddiylim,” diye cevap verdi Phina, hiç tereddüt etmeden. Godfrey ise olumlu bir işaret almaktan son derece mutluydu.

“All right!” dedi William W. Kolderup yeğenine dik dik bakarak. Sonra da dişlerinin arasından şunları mırıldandığı duyulur gibi oldu:

“Ah! Demek Phina ile evlenmeden önce yolculuklarla oyalanmak istiyorsun! Eh iyi o zaman sevgili yeğenim oyalan bakalım!”

Bir iki adım daha atıp kolları bağlı bir şekilde Godfrey’nin önünde durdu ve ona:

“Nereye gitmek istiyorsun?” diye sordu.

Kolları bağlı bir şekilde Godfrey’nin önünde durdu.

“Her yere.”

“Ne zaman gitmeyi planlıyorsun?”

“Siz ne zaman isterseniz, Will Dayı.”

“Ne kadar erken olursa!”

Godfrey’nin bu son sözlerini duyunca Phina aniden duraksadı. Sol elinin serçeparmağıyla bir sol diyeze dokundu... yüzükparmağı ise do’ya kadar uzanamadı. Genç kadın, tıpkı *Les Huguenots*’da Valentine’le yaptığı düetin sonunda kaçan Raoul gibi, en hassas nota olan si’de kalmıştı.

Bayan Phina gerçekten yüce gönüllülük etmişti belki ama aslında onun bu tavrı daha ziyade söylenecek hiçbir şey olmadığı içindi.

William W. Kolderup, Godfrey’ye hiç bakmadan piyanonun yanına yaklaştı:

“Phina,” dedi ciddi bir sesle, “hiçbir zaman ‘hassas’ olanda kalmamalısın!”

Bunun üzerine Phina orta parmağını tuşlardan birinin üzerine sertçe bastırdı ve piyanodan la sesi duyuldu.

IV

*T. Artelett, yani Tartelett
okuyucuya takdim ediliyor.*

T. Artelett Fransız olsaydı yurttaşları onu seve seve Tartelett diye çağırmaktan geri durmazdı. Ancak aslında bu isim tam da ona uygun düştüğü için biz de onu böyle anmakta tereddüt etmiyoruz. Üstelik Tartelett Fransız olmasa bile olmaya layık biriydi.

Paris-Kudüs Yolculuğu'nda Chateaubriand "bir zamanlarki gibi, yüzü pudralı ve saçları lüle lüle; elma yeşili renginde, kaba hint keçesinden, yakası ve manşetleri dantelli bir ceket giymiş; çok kötü çaldığı küçük kemanla İrokualara' Madelon Friquet de dans ettiren" küçük bir adamdan bahseder.

Ne yapalım Kaliforniyalılar İrokualardan değildi belki ama bu, Tartelett'in Kaliforniya'nın en ünlü dans ve adabımuaşeret öğretmeni olduğu gerçeğini değiştirmiyordu. Onun ders ücreti, selefi gibi kunduz derisi ve ayı jambonuyla değil, dolarla ödeniyordu. Eğer öğrencilerinden söz ederken "Vahşi beyler ve vahşi hanımlar," demiyorsa, bilin ki bu onların yeterince medenileştiği ve Tartelett'in bu medenileşmede az çok katkısı olduğu içindi.

---

* Kuzey Amerika ve Kanada civarında yaşayan Kızılderililerin (aynı kökten olanların) oluşturduğu federasyon ve millet -çn.

Okuyucuya takdim ettiğimiz zaman, Tartelett bekârdı ve kırk beş yaşındaydı. Ancak on yılı aşkın bir süre önce görmüş geçirmiş bir hanımefendiyle neredeyse evlenecekti.

İşte o zaman, içinde bulunduğu bağlamda Tartelett'ten yaşından, kişiliğinden, durumundan bahseden “iki-üç satır” bir şey yazması istenmişti. Bakın bakalım nasıl cevap vermiş! Aslında onun bu cevabı bizi, Tartelett'in gerek ahlaki gerekse fiziki yapısına ilişkin yorum yapma zahmetinden de kurtarmış oluyor.

“17 Temmuz 1835'te sabah saat 03.15'te doğdu.

Beş ayak, iki parmak, üç çizgi boyunda.

Kalçasından yukarıya kadarki uzunluğu tamı tamına iki ayak, üç parmak.

Ağırlığı geçen seneden bu yana iki bin yedi yüz yirmi bir gram arttığı için şu an altmış sekiz kilo dört yüz doksan iki gram.

Kafası dikdörtgen biçiminde.

Kafasının arkasında seyrekleşen saçları küllü kestanerenginde, alnı geniş, yüzü oval, teni esmer.

Kusursuz gören gözleri gri renkte, kirpikleri ve kaşları ise açık kestane; gözkapakları kaş kemiklerinin altındaki göz çukuruna biraz kaçmış gibi görünüyor.

Orta büyüklükteki burnunda sol burun deliğine uzanan bir yarık var.

Şakakları ve yanakları düz, ayrıca tüysüz.

Kulakları büyük ve düz.

Orta büyüklükteki ağzı çürük dişlerden ‘tamamen’ azade.

İnce ve etsiz dudakları gür bir kaytan bıyıkla kaplı, yuvarlak çenesi de aynı şekilde renk renk bir sakalla gölgelenmiş.

Şişko gıdısında küçük bir et beni var.

Banyodayken beyaz ve azıcık kıllı bir vücudu olduğu anlaşıyor.

Sakin ve düzenli biri. Çok sağlıklı olmasa da o müthiş ölçülülüğü sayesinde doğduğu andan itibaren sağlığını korumayı bilmiş. Kolay etkilenen akciğerleri olduğundan sigara gibi kötü bir alışkanlığı yok. Alkol de kullanmıyor; kahve, likör, şarap içmiyor. Kısacası, sinir sistemi üzerinde etki edebilen ne varsa hepsi kesin bir şekilde onun sağlık anlayışının dışında tutulmuş. Hafif bir bira, kızılıcık şerbeti gönül rahatlığıyla içebileceği tek içecekler. Dünyaya geldiği andan beri hiç doktora gitmemiş olmasını bu ihtiyatlı tutumuna borçlu.

Hareketleri çevik, yürüyüşü canlı, karakteri samimi ve açık. Üstelik nezaketi sonuna kadar ilerletmiş biri; öyle ki bugüne kadar evlilik müessesine dahil olmadıysa şayet, aslında bunun sebebi bir kadını üzmemekten korkmasıdır.”

Tartelett’in hazırladığı not böyleydi. Ancak bütün bunlar yaşını başını almış bir hanımefendi için etkileyici özellikler gibi dursa da ümit edilen birleşme gerçekleşmemişti. Dans öğretmeni bekâr kalmış, dans ve adabımuaşeret dersleri vermeye devam etmişti.

William W. Kolderup’ın oteline de öğretmen sıfatıyla girmesi aşağı yukarı o zamana denk geliyordu. Daha sonra zamanla öğrencileri onu

yavaş yavaş terk etti ama o, bu zengin evin bir ferdi olarak kaldı.

Bütün bunlar bir yana aslında bütün gülünçlüklerine rağmen cesur bir adamdı Tartelett. Ona bağlanmışlardı. Godfrey'yi seviyordu, Phina'yı seviyordu. Phina da onu seviyordu. Tartelett'in dünyada tek bir gayesi vardı: Godfrey'ye ve Phina'ya sanatının bütün inceliklerini öğretmek ve onları yol yordam bilen, tastamam iki birey haline getirmektir.

William W. Kolderup'ın, niyetlendiği yolculukta yeğenine eşlik etsin diye seçtiği kişinin Tartelett olduğunu söylesek inanır mısınız? Çünkü William W. Kolderup'ın, Godfrey'nin kendini geliştirmek üzere dünyayı dolaşma çılgınlığına kapılmasında Tartelett'in de etkisi olduğuna inanmak için bazı sebepleri vardı. Bu yüzden William W. Kolderup onları birlikte göndermeye karar verdi. Hemen ertesi gün, yani 16 Nisan günü, öğretmenin ofisine gelip kendisini görmesi için haber saldı.

Patronun ricası Tartelett için emirdi. Dans öğretmeni *pochette* adı verilen küçük kemanını da alarak -ne de olsa her şeye hazırlıklı olmalıydı- odasından ayrıldı; otelin büyük merdivenlerini tırmandı; ayaklarını bir dans öğretmenine yakışır bir biçimde yan yana koydu ve ofisin kapısını çaldı; vücudu yarı öne eğik, dirsekleri bükülü, dudığında hafif bir gülümsemeyle içeri girdi; ayaklarını biri diğerinin bir ayak boyunun yarısı kadar önünde, topukları birbirine değecek, parmak uçları dışarı bakacak şekilde yan yana koyduktan sonra üçüncü pozisyonda bekledi.

Öğretmen Tartelett'ten başka kim olsa böyle bir durumda öne sendelerdi ancak o sabit duruşunu muhafaza etmeyi iyi biliyordu doğrusu.

"Bay Tartalett," dedi William W. Kolderup, "buraya gelmenizi rica ettim çünkü size aslında şaşırmayacağınıza inandığım bir haber vermek istedim."

"Çok yaşayın!" dedi öğretmen, William W. Kolderup hapşırmamıştı ama hapşırdığı da düşünülebilirdi.

"Yeğenimin düğünü bir yıl veya on sekiz ay kadar ertelendi. Godfrey kendi isteği doğrultusunda yeni ve eski dünyanın farklı ülkelerine seyahat edecek."

"Efendim," dedi Tartelett, "öğrencim Godfrey doğduğu ülkeye onur kazandıracaktır ve..."

"Ve adabımuaşeret öğretmeni onu en iyi şekilde yetiştirmiştir," diye Tartelett'i tamamladı Tüccar Kolderup. Ancak bu sözleri öyle bir vurguyla söyledi ki zavallı Tartelett buradaki ironiyi asla fark etmedi.

Bunun bir "toplantı" olduğunu düşündüğünden, ayaklarını kaydırarak yerlerini değiştirdi ve bir dizini nazik bir şekilde hafifçe eğerek William W. Kolderup'ı selamladı.

"Öğrencinizden ayrılacağınız için şüphesiz çok üzülüyor olmalısınız, öyle değil mi?"

"Üzüntümüz büyük olacak ama eğer gitmesi gerekiyorsa..." diye cevap verdi Tartelett.

William W. Kolderup kaşlarını çatarak "Gerekmiyordu," dedi.

"Ah!" diye cevapladı Tartelett.

Ufaktan rahatsız olmaya başlamıştı. Üçüncü pozisyondan dördüncüye geçmek için geriye bir hamle yaptı; daha sonra aslında ne yaptığını o da bilmiyordu, iki ayağını aralarında bir ayak boyu mesafe olacak şekilde yan yana getirdi.

“Evet!” dedi tüccar gür ve olası bir cevaba imkân vermeyecek bir sesle. “Düşündüm ki, adeta birbirleriyle böyle iyi anlaşmak için yaratılmış bir öğretmen ile öğrenciyi ayırmak çok zalimce olur!”

“Kesinlikle... Seyahatler!” diye cevapladı Tartelett. Anlamak istemiyor gibiydi.

“Evet!... Kesinlikle!” diye söze girdi William W. Kolderup. “Seyahatler yalnızca yeğenimin yeteneklerini değil, bu yetenekleri kendisine borçlu olduğu öğretmeninkileri de pekiştirecektir!”

Bu koca çocuk, denizlere açılıp San Francisco’yu, Kaliforniya’yı, Amerika’yı terk etme düşüncesini daha önce aklından bile geçirmemişti. Zira bu türden düşünceler, kafasını seyahatlere değil de ko-reografiye takmış, yarıçapı hepi topu on mil olan yaşadığı bu başkenti bile doğru düzgün görmemiş bir adamın sahip olacağı düşünceler değildi. Ve şimdi ona böyle bir şey öneriliyordu. Hayır aslında ona Godfrey’yi bizzat heveslendirdiği bu yolculuklarda, iyisiyle kötüsüyle bütün sorumluluğu üzerine alarak sözünde durması, istese de istemese de vatanından ayrılması gerektiği anlatılıyordu! Şüphesiz ki burada onun gibi akli pek de yerinde olmayan biri için endişelenecek çok şey vardı. Bahtsız Tartelett belki de hayatında ilk kez, otuz beş senedir egzersizlerle esnettiği bacak kaslarında istemsiz bir titreme hissetti.

Dansçılarının kendine özgü o bir anlık gülümsemesini dudaklarına yerleştirmeyi deneyerek “Belki de,” dedi, “ben bunu...”

“Yapacaksınız!” diye cevap verdi kendisiyle tartışmanın beyhude olduğu William W. Kolderup.

Kolderup’ı reddetmek mi, bu imkânsızdı. Tartelett bunu düşünememişti bile. O bu evde neydi ki! Bir eşya, bir bavul, dünyanın dört bir köşesine gönderilebilen bir koli! Her neyse, bu nakliye işi onun biraz rahatını kaçıracaktı.

“Peki ne zaman yola çıkmak gerekiyor?” diye sordu, akademik bir pozisyon almaya çalışarak.

“Bir ay içinde.”

“Bay Kolderup, geminin beni ve öğrencimi hangi fırtınalı denize götürmesine karar verdi?”

“İlk olarak Pasifik’e.”

“Peki ya ayaklarımı dünyanın hangi noktasında ilk kez toprağa basacağım?”

“Yeni Zelanda’da,” diye cevap verdi William W. Kolderup. “Öğrendiğime göre, Yeni Zelandalılar dirseklerini olması gerektiği gibi kıvıramıyorlarmış! Siz onlara doğrusunu öğretirsiniz!”

Öğretmen Tartelett, Godfrey Morgan’ın yolculuğunda ona eşlik etsin diye işte böyle seçilmişti. Tüccarın bir işareti konuşmanın bittiğini anlamasına yetmişti. Tartelett afallamış bir şekilde geri çekildi. Durumun vahameti yüzünden Tartelett’in odadan ayrılışı hiç de o alışılmış zarafetine uygun cinsten bir ayrılış olmadı. Öğretmen Tartelett, hayatında ilk defa sanatının en temel kurallarını unutmuş ve odayı ayakları içe dönük bir şekilde terk etmişti.

“Siz onlara doğrusunu öğretirsiniz!”

V

*Gitmeye hazırlanıyorlar ve sonunda
hakikaten yola çıkıyorlar.*

Bunun geri dönüşü yoktu. Adına evlilik dediğimiz, hayat boyu sürececek iki kişilik bu uzun yolculuktan önce Godfrey şüphesiz zaman zaman tehlikeli olacak bu dünya turuna çıkacaktı. Ama genç bir adam olarak gidip olgun biri olarak dönmeyi, dönüşte gerçek bir adam olmayı hesap ediyordu. Gezecek, görececek, kıyaslayacaktı. Merakı giderilmiş olacaktı. Geriye sadece sakin ve oturaklı olmak, terk etmeye asla yeltenmeyeceği yuvasında mutlu mesut yaşamak kalacaktı. Yanılıyor muydu yoksa haklı mıydı? Gerçekten de yararına olacak dersler çıkaracak mıydı bu yolculuktan? Bunu zaman gösterecekti.

Kısacası, Godfrey halinden memnundu.

Endişeli Phina, ki öyle görünmemeye gayret ediyordu; resmen bu deneyime teslim olmuştu.

Her türden kıvrak harekete uyum sağlayabilen ayakları üzerine genelde sağlam basmaya alışmış Öğretmen Tartelett o her zamanki özgüvenini geri kazanmayı umuyordu ama nafile. Daha şimdiden sanki yalpa vuran denizin ortasındaki bir kamarada gibi hissettiğinden odasının parke zemininde bile ayakları kayıyordu.

William W. Kolderup'a gelince, karar alındığından beri ağzını bıçak açmıyordu; özellikle de yeğenine karşı. Sımsıkı kapadığı dudakları, gözkapaklarının ardındaki yarı kısık gözleri normalde ticarete dair ateşli fikirlerin dolaştığı kafasının tek bir düşünceye saplanıp kaldığına işaret ediyordu.

"Ah! Demek evlenmek, yuvanda kalmak ve aptalca mutlu olmak varken sen gitmek istiyorsun. İyi, git bakalım!" diye mırıldanıyordu bazen kendi kendine.

Hazırlıklar hemen başlamıştı.

İlk olarak rota meselesi konuşulmalı, tartışılmalı ve sonunda çözülmeliydi.

Godfrey güneye mi, doğuya mı yoksa batıya mı gidecekti, buna karar verilmeliydi.

Eğer güneyden başlarsa onu Avrupa'ya götürme işini ilk olarak "Panama to California and British" şirketi daha sonra ise "Packet Shouthampton Rio-Janeiro" üstlenecekti.

Doğuya giderse ise Pasifik demiryolları onu birkaç günde New York'a ulaştırabilir; oradan da Cunard, Inman, Withe-Star, Hamburg-American ya da Fransız Transatlantik hatlarıyla eski dünya kıyılarına inebilirdi.

Yok eğer batıya giderse "Steam Transoceanic Golden Age" ile Melbourne'a varması, daha sonra "Peninsular Oriental Steam Co"ya ait gemilerle Süveyş kanalını geçmesi daha kolay olacaktı.

Yolculuk vasıtalarından yana hiçbir sınır, kısıtlama yoktu; bu gemiler arasındaki matematiksel uyum sayesinde Godfrey için dünya turu

yapmak bir turistin sıradan bir gezintisi gibi bir şeye karşılık geliyordu.

Fakat bu olamaz; Frisco'nun patronunun varisi, biricik yeğeni böyle seyahat edemezdi!

William W. Kolderup'ın şirketinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurduğu, buharlı ve yelkenli gemilerden oluşan koca bir filosu vardı. Ve bu gemilerden birinin, babasının paralarını keyfince gezip dolaşarak harcayan soylu bir prensmiş gibi davransın diye "Genç Godfrey Morgan'a tahsis edilmesine" karar verildi.

Kolderup'ın emriyle altı ton ağırlığında ve iki yüz beygir gücünde bir buharlı gemi olan *Dream* hemen tam teçhizat hazırlandı. Gemiye dünyanın bütün okyanuslarını dolaşmış, adeta bir deniz kurdu olan Kaptan Turcotte idare edecekti. Kasırgalara, tayfunlara, tufanlara alışkın bu usta ve cesur denizci elli yıllık hayatının kırk yılını zaten denizde geçirmişti. Sadece "kara tutmasıyla" yani karada olduğu zamanlarla kendini sınavan bu "denizci" için dalgalara dalıp çıkmak ve fırtınalara kafa tutmak çocuk oyuncağıydı. Neredeyse aralıksız bir şekilde kaptan köşkünde geçen hayatı ona sağa, sola, öne arkaya savrulurken her zaman dengesini bulma alışkanlığı kazandırmıştı; tıpkı gemiler gibi yalpalama ve baş kış vurma refleksi edinmişti.

Dream'in mürettebatı bir ikinci kaptan, bir makinist, dört makine görevlisi, on iki denizci, toplam on sekiz kişiden oluşuyordu; bu da sakince süzülerek saatte sekiz mil yol alması planlanan bir gemi için gerekli bütün nitelikleri

fazlasıyla taşıdığı anlamına geliyordu. Dalgalar kabardığında onları bir bıçak gibi yarıp geçecek kadar hızlı gidemeyecekti belki ama dalgalar da onu öyle bir bıçak gibi yarıp geçemezdi! Hem böyle durumlarda orta bir hızda seyretmek her zaman avantajdı. Öte yandan *Dream* iki direkli yelkenli bir gemiydi ve olası bir rüzgârda eğer buhar gücü yeterli gelmezse direkler üzerinde bulunan beş yüz seren imdada yetişirdi.

Ancak *Dream*'in yolculuğunun salt keyfi bir yolculuk olduğunu da düşünmeyin sakın. William W. Kolderup dünyanın hemen hemen bütün denizleri üzerinden geçerek yapılacak yaklaşık on dört-on altı millik bir yolculuğu öyle bedavaya getirmeyecek kadar pratik bir adamdı. Gemisi yük almadan yola çıkmalıydı, safra sarıncıları suyla doldurulursa geminin yüzdürme koşulları şüphesiz dengede olacak ve böylece gemi zorunlu durumlarda silme güverteye kadar suya batabilecekti. Bu sayede de *Dream*'in zengin tüccarın pazarlarını ziyaret etmesi hesaba katılmış oluyordu. Böylece bir pazardan diğerine yol alacaktı... Endişe etmeyin, Kaptan Turcotte bu yolculuğun nimetlerinden faydalanacağı için zorluk çıkarmayacaktı! Godfrey Morgan'ın hayali, Kolderup ailesinin kasasından bir kuruşa bile mal olmayacaktı! Ee ticaret söz konusu olduğunda böyle davranmak gerekiyordu.

Her şey William W. Kolderup ve Kaptan Turcotte arasında gizli kapaklı geçen, uzun tartışmalardan sonra karara bağlanmıştı. Ancak aslında her ne kadar kolay görünse de bu işi

yoluna koymak Kolderup'ın tek başına yapabileceği bir şey değildi. Kaptanın tüccarın kapısını aşındırması gerekti. Odadan çıktığı her seferinde Kaptan Turcotte'un garip bir hale büründüğü, saçlarının sanki şiddetli rüzgâra maruz kalmış gibi dikildiği, yürürken her zamankinden çok yalpaladığı otelin dikkatli misafirlerinin gözünden kaçmıyordu. Bazen de söz konusu tartışmaların pek de sakin geçmediğini kanıtlar nitelikte garip sesler işitiliyordu odadan. Aslında Kaptan Turcotte bütün açıksözlülüğüyle William W. Kolderup'ı ikna etmeyi iyi biliyordu; Koldeup da onu kendisine karşı gelmesine izin verecek kadar sevip sayıyordu.

Sonunda her şey hazır görünüyordu. Hangisi pes etmişti William W. Kolderup mı yoksa Turcotte mu, ben söylemeye cesaret edemezdim çünkü tartışmalarının konusunu bilmiyordum. Ama oyumu kaptandan yana kullanırdım.

Her ne olduysa, sekiz gün süren görüşmelerin sonunda tüccar ile deniz adamı anlaşmış görünüyordu fakat Turcotte homurdanmayı da bırakmamıştı.

“Beş yüz bin güneybatı şeytanı bir araya gelip beni okyanusun ortasına gönderse, ben Turcotte böyle bir işe kalkışacak adam mıydım!”

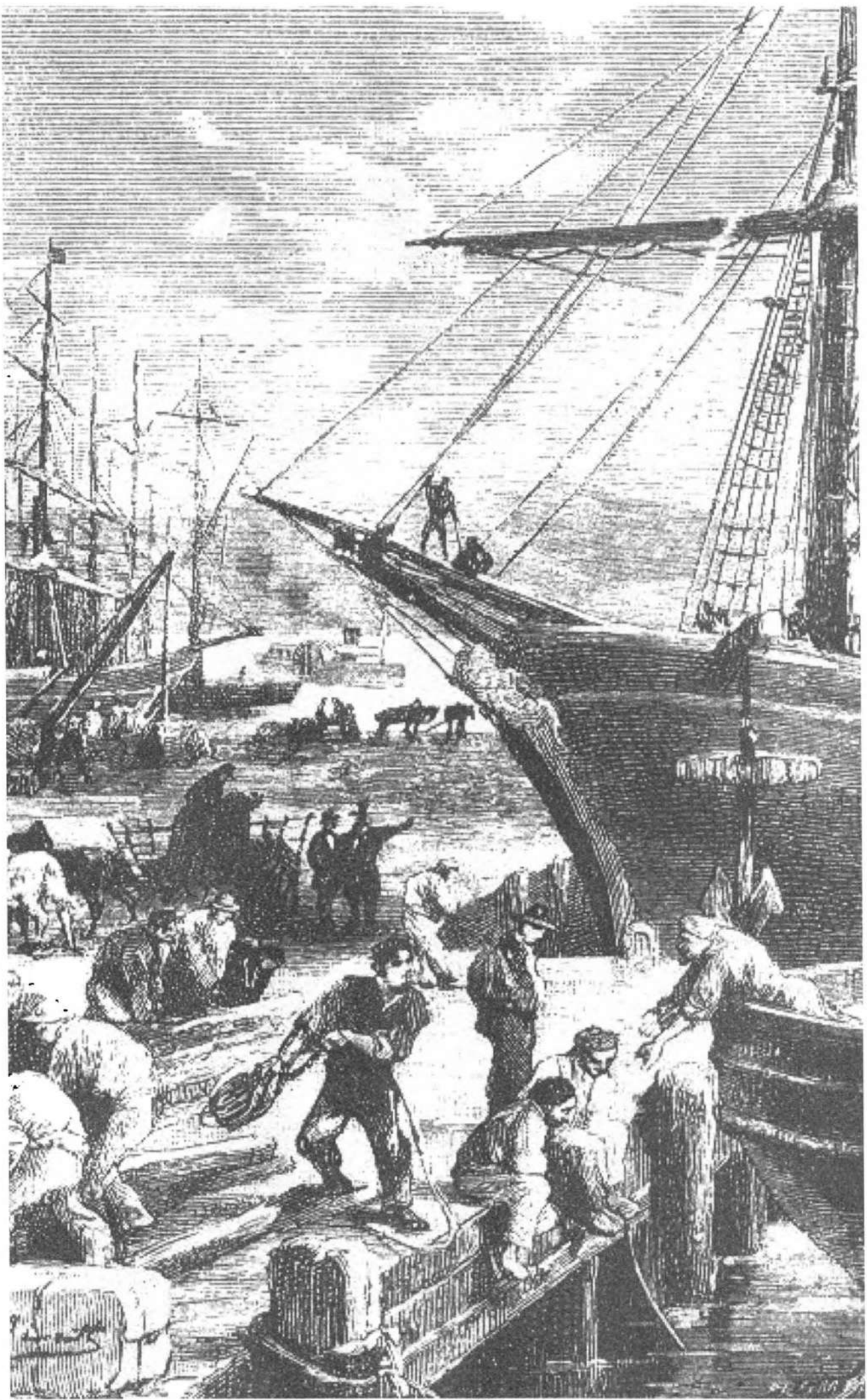
Bununla birlikte *Dream*'in hazırlıkları hızlı ilerliyordu. Geminin kaptanı haziran ayının ortası gelmeden denize açılmak için hiçbir ayrıntıyı atlamıyordu. Geminin yüzeyi özenle boyandı, gövdenin siyah kısımları üzerine canlı kırmızı çizgiler çekildi. Gemi, formuna girmişti.

San Francisco limanına her milletten çeşit çeşit pek çok gemi geliyordu. Şehrin kıyı şeridi üzerinde belli aralıklarla inşa edilmiş iskeleler, birkaç yıldır ticari malların yüklenip boşaltılmasına yetmiyordu. Neyse ki mühendisler yapay iskeleler kurmuşlardı. Çam ağacından yapılan iskelelerin ayakları sulara gömülüydü, ayakların üzerinde birkaç milkarelik geniş platformlar yerleştirilmişti. Körfezde bunun gibi pek çok iskele vardı ama körfez de genişti doğrusu. Bu iskelelerin üzerinde iki okyanustan da buharlı gemiler, Kaliforniya derelerinde yolculuk yapan istimbotlar, hemen hemen bütün ülkelerden gelen sürat tekneleri, Amerikan kıyı ticaret gemileri birbirlerini sıkıştırmadan rahatça yanaşabilecekleri kızaklı vinçler vardı.

Dream de kalafat yerinden geçtikten sonra Warf-Mission caddesinin sonunda yer alan yapay iskelelerden birine demir atmıştı.

Godfrey'nin seyahatine sunulan gemi en iyi koşullarda seyretsin diye hiçbir şey gözden kaçırılmamıştı. Bütün teçhizat, planlama, en ince ayrıntısına kadar çalışılmıştı. Geminin donanımı mükemmel durumdaydı; buhar kazanları test edilmişti, pervaneler harikaydı. Yanaşılacak kıyıların koşulları da göz önünde bulundurularak karayla bağlantıyı kolaylaştırsın diye gemiye hızlı, suda batmaz, buharlı bir tekne yüklenmişti. Şüphesiz seyir sırasında böyle bir şey çok işe yarayacaktı.

Uzun lafın kısası 10 Haziran günü her şey hazırды. Geriye bir tek denize açılmak kalmıştı.

Yapay iskelelerden biriydi.

Kaptan Turcotte tarafından yelken seyirleri ve manevralarıyla, makinelerin kontrolünü sağlamaları için gemiye bindirilen adamlar seçkin bir ekip oluşturmuştu; öyle ki yeryüzünde onlardan daha iyisini bulmak zordu. Tavşan, koyun, keçi, horoz, tavuk gibi daha pek çok canlı hayvan ambara yerleştirilmişti. Maddi hayatın bütün ihtiyaçları da en iyi markalardan seçilmiş kasa kasa konserve sayesinde garanti altına alınmıştı.

Dream'in seyredeceği güzergâha gelince, şüphesiz ki bu William W. Kolderup ve kaptan arasındaki uzun konferansların biricik konusuydu. Tek bildiğimiz, belirlenen ilk durağın Yeni Zelanda'nın başkenti Auckland olduğuydu; tabii eğer zıt rüzgârların uzunluğu yüzünden ortaya çıkan olası bir kömür ihtiyacı planda bir değişiklik yapmayı, Pasifik'teki takımadalardan ya da Çin'deki limanlardan birine yanaşmayı gerektirmezse.

Ancak bütün bu detaylar, denize açıldığı anın hayalini kuran Godfrey'nin pek umurunda değildi; zihni bu yolculukta başına gelebilecek olayları günden güne abartmakla meşgul olan Tartelett'i ise hiç ilgilendirmiyordu.

Yerine getirilmesi gereken tek bir formalite kalmıştı: Fotoğraf çektirmek.

Bir nişanlı dünyayı dolaşacağı uzun bir yolculuğa sevdiğinin fotoğrafını yanına almadan, kendisinininkini de ona vermeden çıkamazdı elbette.

Godfrey, turist kostümünü kuşanmış, kendini Montgomery-Street fotoğrafçıları Stephenson ve Co'nun ellerine bırakmıştı. Şehir giysilerini

giymiş Phina ise bu yetenekli fotoğrafçılar karşısında çekici ama bir o kadar da hüzünlü güzelliğini ortaya çıkarma görevini güneşe teslim etmişti.

Aslında bu bir tür birlikte seyahat etme yolu olacaktı. Phina'nın fotoğrafı Godfrey'nin kamasında, Godfrey'ninki de genç kadının odasında yerini alacaktı.

Kimsenin nişanlısı olmayan, olmayı da asla düşünmeyen Tartelett'e gelince; onun da görüntüsünü bir fotoğraf negatifine emanet etmesine karar verilmişti. Fakat fotoğrafçı ne kadar yetenekli olursa olsun tam anlamıyla gerçeği yansıtamazdı. Bir deklanşör koskoca dans ve adabımuaşeret öğretmeninin olsa olsa sisli, bulanık, yani ayırt edilip tanınmasına imkân vermeyen bir imgesini sunabilirdi.

Normalde sabırlı olsa da, bu tür faaliyetlere yönelik yerlerde tavsiye edilenin aksine, hareket etmeden duramıyordu.

Daha başka yöntemlerle anlık fotoğraflar çekmeyi denediler ama nafile! Tartelett de tıpkı *Dream*'in kaptanı gibi kuruntudan bir sağa bir sola sallanıyordu.

Bu nevi şahsına münhasır adamın belirgin özelliklerini fotoğrafla ölümsüzleştirmeye çalışmak boşunaydı. Tartelett, eski dünya için yola çıktığına inanırken, Tanrı saklasın, öteki dünya için yola çıktıysa bu durum gelecek kuşaklar için ne vahim bir talihsizlikti!

9 Haziran günü her şey hazırды. İş, *Dream*'in yelken açmasına kalmıştı. Deniz yükü belgesi, gemi kira sözleşmesi, sigorta poliçesi gibi bütün

evraklar hazırды. Kolderup'ın baş komisyoncusu son imzaları da iki gün önce halletmişti.

O gün Montgomery-Street'teki otelde bir veda yemeği düzenlenmişti. Kadehler Godfrey'nin sağ salim gidip gelmesi şerefine kaldırılmıştı.

Godfrey heyecanlıydı, bunu da saklamaya çalışmıyordu. Phina daha ziyade sessizdi. Tartelett ise kuruntularını, tesiri yola çıkana kadar sürecektir şampanya kadehlerine gömmeye çalışıyordu. Hatta bu yüzden yola çıkarken neredeyse kemanını unutuyordu. Neyse ki *Dream* palamar çözmek üzereyken kemanı gemiye yetiştirdiler.

Son vedalar da iskelede edildi. Son el sıkışmalar kamarada yapıldı. Ve sonra gemiyi hareket ettiren pervaneler dönmeye başladı.

“Hoşça kal Phina!”

“Hoşça kal Godfrey!”

“Tanrı sizi korusun!” dedi Will Dayı.

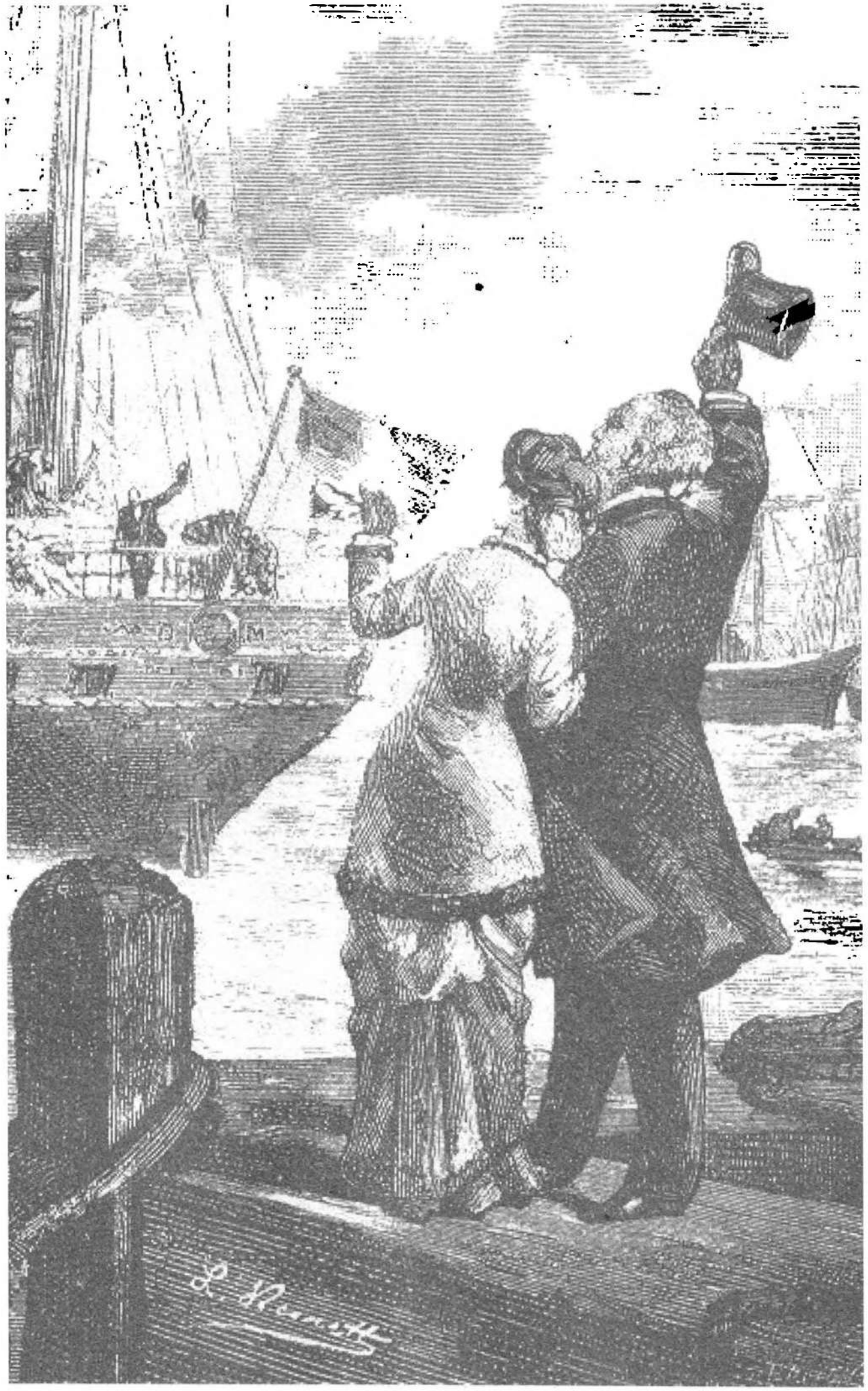
“Ve bizi size geri getirsin!” diye mırıldandı Öğretmen Tartelett.

“Godfrey,” diye ekledi William W. Kolderup, “*Dream*'in arkasında asılı olan bayrakta yazılı şu sözleri unutma: *Confide, recte agens.*”

“Hiçbir zaman unutmayacağım Will Dayı! Hoşça kal Phina!”

“Güle güle Godfrey!”

Gemi uzaklaştı ama gözden kaybolana kadar mendiller sallanmaya devam etti. Dünyanın en geniş kıyı şeridi olan San Francisco kıyısından yola çıkan *Dream*, Golden-Gate dar boğazını aşır dümeni Pasifik sularına kırmıştı: “Altın Geçit” gemi geçtikten sonra sanki yeniden kapanmış gibiydi.

Gemi uzaklaştı.

VI

Okuyucu bu bölümde
yeni bir karakterle tanışıyor.

Yolculuk başlamıştı. Zor bir başlangıç olmadığı gönül rahatlığıyla söylenebilirdi.

Öğretmen Tartelett ise su götürmez bir mantıkla şunu tekrar edip duruyordu:

“Bir yolculuk her zaman başlar! Ama önemli olan nerede ve nasıl bittiğidir!”

Godfrey'nin kamarası *Dream*'in kış kısmında yer alan ve yemek salonu olarak kullanılan alana açılıyordu. Genç gezginimiz burada olabildiğince rahattı. Odasının ahşap panolarındaki en aydınlık köşeyi Phina'nın fotoğrafına ayırmıştı. Odada uyumak için ayrı bir alan, lavabo, giysileri ve kirli çamaşırları için birkaç dolap, çalışmak için bir masa, oturmak için bir koltuk vardı. Yirmi iki yaşındaki bir gezgin için başka ne gerekli olabilirdi ki? Bu koşullarda değil bir, yirmi iki kez dünya turu yapıldı! Yirmi iki yaş sağlığı ve mizah anlayışını olgunlaştıran uygulamalı felsefenin yaşı değil miydi? Ah gençler! Yapabiliyorsanız gezin, yapamıyorsanız... yine de gezin!

Tartelett'e gelince, keyfi pek yerinde değildi. Öğrencisinininkinin yakınında yer alan kamarası gözüne çok dar görünüyordu. Zemini sertti, baştan sona altı metre uzunluğundaydı ve bu uzun-

luk dans adımlarını çalışmak için yeterli değildi. İçindeki gezgin ruh dans ve adabımuâşeret öğretmeni ruhunu sindirebilir miydi? Asla! Dans Tartelett'in kanında vardı, son uykusunu uymak için yattığında bile ayakları topukları birbirine bakacak şekilde yatay bir konumda, yani birinci pozisyonda olacaktı.

Yemekler birlikte yenilecekti, bu da Godfrey ve Tartelett'in karşılıklı otururacağı, kaptan ve ikinci kaptanın da delikli masanın diğer köşelerinde yerlerini alacağı anlamına geliyordu. "Delikli masa" ifadesi yeterince ürkütücü olduğundan öğretmenin yerinin sık sık boş kalacağını anlamaya yeterdi!

Yola çıkıldığı zaman, o güzel haziran ayında yani, hoş bir kuzeydoğu rüzgârı esiyordu. Kaptan Turcotte yelkenleri hızı artıracak şekilde ayarlayabiliyordu ve böylece *Dream* suyun üzerinde çok fazla yalpalamıyordu. Üstelik pervane kanadı arkada olduğundan, baş kış vurmalar gemiyi çok yormuyordu. Ancak burunları kancalı, gözleri çukur, alınları morarmış, yanakları soluk yolcuların yüzleri aynı dinginlikte değildi maalesef. Bu kadarı da katlanılabilir bir şeydi. Gemi güneybatı yönünde sağa dönmüş, harika bir denizin üzerinde seyrediyordu: Amerikan kıyıları ufukta kaybolmakta gecikmedi.

İki gün boyunca anlatmaya değer hiçbir deniz olayı meydana gelmedi. *Dream* sakın sakın ilerliyordu. Yolculuğun başlangıcı gayet güzeldi, her ne kadar Kaptan Turcotte zaman zaman boşuna gizlemeye çalıştığı birtakım endişelere sebebiyet

vermiş olsa da. Her gün, güneş doğar doğmaz geminin durumunu harfi harfine gözden geçiriyordu. Fakat ikinci kaptanı kamarasına çağırır çağırmaz ikisi, sanki önemli bir mesele varmış gibi gizli gizli bir şeyler konuşuyorlardı. Bu durum denizcilikle ilgili işlerden hiçbir şey anlamayan Godfrey için önemsiz bir ayrıntıyken, lostromo ve tayfaların bazıları için merak uyandırıcıydı.

Dream, daha ilk haftadan başlayarak iki veya üç kez, üstelik ortada böyle bir manevrayı gerektirecek bir durum yokken, geceleri rota değiştirmiş, gündüz ise yeniden eski rotasına dönmüştü. İşte gemi adamlarını şaşkına çeviren de buydu. Eğer söz konusu olan yelkenli bir gemi olsaydı bu durum hava akımı değişimine bağlı olarak açıklanabilirdi belki. Ama *Dream* gibi rüzgârın elverişli olmadığı zamanlarda yelkenlerini indiren ve çark gücüyle hareket edebilen buharlı bir gemi için açıklanamaz bir şeydi bu.

12 Haziran sabahı gemide hiç beklenmedik bir olay meydana geldi.

Kaptan Turcotte, ikinci kaptan ve Godfrey öğle yemeği için masanın başına geçmişti ki, güvertede garip bir ses duyuldu. Neredeyse aynı anda lostromo yemek salonunun kapısını iterek eşikte göründü.

“Kaptan,” dedi.

“Ne oldu?” diye sordu kaptan, heyecanla.

“Bir Çinli...” dedi lostromo.

“Çinli mi?”

“Evet! Geminin ambarında tesadüfen bir Çinliye rast geldik!”

“Geminin ambarında!” diye bağırdı Kaptan Turcotte. “Sacramento’nun şeytanları, onu derhal denizin dibine atın!”

“All right!” diye cevap verdi lostromo.

Bütün Kaliforniyalılar gibi Göksel İmparatorluğun oğluna karşı bir tiksinti duyan bu mükemmel insan, doğal olarak emri alır almaz harekete geçmekte hiç tereddüt etmedi.

Fakat o sırada Kaptan Turcotte ayağa kalktı, Godfrey ve ikinci kaptanla birlikte kış güverte-deki masadan kalkıp *Dream*’in ön tarafındaki başkasarasına yöneldi.

İki-üç tayfanın sımsıkı yakalayıp kıpırdamasına bile müsaade etmediği Çinli çırpınıp duruyordu. Otuz beş-kırk yaşlarında, çevik, sert mizaçlı, kel, altmış saatlik yolculuk süresince havasız bir ambarda kaldığından olacak biraz bitkin görünen bir adamdı. Onu o karanlık dehlizden küçücük bir tesadüf kurtarmıştı.

Kaptan Turcotte adamlarına bu zavallı davetsiz misafiri bırakmalarını işaret etti.

“Kimsin sen?” diye sordu.

“Güneşin oğluyum.”

“Adın ne?”

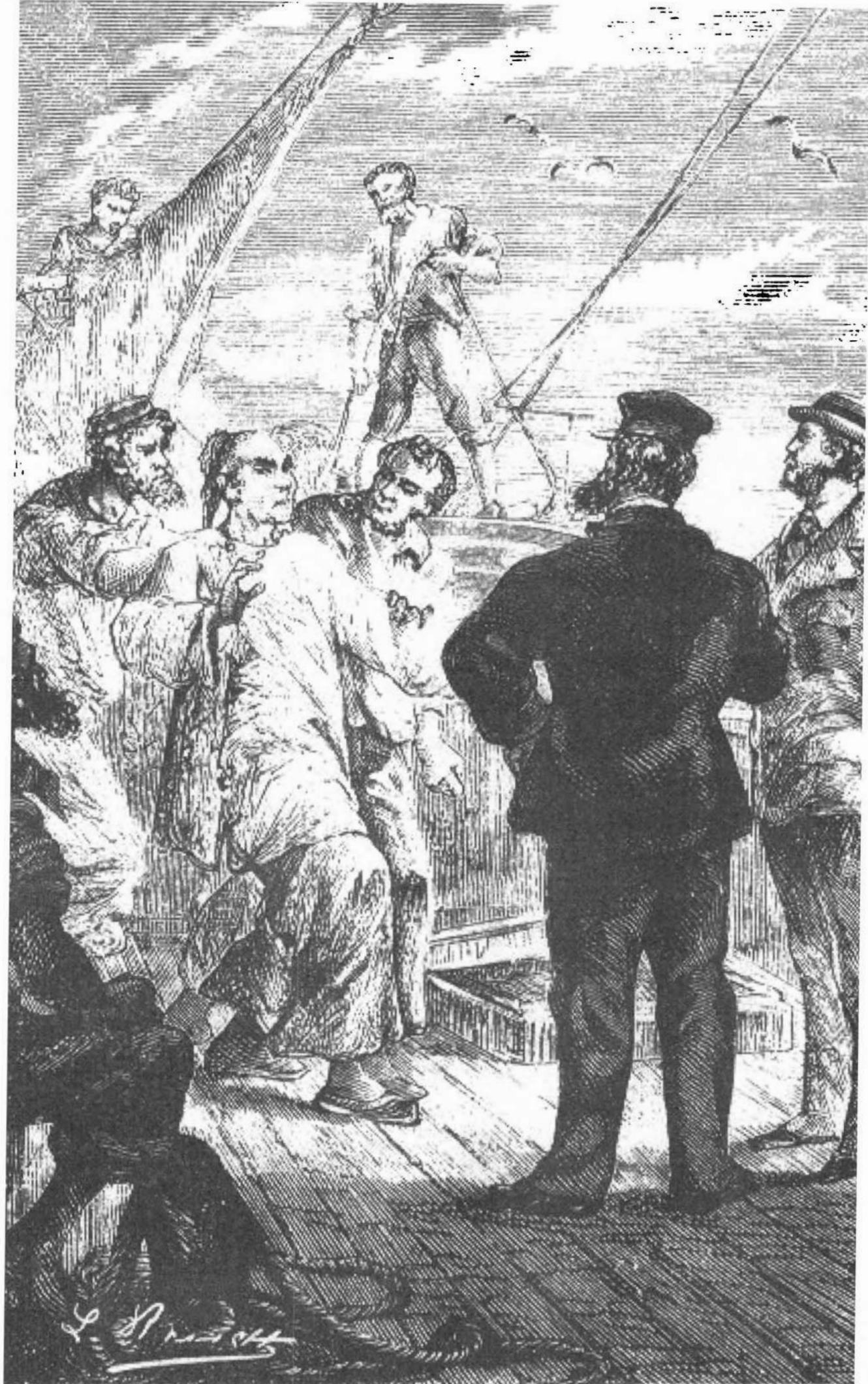
“Seng-Vu,” diye cevap verdi Çinli. Onların dilinde bu isim “yaşamayan” anlamına geliyordu.

“Peki burada ne arıyorsun?”

Çinli sakın bir ses tonuyla:

“Geziyorum!” diye cevap verdi. “Ama siz beni çok erken yakaladınız.”

“Sahi mi! Çok erken demek! Yani sen yola çıktığımız andan beri ambarda mı saklanıyordun?”

"Kimsin sen?" diye sordu.

“Söylediğiniz gibi kaptan.”

“Demek böylece kendini Amerika’dan Çin’e, yani Pasifik’in bir ucundan diğerine bedavaya götürtmüş olacaksın?”

“Eğer müsaade ederseniz.”

“Ya etmezsem ya sizden Çin’e kadar yüzerek gitmenizi rica edersem?”

“Denerim,” diye cevap verdi Çinli gülümseyerek, “ama korkarım ki yolda kalırım!”

“İyi ya lanet olası John!” diye bağırdı Kaptan Turcotte. “Sayemde yolculuk masraflarını ucuza getirmiş olacaksın!”

Duruma gereğinden fazla sinirlenen Kaptan Turcotte belki de bu tehdidini uygulamaya koyacaktı ki Godfrey araya girdi.

“Kaptan,” dedi Godfrey, “*Dream*’de bir Çinli var demek, çokça Çinlinin yaşadığı Kaliforniya’dan bir Çinli eksildi demek.”

“Hem de ne çok!” diye cevap verdi Turcotte.

“Evet çok,” dedi Godfrey. “Madem ki bu zavallı şeytan San Francisco’yu kendi varlığından temizlemeye karar vermiş, öyleyse biraz merhameti hak ediyor! Edelim biz de! Şangay’dan geçerken onu orada atarız ve böylece ortada sorun falan kalmaz!”

Kaliforniya’da çok fazla Çinli olduğunu söylerken Godfrey tam bir Kaliforniyalı gibi konuşmuştu. Şüphesiz, Göksel İmparatorluğun çocuklarının göçü –Çin’deki üç yüz milyon Çinli’ye karşı Amerika’da otuz milyon Amerikalı vardı– Vahşi

---

* Amerikalıların Çinlilere verdiği isim.

Batı için tehlikeli bir hale gelmişti. Kaliforniya, Aşağı Kaliforniya, Oregon, Nevada, Utah eyaletleri ve hatta kongrenin kendisi bile Yankilerin “sarı veba” adını verdikleri bu yeni tür salgın hastalıkla yakından ilgileniyordu.

O dönemde, Kaliforniya’daki Göksellerin sayısı elli bin ya var ya yoktu; Kaliforniya için bu sayı neredeyse hiçti. Altın yıkama işinde çok becerikli, üstelik bir o kadar da sabırlı olan bu insanlar bir miktar pirinç, bir yudum çay ve birazcık da afyonla yetindiklerinden, ucuz iş gücü oluşturuyorlardı. Bu da yerli işçileri yavaş yavaş piyasadan siliyordu. Öte yandan, göç koşullarını düzenleyen ve her ne kadar anayasaya aykırı olsa da onlara vatandaşlık hakkı tanımayan birtakım yasalara tabi tutulmaları gerekiyordu, çünkü Amerikalılar Çinlilerin çoğunluğu ele geçirmesinden korkuyordu. Üstelik en az onlar kadar kötü muameleye maruz kalan Hintliler ve zenciler gibi Çinliler de onlara yakıştıran “ve-balı” sıfatının hakkını vermek istercesine genellikle gettolarda yaşıyor ve böylece de kendi uygarlıklarının örf ve âdetlerini muhafaza etmeyi başarıyorlardı.

Diğer milletlerden olan insanların baskısı onları Kaliforniya’nın başkentinde, Sacramento sokağına uzanan bölgede yoğunlaştırmıştı. Çin kültürüne ait işaretlerle çevrili bu yerde geniş kollu gömlekleri, koni biçimli şapkaları ve yüksek ökçeli ayakkabılarıyla etrafta dolaşan binlerce Çinliye rastlayabilirdiniz. Genelde bakkallık, bahçıvanlık, çamaşırcılık yapıyorlardı – tabii

aşçı değillerse ya da San Francisco'daki Fransız tiyatrosunda Çin oyunları sergileyen şu kumpanyalardan birine katılmamışlarsa.

Saklamanın lüzumu yoktu, Seng-Vu işte bu muhtelif kumpanyalardan birinin üyesiydi ve baş “komedyen” olarak görev yapmaktaydı – tabii Avrupa tiyatrosuna özgü bu terim herhangi bir Çinli sanatçı için uygun düşer mi bilinmez. Aslında Çinliler espiri yaptıklarında bile son derece ciddilerdir. Öyle ki, Kaliforniyalı roman yazarı Hart-Bret, Çinli bir aktörü asla gülerken görmediğini söylemiş, hatta izlediği oyunların bir trajedi mi yoksa kaba güldürü mü olduğunu anlayamadığını itiraf etmiştir.

Yani anlayacağınız Seng-Vu komedyendi. Başarılı bir sezon geçirmiş, belki de eline biraz para geçmiş ve kadavra olarak değil* de başka şekilde ülkesine dönmek istemiş, bu yüzden de şans eseri karşısına çıkan *Dream*'in ambarına gizlice sızıvermişti.

Kim bilir belki de birkaç haftayı yakalanmadan geçirmeyi hayal etmiş, sonra da Çin kıyılarından birinde görünmeden kaçmayı düşünmüştü.

Nitekim bu mümkündü de. Aslında durum öyle başa çıkılamaz cinsten değildi.

Godfrey bu davetsiz misafir için araya girmekte haklıydı. Hiç olmadığı kadar acımasız davranan Kaptan Turcotte da pek diretmeden Seng-Vou'yu Pasifik sularında çıprındırmaktan vazgeçmişti.

---

* Çinlilerin kendi ülkelerinde gömülme alışkanlıkları vardı, bu yüzden de sadece kadavra taşıma işini üstlenen gemiler bulunurdu.

Seng-Vou saklandığı deliğe gönderilmedi ama ortalıkta davadolaşmaması gerekiyordu. Soğukkanlı, temkinli ve ketum mizacı sayesinde, sık sık ambara girip çıkan tayfaları kolay atlatmıştı. Yemek işini de yanına aldığı yiyeceklerle halletmişti. Bütün hesabını kitabını yapmıştı yani. Üstelik o kadar zayıftı ki, doğrusu ağırlığı *Dream*'in ağırlığında öyle hatırısayılır bir değişikliğe sebep olamazdı. Yani Seng-Vou her ne kadar gemiye bedavadan bindiyse de onun yolculuğu Wiliam W. Kolderup'ın kasasına bir kuruşa bile mal olmamıştı.

Öte yandan, onun gemideki varlığı Kaptan Turcotte'u düşündürüyordu, bunun sebebini de kuşkusuz bir tek ikinci kaptan biliyordu.

“Bu lanet olası Çinli canımızı sıkacak! Canı cehenneme!”

“Neden böyle gizli gizli *Dream*'e bindi sanki!” diye cevap verdi ikinci kaptan.

“Ne için olacak, Şangay'a gitmek için!” dedi Kaptan Turcotte. “John ve John'ların oğulları, hepsinin cehenneme kadar yolu var!”

VII

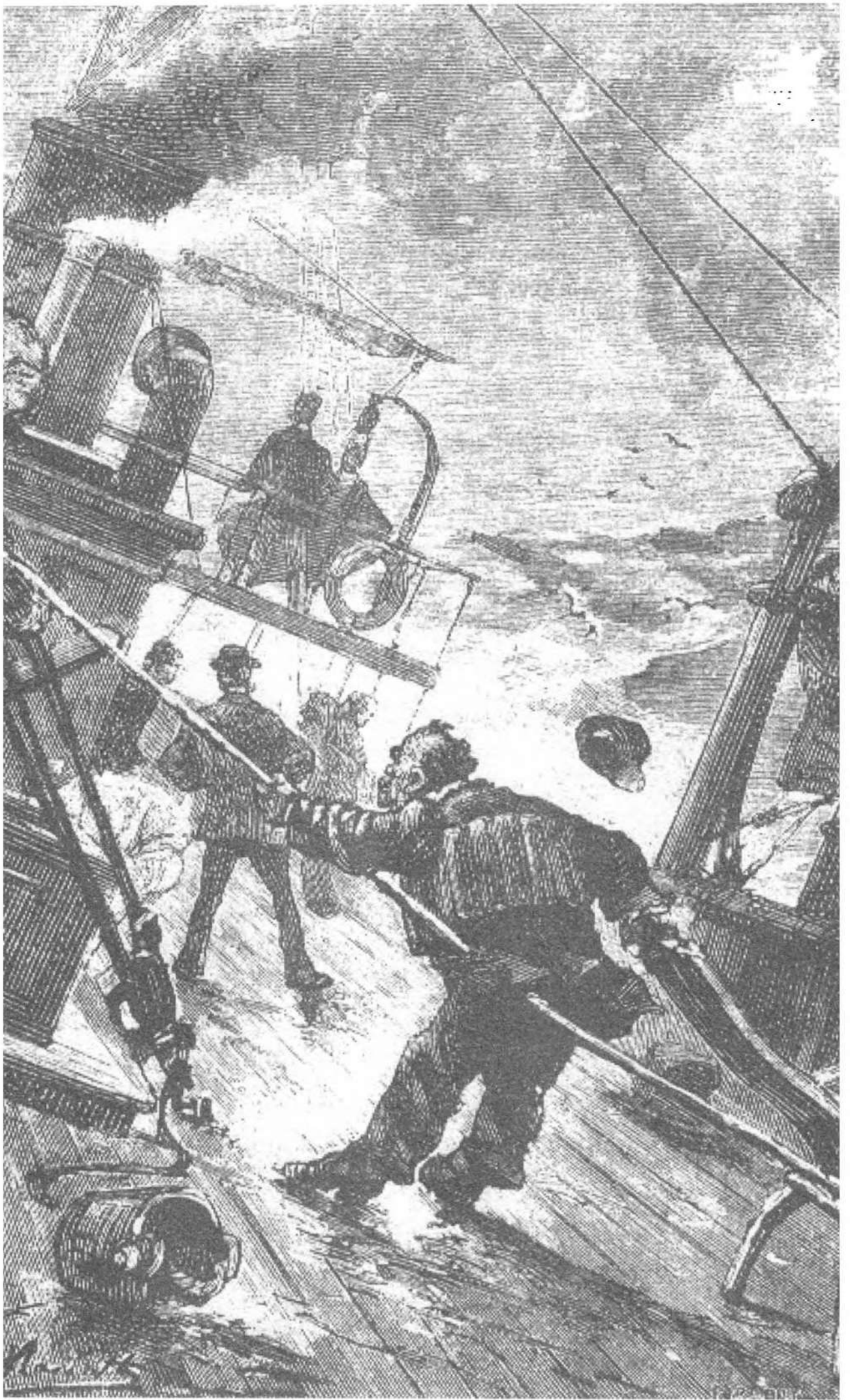
*William W. Kolderup'ın gemisinin güvenliği için
belki de her şeyi yapmadığını göreceğiz.*

Takip eden günlerde, yani 13, 14, 15 Haziranda barometre yavaş yavaş ama sürekli bir biçimde, hiç durmadan düşmeye başladı, bu da havanın kararsız bir eğilimde olduğuna, yağmur veya rüzgâr ile fırtına arasında gidip geldiğine işaret ediyordu. Güneybatıya geçince meltemler hissedilir derecede soğumuştı. *Dream* rüzgâra karşı yol alıyor, önden vuran kuvvetli dalgalarla savaşıyordu. Yelkenler direklere çekilmişti fakat orta şiddette bir basınç söz konusu olduğundan şiddetli dalgaları önlemek için uskurla yol almak gerekiyordu.

Godfrey bu baş kış vurmaları ve yalpalamaları hiç istifini bozmadan karşılıyordu. Bu cesur genç adam denizi sevdiği aşikârdı.

Ne var ki Tartelett denizi sevmiyordu, deniz de onu. Zavallı dans ve adabımuaşeret öğretmenin artık nasıl da düzgün duramadığı, sanatın bütün kurallarına aykırı dans ettiği, doğrusu görülmeye değer olmalıydı. Gemiye taa ortasına kadar sarsan bu çalkantılara rağmen kamarada kalmayı da beceremiyordu.

“Hava! Hava!” diye iç geçiriyordu.

Zavallı öğretmeni görmek lazımdı.

Ve güverteyi asla terk etmiyordu. Bir yalpa vurunca bir güverteden diğerine gidiyor, bir baş kış vurunca ise önce öne fırlıyor daha sonra hemen gerisin geri düşüyordu. Geminin duvarlarına tutunuyor, dümen halatlarına sımsıkı sarılıyordu. Anlayacağınız modern koreografinin lanetlediği ne varsa hepsini yapıyordu! Ah ah! Bir daha bu hareketli zemine düşmeden, bir balon gibi havada süzülemez miydi sanki! Dansçı atalarından biri şöyle diyordu: "Sahneye ayak basmak istememin tek sebebi arkadaşlarımı utandırmamaktı." Oysa Tartelett'e kalsa dalgalar arasında dipsiz bir kuyuya sürüklenen güverteye bir daha asla çıkmak istemezdi.

Zengin William W. Kolderup onu ne demeye buraya göndermeyi düşünmüştü ki!

Kaptan Turcotte'a günde yirmi kere "Bu kötü havalar daha sürecektir mi?" diye soruyordu.

Kaptan da kaşını kaldırarak her seferinde şu cevabı veriyordu "Hım hım! Barometre henüz pek iç rahatlatıcı değil!"

"Peki yakında varacak mıyız?"

"Çok yakında Bay Tartelett! Çok yakında!... Ancak birazcık daha zaman lazım!"

"Eh buraya boşuna Pasifik okyanusu demiyorlar!" diye söylenip duruyordu zavallı adam iki hıçkırık ile iki sallanma arasında.

Üstelik Öğretmen Tartelett'in tek derdi deniz tutması değildi. Köpüklü dev dalgaların bir anda Dream'in küpeştesine kadar yükseldiğini görmek, buharı egzoz borusuna aktaran sübapların şiddetle vuruşunu işitmek, geminin bu deniz dağında

bir şişe mantarı gibi oradan oraya savrulduğunu hissetmek de onu korkutuyordu.

Gözlerini öğrencisine dikerek “Yok hayır! Bu geminin alabora olmaması mümkün değil!” diyordu sürekli.

“Sakin olun Tartelett!” diye cevap veriyordu Godfrey. “Gemi yüzmek içindir! Böyle düşünmek için pek çok sebep var!”

“Ben de size olmadığını söylüyorum.”

Buna inanan öğretmen can yeleğini çoktan giymişti. Gece gündüz göğsünde sımsıkı bağladığı can yeleğiyle dolaşıyordu. Altın bile verseniz o şeyi bir an bile çıkartamazdınız üzerinden. Denizin bir an için durgun olduğu zamanlarda güçlü bir nefesle yeleğini tekrar şişiriyordu. Aslına bakarsanız yeleğin yeterince şiştiğine de katiyen inanmıyordu!

Fakat Tartelett’in bu baş belası hallerine göz yummak lazımdı. Denize alışık olmayan biri için bu türden su taşkınlarının korkuya sebep olması doğaldı, kaldı ki Tartelett o güne kadar San Francisco kıyılarının sakın sularında bile gezinmemişti. Dolayısıyla yelkenli bir geminin güvertesinde rahatsız hissetmesi, dalgaların vuruşundan etkilenmesi mazur görülebilirdi.

Üstelik hava giderek daha da kötüleşiyor ve *Dream* için büyük tehlike oluşturunuyordu; eğer kıynın görüş alanında olsaydı semaforlar tarafından yaklaşmakta olan fırtınaya dair uyarılırdı.

Gemi gün boyunca korkunç sarsıntılarla sallanıp duruyor, makinesi zarar görmesin diye daha çok buharla çalışıyor olsa da, pervanesi daha güçlü dalgalarda bile muntazaman suya batıp çıkıyordu.

Pervanenin kollarının daha derin sulara bile bu denli güçlü darbeler yapması ve yüzdürme çizgisinin üzerine çıkabilmesi geminin makine sisteminin ne kadar sağlam olduğunu gösteriyordu. *Dream*'in arkasında bıraktığı sesler kulakları sağır edecek cinstendi. Pistonlar çarkçıbaşının öyle kolayca kontrol edemeyeceği kadar hızlı çalışıyordu.

Ne var ki Godfrey sebebini başta çözemediği bir şey fark etmişti: Gemideki sarsıntılar geceleri, gündüze göre kesinlikle çok çok daha az şiddetliydi. Buradan rüzgârın güneşin batışıyla birlikte yumuşadığı, sakinleştiği sonucunu mu çıkarmalıydı?

Godfrey, bu durumu fark ettikten sonra 21 Haziranı 22'sine bağlayan gece neler olup bittiğini anlamak istemişti. Gündüz kesinlikle çok kötü geçmişti, rüzgâr soğumuştur; dolayısıyla da uzun saatler boyunca hırpalanmış deniz, gece olunca rahatlayacağı pek benzemiyordu.

Gece yansına doğru uyandı. Sıkıca giyinip güverteye çıktı.

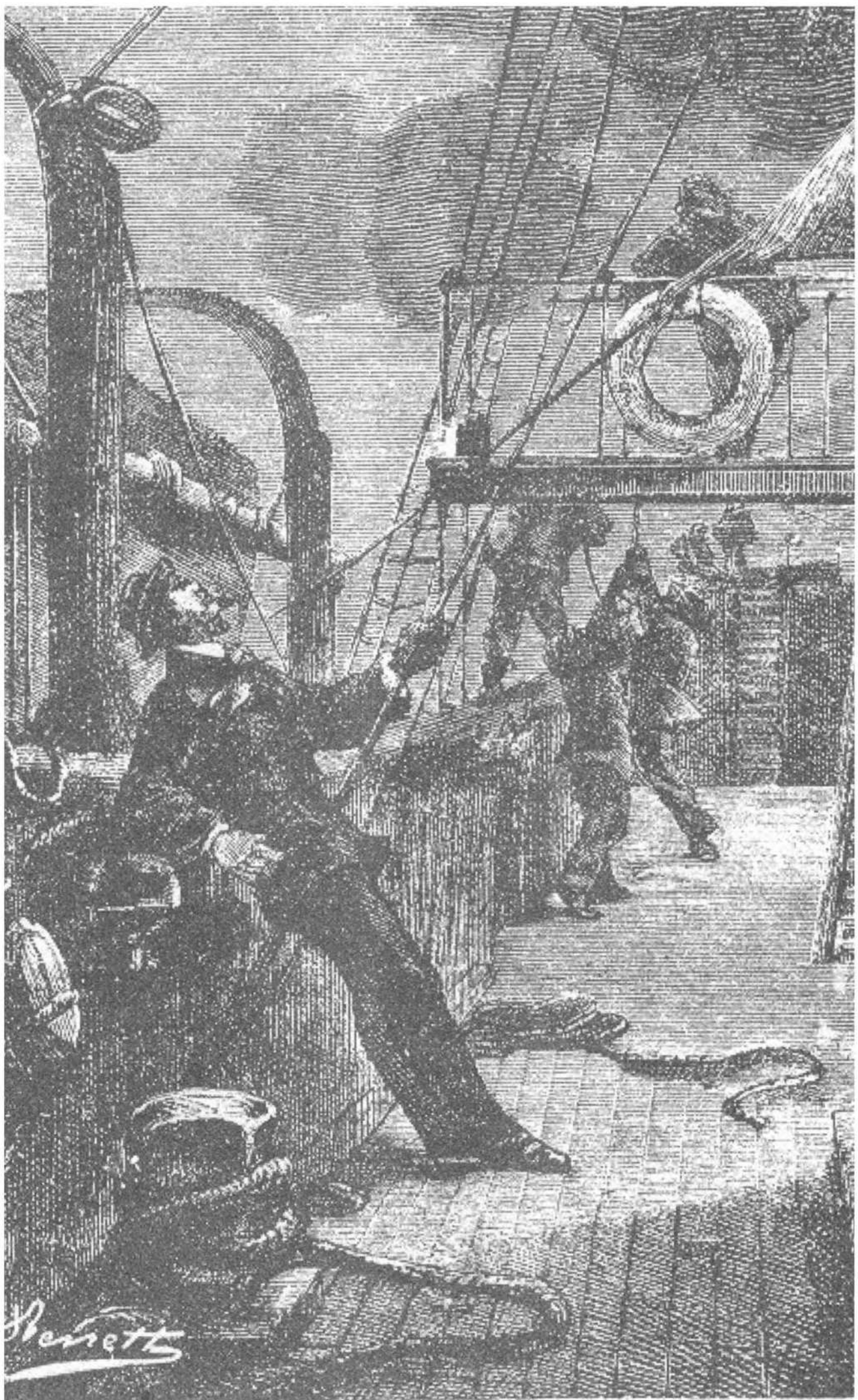
Gemi bordası hafif ön tarafa yatmıştı. Kaptan Turcotte kaptan köşkündeydi.

Rüzgârın şiddeti kesinlikle dinmemişti. Ancak geminin pruvadan yemesi gereken dalgaların şoku çok azalmıştı.

Godfrey, gözlerini kapkara dumanlarla kaplı bacaya çevirdiğinde dumanın önden arkaya değil de aksine arkadan öne, yani gemiyle aynı yönde ilerlediğini gördü.

“Rüzgâr mı değişti?” diye sordu kendi kendine.

Durumdan oldukça hoşnut bir şekilde kaptan köşküne çıktı, sonra da kaptana yaklaşarak:

Gözlerini bacaya çevirdiğinde.

“Kaptan!” dedi.

Üstünde yağmurluğu olan kaptan onun geldiğini duymamıştı, bu yüzden onu yanında görmekten duyduğu rahatsızlığı gösterir bir hareket yapmaktan kaçamadı.

“Siz, Bay Godfrey, siz kaptan köşkünde?...”

“Evet kaptan, size şeyi sormaya...”

“Neyi?” diye hızlıca cevap verdi Kaptan Turcotte.

“Rüzgârın değişip değişmediğini.”

“Hayır Bay Godfrey, maalesef değişmedi. Kor-
karım ki fırtınaya dönecek!”

“Ama şu anda rüzgârı arkadan alıyoruz...”

“Evet rüzgârı arkadan... Aslında... Rüzgâr arkadan esiyor,” diye cevap verdi kaptan. Bu gözlem-
den rahatsız olduğu yüzünden okunuyordu.
“Hem de bana rağmen!”

“Ne demek istediniz?”

“Demek istiyorum ki, geminin güvenliğini teh-
likeye atmamak için bir anda karar değiştirmek
durumunda kaldım!”

“Ve bu da bize telafisi olmayacak kadar çok za-
man kaybettirdi!” dedi Godfrey.

“Hiç telafisi olmayacak kadar çok,” diye cevap
verdi Kaptan Turcotte. “Ama aslında gün ağarır
ağarmaz, eğer deniz biraz durulmuş olursa, fır-
sattan istifade yeniden rotamı batıya çevirece-
ğim. Şimdi sizden kamaranıza dönmenizi rica
ediyorum, Bay Godfrey. Bana güvenin! Biz denizle
uğraşırken siz uyumayı deneyin! Böylece daha az
etkinlenirsiniz!”

Godfrey onu onaylayan bir hareket yaptıktan
sonra müthiş bir hızla ilerleyen alçak bulutlara

endişeli bir bakış fırlatıp kaptan köşkünden ayrıldı. Kamarasına döndü ve yeniden deliksiz bir uykuya dalmakta hiç gecikmedi.

Ertesi sabah, 22 Haziranda kaptanın da söylediği gibi, rüzgârın yumuşamamasına rağmen *Dream* olması gereken yönde ilerliyordu.

Gündüz batı, gece doğu yönündeki bu yolculuk kırk sekiz saat daha sürecekti fakat barometre yükselme eğilimindeydi; ibrenin gitgelleri azalmıştı. Buradan kötü havanın kuzeyde yükselen rüzgârlarla birlikte son bulacağı sonucunu çıkarabilirdik.

Nitekim öyle de oldu.

Godfrey, 25 Haziran sabahı saat sekize doğru güverteye çıktığında tatlı bir kuzeydoğu meltemi, bulutları süpürüyordu. Geminin arması üzerinde oynayan güneş ışınları bütün güverteyi ateş gibi ısıtmıştı.

Koyu yeşile çalan deniz, güneş ışınlarının doğrudan etkisiyle alabildiğine parlıyordu. Rüzgâr artık suları kudurtacak kadar şiddetli değildi. Çarkların sırtı denizde ince köpükler çiziyordu. Yelkenlerdeki ağırlık da azalmıştı.

Doğrusu bunlara dalga bile denemezdi, olsa olsa gemiyi yavaş yavaş sallayan uzun dalgalanmalar denirdi.

Dalga ya da dalgalanma, Tartelett için hepsi aynı şeydi. Bunlar “çok yumuşak” olduğunda da “çok sert” olduğunda da onu hasta ediyordu. Sudan çıkmış sazan gibi ağzı açık, yarı uzanmış bir vaziyette güvertede duruyordu.

Dümende elinde dürbünüyle ikinci kaptan duruyor ve kuzeydoğu yönüne bakıyordu.

Godfrey ona yaklaştı.

“Eee bayım,” dedi neşeli bir ifadeyle. “Bugün dünden biraz daha iyi sanki ha?”

“Evet öyle Bay Godfrey, artık sakın sulardayız.”

“*Dream* de doğru rotada ilerliyor!”

“Henüz değil!”

“Henüz değil mi, neden?”

“Bu en son çalkantıyla kuzeydoğuya sürüklendi ve yönünü yeniden doğrultmamız gerekiyor. Ama güneş gayet güzel, ufuk açık. Öğle gibi yüksekliği ölçer, bütün gözlemlerimizi yaparız. Kaptan da rotayı belirler.”

“Kaptan nerede?” diye sordu Godfrey.

“Gemiden ayrıldı.”

“Gemiden ayrıldı mı?”

“Evet! Tayfalar doğu yönünde, denizin üzerinde bazı resifler fark ettiklerini söylediler; haritada işaretlenmemiş resifler. Buharlı sandal donatıldı ve Kaptan Turcotte lostromo ve üç tayfayla birlikte keşfe çıktı.”

“Gideli çok oldu mu?”

“Bir buçuk saat kadar!”

“Ya! Bana haber verilmemesine biraz sinirlendim. Kaptana eşlik etmeyi isterdim.”

“Uyuyordunuz Bay Godfrey,” diye cevap verdi ikinci kaptan. “Ve kaptan sizi uyandırmak istemedi.”

“Üzüldüm fakat söyleyin lütfen sandal hangi yönde ilerledi?”

“İşte bu tarafa, kuzeybatıya,” dedi ikinci kaptan, mataforanın sağını işaret ederek.

“Peki dürbünle sandalı görebilir miyiz?”

“Yok, hayır çünkü çok uzaklaştılar.”

“Dönmekte gecikmezler değil mi?”

“Gecikemezler zira rotayı kaptan belirleyecek ve bunun için öğleden önce gemide olması gerekiyor.”

Bu cevaptan sonra Godfrey denizci dürbünü alıp baş kasaranın ucuna oturdu. Sandalın dönüşünü izlemek istiyordu. Kaptan Turcotte’un çıktığı keşfe gelince, bunda şaşılacak bir şey yoktu. *Dream*’in resiflerin işaretlendiği sularda seyretmemesi gayet doğaldı.

İki saat geçti. Saat on buçuğa geliyordu ki ufukta ince bir işaret dumanı yükselmeye başladı.

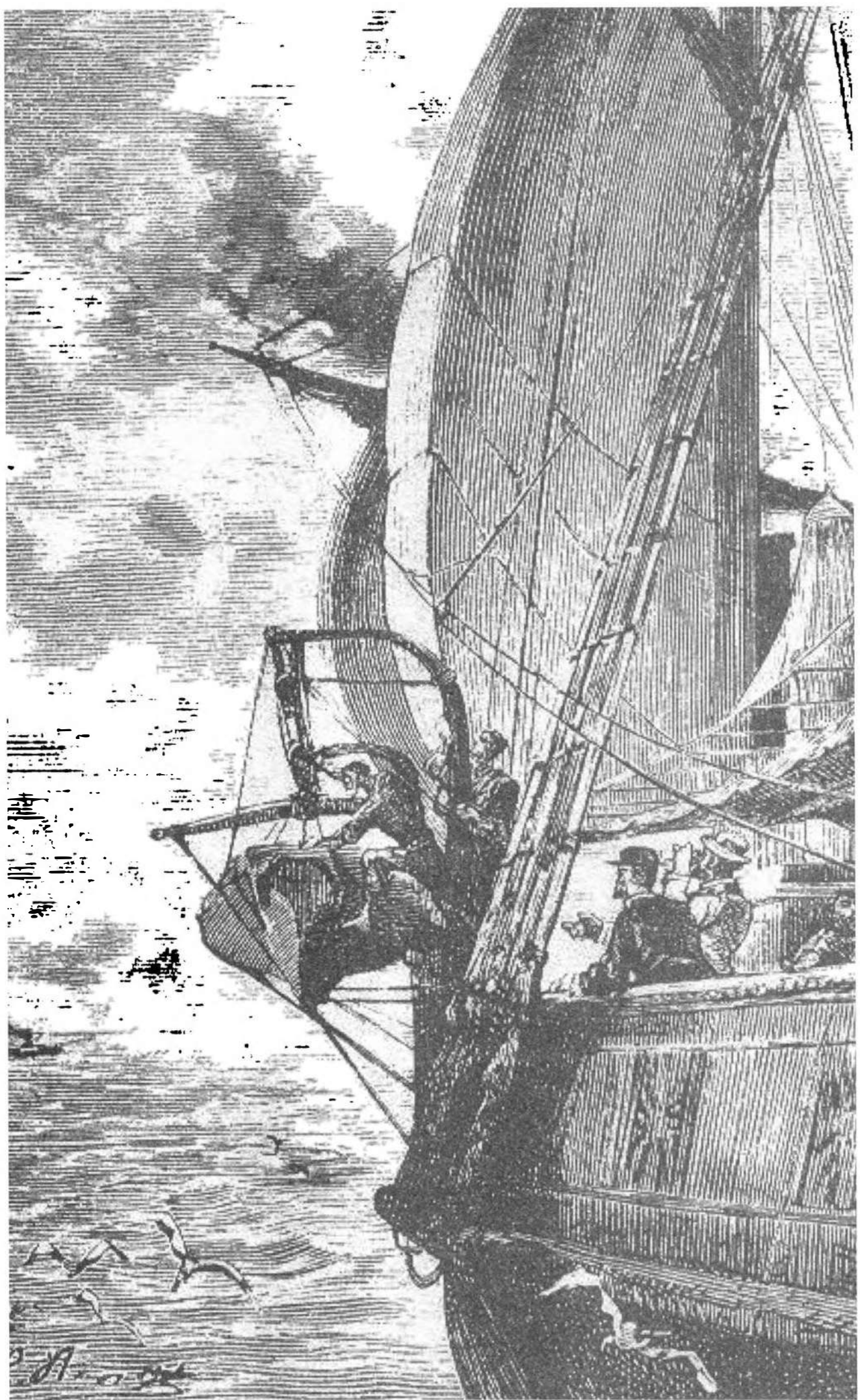
Belli ki bu, keşfini yapıp yeniden gemiye dönen buharlı sandalın dumanıydı.

Godfrey sandalı dürbünle izlemek istedi. Sandalın suda yavaş yavaş daha da belirginleşen çizgiler bırakarak ilerleyişini, giderek daha gözle görülür hale gelişini, ufuktaki bulutlarla karışan buharının havada daha keskin çizgiler çizişini seyretti. Bu, hızla hareket eden, mükemmel bir deniz taşıtıydı ve müthiş bir güçle ilerlediğinden çok geçmeden çıplak gözle görülebilir mesafeye ulaştı. Saat on bire doğru sandalın önünde baş bodoslamasının beyazlığı, arkasındaysa bir kuyruklu yıldız gibi uzanan, köpük köpük duman suyu fark edilir hale gelmişti.

Saat on biri çeyrek geçe, Kaptan Turcotte yanaştı ve *Dream*’in güvertesine atladı.

Kaptanın elinden tutmaya gelen Godfrey “Ee kaptan, yeni ne buldunuz bakalım?” diye sordu.

“Ah! Günaydın Bay Godfrey.”

Büyük bir hızla ilerlediğinden.

“Resifler diyorum?”

“Boş bir serap!” diye cevap verdi Kaptan Turcotte. “İlginç hiçbir şeye rastlamadık. Adamlarımız yanılmış. Doğrusu ben de şaşırdım!”

“Ee rotamız?” dedi Godfrey.

“Rotamızı belirleyeceğiz ama önce ben koordinatları ayarlayayım.”

“Sandalı yeniden gemiye yüklemek için emir verdiniz mi?” diye sordu ikinci kaptan.

“Hayır,” dedi kaptan. “Onunla daha işimiz var. Kış tarafa yedeğe alın!”

Kaptanın emirleri yerine getirildi ve buharı tüter halde bırakılan sandal *Dream*’in arkasına halatla bağlandı.

Kırk beş dakika sonra Kaptan Turcotte elinde sekstantla güneşin yüksekliğini ölçtü. Koordinatları belirledi ve takip edilecek rotayı verdi.

Sonra ufka son bir kez bakıp ikinci kaptanı çağırdı. Onu kamarasına götürdü ve ikisi orada uzun bir konuşma yaptılar.

Gündüz hava çok güzeldi. *Dream*, yelken açmaya gerek kalmadan hızla ilerleyebiliyordu. Rüzgâr çok zayıftı, geminin hızına bakılırsa, yelkenleri dolduracak kadar güçlü de değildi.

Godfrey oldukça keyifliydi. Dalgasız bir denizde harika bir güneşin altında yolculuk yapmaktan daha rahatlatıcı, zihin açan, ruhu doyuran bir şey olabilir miydi? Üstelik bu koşullar altında Tartelett bile azıcık keyiflenmişti. Denizin durumu onu ani kaygılara gark etmediği gibi fiziksel olarak da pek tepki vermiyordu. Yemek yemeyi deniyordu ama ne keyfi ne iştahı vardı. Godfrey

göğsünü sıktığı besbelli olan can yeleğini çıkar-ması için onu ikna etmeye çalıştı, ama Tartelett bunu kesinlikle reddetti. Sonuçta adına gemi de-diğimiz bu tahta ve demir yığını her an tehlikele-re açıktı, değil mi?

Akşam olmuştu. İnce bir sis tabakası, deniz yüzeyine inmeden havada askıda kalmıştı. Gündüzün güzel havasına bakınca tahmin edilemeyecek bir karanlık çökmüştü.

Aslında bu açıklarda korkulacak hiçbir tehlike yoktu. Kaptan da haritadan bakarak bunu teyit etmişti. Ancak alabora ihtimali her zaman vardı. Böyle sisli gecelerde her zaman bu ihtimali göz önünde bulundurmak gerekiyordu.

Güneşin batışıyla birlikte gemideki fenerler itinayla yakıldı, mizana direğine beyaz ışık çekildi; sağda yeşil, solda kırmızı yön ışıkları çarmıkta parlıyordu. Eğer *Dream*'in yardıma ihtiyacı olursa böylece en azından yeri bulunabilirdi. Boş bir teselli işte. Her şey kuralına uygun olsa da batmak batmaktı. Ama aslında gemide bu ihtimal üzerine kafa yoracak biri varsa o da şüphesiz Tartelett'ti.

Ancak bir o yana bir bu yana yalpalanan bu saygıdeğer adam, Tartelett, çoktan kamarasına dönmüştü. Godfrey de kendisinininkine. Biri güzel bir gece geçireceğinden emindi, ötekisi ise bunu sadece umut ediyordu çünkü *Dream* yüksek dalgaların üzerinde seyrediyordu.

Kaptan Turcotte dümeni ikinci kaptana emanet edip birkaç saat dinlenmek üzere kaptan köşkünün altındaki bölmeye çekildi. Her şey kontrol

altındaydı. Gemi güvenle hareket ediyordu. Sis de çoğalacağa benzemiyordu.

Yirmi dakikanın sonunda Godfrey uykuya dalmıştı; her zamanki gibi giyinik yatan Tartelett'in derin iç çekişleri uyanık olduğunu ele veriyordu.

Saat gece bire doğru, Godfrey birden müthiş bir feryatla uyandı.

Yatağından fırladığı gibi bir saniye içinde pantolonunu, ceketini, balıkçı çizmelerini giydi.

Hemen hemen aynı anda güverteden şu korkunç çığlıklar işitildi:

“Batıyoruz! Batıyoruz!”

Godfrey bir anda odasından çıktı ve yemek salonuna atladı. O karanlıkta ne olduğunu anlamadığı bir şeye çarptı. Öğretmen Tartelett olmalıydı bu. Bütün mürettebat güverteye çıkmış kaptan ve ikinci kaptanın emirlerini yerine getirmek üzere koşturup duruyordu.

“Çarpışma mı oldu?” diye sordu Godfrey.

“Bilmiyorum... Bu kahrolası sis yüzünden bilmiyorum...” diye cevap verdi ikinci kaptan. “Ama batıyoruz.”

“Batıyor muyuz?” diye sordu Godfrey.

Dream'in bir kayaya çarptığı kesindi çünkü sıkıştığı hissediliyordu. Sular neredeyse güverteye kadar gelmişti. Motorun ateşleri de çoktan sönmüş olmalıydı.

“Denize atlayın! Atlayın Bay Godfrey!” diye bağırdı kaptan. “Kaybedecek bir an bile yok! Gemi sulara gömülüyor! Kasırga sizi de içine alacak!”

“Ya Tartelett?”

“Ben ilgilenirim! Karaya yaklaşık yüz metrel mesafedeyiz!”

“Peki ya siz?”

“Görevim gereği gemiyi en son ben terk etmek zorundayım. Ben kalıyorum!” dedi kaptan. “Ama siz kaçın! Kaçın!”

Godfrey denize atlamaya hâlâ çekiniyordu. Öte yandan sular çoktan *Dream*’in duvarlarını geçmişti.

Godfrey’nin balık gibi yüzdüğünü bildiğinden, Kaptan Turcotte onu omuzundan tuttu ve bir anlamda güverteden atlamasına yardım etmiş oldu.

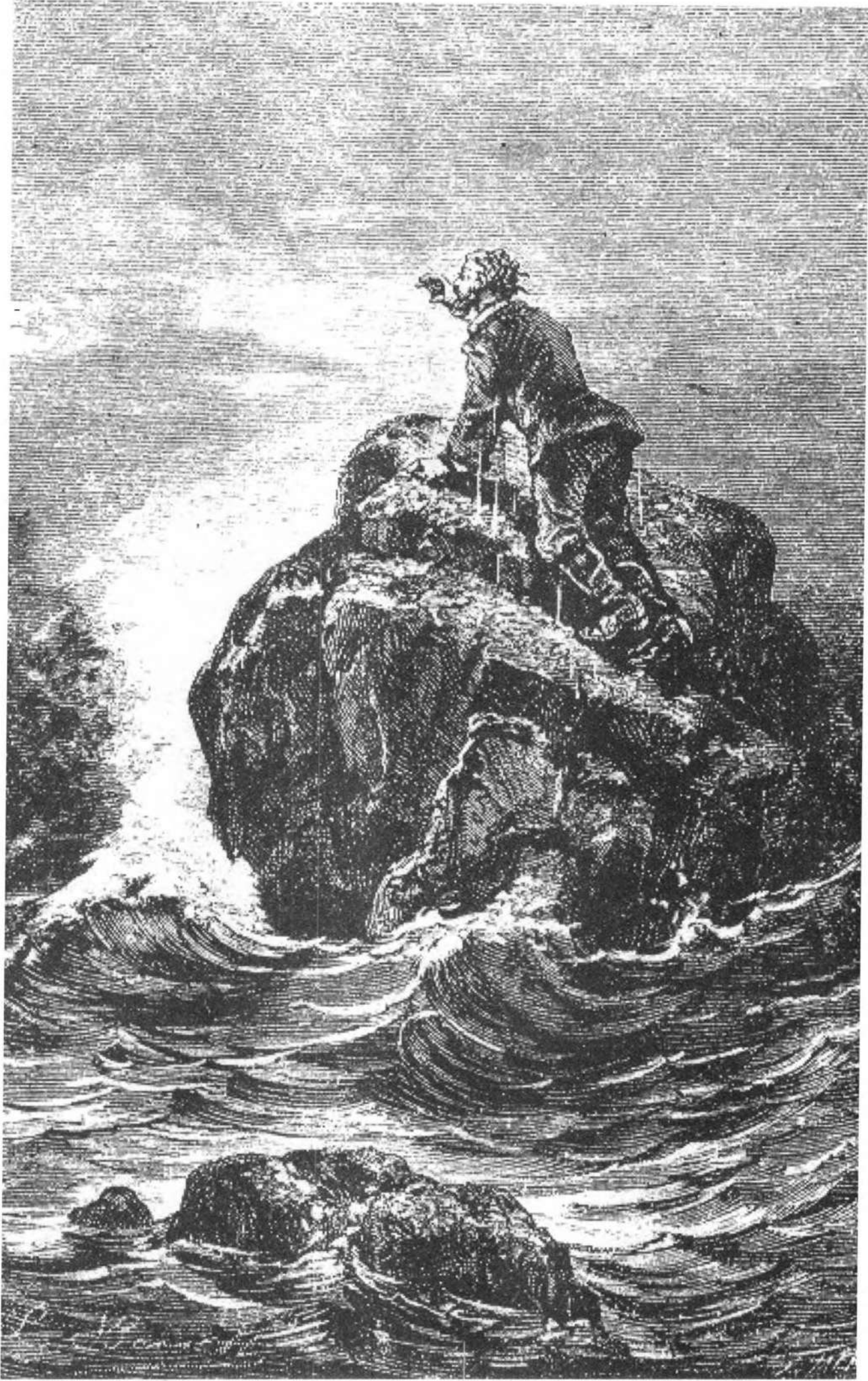
Zaman gelmişti işte! Eğer bu kadar zifiri karanlık olmasaydı *Dream*’in yerinde şimdi yeller estiğini görebilirdik.

Ancak Godfrey, sakın denizin ortasında birkaç kulaç atarak, girdap gibi her şeyi içine çeken bu gemi bacasından hızla uzaklaşmayı başardı.

Bütün bunlar bir dakikadan kısa bir süre içerisinde olmuştu. Birkaç saniye sonra, umutsuzca atılan çığlıkların arasında geminin ışıkları birbiri ardına söndü.

Buna hiç şüphe yoktu: *Dream* suya gömülmüştü!

Godfrey ise ters akıntının muhafazasında kalan geniş ve yüksek bir kayaya ulaşmayı başarmıştı. Karanlıkta boşu boşuna bağırsa da hiçbir karşılık almadan, bulunduğu kayanın öteki ucunda ya da başka bir kayanın üzerinde bu felaketten sağ kurtulan tek bir kimse olup olmadığını bilmeden günün doğuşunu bekledi.

Karanlıkta boşu boşuna bağırsa da...

VIII

*Godfrey acı düşüncelerle seyahat
tutkusunu sorguluyor.*

Güneş yeniden ufuktan görünene kadar üç uzun saat daha geçmesi gerekiyordu. Yaşayana yüzyıl gibi gelen cinsten saatlerdi bunlar.

Bu sınav yolun başındaki biri için çetrefilli bir sınavdı ama şunu da unutmamak lazım ki Godfrey basit bir gezinti için yola çıkmamıştı. Denize açılırken, maceradan maceraya koşarken asla sahip olamayacağı, mutluluk ve refah dolu bir hayat bırakmıştı geride. Durumun vahametini iyi anlamak ve bununla baş etmek gerekiyordu.

Şimdilik güvendeydi. Bir kere deniz onu sadece ters akıntılarla ıslanan bu kayanın üzerindeyken alaşağı edemezdi. Yakında suların yükseleceğinden korkmalı mıydı? Hayır zira düşününce geminin yeni ayla ortaya çıkan gelgit yüzünden sular en yüksek seviyeye ulaştığı için battığı sonucu çıkarılabilirdi.

Peki bu kaya tek bir kaya mıydı yoksa denizin bu kısmında bir kaya dizisi mi uzanıyordu? Kaptan Turcotte'un o zifiri karanlıkta gördüğünü sandığı bu yer neresiydi? Hangi kıtaya aitti? Şu kesindi ki, *Dream* şu birkaç günlük hengâmede rotasından şaşmıştı. Dolayısıyla geminin durumu tam olarak tespit edilememişti. Oysa kaptan

bundan iki saat önce haritalara göre bu açıklarda hiçbir resif bulunmadığını söylemişti! Hem de bizzat gidip gözcülerin doğuda fark ettikleri bu sözde kayaların gerçekten var olup olmadıklarını kontrol etmişti.

Belki de Kaptan Turcotte inceleme görevini biraz daha ileri götürse bu felaketi önleyebilirdi. Ama şimdi geçmişe takılıp kalmak neye yarardı!

Godfrey için meydana gelen bu olay karşısında asıl önemli mesele yakınlarda toprak parçası bulunup bulunmadığıydı, yani mesele ölüm kalım meselesiydi. Pasifik'in tam olarak neresinde olduğu ise sonraki bir işti. Her şeyden önce, gün ağarınca hepi topu yirmi metre uzunluğunda ve genişliğindeki bu kayadan kurtulmalıydı. Fakat insan bir yerden ancak bir başka yere geçmek için ayrılırdı. Peki ya o başka yer yoksa, ya kaptan sis yüzünden yanıldıysa, ya bu kayanın etrafında yalnızca uçsuz bucaksız bir deniz varsa ve gökyüzü ile deniz ufukta ayırt edilemeyecek kadar birbirine karışıyorsa!

Genç kazazedenin tüm düşünceleri bu noktada yoğunlaşmıştı. Bütün görme gücünü bu zifiri karanlığın ortasında, üzerinde bulunduğu resife komşu sayılabilecek belli belirsiz bir kütle, bir falez ya da kaya öbeği seçebilmek için kullanıyordu.

Godfrey hiçbir şey göremedi. Ne bir toprak kokusu alıyor ne bir ışık görüyor ne bir ses işitiyordu. Bu karanlığı yırtacak bir kuş bile yoktu. Öyle görünüyordu ki etrafında uçsuz bucaksız bir su çölü vardı.

Godfrey şunu düşünüyordu; binlerce ihtimalden yalnızca bir tanesiydi denizin ortasında kaybolmak, o da gelip kendisini bulmuştu. Bundan sonra artık huzurlu bir dünya turu yapmak söz konusu bile değildi, aksine ölümle burun buruna gelmişti. Düşüncesini sakince ve bir o kadar da cesurca Tanrı'nın inayetine yöneltmişti çünkü tek başına hiçbir şey yapamayan, yaratılmışlar içinde belki de en zavallısı olan bu kulu için belki O bir şeyler yapabilirdi.

Kendi payına düşen için ise Godfrey'nin gün doğumunu beklemekten, kurtuluş mümkün değilse teslim olmaktan, kurtulma şansı varsa da her şeyi denemekten başka çaresi yoktu.

Bu düşüncelerinin ağırlığından olsa gerek, Godfrey kayanın üzerine oturuvermişti. Islak giysilerinin bir kısmını, yün ceketini, sudan ağırlaşmış botlarını çıkarmıştı, çünkü böylece gerektiğinde hemen suya atlayabilirdi.

Fakat bu felaketten sağ kurtulan birilerinin olması mümkün müydü? Nasıl yani, *Dream*'in mürettebatından hiç kimse karaya çıkamayacak mıydı? Hepsi batan geminin açtığı o karşı konulmaz girdaba mı kapılmıştı? Godfrey'nin en son konuştuğu kişi Kaptan Turcotte'tu. Mürettebatından bir kişi bile içeride olduğu sürece gemiyi terk etmemeye vermişti. Hatta *Dream* suda kaybolmak üzereyken onu denize atan da kaptandı.

Peki ya diğerleri, talihsiz Tartelett, zavallı Çinli, biri kaptan köşkünde, diğeri ambarın derinliklerinde yakalanmıştı bu girdaba. Onlara ne olmuştu? *Dream*'dekilerden sadece bir kişi mi sağ

kurtulmuştu? Ama sandal, o geminin arkasına halatla bağlıydı! Belki de bazı denizciler, yolcular ya da tayfalar batıktan kaçıp ona sığınacak zaman bulmuşlardı? Evet sandal! Fakat sandal gemiye bağlı olduğuna göre onun da çoktan denizin metrelerce derinlikteki dibini boylamış olması muhtemeldi.

Godfrey, bu karanlık gecede bir şeyi göremiyorsam bile en azından sesimi duyurabilirim, diye düşündü. Bu ölüm sessizliğinin ortasında hiçbir şey onu bağırp çağırmaktan, yardım istemekten alıkoyamazdı ya! Üstelik kim bilir belki de arkadaşlarından biri onun sesine karşılık verirdi.

Pek çok defa yeterince geniş bir alana yayılacak kadar uzun yardım çığlıkları attı.

Karşılık olarak tek bir ses bile yoktu.

Bu çığlıklarını sırasıyla ufkun dört bir yanına dönerek defalarca kere tekrarladı.

Karşılığı mutlak bir sessizlikti.

“Tek bir ses! Tek bir ses!” diye mırıldandı.

Karşılık veren olmadığı gibi sesinin yankısı bile işitilmiyordu. Yakınlarda bir falez ya da bir kaya dizisi olsaydı şüphesiz, çığlıkları onlara çarpıp geri gelirdi. O halde, ya kayanın doğusunda yankı oluşturmaya imkân vermeyecek kadar alçak bir kara parçası vardı ya da daha büyük ihtimalle civarda hiçbir kara parçası yoktu. Yani kazazedemizin sığındığı resif ıssızdı.

Bu kendinden geçme hali üç saat kadar sürdü. Neredeyse buz tutan Godfrey kayanın üzerinde bir o yana bir bu yana giderek soğuktan korunmaya

çalışıyordu. Sonunda tepedeki bulutlar beyaz parıltılar saçmaya başladı. Bunlar, ufkun ilk renklerinin yansımalarıydı.

Godfrey diğer yana döndü, yani kara parçası bulunma ihtimalinin olduğu tek yöne ve orada falez bulunup bulunmadığını anlamaya çalıştı. Yeni doğan güneşle birlikte, günün ilk ışıklarının üzerine vurduğu bu toprak parçasının sınırları daha net bir şekilde görülebilir hale gelecekti.

Şafak sökmek üzere olsa da pustan hiçbir şey görünmüyordu. Denizin üstünde, sığındığı kayanın bile boyutunu anlayamaya imkân vermeyecek bir sis vardı.

Hayaller görmenin sırası değildi. Eğer Godfrey, Pasifik'te ıssız bir kayanın üzerine fırlatıldıysa bu şu demekti: Ölümü yakındı. Ya susuzluktan ya açlıktan ya da son ihtimal olarak denizin dibini boylayarak ölecekti!

Yine de sürekli etrafına bakınıyordu. Öyle ki bakışlarının gücü olabildiğince artmıştı, sanki bütün iradesini bakışlarında toplamıştı.

Sonunda sabah sisi dağılmaya başladı. Godfrey, resifi meydana getiren ardışık kayaların denizin üzerinde sanki deniz canavarları sürüsü varmış gibi bir kabartı oluşturduğunu fark etti. Bu boy boy, biçim biçim, irili ufaklı, mavi siyah taşlardan oluşan uzun ve düzensiz, doğu-batı yönünde uzanan bir resifti. Godfrey'nin üzerinde durduğu bu devasa kaya *Dream*'in battığı yerin en az otuz kulaç uzağında, deniz tabanının batı tarafında yer alıyordu. Deniz burada çok derin olmalıydı çünkü gemi görülmediği gibi, direkleri

dahi ortada yoktu. Belki de gemi denizin altındaki kayaların üzerinde kayarak bu resifte bir boşluk bulup oraya sıkışmıştı.

Godfrey'nin bütün bunları fark etmeye tek bir bakışı yetmişti. Kurtuluşu bu tarafta olamazdı. Bütün dikkatini sisin kalkmasıyla yavaş yavaş görünmeye başlayan resiflerin diğer tarafına çevirdi. Şunu de eklemek lazım, deniz tam o anda alçaldığı için kayaların açıkça seçilmesine imkân veriyordu. Kayaların ıslak tabanlarının genişliğince uzadıkları görülebiliyordu. Burada kayalar arasında uzun mesafeler varken, orada kayaları yalnızca küçük su birikintileri ayırıyordu. Bu kayalar herhangi bir kıyıya bağlanıyorsa oraya ulaşmak zor olmayacaktı.

Fakat görünürde hiçbir şey yoktu. Yani bu yönde de, yakınlarda yüksek bir kara parçası bulunduğuna dair herhangi bir işaret yoktu!

Sis, görüş mesafesini her an biraz daha artırarak dağıtıyordu, Godfrey de inatla görmeye çalışıyordu. Gözleriyle neredeyse yarım millik bir alanı tarıyordu. İşte üzeri yosunlarla kaplı kayaların arasında bazı kumlu plakalar fark etmişti. Bu kum hiç olmazsa bir kıyı şeridinin varlığına işaret etmiyor muydu? Eğer kıyı şeridi varsa, bu kıyının bağlı bulunduğu daha büyük bir kara parçası var diye düşünülemez miydi?

Nihayet büyük granit kayaların karşı tarafında boylu boyunca uzanan alçak kum tepeleri göründü. Bu tepeler ufkun doğu tarafını kapatmıştı. Güneş sabahın bütün sisini silip süpürmüş, yuvarlaklığı etrafa aydınlık saçıyordu.

“Kara! Kara!” diye bağırdı Godfrey.

Ellerini, karşısında kati bir biçimde duran toprağa uzatarak sanki Tanrı’ya şükrediyormuş gibi diz çöktü.

Bu bir kara parçasıydı işte. Burada kayalıklar, güneye uzanan bir burnu andıran sivri bir çıkıntı oluşturunuyordu. Bu burnun çevresi en fazla iki mil kadardı. Burnun oluşturduğu koy ise düz bir kıyı şeridi görünümündeydi. Kıyıda, üzerinde bodur otlar bitmiş ardışık kum tepeleri vardı.

Godfrey bulunduğu yerden bu tarafı tamamen görebiliyordu.

Kuzey ve güney yönünden, birbirine eşit olmayan iki çıkıntıyla sınırlanmış bu kara parçası, beş altı millik bir oluşumdan fazlası değildi. Ancak yine de bunun daha büyük başka bir kara parçasına ait olma ihtimali vardı. Ne olursa olsun bu en azından anlık bir kurtuluş demektir. Godfrey’nin bundan hiç kuşkusu yoktu, yalnız bir resifin üzerine fırlatılmamıştı işte! Bu bilinmez toprak parçasının ilk ihtiyaçlarını karşılaması konusunda cömert davranacağına inanmak zorundaydı!

“Kara! Kara parçası!” diye tekrar etti.

Fakat kayayı terk etmeden önce son bir kez arkasına dönüp baktı. Gözleriyle koskoca denizin ufukla birleştiği yere kadar inceledi. Dalgaların üzerinde gemi enkazı, *Dream*’den herhangi bir iz, sağ kurtulan birileri var mı diye baktı.

Hiçbir şey yoktu.

Sandal bile orada değildi, girdabın içine gömülmüş olmalıydı.

Godfrey'nin aklına gemidekilerden birinin, tıpkı kendisi gibi bu resiflerin üzerinde sığınacak bir yer bulduğu ve karşı tarafa geçmek için gün doğuşunu beklediği düşüncesi geldi.

Ama ne kayaların üzerinde ne kıyı şeridinde kimse vardı! Resif de tıpkı okyanus gibi bir çöldü!

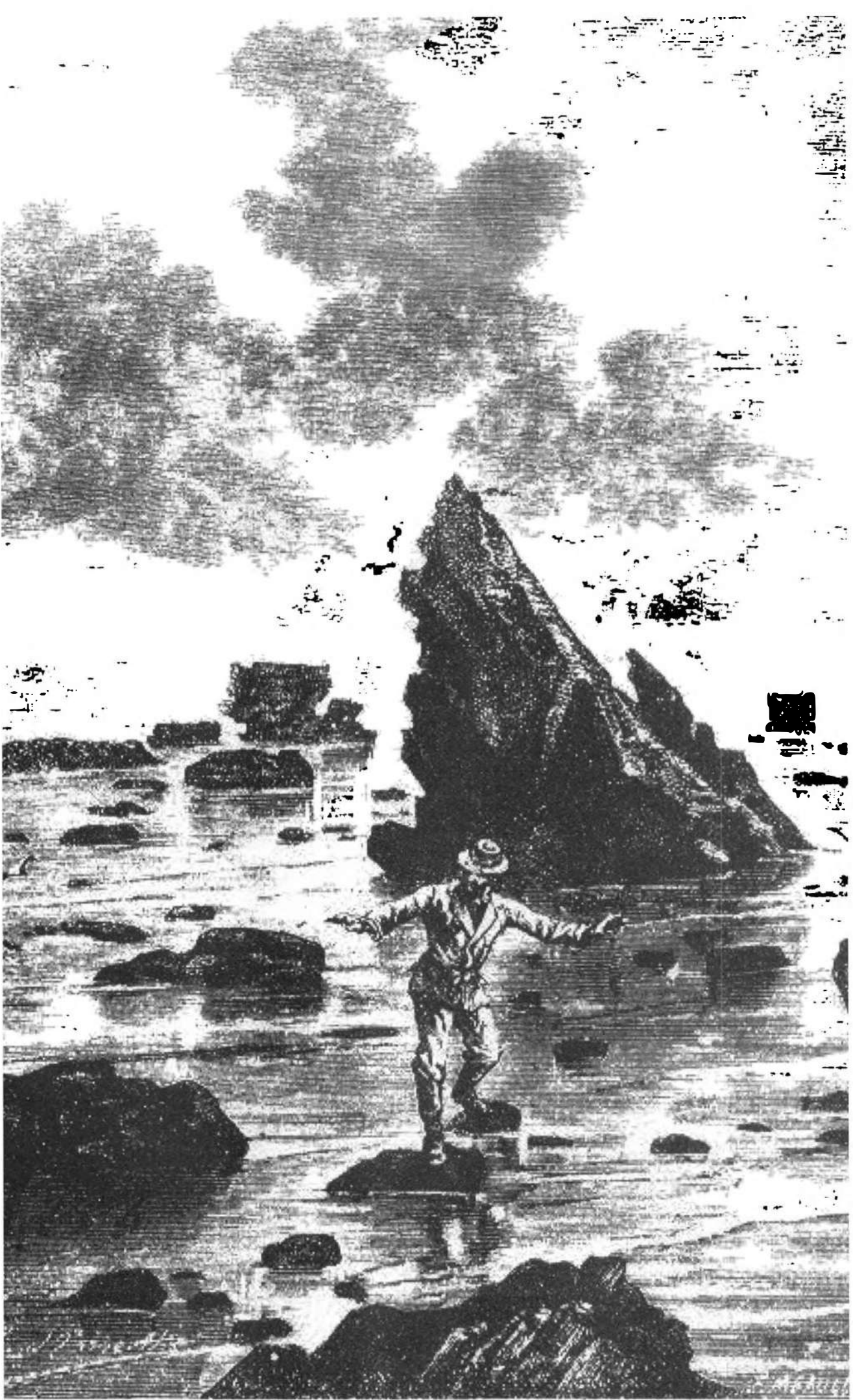
Tamam ama kazadan sağ kurtulan birileri yoksa bile denizin en azından cesetleri karaya vurması gerekmez miydi? Godfrey kayaların arasında arkadaşlarından bazılarının ölü bedenlerini bulmayacak mıydı?

Hayır! Çekilen son dalgalarla açıkça ortaya çıkan resiflerin üzerinde görülen hiçbir şey yoktu.

Godfrey tek başınaydı! Karşılaşabileceği bütün tehlikelerle tek başına mücadele etmek durumundaydı!

Hakkını teslim etmek gerekir ki Godfrey, bu hakikat karşısında keyfini kaçırmak istemiyordu. Ama ilk önce yapması gereken, kıyının pek de uzağında olmayan kaya parçasının zemini iyice keşfetmekti, sonra da kayadan ayrılıp yavaş yavaş kıyıya yaklaşmaya başladı.

Kayalar arasındaki mesafe atlayamayacağı kadar uzak olduğunda suya giriyor, bazen suda yürüyerek bazen de yüzerek en yakın kayaya kolayca geçiş yapıyordu. Önündeki mesafe bir-iki metreden az olduğundaysa bir kayadan diğerine atlıyordu. Kaygan yosunlarla kaplı, yapış yapış bu taşların üzerinde yürümek kolay değildi; ayrıca yol da uzundu. Bu koşullarda aşması gereken yaklaşık yarım millik bir yol vardı.

Yürümek kolay değildi.

Gelgelelim zeki ve çevik Godfrey bu kara parçasına nihayet ayak basmıştı, burada onu hızlı bir ölüm olmasa da ölümden daha beter sefil bir hayat bekliyordu. Açlık, susuzluk, soğuk, yoksunluk, her türden bir yığın talihsizlik. Üstelik ne kendini savunmak için bir silahı ne avlanmak için bir aleti ne değiştirecek giysileri vardı! Olabileceklerin en kötüsüyle karşı karşıyaydı!

Ah! Tedbirsiz zavallı! Bu koşullar altında gerçekten başarıp başaramayacağını merak ediyordu! Eh, kendini kanıtlamak üzereydi! Robinson'un ki gibi bir kurtuluşa gıpta ediyordu! Bunun gerçekten arzu edilir türden bir kurtuluş olup olmadığını da zamanla görecekti!

Aklına birden maceralara atılmasına müsaade eden zengin ve sevgi dolu ailesiyle birlikte San Francisco'daki mutlu hali ve kolay yaşamı geldi. Bir daha göremeyeceği dayısı Will'i, nişanlısı Phina'yı, arkadaşlarını hatırladı! Bu hatıraları anımsadıkça kalbi sıkıştı, bütün metanetine rağmen gözleri doldu.

Gerçekten tek başına mıydı; kazadan kurutulan biri, kaptan ya da ikinci kaptan değilse de tayfalarından biri, belki de Öğretmen Tartelett burada bekliyor olamaz mıydı? Ah bu akli havada adam başlarına gelecekleri nasıl da hissetmişti! Bu durumda bile umut etmeye çabalamıştı. Godfrey, resiflerin üzerinde herhangi bir iz fark etmemiş olsa da bu kıyı şeridinin kumları arasında birine rastlayabilirdi belki, neden olmasındı? Nasıl o birini arıyorsa belki de başka biri bu kıyıya sığınmış ve gemidekilerden birini arıyordu, kim bilir?

Godfrey bir kez daha kuzeye ve güneye uzun uzun baktı. Tek bir insan bile yoktu. Bu kara parçasında kimsenin yaşamadığı açıktı. Ne bir kulübe ne havada yükselen bir duman görüntüsü ne de bir iz vardı.

“Hadi! Hadi,” dedi Godfey.

Ardında geniş bir ülkenin yer aldığı kum tepelerini aşma macerasına girişmeden önce kıyı şeridini kuzey yönünde dolaşmaya başladı.

Mutlak bir sessizlik hâkimdi. Kumların üzerinde tek bir iz bile yoktu. Kayaların üzerindeyse birkaç deniz kuşu ile martılar kanat çırpıyordu. Bu ıssızlığın içindeki tek canlı varlıklar onlardı.

Godfrey on beş dakika boyunca yürüdü. Nihayet üzeri hasırotları ve bodur çalılarla kaplı kum tepeleri arasında en yüksek olanının zirvesine tırmanırken birden durdu.

Elli adım kadar ötesinde, resifin dibinde; inanılmaz derecede şişkin, bir deniz canavarının cesedini andıran, son fırtına yüzünden buraya fırlatıldığı belli olan biçimsiz bir nesne duruyordu.

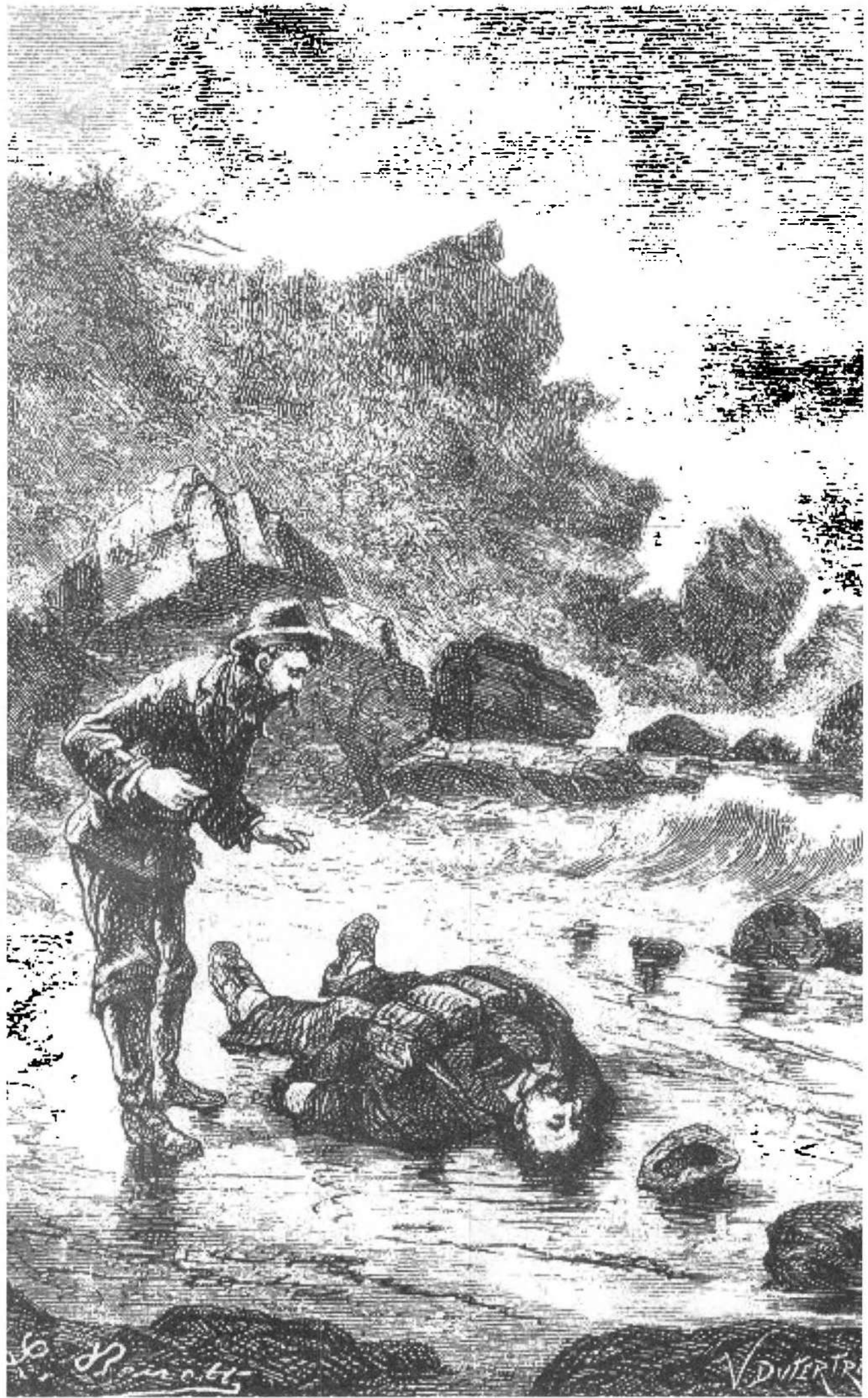
Godfrey hemen o yönde koşmaya başladı. Yaklaştıkça yüreği daha hızlı çarpıyordu. Aslına bakılırsa, bu biçimsiz hayvan gözüne birden insan gibi görünmeye başladı!

Godfrey o şeye on adım kadar yaklaşmıştı ki, sanki yere çakılmış gibi aniden durdu ve:

“Tartelett!” diye bağırdı.

Dans ve adabımuaşeret hocası Tartelett’ti bu.

Godfrey belki de son nefesini vermek üzere olan adama doğru bir hamle yaptı!

"Tarteletti" diye bağırdı Godfrey.

Bu şişkinliğe sebep olanın ve zavallı öğretmeni deniz canavarı gibi gösterenin can yeleği olduğunu hemen fark etti. Tartelett hareketsiz duruyordu ama henüz ölmemiş olabilirdi! Ters dalgalar onu kıyıya sürüklerken can yeleği sayesinde suyun üzerinde kalmış olabilirdi!

Godfrey hemen işe koyuldu. Tartelett'in yanına gidip diz çöktü, yeleği çıkardı, adamı güçlü bir şekilde sarstı, yarı aralık dudakları arasından hafifçe suni teneffüs yaptı! Elini kalbinin üzerine koydu! Kalbi hâlâ atıyordu.

Godfrey ona seslendi.

Tartelett başını salladı, sonra anlamsız şeyler söyleyen boğuk bir ses duyuldu.

Godfrey onu şiddetle sarstı.

Tartelett gözlerini açtı, sol elini alnına götürdü, sağ elini kaldırdı, kıymetli kemanının ve sımsıkı tuttuğu ve asla bırakmadığı yayının orada olduğundan emin oldu.

Godfrey adamın kafasını yavaşça yukarı kaldırarak "Tartelett! Ah sevgili Tartelett!" diye bağırdı.

Üzerindeki saçların darmadağın görüldüğü bu kafa aşağı yukarı sallanarak "Evet," der gibi hareket etti.

"Benim! Ben! Godfrey!"

"Godfrey?" dedi öğretmen.

İşte geri dönmüştü, dizleri üzerinde doğrulmuş, ona bakıyor, gülüyordu, uyanıyordu! Sonunda sağlam bir dayanak bulduğunu hissetti! Artık baş kış vuran, durmadan yalpalayan o gemide olmadığını anladı! Deniz, gemiyi taşımayı

bırakmıştı! Şimdi sağlam bir kara parçasının üzerindeydi işte!

Öğretmen Tartelett'in yola çıktıkları anda kaybettiği o kendine güveni geri gelmişti, ayakları kendiliğinden o muntazam duruşuna kavuşmuştu. Sol elinde kemanını, sağ elinde yayını tutuyordu. Ve şiddetle sarsılan tellerden oldukça melankolik, biraz da "ıslak" bir ses işitildi, gülümseyen dudaklarından da şu sözler döküldü:

"Şimdi sıra sizde, matmazel!"

Bu cesur adam Phina'nın hayalini görüyordu.

IX

*Robinsonluk işinde her şeyin
toz pembe olmadığı anlaşıyor.*

Öğretmen ve öğrencisi hemen birbirlerine sarıldı.

“Canım Godfrey!” diye bağırdı Tartelett.

“Canım Tartelett!” diye karşılık verdi Godfrey.

“Demek sonunda limana vardık!” dedi öğretmen, deniz yolculuğundan ve maceralarından yeterince yorulduğunu belli eden bir ses tonuyla.

Kazayı “limana varmak” olarak düşünüyor-
du. Godfrey’nin bu konuda tartışmaya hiç niyeti
yoktu.

“Şu can yeleğini çıkarın,” dedi. “Bu şey sizi şi-
şiriyor ve hareketlerinizi kısıtlıyor!”

“Onu gönül rahatlığıyla çıkarabileceğimi düşü-
nüyor musunuz?” diye sordu Tartelett.

“Gönül rahatlığıyla çıkarabilirsiniz,” diye ce-
vap verdi Godfrey.

“Şimdi kemanınıza sarılın ve etrafı keşfe çı-
kalım.”

“Hadi o zaman,” dedi öğretmen, “ama Tanrı
aşkına Godfrey, ilk barda duralım. Açlıktan ölü-
yorum; düzinelerce sandviç yesem, bardaklar do-
lusunu porto şarabı içsem ancak kendime gelirim!”

“Tabii! İlk barda dururuz!” dedi Godfrey kafa-
sını sallayarak. “Hatta ilkinin beğenmezsek sonun-
cusuna kadar gideriz!”

“Sonra da,” diye devam etti Tartelett, “yoldan geçen birilerine telgraf bürosunun nerede olduğunu soralım ki dayınız Kolderup’a hemen bir haber gönderelim. İnaniyorum ki bu harika adam, bize Montgomery-Street’teki otele geri dönmek için gerekli parayı göndermekte tereddüt etmeyecektir çünkü benim üzerimde bir kuruş bile yok!”

“Anlaşıldı, ilk telgraf bürosuna gidiyoruz,” diye cevapladı Godfrey. “Bu ülkede bir telgraf bürosu yoksa o zaman ilk postahaneye gideriz Tartelett!”

Öğretmen can yeleğini üzerinden çıkardı ve onu bir av borusu gibi sırtına astı. İkisi de bu kıyıyı kaplayan kum tepelerinin sınırına yöneldiler.

Godfrey’nin, Tartelett’le karşılaşmanın verdiği umutla özellikle merak ettiği bir şey vardı, *Dream* batarken kendilerinden başka sağ kurtulan olmuş muydu?

Resiften ayrıldıktan on beş dakika sonra bu iki kâşifimiz yaklaşık altmış ila seksen adım yüksekliğindeki bir kum tepesini tırmanmış ve sırtı varmıştı. Bulundukları yerden genişçe bir alanı görebiliyorlardı, bakışlarıyla doğu ufku taradılar. O taraftaki kabartıların o zamana kadar görmemişlerdi.

Aynı yönde iki ya da üç millik bir mesafede ikinci bir tepe şeridi uzanıyordu ve bu tepeler ufku görmeye imkân vermiyordu.

Kuzey yönünde ise kara parçası bir nokta gibi sivrilmişti ve bu kısım bir burna bağlanıyorsa bile bunu anlamak imkânsızdı. Güneyde kıyı şeridini keskin bir biçimde yaran bir koy vardı, okyanus bu yönde göz alabildiğince uzanıyordu. Bütün

bunlardan çıkan sonuç şuydu: Pasifik'teki bu kara parçası bir yarımadaydı ve bu durumda bu karayı kıtaya bağlayan kıstağı ya kuzeyde ya da kuzeydoğuda aramak gerekiyordu.

Her neyse, bu bölge kesinlikle kurak bir toprak parçası değildi, zira kıvrımlar çizerek akan berrak derelerin dibinde biten uzun çayırların, ağaçları kayaların arkasına kadar uzanan sık ormanların oluşturduğu yemyeşil bir tabaka altında adeta kaybolmuş gibiydi. Doğrusu büyüleyici bir manzaraydı bu.

Fakat bir köyü ya da kasabayı oluşturan evler neredeydi? Çiftçilerin yaptığı ahşap kulübe-ler, çiftlikler... Görünürde bunların hiçbiri yoktu! Havaya yükselen ve ağaçların ardında bir yerleşim olduğunu gösteren bir duman, hani nerede! Bu ıssız yüksek tepede ne bir kule ne bir değirmen vardı! Bırakın evi, baraka, kulübe, çadır hiçbiri yoktu! Hiçbiri! Bu ne idüğü belirsiz kara parçasında yaşayan insanlar varsa, yukarıda değil aşağıda yaşayan ilkel insanlar olmalıydılar. Ama ortada yol bile yoktu; ne bir keçi yolu, ne bir patika. Anlaşılan o ki ne kıyıdaki çakıl taşlarına ne de buradaki çayırlara daha önce ayak basan olmuştu.

“Şehri göremiyorum,” dedi Tartelett parmak uçları üzerinde yükselerek.

“Belki de burada bir şehir yoktur da ondan!” diye cevap verdi Godfrey.

“Peki ya kasaba?”

“O da yok!”

“Ee biz neredeyiz o zaman?”

“Şehri göremiyorum,” dedi Tartelett.

“Hiçbir fikrim yok.”

“Ne demek hiçbir fikrim yok! Godfrey bunu öğrenmemiz uzun sürecektir mi?”

“Kim bilir!”

“Biz ne olacağız?” diye bağırdı Tartelett ellerini gökyüzüne kaldırıp açarak.

“Robinsonlar!”

Öğretmen bu cevap üzerine belki de ondan önce hiçbir soytarının yapmadığı bir sıçrayış yaptı.

Robinsonlar! Onlar! Bir Robinson! Uzun yıllar Juan-Fernandez adasında yaşamış Selkirk’in soyundan olanlar! Daniel de Foe ve De Wyss’in, maceralarını sık sık okudukları hayali kahramanlarının taklitçileri! Terk edilmiş; ailelerinden, arkadaşlarından uzakta; milyarlarca benzerinden ayrı düşmüş; yırtıcılara, belki de burada yaşayan vahşilere karşı yaşam mücadelesi vermeye mahkûm, kaynakları olmayan; açlıktan, susuzluktan kırılan; silahsız, aletsiz, giysisiz zavallılar!

Hayır! Böyle bir şey imkânsızdı!

“Bana böyle şeyler söylemeyin Godfrey,” diye çıkıştı Tartelett. “Hayır, rica ediyorum alay etmeyi bırakın! Eğlenmek istiyorsunuz, değil mi?”

“Tabii tabii cesur Tartelett,” diye cevap verdi Godfrey. “Rahat olun ama önce hemen bir fikir alışverişi yapalım.”

Geceyi geçirecek bir mağara, sığınak ya da herhangi bir oyuk bulmak gerekiyordu. Sonra da yenilebilir deniz kabukları arayıp öyle ya da böyle karın doyurmak lazımdı.

Godfrey ve Tartelett kum tepelerinden aşağı, resiflere inmeye başladılar. Godfrey etrafı

kolaçan etme konusunda oldukça gayretli görünüyordu. Tartelett ise kaza sonrası sersemlemiş gibiydi. Godfrey önüne, arkasına, köşe bucak her yere bakarken diğeri burnunun ucunu bile göremez haldeydi.

Godfrey şunu sordu:

“Bu kara parçasında birileri yaşamıyorsa bile en azından hayvan da mı yok?”

Aslında bunu sorarken evcil hayvanları kastetmişti; yani kürklü ve kanatlı av hayvanlarını, tropikal bölgelerde yaşayan yırtıcı hayvanları değil.

Bunu ancak gelecekteki keşifleri sayesinde öğrenebilecekti.

Neyse ki etrafta çeşit çeşit kuş sürüleri, balabankuşları, yabankazları, çulluklar, çamur ördekleri uçuşup kaçışıyor; adeta alanlarının işgaline başkaldırır gibi kanatları ve çığlıklarıyla gökyüzünü dolduruyordu.

Godfrey haklı olarak kuşların varlığından kuş yuvalarına, kuş yuvalarının varlığından da yumurtaların varlığına dair çıkarımlarda bulundu. Kanatlılar genelde sürüler halinde olduklarına göre, demek ki kayaların arasında onlara kalıcı yuva sağlayacak binlerce oyuk vardı. Uzakta uçan balıkçılara ve suçulluklarına bakılacak olursa yakınlarda bir bataklık olmalıydı.

Kanatlılardan yana bir sıkıntı yoktu evet ama tek sorun onları vuracak ateşli bir silah olmadan bu hayvanların nasıl yakalanacağıydı. O halde, beklerken yapılacak en iyi şey yumurtalarını kullanmak yani onları bu en temel fakat besleyici biçimlerinde tüketmekti.

Tamam akşam yemeğini bulmuşlardı ama nasıl pişireceklerdi? Ateşi nereden bulacaklardı? Bu mühim bir soruydu ama cevabını daha sonra öğrenecektik.

Godfrey ve Tartelett doğrudan, üzerinde su kuşlarının dönüp durduğu resife ilerlediler.

Orada onları harika bir sürpriz bekliyordu.

O da ne! Kıyı şeridindeki kumların üzerinde koşturan, yosunları ve deniz bitkilerini gaga-layan kuşlar arasında gerçekten bir düzine tavuk ve Amerikan horozu mu vardı? Bu bir göz yanılsaması olamazdı çünkü yaklaştıkça ü-ürü üüü seslerinin bir borazan sesi gibi ortalığı inlettiğini fark ettiler.

Peki ya orada daha uzakta kayaların arasında dolaşan, kum tepelerinin bodur ağaçlarla kaplı yamaçlarını aşmaya çalışan o dört ayaklılar da neyin nesiydi? Godfrey bu konuda da yanılmı-yordu. Orada bir düzine tavşan, beş-altı koyun, bir o kadar keçi otlağın kıyısında sakın sakın ot-luyordu.

“Tartelett!” diye bağırdı. “Bakın bakın!”

Öğretmen baktı ama hiçbir şey görmüyordu, bu beklenmedik durumun getirdiği duygular içini kemiriyordu.

Godfrey’nin aklına bir fikir geldi, nitekim hak-lıydı da: Tüm bu hayvanlar, tavşanlar, keçiler, koyunlar *Dream*’deki hayvanlardı. Gemi batarken kanatlı olanlar kolayca resife, daha sonra kıyı şe-ridine ulaşmış olmalıydı. Dört ayaklılara gelince, onlar da yüzerek kıyının ilk kayalarına varmış gibi duruyordu.

“Bizim zavallı arkadaşlarımızın yapamadığını bu basit hayvanlar sadece içgüdülerine dayanarak yapmışlar işte,” diye söylendi Godfrey. “*Dream*’de bulunanların arasından sadece bu hayvanlar kurtulmuş.”

“Bir de biz!” dedi Tartelett safça.

Demek ki Tartelett de tıpkı bir hayvan gibi bilinçsizce, üzerine hiç kafa yormadan kurtulmuştu!

Her neyse, bunun bir önemi yoktu. Onları kıyıda birtakım hayvanların bekliyor olması yine de bu iki adam için oldukça sevindirici bir durumdu! Bir araya getirilseler, bir yere konsalar, kendi türlerine özgü o doğurganlıkla –tabii eğer bu kara parçasındaki macera o kadar uzun sürecektse olursa– bu dört ayaklıklardan bir sürü meydana getirmek, kanatlılardan çiftlik kurmak hiç de zor şeyler değildi!

Ama o gün Godfrey’nin tek istediği onlardan yiyecek olarak faydalanmaktı, aynı şekilde deniz kabuklularından ve yumurtalardan da. Öğretmen Tartelett’le birlikte yerdeki taşların arasını eşelemeye başladılar. Ve hemen hatırsayılr miktarda midye topladılar. Bunlar zorda kalınca çiğ de yenebilen midyelerdi. Körfezin kuzey tarafında yer alan yüksek kayalıkların dibinde bir düzine yabankazı yumurtası buldular. Orada neredeyse bir orduyu doyuracak kadar yumurta vardı. Susuzluk yavaş yavaş kendini hissettirdiğinden, Godfrey ve Tartelett bu ilk yemekte kendilerini zora sokmak niyetinde değildi.

“Ya ateş?” diye sordu biri.

“Evet! Ateş!” diye cevap verdi öteki.

En önemli meselelerden biri buydu ve iki kazazede de hemen ceplerini yoklamaya girişti.

Öğretmeninkiler neredeyse boştu; kemanı için birkaç akor kâğıdı, yayı için bir parça reçineden başka bir şey yoktu. Soruyorum size, acaba bu reçineden ateş elde etmenin bir yolu olamaz mıydı?

Ceplerini yokladılar.

Godfrey'nin durumu daha iyi sayılmazdı! Ama cebinde, deri kılıfı sayesinde suyla temastan korunmuş mükemmel bir çakı bulunca mutluluktan havalara uçtu. Bıçağı, burgusu, orağı, makasıyla bu harika alet her duruma uygundu. Fakat bu çakıyı saymazsak Godfrey ve arkadaşının ellerinden başka bir şeyleri yoktu. Üstelik öğretmenin elleri bugüne kadar keman çalmak ya da selam vermek dışında hiçbir işe yaramamıştı. Bunu düşününce Godfrey sadece kendi ellerini hesaba katmanın daha iyi olacağını anladı.

Öte yandan, iki tahta parçasını birbirine hızlı hızlı sürterek ateş çıkarsın diye Tartelett'in ellerinden faydalansa ne güzel olurdu, birden bunu hayal etti. Öğle yemeği için şöyle küllerin üzerinde pişmiş bir yumurta hiç fena olmazdı.

Godfrey, yumurtadaki yavrularını korumak için çırpınan sahiplerine rağmen yuvaları yağmalarken öğretmen de kökleri kumlara dağılmış odun parçalarını toplamaya koyuldu. Sonra bu odunları rüzgârdan korunaklı bir kaya parçasının dibine getirdiler. Tartelett aralarından iki kuru odun parçasını bulup seçti, bunları hiç durmadan şiddetle birbirine sürterek yavaş yavaş ısı elde etmek niyetindeydi.

Polinezyalı ilkel vahşilerin hep yaptıkları bir şeyi, onlardan kat kat üstün olduğunu düşünen öğretmen neden tek başına yapamamıştı ki?

Kol ve ön kol kaslarını parçalaya parçalaya odunları birbirine sürttü, yeniden sürttü! Zavallı adam bunu öfkeyle sürdürdü! Odunun elverişsizliğinden midir, yeterince kuru olmamasından

mıdır yoksa öğretmenin beceriksizliğinden ya da bu tür bir iş için gerekli el becerisine sahip olmasından mıdır bilinmez; iki tahta parçası bir türlü tutuşmadı. Fakat Tartelett'in kendisinden yoğun bir sıcaklık yayıldığına şüphe yoktu! Alev alev yanan tek şey Tartelett'in kendi nefes alışve-rişi yüzünden tutuşan yüzüydü!

Elinde yumurta hasatıyla geri dönen Godfrey, Tartelett'i kan ter içinde buldu. Haline bakılırsa, koreografi egzersizleri bir işe yaramamıştı.

"Olmuyor mu?" diye sordu.

"Yok olmuyor, Godfrey," diye cevap verdi öğretmen. "Vahşilerin bu icatlarının zavallı dünyayı kandırmak için uydurulan saçmalıklar olduğuna inanmaya başladım."

"Hiç de değil!" dedi Godfrey. "Ama her şeyde olduğu gibi bunun için de nasıl yapılacağını bilmek şart!"

"Ee yumurtalar?"

"Bir yol daha var," diye cevap verdi Godfrey "Yumurtalardan birini bir ipin ucuna bağlayıp hızla döndürürsek sonra da bu dönme hareketi- ni birden durdurusak belki buradaki hareket ısıya dönüşebilir, böylece de..."

"Yumurta pişmiş olacak?"

"Evet, eğer yeterince döndürürsek ve birden durursak... Ama yumurtayı kırmadan nasıl durdurmali! Bir dakika, daha kolayı var sevgili Tartelett, izleyin."

Godfrey hemen kuş yumurtalarından birini aldı, kabuğun ucunu kırdı. Daha sonra da formalitelere takılmadan bir güzel mideye indirdi.

Tartelett onun yaptığını yapamazdı, o deniz kabuklularıyla yetinmeyi tercih etti.

Geriye sadece geceyi geçirecek bir oyuk aramak kalmıştı.

“Bunun bir örneği yok,” dedi Tartelett. “Robinsonlar bir mağara bulmadılar, kalacak yerlerini sonradan yaptılar.”

“O halde biz bulalım,” dedi Godfrey.

Bugüne kadar bir örneğine rastlanmamışsa da belki bu defa geleneğin bozulacağını kabul etmek gerekiyordu. Bu iki adam körfezin kayalarla kaplı kıyı şeridini boşu boşuna dolaştı durdu. Burada onlara sığınak olabilecek ne bir mağara, ne bir oyuk ne tek bir çukur vardı. Bu arayıştan vazgeçmek gerekiyordu. Godfrey bu kum şeridinin arkasında görünen ilk ağaçlara kadar gidip bakmaya karar verdi.

Tartelett’le birlikte tepeleri tırmandılar. Birkaç saat önce karşılaştıkları çayırın arasından geçtiler.

Ortada garip ama aynı zamanda pek hoş bir durum vardı, sağ kurtulan diğer kazazedeler de peşlerinden geliyordu. Horozlar, tavuklar, koyunlar, keçiler, tavşanlar içgüdüsel olarak onlara eşlik ediyordu. Yeterince ot da solucan da bulunmayan bu kıyıda kendilerini çok yalnız hissediyor olmalılardı.

Üç çeyrek saat sonra –bu keşif için hiç de az bir süre değildi– ağaçların olduğu yere vardılar. Ne bir yaşam alanına ne de yaşayan birilerine dair bir iz vardı. Hatta acaba dünyanın bu köşesine daha önce bir insan evladı ayak bastı mı diye bile sorabilirdiniz!

Bu bölgede öbek öbek ağaçlar bitmişti, çeşitli ağaçlardan oluşan orman da çeyrek mil kadar ilerdeydi.

Godfrey kendilerine sığınak olabilecek, yıllar içinde içi boşalmış eski bir ağaç gövdesi aradı. Ancak gece inene kadar aramaya devam etmesine rağmen çabası sonuçsuz kaldı.

Açlık bastırmaya başlayınca daha önceden kıyıdan topladıkları kabukluları bir güzel mideye indirdiler. Sonra da yorgunluktan bitik bir halde bir ağacın dibine yattılar ve nasıl denir, Tanrı'nın rahmeti sayesinde uykuya daldılar.

X

*Benzer durumdaki kazazedeler ne yaparsa
Godfrey de onu yapıyor.*

Gece kazasız belasız geçti. Heyecandan ve yorgunluktan kırılan iki kazazede, sanki Montgomery-Street otelinin en rahat odalarından birindeymiş gibi huzurla dinlendiler.

Ertesi gün, yani 27 Haziran günü, günün ilk ışıklarıyla birlikte ötmeye başlayan horozlar onları uyandırdı.

Godfrey hemen içinde bulundukları durumun vahametini hatırladı, Tartelett ise gerçeklerle yüzleşmeden önce uzun uzun gözlerini ovuşturdu, kollarını esnetti.

“Bu sabahki kahvaltımız da dünkü akşam yemeğimize mi benzeyecek acaba?” diye sordu ilk önce.

“Korkarım ki öyle,” diye cevap verdi Godfrey. “Ama umarım bu akşam yemeğinde daha iyi şeyler yeriz!”

Öğretmen burun kıvrırmaktan kendini alamadı. Bugüne kadar uyanır uyanmaz önüne konan çaylar, sandviçler, hani neredeydi şimdi! Güne hazırlık niteliğindeki bu öğün olmazsa, belki de hiç gelmeyecek o öğle yemeğini beklemenin ne manası vardı!

Ama bir yerden başlamak lazımdı. Godfrey şimdi artık omuzlarındaki yükün sorumluluğunu daha iyi hissediyordu, aslında bu yük sadece onun omuzlarındaydı çünkü arkadaşından medet umamayacağını biliyordu. Öğretmenin kafa diye taşıdığı o boş kutunun içinden işe yarar herhangi bir fikir çıkmazdı. İkisi yerine düşünecek, hayal edecek, karar verecek olan Godfrey'nin kendisiydi.

İlk önce evlenmeyi aptalca reddettiği nişanlısı Phina, daha sonra umursamadan terk ettiği dayısı Will geldi aklına ve Tartelett'e dönerek:

“Hep yediklerimiz biraz çeşitlensin, alın birkaç deniz kabuklusu ve yarım düzine yumurta!”

“Ama pişirmek için hiçbir şey yok!”

“Hiçbir şey!” dedi Godfrey. “Ya bu elimizdeki yiyecekler de olmasaydı o zaman ne diyecektiniz Tartelett?”

“Hiç, yeterince demek değildir derdim,” diye cevap verdi öğretmen yavan bir ses tonuyla.

Yine de hiç yoktan iyi olan bu yemekle yetinmek gerekirdi. Öyle de yaptılar.

Godfrey'nin aklına bir gün önce başladığı keşif gezisini biraz daha ileri götürme fikri geldi. Her şeyden önemlisi, *Dream*'in Pasifik okyanusunun neresinde kaybolduğunu mümkün olduğunca çabuk öğrenmekti ki böylece bu kıyılarda, geri dönme işini ayarlayabilecekleri ya da bir geminin geçmesini bekleyebilecekleri bir yerleşim yeri aramaya koyulabilsinler.

Godfrey ormanın üstünde net bir hat çizen ikinci tepe sırasını aşarsa, bu gözlemi oradan

yapabileceğini düşündü. Ancak oraya ulaşmak bir iki saatini alabilirdi. Yine de bu elzem keşif için günün ilk saatlerini feda etmeye karar verdi.

Etrafına bakındı. Horozlar ve tavuklar yüksekteki otların orada otlanmakla meşguldü. Tavşanlar, keçiler, koyunlar ağaç kenarlarına gidip geliyordu.

Godfrey kanatlı ve dörtayaklı sürülerini de beraberinde götürmeyeceğine göre onları burada daha güvende tutmak için Tartelett'i başlarına dikmek gerekirdi.

Tartelett yalnız kalmaya ve birkaç saat boyunca sürüye çobanlık etmeye razı oldu.

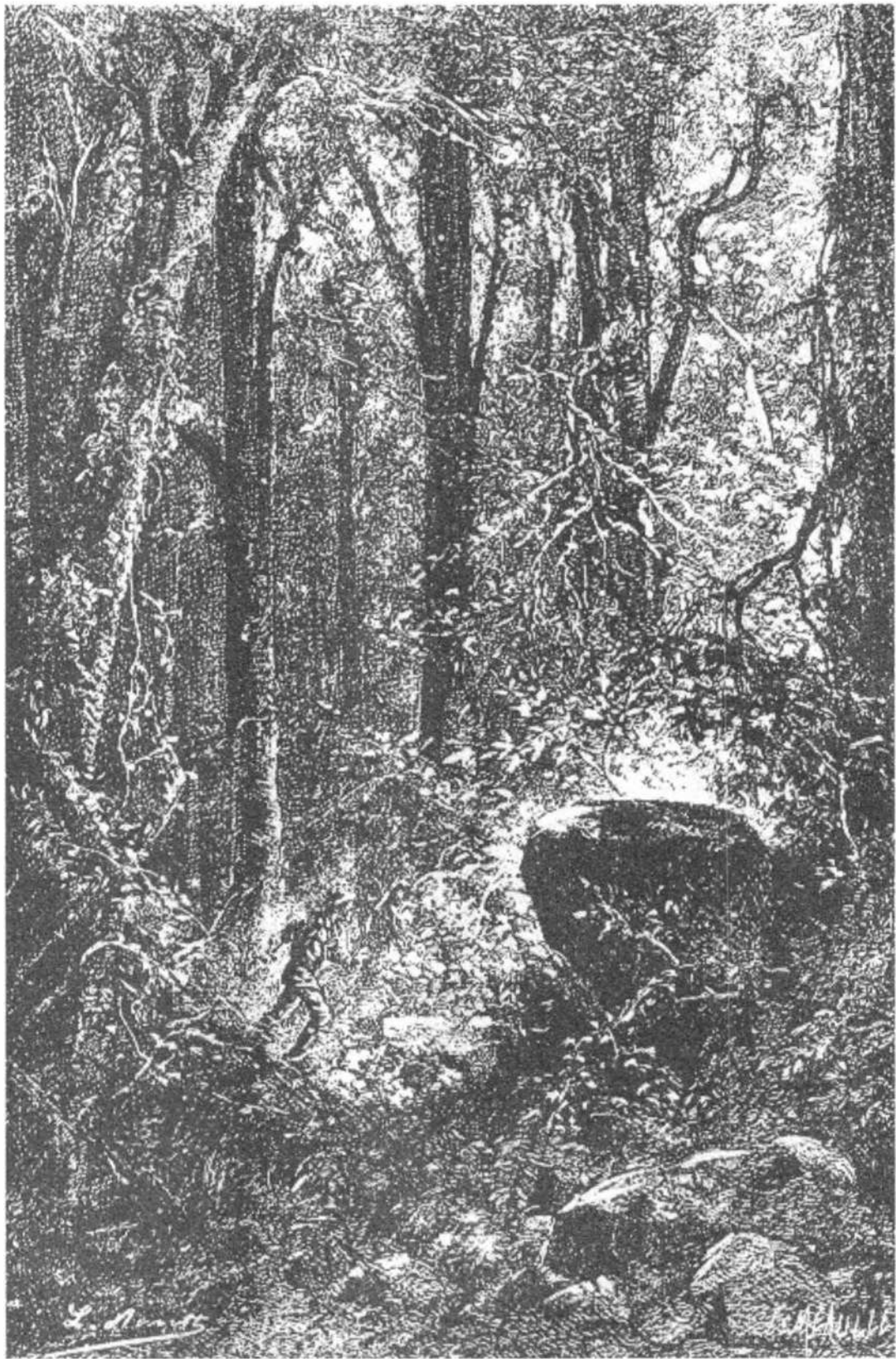
Ama "Ya kaybolursanız?" diye bir çıkarmda bulunmaktan kendini alamadı.

"Bu konuda endişelenmenize hiç gerek yok," diye cevap verdi genç adam. "Ben ormana gidip geleceğim, siz de burayı terk etmezseniz hiçbir şey olmaz. Sizi burada bulacağıma eminim."

"Dayınız Will'e telgraf çekmeyi unutmayın ve ondan birkaç yüz dolar isteyin!"

"Telgraf ya da mektup!... Anlaşıldı!" diye cevap verdi Godfrey. Bu kara parçasındaki durumun vahametini henüz idrak edememiş Tartelett'i bütün bu hayalleriyle baş başa bıraktı.

Daha sonra öğretmenin elini sıkıp ağaçların oluşturduğu yeşil örtünün içine daldı. Ağaçların dalları öyle kalındı ki güneş ışığının içeri sızmasına izin vermiyordu. Ancak genç kâşifimize o yüksek tepelere kadar eşlik edecek olan da, ufkun doğusunu görmesine engel olan da bu ağaçlardan başkası değildi.

Ağaçların oluşturduğu yeşil örtünün içine daldı.

Yol desen, yol diye bir şey yoktu. Fakat toprak pek de ayak basılmamış sayılmazdı. Godfrey bazı yerlerden hayvanların geçtiğini fark etti. Hatta birkaç kez geviş getiren cinsten geyik, karaca ya

da Kanada geyiğinin hızlıca kaçtığını görür gibi olduğunu düşündü, fakat kaplan ya da jaguar gibi vahşi bir hayvanın izine rastlamadı. Hoş, yokluklarına üzülecek de değildi.

Ormanın yüksek kesimi, yani ağaçların çatal kısımları ve dallarının en uç noktaları arasına denk düşen kısmı, çok sayıda kuşa yuva olmuştu. Bunlar yüzlerce vahşi güvercin, kartal, dağ horozu, gagalı ve ıstakoz ayaklı arakari, daha yükseklerde, dallar arasındaki açıklığın üzerinde konuşlanan yusuvarlak gözlü iki üç akbaba idi. Öte yandan, bu kanatlı hayvanlardan hiçbirisi bu kıtanın hangi kıta olduğuna dair bir çıkarım yapmaya imkân verecek türden değildi.

Ormandaki ağaçlar için de durum aynıydı. Amerika'nın Aşağı Kaliforniya, Monterey körfezi ve Yeni Meksika'yı içine alan bölgesindeki ağaçlarla hemen hemen aynı türdendiler: Dağ çileği, büyük yapraklı kıızılcık ağacı, akçaağaç, huş, meşe, üç dört çeşit manolya ağacı, Güney Carolina'dakilere benzer sahil çamı. Daha sonra karşısına çıkan açıklıktaysa ılıman bölgelerde yetişen türden ağaçlar, yani zeytin, kestane ağaçları, demirhindi demetleri, mersinler, sakız ağaçları vardı. Genel olarak bakıldığında ağaçlar arasında rahatça geçilecek mesafe vardı, yani kendine yol açmak için ateşe ya da baltaya gerek yoktu. Denizden esen meltem kolayca yüksek dalların arasında süzülüyordu ve büyük ışık hüzmeleri zeminde oraya buraya yansiyordu.

Godfrey böylece bu büyük ağaçların aşağısında kalan eğri büğrü yolu geçti. Geçerken temkinli

davranmak aklına bile gelmemiştir. Ormanın sınırında yer alan o yüksek noktaya varma arzusu onu tamamen esir almıştır. Ağaç yaprakları arasından bakarak güneş ışıklarının yönünü kestirmeye çalışıyordu ki dosdoğru hedefine ulaşabilsin. Gözü, rehber kuşları bile –yolculuk yapan kişinin hemen önünden uçtukları için bu isimle anılıyorlardı– görmüyordu, oysa bu kuşlar sanki ona yolu göstermek ister gibi zaman zaman duruyor, geri dönüyor, yeniden uçuyordu. Fakat Godfrey'nin dikkatini hiçbir şey dağıtamazdı.

Aslında bu durum anlaşılabilir bir şeydi, çünkü bir saate kalmaz kurtuluşlarıyla ilgili mesele çözüme kavuşacaktı! Bir saatten az bir süre içinde bu kara parçasından, bir yerleşim yerine varıp varamayacaklarını öğrenecekti!

Godfrey o ana kadar takip ettiği yoldan ve *Dream*'in on yedi gün boyunca izlediği rotadan çıkardığı bilgilerden hareketle geminin ya Çin ya da Japonya sularında bir yerlerde battığını düşünüyordu. Üstelik hâlâ güneyde olan güneşin konumuna bakılacak olursa *Dream* güney yarıküre sınırını aşmamış olmalıydı.

Yola çıkmasının üzerinden iki saat geçmişti. Godfrey, sık ağaçların geçit vermemesi yüzünden bazen yön değiştirmek zorunda kaldığını da hesaba katarak yaklaşık beş mil kadar gittiğini tahmin ediyordu. Tepelerin ikinci hattı uzakta olamazdı. Hem ağaçlar seyrelmişti, artık ayrı ayrı gruplar halindeydi. Güneş ışınları yüksek dalların arasından daha kolay içeri sızıyordu. Yavaş yavaş eğilimli bir hal alan zemin de çok geçmeden

dik bir rampaya dönüşeceği­nin sinyali­ni vermeye başlamıştı.

Yorgunluktan bitmiş olsa da Godfrey'nin hızını düşürmeye hiç niyeti yoktu. Eğer ilk yamaçlar o kadar dik olmasaydı koşmayı da başarabilirdi.

Kısa bir süre sonra arkasında bıraktığı o dev bir yeşil çatı gibi boylu boyunca uzanan, her yerinde ağaçların bittiği ormanı görebilecek kadar yükseğe ulaşmıştı.

Ancak Godfrey geriye dönüp bakmayı aklından bile geçirmedi. Bakışları önünde uzanan dört yüz-beş yüz metrelik çorak yola adeta kilitlenmişti. Burası onun için doğu uf­kunu gizleyen bir engeldi.

Bu eğri büğrü yolun sonunda kesik koni biçimli bir tepe vardı, bu tepe hafif eğimlerle bütün tepeleri birleştiren bir sırta bağlanıyordu.

“Orada! İşte orada!” dedi Godfrey kendi kendine. “Ulaşmam gereken yer orası! Bu tepenin zirvesi! Oraya varınca ne göre­ceğim acaba? Bir şehir? Kasaba? Ya da bir çöl?”

Godfrey, heyecandan hızla çarpan kalbini bastırmak için dirsekleriyle göğsünü sıkıştırarak durmadan tırmanıyordu. Nefesinin düzensizliği onu biraz yormuştu ama normale dönmek için bir saniye bile durup dinlenecek sabrı yoktu. Sürüne sürüne de olsa yüz metre ötesinde yükselen o zirveye varmak için bir dakika bile kaybetmek istemiyordu.

Son birkaç saniyesi kalmıştı ve sonra hedefine ulaşacaktı. Yamaç burada oldukça dik bir hal almıştı, neredeyse otuz-otuz beş derecelik bir açı

yapıyordu. Godfrey artık emekliyordu; orada burada bitmiş cılız otlara, zirveye kadar dizilen sakız ağaçlarına tutunarak tırmanıyordu.

Son bir gayret etti! Nihayet zirvedeki düzlüğe ulaşmıştı. Yerde yüzüstü yattı ama gözleriyle de bütün doğu ufkunu didik didik taradı...

Burada denizden başka bir şey yoktu ve mavi sular yaklaşık yirmi mil uzaklıkta gökyüzüyle birleşiyordu!

Arkasını döndü.

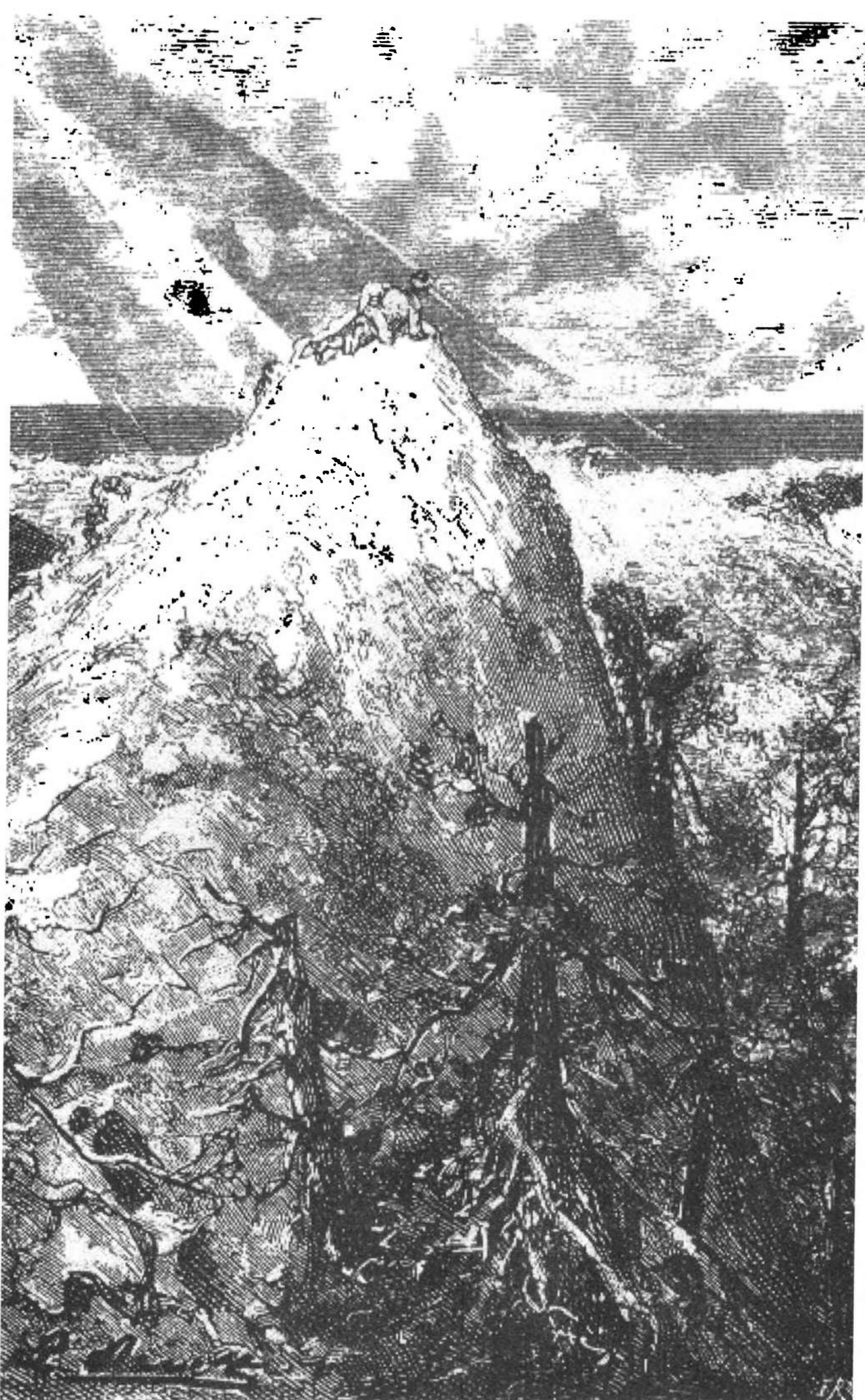
Orada da deniz vardı. Batıda, güneyde, kuzeyde her yerde uçsuz bucaksız deniz uzanıyordu. Deniz dört bir yanını çevrelemişti!

“Bir ada!”

Godfrey bunu söylerken aslında kalbinin sıkıştığını hissetti. Burasının bir ada olduğu fikri aklının ucundan bile geçmemişti! Ama öyleydi işte! Yani onu karaya bağlayacak o çıkış yolu birden çöküvermişti! Bir sandalda uyuyakalıp denize sürüklenen, uyandığında da karaya çıkmak için ne küreği ne yelkeni olan biri gibi hissediyordu kendini!

Neyse ki çabuk toparlandı. Durumu kabullenmekten başka çare yoktu. Buradan kurtulma ihtimaline gelince, belli ki dışarıdan yardım gelemecekti. Yani kendi şansını kendi yaratacaktı.

İlkin, artık bütününü görebildiği bu adanın konumunu mümkün olduğunca doğru bir şekilde tespit etmek gerekiyordu. Adanın yüzölçümünün yaklaşık altmış mil civarında olduğunu düşündü. Adanın güneyden kuzeye uzunluğu yirmi mil, doğudan batıya genişliği on iki mil olmalıydı.

"Bir ada!"

Merkez kısmına gelince, sivri zirvesiyle adaya hâkim olan, kıyıya doğru gittikçe eğimi kaybolan tepenin sınırlarını belirlediği sık yeşil ormanın altındaydı.

Bu yeşil orman takabasının haricinde kalanlar ise bodur ağaçlardan oluşan çayırlar ya da son kayaları girintili çıkıntılı dağlık bir burun ve koy şeklini almış kayalık kumluklardı. Kıyırı kesen dereler vardı ama onlar da en fazla iki-üç balıkçı teknesi sığacak büyüklükteydi. Bir tek *Dream*'in açıklarında battığı körfez büyüktü, yedi-sekiz millik bir alanı kaplıyordu. Bir pergelin üçte ikisini içine alacak büyüklükte, korunmasız bir limana benziyordu; bir geminin orada güvende olacağı söylenemezdi, en azından batıdan kuvvetli bir rüzgâr estiği müddetçe.

Peki ama hangi adaydı bu? Hangi coğrafi oluşuma aitti? Bir takımadanın mı parçasıydı? Yoksa Pasifik okyanusunun ortasında öylece duran ıssız bir ada mıydı?

Aslında görüş mesafesinde büyük, küçük, yüksek, alçak başka bir ada yok görünmüyordu.

Godfrey ayağa Kaltı ve bütün ufku inceledi. Deniz ile göğün birbirine karıştığı ufukta hiçbir şey yoktu. Rüzgârın geldiği yönde ya da karşı yönünde herhengi bir ada ya da kıyı vardıysa bile bu, epeyce uzakta olmalıydı.

Godfrey bunun hangi Pasifik adası olduğunu bulabilmek için coğrafyaya dair ne biliyorsa hepsini hatırlamaya çalıştı. Şöyle bir akıl yürütme yaptı: *Dream* yaklaşık on yedi gün boyunca neredeyse hiç şaşmadan güneybatı yönünde

ilerlemişti. Hızı saatte yüz elli ila yüz seksen mil olsa, yaklaşık elli derecelik bir yol almış olmalıydı. Öte yandan, ekvator çizgisini de aşmadığı kesindi. O halde bu adayı ya da adanın bağlı bulunması muhtemel takımadayı yüz altmış ila yüz yetmiş derece kuzey enlemlerinde aramak gerekiyordu.

Fakat Godfrey Pasifik okyanusunun bu kısmında Sandwich adalarından başka bir takımadanın haritalarda yer almadığından neredeyse emindi. Ama takımada olmasa da isimlerini bilmediği ve Göksel İmparatorluğun kıyılarına kadar uzanan orada burada birtakım ayrıncı adalar var mıydı?

Aslında fark etmezdi. Okyanusun ortasında bir yerleşim yeri olsa bile oraya gitmenin imkânı yoktu.

“İyi ya,” dedi Godfrey. “Madem bu adanın ismini bilmiyoruz, dünyayı dolaşmak uğruna terk etmemem gerektiğini anladığım nişanlımın hatırasına uygun olarak Phina olsun adı. Bu isim yaşatsın mutluluğumuzu!”

Godfrey adanın henüz gitmediği yerlerinde yaşam belirtisi olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

Kum tepesinin zirvesinden bakınca ne çayırların arasında herhangi bir yerleşim yeri, ne ağaçların kenarında evler olduğunu gördü. Hatta kıyıda bir balıkçı bannağı bile yoktu.

Ada ne kadar ıssızsa onu çevreleyen deniz de o kadar ıssızdı. Üzerinde bulunduğu bu tepe genişçe bir alanı görmesine imkân verecek kadar yüksekti. Ancak bu koca denizin ortasına tek bir gemi bile görünmüyordu.

Keşfini tamamlayan Godfrey için gerisin geri tepenin eteğine inip Tartelett'in yanına gidebilmek için ormanın yolunu tutmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Fakat buradan ayrılmadan önce dikkatini kuzeydeki çalılıkların kenarında yer alan, devasa ağaçlarla kaplı bir uluağaç ormanı çekti. Bunlar gerçekten dev ağaçlardı, uzunlukları Godfrey'nin o zamana kadar gördüklerinin hepsini geride bırakacak cinstendi.

"Belki de," dedi Godfrey, "buraya yerleşmek lazım. Hem yanılmıyorsam orada, adanın merkezinde bir yerden doğan ve çayırların ortasından akan bir dere görmüştüm."

Yarından tezi yok bunu araştırmalıydı.

Güneye doğru ada biraz farklı bir görüntü çiziyordu. Orman ve çayırlar yerini hemen sarı kumlarla örtülü kıyılara bırakıyordu. Kıyı şeridinde yer yer kayalar da vardı.

Godfrey için esas sürpriz kayalıkların arkasından bir yerden havaya ince bir duman yayıldığını sanmak olmuştu.

"Yoksa arkaşlarımızdan bazıları mı var orada!" diye bağırdı. "Ama hayır, bu mümkün değil! Dünden beri koydan nasıl o kadar uzaklaşmış olabilirler ki? Bir balıkçı köyü ya da yerli kabilelerin yaşam alanı olmasın sakın orası?"

Godfrey pür dikkat inceledi. Bu duman, bu ince sis, sakın sakın batıya süzülen deniz meltemi değil miydi? Belki de yanılmıştı. Hem duman çok geçmeden ortadan kayboldu. Birkaç dakika içinde geriye tek bir iz bile kalmamıştı.

Bu tam bir hayal kırıklığı olmuştu.

Godfrey son bir kez o tarafa baktı. Hiçbir şey göremeyince kendini cılız otların üzerinde aşağı kaymaya bıraktı. Tepenin yamaçlarını tek tek indi. Sonra da yeniden ormana daldı.

Bir saat sonra bütün ormanı geçmiş ve yenden kıyıya varmıştı.

Tartelett iki ve dört ayaklı hayvanlardan oluşan sürüsünün ortasında durmuş onu bekliyordu. İnatçı öğretmen ne yapıyordu dersiniz? Hâlâ aynı şeyi. Sağ eline bir odun parçasını, sol eline başka bir odun parçasını almış onları tutuşturmaya çabalıyordu. Sopaları inatla birbirine sürüttü, sürttü...

Godfrey'nin geldiğini fark edince, "Telgraf bürosunu bulabildiniz mi?" diye sordu.

"Açık değildi!" diye cevap verdi Godfrey. Henüz durumu Tartelett'e anlatmaya cesaret edemiyordu.

"Postane?"

"Kapalıydı! Hadi yemek yiyelim! Açlıktan ölüyorum! Gerisini sonra konuşuruz."

O sabah Godfrey ve arkadaşı birkaç yumurta ve deniz kabuklusundan oluşan çok mütevazı bir mönüyle yetinmek zorunda kalmışlardı yine!

"Ne sağlıklı bir beslenme düzeni!" dedi Godfrey Tartelett'e dönüp. Ancak Tartelett onunla aynı fikirde olmasa gerekti çünkü dilinin ucuyla yiyordu yemeğini.

XI

Kalacak yer sorunu, artık ne kadar olabilirse o kadar çözülmüştü.

Gün epey ilerlemişti. Godfrey de yeni yere yerleşme işini ertesi güne ertelemeye karar verdi. Ancak keşfinin sonuçlarına dair öğretmenin sorduğu ısrarlı sorular karşısında kazadan sonra kıyıya çıktıkları yeri, n kurtulmaya çalışmaktan ziyade hayatta kalmanın yollarını aramaları gereken bir ada, Phina adası olduğu cevabını verdi sadece.

“Bir ada!” diye bağırdı Tartelett.

“Evet!... Bir ada!”

“Etrafı denizle çevrili?”

“Ee doğal olarak.”

“Hangi ada?”

“Söyledim ya size, Phina adası. Ona neden bu ismi vermek istediğimi anlıyorsunuz herhalde!”

“Hayır, anlamıyorum,” diye cevap verdi Tartelett yüzünü ekşiterek. “Benzerliği hiç anlayamadım! Bayan Phina’nın etrafı karayla çevrili!”

Bu melankolik düşünce üzerine geceyi olabildiğince az kötü bir şekilde geçirmeye karar verdiler. Godfrey yeni bir yumurta ve yumuşakça tedariki için resife döndü çünkü bunlarla yetinmek gerekiyordu. Daha sonra yorgunluğun da etkisiyle bir ağaç dibinde uykuya dalmakta gecikmedi. Hayat felsefesi böyle bir durumu kabul etmesine

imkân vermeyen Tartelett ise o sırada derin düşüncelere dalmıştı.

Ertesi gün, 28 Haziran günü henüz horoz sesi onları uykularından etmeden ayağa dikilmişlerdi.

İlk önce tıpkı bir önceki günkü gibi bir kahvaltı yaptılar. Tek farkla: Küçük derenin serin suyunun yerini, keçilerden birinden sağılan süt almıştı.

Tartelett ise o sırada derin düşüncelere dalmıştı.

Ah kıymetli Tartelett! Kendisi içmiyor olsa da günün her saati San Francisco tavernalarında ve barlarında elinin altında olan *mint julep*'ler, *port-wine sangria*'lar, *sherrycobbler*'lar, *sherry-cocktail*'ler neredeydi şimdi! Böylesi şeker ve alkol karışımlarına gerek duymadan, dereden akan suyla susuzluğunu gideren koyunları, yaban tavşanlarını, kuşları kıskanmamak elde değildi! Üstelik bu hayvanların yiyeceklerini pişirmesi de gerekmiyordu: Kökler, otlar, meyve çekirdekleri, onlara bu kadarı yetiyordu. Yemeklerini de her zaman yemyeşil bir masanın üzerinde yiyorlardı.

“Yola koyulalım,” dedi Godfrey.

Peşlerinde, inatla onları bırakmak istemeyen evcil hayvanlardan oluşan bir kortejle yola çıktılar.

Godfrey'nin niyeti, adanın kuzeyine, zirvenin en tepesindeyken fark ettiği, ulu ağaçların yükseldiği o bölgeye gitmekti. Oraya ulaşmak için kıyı şeridinden ilerlemeye karar verdi. Belki geri çekilen dalgalar gemi enkazından bir şeyleri kıyıya vurmuş olabilirdi. Belki de orada, kumların üzerinde *Dream*'in mürettebatından birilerinin ölüleri öylece yatıyordu. Eğer öyleyse onları Hristiyan geleneğine uygun olarak gömmek gerekmez miydi? O felaketten otuz altı saat sonra, kendisi gibi gemiden son anda kurtulmuş ve hâlâ canlı kalmayı başarmış birilerine rastlamayı pek ummuyordu doğrusu.

Kum tepelerinin ilk çizgisini aştılar. Godfrey ve arkadaşı resifin başladığı yere hemen vardılar, burasının da tıpkı geride bıraktıkları yer

gibi ıssız olduğunu gördüler. Ne olur ne olmaz diye, adanın kuzeyinin bu açıdan kısır olacağını da hesaba katarak burada yumurta ve kabuklu stoklarını yenilediler. Daha sonra, en son gelgitin geride bıraktığı yosunların saçaklarını takip edip, bakışlarıyla da etrafı köşe bucak tarayarak tırmandılar.

Hiçbir şey yoktu! Hiçbir şey!

Evet kötü talih *Dream*'den sağ kurtulan bu iki adamı birer Robinson'a çevirmişti çevirmesine ama şu da muhakkaktı ki aynı talih seleflerine onlara olduğundan daha acımasız görünmüş olamazdı! Seleflerinin hiç değilse batık gemilerinden kıyıya vuran birkaç parça şeyleri vardı. Gemi enkazından, kendileri için elzem olan bir yığın araç gereci alıp kullanmışlardı. Yiyecek, giysi, birkaç alet edavat, silah, yani hayattaki temel ihtiyaçlarını karşılayacak ne varsa. Oysa burada hiçbir yoktu! Gemileri kapkara bir gecenin ortasında, geride bir enkaz parçası bile bırakmadan denizin dibini boylamıştı! Herhangi bir şey kurtarmak mümkün olmamıştı... Bir kibrit parçası bile. Aslına bakılırsa her şeyden çok bir kibrit parçasının eksikliğini duyuyorlardı.

Odalarında oturup kömürle ya da odunla tutuşturdukları şöminelerinin başına bir güzel kurulmuş siz cesur insanlar, çok iyi biliyorum ki içinizden şunu söylemek geçiyor:

“Aman ateş yakmaktan kolay ne var canım! Bin tane yolu var! İki kayayı alıp!... Biraz kuru bir sünger! Tutuşmuş bir kumaş parçası... Ama işte kumaşı nasıl tutuşturmalı? Bıçağın bir yüzünü çak-

mak olarak kullanmak... Pasifik adalıların yaptığı gibi iki kuru dal parçasını birbirine sürtmek!"

İyi o zaman buyurun siz deneyin!

Yürürken Godfrey'nin aklından geçen düşünceler, aklını en çok kurcalayanlar işte bunlardı. İçi kok kömürü dolu şöminesini karıştırırken ve bir yandan da macera hikâyeleri okurken belki o da tıpkı bu cesur insanlar gibi düşünüyordu. Ama işin aslı öyle değildi; şimdi yerini hiçbir şeyin dolduramayacağı bu vazgeçilmez unsurun, yani ateşin eksikliğini endişeyle iliklerine kadar hissediyordu.

Bütün derdi bağırsık çağrış koyun, tavşan, keçi, kuş sürülerini bir arada tutmak olan Tartelett'in önü sıra yürürken bu düşünceler içinde kaybolmuştu.

Birden dikkatini, kum tepelerinin dibinde oraya buraya dağılmış halde duran bazı ağaç dallarını dolduran meyve salkımları çekti. Godfrey içlerinden, Kaliforniya'nın belli bölgelerinde Hintlilerin yediği, adına "manzanilla" denen meyveleri hemen fark etti.

"Sonunda!" diye bağırdı. "Yumurtadan ve kabuklulardan oluşan mönümüzü değiştirme fırsatı bulduk!"

"Ne yani, bunlar yeniyor mu?" diye sordu Tartelett. Her zamanki alışkanlığıyla konuşmaya yine burun kıvrarak başlamıştı.

"Yakında anlarsınız!" diye cevap verdi Godfrey. Ve meyveleri bir yandan toplayıp bir yandan yemeye başladı.

Bunlar yaban elmalarıydı, asitli olmalarına rağmen tatları fena sayılmazdı. Öğretmen de ar-

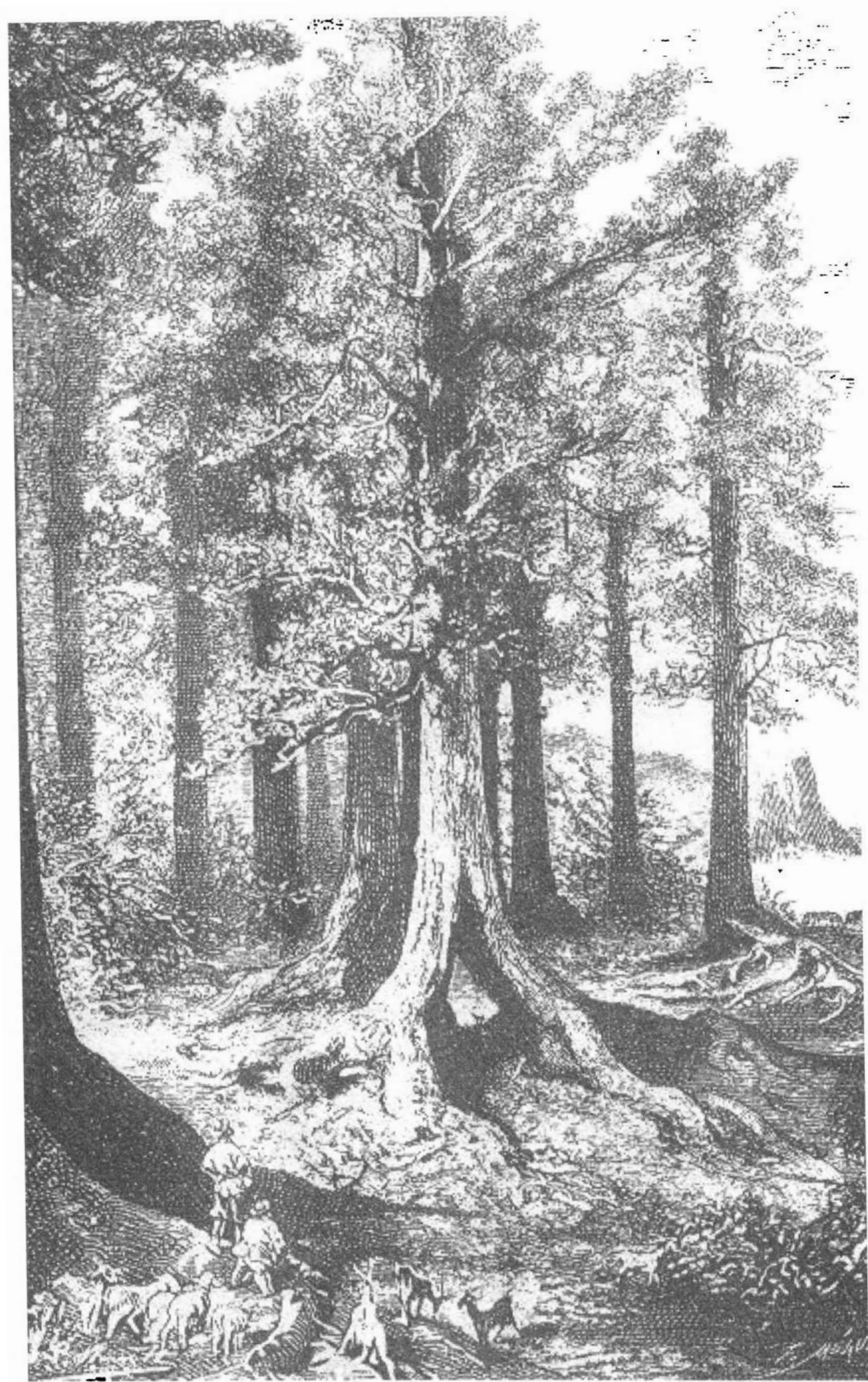
kadaşını taklit etmekte gecikmedi; bu keşiften o kadar da hoşnutsuz kalmamıştı. Godfrey haklı olarak bu meyvelerden, saf suya tercih edilecek türden mayalı bir içki elde etmeyi düşündü.

Yürüyüş yeniden başladı. Kum tepelerinin sınırının, içinden küçük bir derenin aktığı çayırın üzerinde çoktan gözden kaybolmuştu bile. Bu dere Godfrey'nin tepedeyken fark ettiği dereydi. Büyük ağaçlara gelince onlar biraz daha uzaktaydı, yaklaşık dokuz mil ötede. Dört saattir yürümekten bitap düşmüş bu iki kâşif oraya ancak öğleden sonra varabildi.

Burası incelenmeyi, gezilmeyi ve tabii ki yerleşilmeyi hak eden bir yerdi doğrusu.

Aslında burada, yer yer manzanilla çalıları ve diğer bodur ağaçların bulunduğu bu büyük çayırın üzerinde yaklaşık yirmi küsür devasa ağaç yükseliyordu. Kaliforniya ormanlarındakilerle yarışabilecek büyüklükteydiler. Yarım daire oluşturacak şekilde dizilmişlerdi. Ağaçların üzerinde yer aldığı yeşil zemin, birkaç metre daha dere yatağına sınır oluşturduktan sonra yerini, uzantısı adanın kuzeyindeki dar burundan denize dökülen, kaya, çakıl ve yosunlarla kaplı genişçe bir sahile bırakıyordu.

Güney Amerika'da genelde *big-trees* diye anılan bu dev ağaçlar, köknar familyasından kozalaklı bir ağaç olan sekoya türüne aitti. Eğer İngilizlere bu ağaçları hangi isimle andıklarını soracak olsanız, size "Wellington ağaçları" diye cevap verirler. Aynı soruyu Amerikalılara sorsanız, onlar da bunlara "Washington ağaçları" derlerdi.

Yaklaşık yirmi küsür devasa ağaç.

Aradaki fark hemen görünüyordu.

Amerikalılar bu ağaçlarla aslında Waterloo'nun soğukkanlı galibinin ya da Amerika'nın kurucusunun hatıralarını anımsıyorlardı çünkü bunlar Kaliforniya florasının bilindik en devasa türleriydi.

Aslına bakılırsa bu eyaletlerin bazı bölgelerinde çevresi altmış ile seksen metre arasında değişen, uzunluğu da üç yüz metreyi geçen bu ağaçlarla kaplı, Mariposa ve Calavera gibi ormanlar vardı. Bunlardan biri de Yosemite vadisinin girişinde yer alan, canlıyken –çünkü şimdi artık toprağa gömülü– çevresi yüz metreden fazla, en uç dalları Munster ile Strasbourg arası kadar uzun, yani nereden baksanız dört yüz metreyi bulan bir ağaçtı. Bu ağaç bugün hâlâ “Ormanın Annesi”, “Ormanın Güzelliği”, “Kâşifin Kulübesi”, “İki Gözcü”, “Büyük General”, “Matmazel Emma”, “Matmazel Marie”, “Genç Brigham ve Karısı”, “Üç Zarafet”, “Ayı” vs. olarak alıntılanıyor. Kökü testereyle kesilmiş bu ağaçlardan birinin gövdesinden on altı veya yirmi kişilik bir dans topluluğunun rahatça hareket edebileceği bir kulübe yapılmıştı. Aslında devlerin de devi olan bir tanesi, Murphy'e on beş mil uzaklıkta, eyalete ait bir ormanın ortasındaydı ve adı da “Ormanın Babası”ydı. Dört bin yıllık yaşlı bir sekoyaydı bu. Zeminden dört yüz kırk iki metre yukarı uzanıyordu, bu haliyle Roma'daki Saint-Pierre Kilisesinden, Giza Piramidinden, Rouen Katedralinin kulelerinden birinin tepesini süsleyen çan kuleciğinden –ki bu dünyanın en yüksek yapısı olarak kabul ediliyordu– bile daha yüksekti.

Doğa belki de taa Süleyman'ın Kudüs'te yıkıldıktan sonra bir türlü yeniden inşa edilemeyen şu meşhur tapınağı yaptığı dönemde, bu ağaçlardan yirmi tane kadarını adanın bu köşesine serpiştirmişti. En yüksekleri neredeyse üç yüz metre uzunluğundayken, en kısılarının uzunluğu iki yüz elli metre civarındaydı. Yıllar içinde bazılarının içleri kurumuş ve altından neredeyse atlı bir ordunun bile geçebileceği dev kemerler oluşturmuştu.

Godfrey deniz seviyesinden beş ila altı bin metre yükseğe uzanan bu doğa harikalarına hayran kalmıştı. Sırf bunları görmek için bile bu yolculuğa değerdi. Dalların kökten ayrıldığı o ilk noktaya gelinceye kadar, gövdesinin kalınlığından bir milimetre bile kaybetmeden uzanan bu açık kahverengi sütunlarla boy ölçüşebilecek bir şey daha yoktu dünyada. Yüksekliği seksen ile yüz metre arasında değişen silindir biçimli bu ağaç gövdeleri, her biri kendi başına dev bir ağaç gövdesi kalınlığındaki dallara ayrılarak adeta gökyüzünde bir orman görüntüsü çiziyordu.

Bu “dev sekoya”lardan bir tanesi –içlerinde en büyük olanı– Godfrey'nin özellikle dikkatini çekmişti. Zemin kısmından oyulmuş bu ağacın gövdesinde, içine girilmesine imkân verecek biçimde dört-beş metre genişliğinde bir açıklık vardı. Dev ağacın ortası oyulmuştu; iç özü de ince, beyaz bir toz halinde ufalanmıştı. Fakat ağaç güçlü köklerle toprağa tutunuyor olmasa da sapasağlam kabuğu sayesinde daha yüzyıllar boyu ayakta kalabilirdi.

“Bir mağara veya kuytu köşe yoksa da,” dedi Godfrey, “sonunda konaklayacak bir yer, ağaçtan bir ev, üzerinde insanların yaşadığı ülkelerde bile eşine rastlanmayacak bir kule bulduk. Burada güvende ve korunaklı olabiliriz. Gelin Tartelett, gelin gelin!”

Genç adam, arkadaşını da alarak sekoyanın içine girdi. Zemin otlarla kaplıydı. Ağacın gövdesinin çapı yirmi İngiliz adımından az değildi. Yukarıya bir kavis çizen yüksekliğine gelince, karanlık yüzünden tahmin edilmesi şimdilik zordu. Mağaranın ağaç kabuğundan duvarları, güneş ışığının geçmesine izin vermiyordu. İçeri yağmurun ya da rüzgârın girebileceği ne bir pencere ne bir delik ne bir yarık vardı. Bu iki Robinson’un burada kötü hava koşullarına meydan okuyacak durumda olacakları aşikârdı. Hiçbir mağara bundan daha sağlam, daha kuru ve daha korunaklı olamazdı. Hatta doğrusu daha iyisini bulmak oldukça zordu!

“Bu doğal barınak hakkında ne düşünüyorsunuz Tartelett?” diye sordu Godfrey.

“Tamam ama şömine?” dedi Tartelett.

“Şömineden önce,” dedi Godfrey, “bekleyin de en azından ateş bulalım!”

Bu, haklı bir serzenişti.

Godfrey ağaç gruplarının etrafını keşfetmeye gitti. Tam da tahmin ettiği gibi, çayır bu sekoyaların oluşturduğu yere kadar uzanıyor ve burada da son buluyordu. Çayırın oluşturduğu yeşil örtünün arasından akan küçük dere buraya güçlü bir tazelik taşıyordu.

“Tamam ama şömine?” dedi Tartelett.

Bu civarda her çeşit bodur ağaç, mersin ağacı, sakız ağacı ve üzerinde yaban elması yetişen hatırı sayılır miktarda manzanilla ağacı vardı.

Yukarı çıkarken bu geniş bitki örtüsü üzerinde pek çok ağaç kümesi yayılmıştı; meşe, kayın, ak-çağaç, çitlembik... Bu ağaçlar da büyüktü fakat doğan güneşle birlikte dev gölgeleri taa denize kadar yansıyan devasa ağaçlarla, yani “Mammoths-trees” ile karşılaştırıldıklarında, ağaçcıklar gibi kalıyordu. Çayırların arasında aynı zamanda kıvrımlı bir çizgi halinde uzanan çalılar, bitki tepele-ri, yeşil fundalıklar vardı. Godfrey kendi kendine yarın bunları görmeye gitmeye söz verdi.

Bu bölge onun bile hoşuna gittiyse evcil hayvanların hayli hayli hoşuna giderdi. Yaban tavşanları, keçiler, koyunlar, onlara kemirecek ağaç kökü, otlayacak ot gibi nimetlerden gani gani sunan bu alanı çoktan ele geçirmişti bile. Tavuklara gelince, onlar da derenin kıyısındaki bitki tohumlarını, solucanları bayıla bayıla gagalıyordu. Etrafta gidip gelen, oradan oraya zıplayıp duran, uçan, meleyen, homurdayan, gıdaklayan –bu civarda daha önce bu türden sesler hiç işitilmemiş olmalıydı– bu hayvanlar sayesinde çoktan hayvansal bir yaşam oluşuvermişti.

Godfrey sonra yeniden sekoyaların yanına geldi ve içine yerleşmek üzere seçtiği ağacı daha dikkatli inceledi. Bu ağaç gövdesinin ilk dallarının olduğu yere kadar tırmanmak, en azından dışarıdan tırmanmak imkânsız olmasa da çok zordu çünkü ağacın gövdesinde tutacak hiçbir çıkıntı yoktu; ancak belki içeriden bu daha kolay

olurdu, tabii eğer ağacın içindeki oyukluk çatala kadar devam ediyorsa.

Tehlike anında bu dev sekoyanın gövdesinin desteklediği dal budağına sığınabilirlerdi. Fakat bu daha sonra düşünülmesi gereken bir konuydu.

Keşif bittiğinde güneş ufukta çoktan alçalmıştı dolayısıyla temelli yerleşme işinin hazırlıklarını ertesi güne bırakmak daha uygun olacaktı.

Akşam yemeğinde yaban elması olan bir gece, bir sekoyanın içini kaplayan yeşil çimenlerin üzerinde değil de nerede daha iyi geçirilebilirdi ki?

Bu iki adam Tanrı'nın gözetiminde tam da böyle yaptılar. Godfrey, Kaliforniya ve komşu eyaletlerdeki ormanlarda bulunan benzerlerinin hepsi Amerika'nın önemli vatandaşlarının adıyla anılan bu dev ağaca dayısı William W. Kolderup'ın anısına Will Ağacı adını vermekten kendini alamadı.

XII

Bu bölüm harikulade ve uğurlu bir yıldırımla son buluyor.

Bütün bunlara razı olmamak neden? Godfrey kendisi için yeni olan bu durum karşısında yavaş yavaş daha vurdumduymaz, daha boş, daha az düşünen yeni bir insana dönüşüyordu. Nitekim kendini yaşamın akışına bırakmaktan başka da yapacak bir şeyi yoktu. Aslında daha önce hiç gelecek kaygısıyla keyfi kaçmamıştı. Montgomery-Street'in oldukça gösterişli otelinde on saat boyunca aralıksız uyurken etrafta rahatını bozacak hiçbir şey olmuyordu.

Ama işler böyle devam etmedi. Bu ıssız adada, dünyanın geri kalanından tecrit edilmiş, yalnızca bu adanın verdiği kadarına bağımlı, kendisinden çok daha pratik bir insanın bile zorlanacağı bu koşullarda hayatın gereklilikleri için mücadele etmesi gereken biriydi. Şüphesiz *Dream* ortalıklarda görünmeyince, birileri onu aramaya koyulmuş olmalıydı. Ama bu iki adam kimdi ki? Bataklığın içindeki bir iğneden, denizin dibindeki kum tanesinden kat kat daha küçük bu iki adam! Kolderup Dayı'nın uçsuz bucaksız serveti her şeye yetemezdi ya!

Godfrey her ne kadar başını sokacak bir sığınak bulmuş olsa da bölük pörçük bir uyku uyumuştı.

Zihni daha önce hiç olmadığı kadar çalışmıştı. Her türden düşünce zihninde birbirine bağlanıyordu; geçmişin acı pişmanlıkları, bugünde gerçekleştirmeye çalıştıkları, her zamankinden daha fazla endişelendiren gelecek kaygıları...

Fakat neyse ki hayatın bu sert sınamaları karşısında, akıl ve onun doğal bir sonucu olan akıl yürütme, o zamana kadar uykuda oldukları o dipsiz kuyudan yaşaş yavaş gün yüzüne çıkıyordu. Godfrey kara talihiyle savaşmaya, onu alt etmek için elinden geleni yapmaya çoktan karar vermişti. Eğer bunu başarırса, bundan alacağı ders ona gelecekte çok şey katacaktı.

Şafak söktüğünden beri her şeyiyle tam bir yerleşim kurmak için ayaktaydı. Erzak meselesi, hatta bununla bağlantılı olan ateş meselesi her şeyden önemliydi. Aletler veya küçük silahlar üretmek, değiştirmek üzere kıyafetler yapmak, –çünkü aksi durumda çok geçmeden polinezya modasına uyacaklardı– bunlar ikincil meselelerdi.

Tartelett hâlâ uyuyordu. Karanlıkta görünmese de sesinden uyuduğu anlaşılıyordu. Kırk beş yaşına kadar tıpkı öğrencisi gibi akıllı bir karış havada gezmiş bu adam, felaketten sağ kurtulmuş olsa da pek işe yaramıyordu. Aksine bir yükü, çünkü her türden ihtiyacının karşılanması gerekcekti ama yine de bir arkadaştı, her şeye rağmen! Yani köpeklerin en zekisinden daha değerliydi, her ne kadar daha az faydalı olsa da! Çünkü saçma sapan da olsa konuşabilen, çoğu zaman ciddi şeyler konusunda olmasa da fikir yürütebilen, sık sık yaptığı gibi şikâyet edebilen bir

canlıydı en azından! Her ne olursa olsun Godfrey kulağında çınlayan bir insan sesi duyacaktı ya, bu Robinson Crusoe'nun papağanının sesinden kat kat değerliydi! Bir Tartelett ile birlikte de olsa yalnız değildi işte, bu da ona yeterdi, çünkü hiçbir şey onu mutlak bir yalnızlık kadar umutsuzluğa sürükleyemezdi.

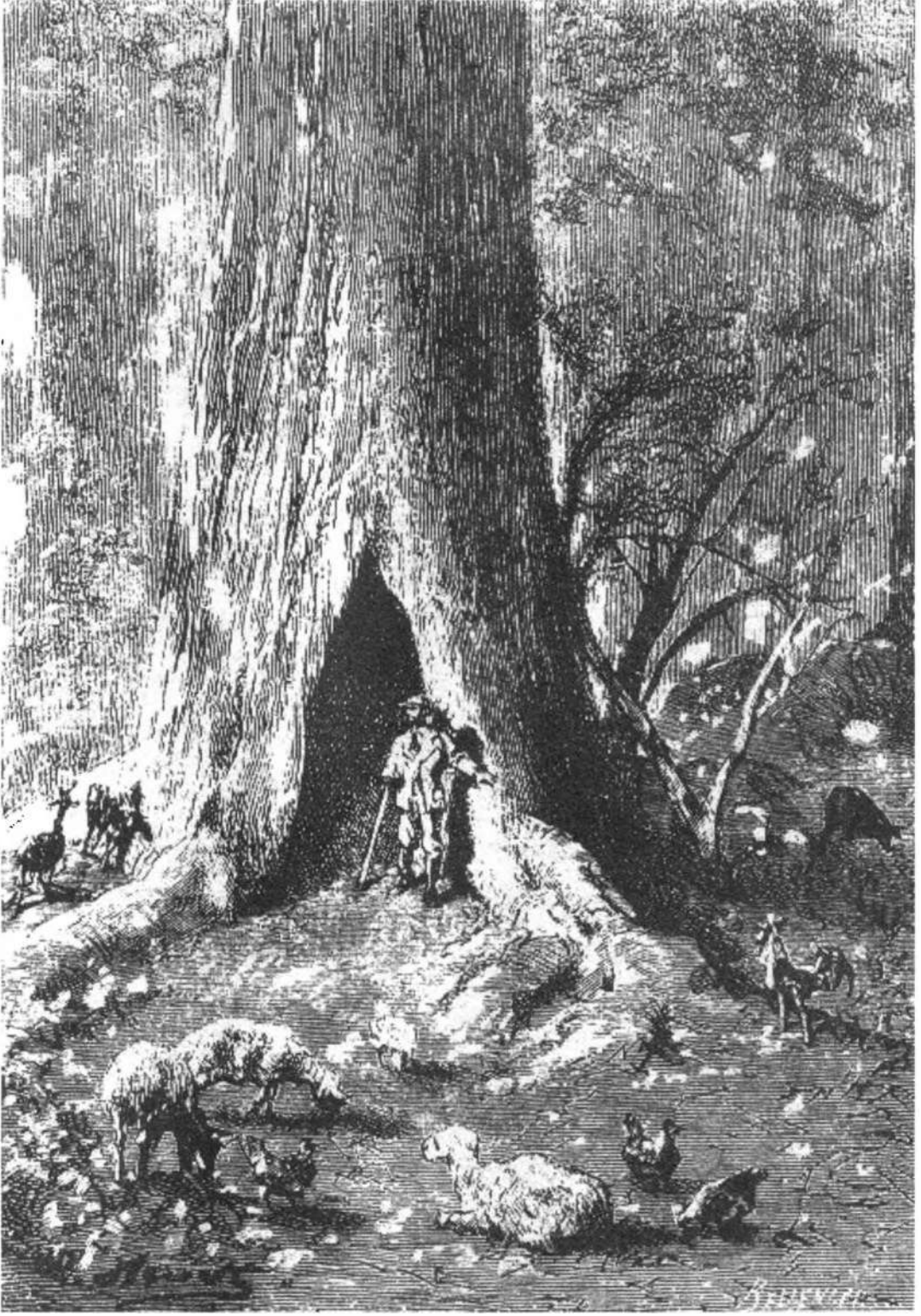
“Cuma'dan önce Robinson, Cuma'dan sonra Robinson, arada nasıl fark var!” diye düşündü.

O sabah, yani 29 Haziran sabahı, Godfrey sekoya kümelerinin bulunduğu yeri keşfe yalnız çıkacağı için şikâyetçi değildi. Belki bazı meyveler, yenilebilir kökler bulacaktı ve onları öğretmene getirecek ve onu hoşnut ettiği için mutlu olacaktı. Tartelett'i rüyalarıyla baş başa bırakıp yola koyuldu.

Denizin ve kıyı şeridinin üzeri hâlâ hafif bir pusla kaplıydı; fakat bu sis güneş ışınlarının da etkisiyle kuzeyde ve doğuda yavaş yavaş kalkmaya başlamıştı. Gün, havanın çok iyi olacağının habercisi gibiydi.

Godfrey, sert bir odun parçasını baston yaparak Phina adasının arka ucunu oluşturan bu hiç bilmediği kıyıda iki mil boyunca tırmandı. Burada, deniz kabuklularından, mantarlardan, kum midyelerinden ve özellikle de kaynağını bulduğu muhteşem istiridyelerden oluşan ilk yemeğini yedi.

“Neyse ki, açlıktan ölmeyeceğiz! Burada binlerce istiridye var, en çetin midenin bile açlık çılgınlıklarını bastırmaya yeter! Tartelett de midye sevmiyorum diye şikâyet ediyordu! Ama bunları sevecektir!...”

Gün, havanın çok iyi olacağının habercisi gibiydi.

Şu kesin ki istiridye, ekmek ve etin yerini tam olarak tutmasa da hatırı sayılır miktarda tüketildiğinde en az onlar kadar besleyici sayılırdı. Bu yumuşakça türünün sindirimi de kolay olduğundan hiç tereddütsüz tüketilebilir, kaynağı kurutmamak şartıyla tabii.

Yemek faslı bitmişti. Godfrey eline bastonunu aldı ve derenin sağ kıyısından tırmanacak şekilde güneydoğu yönüne yöneldi. Bu güzergâh onu çayırdan geçirerek dosdoğru bir gün önce fark ettiği ağaçların oraya kadar götürecekti. Bu uzun otların arkasında kalan bölgeyi Godfrey yakından incelemek istiyordu.

İki mil boyunca bu yönde ilerledi. Sık ve kısa otlarla kaplı, adeta kadife bir kumaş görünümündeki dere kenarını takip ederek yürüyordu. Su kuşları sürüsü, bölgelerine girip huzurlarını kaçırmaya gelen, kendileri için yeni olan bu canlı karşısında çığlık çığlığa uçuşuyordu. Adanın bu tarafında genişliği dört-beş metreyi bulan derenin içinde pek çok türden balık yüzüyordu.

Bu balıkları yakalamak hiç de zor olmamalıydı, ama onları da pişirmek gerekecekti. Oysa bu, hâlâ çözüme kavuşmamış bir meseleydi.

Godfrey ilk fundalık sırasının bulunduğu yere vardığında şans eseri iki meyve ya da kök türü fark etti, bunlardan birini yemek için ateşte pişirmeye ihtiyaç vardı diğeri ise olduğu haliyle yenebilirdi. Bu iki bitkiyi de Kızılderililer çok tüketiyordu.

İlki *camas* ismi verilen bodur ağaçlardan biriydi. Bunlar, hiçbir bitkinin yetişmediği yerlerde bile bitiyordu. Eğer bu bitkiyi patates gibi yemeyi tercih etmiyorsanız, soğana benzeyen köklerinden gluten bakımından zengin ve besleyici bir çeşit un yapabilirdiniz. Ancak her iki durumda da onu pişirmek veya kızartmak durumunda kalırdınız.

Diğer bodur ağaç ise, yerlilerin yamph dedikleri yassı biçimli soğanı andıran bir meyve veriyordu. Bu, her ne kadar camas kadar besleyici olmasa da Godfrey'nin içinde bulunduğu durumda daha tercih edilebilir bir şeydi, çünkü çiğ tüketilebiliyordu.

Godfrey bu keşiften son derece hoşnuttu. Vakit kaybetmeden en harika görünenlerden birkaçını toplamaya başladı. Tartelett'in payını da unutmamıştı. Koca bir dal kopararak omzuna attı ve Will Ağacına dönüş yoluna koyuldu.

Biri yamph toplayıp gelmişse buna direnmek faydasızdır. Öğretmen de seve seve kaderine boyun eğdi. Ama Tanrı vere de öğrencisi bu yamph işini abartmamış olsaydı.

“Eh!” dedi. “Bugün bu kökleri yiyeceğiz, belki yarın da bunları yiyeceğiz, kim bilir?”

“Hiç şüpheniz olmasın,” dedi Godfrey. “Yarın da ondan sonraki gün de hep bunları yiyeceğiz! Ha, bir tek onları toplamaya gitme zahmetine katlanmamız gerek!”

“Peki ama Godfrey bu camaslar?”

“Camaslar, onlardan un ve ekmek yapacağız; tabii ateşimiz olduğunda!”

“Ateş!” diye yineledi öğretmen başını sallayarak. “Ateş! Nasıl çözeceğiz bunu?”

“Henüz bilmiyorum,” diye cevap verdi Godfrey. “Ama öyle ya da böyle bu işi halledeceğiz!”

“Gökler sesinizi işitsin sevgili Godfrey! Küçük bir tahta parçasını ayak tabanlarına sürterek ateş elde eden insanları düşündükçe... Bu durum beni öfkeliyor! Hayır, hiçbir zaman kötü talihin

beni bir gün benzer bir ihtiyaçla sınavacağını düşünmedim ki! Montgomery-Street'te üç adım atsanız ağzında sigarası olan ve memnuniyetle sizinle ateşini paylaşan bir centilmene rastlarsınız! Buradaysa..."

"Burası ne San Francisco ne de Montgomery-Street, Tartelette, iki yerde de değiliz. Sanırım işinizi yoldan geçenlerin yardımseverliğine bırakmasanız daha akıllıca olur!"

"Ekmeği ya da eti neden pişirmek gerekiyor ki? Doğa neden bizi yiyip içmeden, sadece havayla hayatta kalabilecek şekilde yaratmamış sanki?"

"O günler de belki gelir!" diye cevap verdi Godfrey, hoşnut bir gülümsemeyle.

"Bunu sahiden düşünüyor musunuz?"

"Bilgelerin hiç değilse bununla uğraştıklarını düşünüyorum."

"Mümkün mü? Bu yeni beslenme biçimi üzerine araştırma yapmaya nasıl başlamışlar?"

"Şöyle açıklayayım," dedi Godfrey, "sindirim ve solunum karmaşık işlevler, kim bilir, belki biri diğerinin yerine geçebilir. Dolayısıyla kimya bilimi insanın beslenmesi için gerekli besinlerin solunum yoluyla sindirilmesini sağlarsa sorun çözülmüş olacak. Bunun için de havayı besleyici bir hale getirmeleri gerekecek. Yani akşam yemeğini yemek yerine soluyacağız, hepsi bu!"

"Ah! Bu fevkalade keşfin henüz yapılmamış olması ne sinir bozucu!" diye karşılık verdi öğretmen. "Yarım düzine sandvici ve bir konserve sığır etinin çeyreğini afiyetle içime çektim de bana mısın demezdi!"

Tartelett hayal âlemine dalıp gitmişti. Gözünün önünde lezzetli mi lezzetli “atmosferik” akşam yemekleri uçuşuyordu; istemsizce ağzını açıyor, akciğerlerini dolduruyordu; normalde nasıl beslendiğini çoktan unutmuş gibiydi.

Godfrey onu hayalinden uyandırdı ve şimdiye döndürdü.

Will Ağacının içine yerleşmeye devam edilmeliydi.

İlk iş, bu yerleşim alanını temizlemeye girişmekti. İlk önce zemini kaplayan ve neredeyse dize kadar uzanan otların koparılması gerekti. Bu külfetli iş, iki saatlik bir çalışmanın sonunda ancak bitti. Fakat oda, sonunda ortalığı kaplayan o toz tabakasından arınmıştı.

Zemin sertti, inatçıydı, sekoyanın yüzeye uzanan geniş kökleri sayesinde sanki kalın tahtalarla döşenmiş gibiydi. Engebeliydi ama sağlamdı. İki köşeyi, güneşte kurutulan otlardan yaptıkları yataklarını yerleştirmek üzere seçmişlerdi. Bank, merdiven ya da masa gibi diğer mobilyalara gelince, Godfrey’nin makası ve keskisi olan harika bir çakısı olduğundan bunlardan en lazım olanlarını yapmak işten bile değildi. Hava kötü olduğunda, yemek yemek ve çalışmak için ağacın içinde kalmaları gerekecekti. Zemindeki açıklık sayesinde içeriye gün ışığı da giriyordu. Sonraları daha güvenli olsun diye bu açıklığı kapatmak gerekirse, Godfrey sekoyanın gövdesine pencere niyetine iki delik açmayı deneyebilirdi.

Ağacın gövdesinin uzunluğunu anlamaya gelince, Godfrey bunu ışık olmadan yapamazdı.

Söylenebilecek tek şey bu oyuğun dokuz-on adım uzunluğunda olduğuydu, çünkü içeride yürürken kafasının üzerinde boşluktan başka bir şey yoktu.

Aslında bu mesele öncelikli bir mesele değildi. Daha sonra da çözülebilirdi.

Bütün gün, güneş batana kadar bitmeyen bu işlerle geçti. Yeterince yorulan Godfrey ve Tartelett kuru otlardan ibaret yatakları deneyip muhteşem buldular; fakat epeyce stokladıkları kuru otlar yüzünden evcil kanatlılarla mücadele etmeleri söz konusu olabilirdi, çünkü onlar da yerleşmek için Will Ağacı içindeki bu oyuğu seçebilirdi. Godfrey, başka bir sekoyaya da kümes yapmanın uygun olacağını düşündü. Çalılardan bir bariyer yaparak onların bu ortak alana girmelerini engelleyecekti. Şükür ki ne koyunlar ne yaban tavşanları ne keçilerin böyle bir eğilimi vardı. Bu hayvanlar dışarıda huzurla duruyor ve böylesi derme çatma bariyeri aşmak için hiç hevesli görünmüyordu.

Sonraki günler yerleşme, taşınma ve yiyecek toplama işleriyle geçti. Yumurtaları ve kabukluları toplamak; yamph köklerini, yaban elmalarını istiflemek; her sabah kıyıda kum midyesi ayıklamaya gitmek; bütün bunlar o kadar zaman alıyordu ki saatler çabucak geçip gidiyordu.

Mutfak eşyalarıysa tabak veya bardak görevi gören çift kabuklu yumuşacakların geniş kabuklarından ibaretti. Doğrusunu söylemek gerekirse, Will Ağacının misafirlerinin beslenme biçimi düşünüldüğünde zaten daha fazlasına da gerek yoktu. Derenin temiz suyunda çamaşır yıkama

imkânı da vardı. Bu aslında Tartelett'in keyifli uğraşlarından biriydi. Bu görev ona kalmıştı. Aslına bakılırsa, bu iki kazazedenin bütün gardrobunda da iki gömlek, iki mendil ve iki çift çoraptan ibaretti.

Yıkama işlemi sırasında Godfrey ve Tartelett üzerlerinde pantolonları ve denizci montlarıyla duruyorlardı. Ancak bu enlemdeki parlak güneş sayesinde her şey hızlıca kuruyordu.

Yağmur ya da rüzgâr yüzü görmeden 3 Temmuz gününe kadar geldiler.

Godfrey ve Tartelett'in ada koşullarındaki ihtiyaçları düşünülünce, aslında burada kurdukları düzen neredeyse tamam sayılırdı.

Yine de sadece dışarıdan gelecek olan, adadan kurtuluş imkânını yabana atmamak gerekiyordu. Godfrey her gün, üzerinde bulundukları dağlık burnun etrafını doğudan kuzeybatı yönüne çevreleyen denizin bütün yüzeyini gözlemlemeye gidiyordu. Ama Pasifik'in bu tarafı her zaman ıssızdı. Ne bir gemi ne bir balıkçı kayığı ne ufukta görünen ve bir geminin geçişini haber veren bir duman vardı. Phina adası ticaret sularının ve yolcu transferi yapılan güzergâhın dışında konumlanmışa benziyordu. Muhtaç olanları asla yalnız bırakmayan kadir-i mutlaka teslim olup sabırla beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Godfrey yaşamın getirdiği zorunluluklarından zamanla uzaklaşıp kendine boş vakitler yaratmıştı ki, özellikle Tartelett'in ısrarlarıyla yeniden şu önemli ve can sıkıcı ateş meselesiyle ilgilenmeye döndü.

İlk önce, ne yazık ki ellerinde mevcut olmayan mantar kavının yerine geçecek başka bir madde bulmak gerekiyordu. Eski ağaçların kovuklarında çıkan çeşit çeşit mantarlar bir süre kurumaya bırakıldıktan sonra belki yanıcı bir maddeye dönüşebilirdi.

Bu iş için bir sürü mantar toplandı ve toz haline gelene kadar ufalanıp kurusunlar diye direkt güneşin altında bırakıldı. Godfrey daha sonra bıçağının sırtını bir çakmaktaşa sürttü ve böylece mantarlardan elde ettiği bu maddenin üzerine kıvılcımlar sıçratmayı başardı... Ama işe yaramadı. Süngerimsi madde ateş almadı.

Godfrey'nin aklına Will Ağacının içindeki zeminde bulunan ve yüzyıllardır orada kurumuş, ince otları kullanmak geldi.

Ama yine başarılı olamadı.

Sonunda yeniden kayaların altında oluşan o süngerimsi tabakayı bir çakmaktaşı yardımıyla tutuşturmayı denedi.

Maalesef olmadı. Bıçağının çelik tanecikleri çakmaktaşa çarptıkça tutuşuyor ve maddenin üzerine düşüyordu ama hemen sönüyordu.

Godfrey ve Tartelett gerçekten umutsuzluğa kapılmıştı. Ateş meselesinden vazgeçmek de imkânsızdı. Bu meyvelerden, bu köklerden, bu yumuşakçalardan artık bıkmaya başlamışlardı. Çok geçmeden mideleri bu türden besinlere direnç göstermeye başlayacaktı. İkisi de ama özellikle öğretmen, Will Ağacının etrafında dolaşıp duran koyunlara, yaban tavşanlarına, tavuklara iç geçirerek bakıyordu. İştahları onları ele geçirmişti.

Bu canlı et parçalarını gözleriyle bir çırpıda yiyip bitirecek gibiydiler! Hayır! Bu iş daha fazla böyle süremezdi!

Ancak beklenmedik –isterseniz ilahi diyelim– bir şey bir anda imdada yetişti.

3 Temmuz 4'üne bağlayan gece, birkaç gündür değişmekte olan hava, denizden esen meltemin bile yatıştıramayacağı kadar çok ısındıktan sonra birden fırtınaya döndü.

Godfrey ve Tartelett gece saat bire doğru gökgürültüsü ve her yeri aydınlatan şimşeklerle uyandılar. Yağmur henüz yağmamıştı ama eli kulağındaydı. Bulutların alçaklığına bakılırsa bardaktan boşanırcasına yağacaktı.

Godfrey ayağa kalktı ve gökyüzünü kolaçan etmek için dışarı çıktı.

Büyük ağaçların oluşturduğu çatının üzeri çakmak gibi çakıyordu; ağaçların yaprakları, alev alev yanan gökyüzüne adeta bir gölge oyunu gibi yansıyor.

Bu aydınlığın ortasında daha parlak bir şimşek bir anda bir çizgi gibi havayı yardı. Hemen ardından bir yıldırım düştü ve Will Ağacı yukarıdan aşağıya elektrik akımına kapıldı.

Godfrey şokun etkisiyle savrulup kendini, etrafını saran bir ateş çemberinin ortasında buldu. Şimşek ağacın yüksekteki kuru dallarını tutuşturmuştu. Bu çatır çatır yananlar akkor kömürlerdi. Godfrey bir çığlık atarak arkadaşına seslendi.

“Ateş! Ateş!”

“Ateş! Ateş!” diye karşılık verdi Tartelett. “Onu bize gönderen gökyüzüne şükürler olsun!”

“Ateş! Ateş!”

İkisi de bazıları hâlâ yanan bazıları ise çoktan sönen kıvılcımların üzerine atıldı. Bir yandan kıvılcım, bir yandan da bütün gövdesine yıldırım çarpmış sekoyanın dibinde bol miktarda bulunan kuru odunlardan topluyorlardı. Yağmur bir anda boşanınca kuytu sığınaklarına girdiler. Will Ağacının en üst dalını az kalsın küle çevirecek olan yangın da yağmurun etkisiyle sönmüştü.

XIII

Godfrey adanın başka bir yerinde hafif bir dumanın yükseldiğini görüyor.

•

İşte tam vaktinde gelen bir fırtına! Godfrey ve Tartelett, Prometheus gibi o kutsal ateşi çalmak için yollara düşüp maceraya atılmamışlardı. Tıpkı Tartelett'in dediği gibi gökyüzü oldukça cömert davranmış ve ateşi şimşekler aracılığıyla göndermişti. Onlara düşen ise bunu muhafaza etmektir!

“Hayır! Asla sönmesine izin vermemeliyiz!” dedi Godfrey.

“Onu besleyecek odun eksik olmadığı sürece sönmez!” diye cevap verdi Tartelett. Durumdan memnuniyeti attığı sevinç çılgınlıklarından anlaşıyordu.

“Peki kim bekleyecek ateşi?”

“Gerekirse gece gündüz beklerim ben,” diye ekledi elinde tuttuğu yanan odun parçasını sallayarak.

Sahiden de güneş batana kadar uğraştı.

Sekoyaların dev gölgeleri altında çok fazla kuru dal vardı. Godfrey ve öğretmen bol miktarda kuru dal topladıktan sonra yıldırım sayesinde yanan ateşi korumaya aldılar. Ağaç köklerinin arasında kalan dar bir alanda bir sekoyanın dibinde yaktıkları ateş neşeyle çıtırdıyordu. Tartelett bütün nefesini ateşe üfleye üfleye tüketti, tabii bu ziyadesiyle faydasız bir hareketti. Bunu yaparken de ağacın yüksek yaprakları arasında kıvrımlar

çizerek tüten dumanın hareketine uygun biçimde şekilden şekle giriyordu.

Fakat bu olmazsa olmaz şeyi, yani ateşi ne hayranlıkla seyretmek ne de ısınmak için bu kadar istemişlerdi. Ateş bundan daha ilginç bir şeye hizmet edecekti. İster kaynar suda ister korda pişirilsinler besleyici nitelikleri hiç değişmeyecek olan deniz kabuklularından ve yamph köklerinden oluşan mönülere bir son vermenin zamanı gelmişti. Godfrey ve Tartelett kaç zamandır her gün sabahın köründe deniz kabuklusu ya da yamh kökü toplama angaryasıyla uğraşıyorlardı.

“Sonunda birkaç tavuk yiyebileceğiz,” dedi Tartelett. Ağzı kulaklarına varıyordu. “Mönüye yaban tavşanı jambonu, koyun bacağı, keçi sırtı, birkaç tane av kuşu, eh tabii bir-iki tane de tatlısu balığı ve deniz balığı ekleyemez miyiz?”

“Bu pek mütevazı mönüyü öyle bir çırpıda tüketmek için o kadar acele etmeyin,” diye cevap verdi Godfrey. “Diyeti bozacağız diye mide fesadı geçirmenin lüzumu yok. Hem kaynaklarımızı iyi kullanmalıyız Tartelett! İkimize de birer tane pilic yakalayıp getirin, yeter. Ekmeğimiz olmasa da, eğer düzgünde hazırlarsak camas kökleri umuyorum ki ekmeği aratmaz.”

Bu durum iki masum hayvanın hayatına mal oldu. Öğretmen tavukları yolup, temizleyip hazırladıktan sonra bir tahta çubuğa geçirdi ve çıtırdarak yanan bir ateşin önüne koydu.

O sırada Godfrey de camas köklerini, Phina adasında yapılacak ilk ciddi öğle yemeğine

yaraşacak şekilde hazırlamakla meşguldü. Onları yenir hale getirmek için yapılması gereken, muhtemelen Batı Amerika çayırlarında buna birkaç kere şahit olan Amerikalılar tarafından öğrenilen Kızılderililerin o yöntemini uygulamaktı.

O sırada Godfrey meşguldü.

Godfrey şöyle bir yol izledi:

Kıyıda üst üste duran taşların düz olanlarından birkaç tane toplandı, bu taşlar ısıyı iyice çekecek biçimde ateşin üzere kondu. Tartelett, böylesi harika bir ateşin “taşları pişirmek için” kullanılması-nın israf olduğunu düşünebilirdi ,ama bu iş tavuk-ların hazırlanmasına bir zarar vermediği müddet-çe ortada üzülecek bir şey yok demekti.

Taşlar ısınırken Godfrey otlardan arındırdığı zeminden yaklaşık bir metrekarelik alanı gözüne kestirdi. Sonra da geniş deniz kabukları yardımıyla toprağı on inç derinliğinde kazdı. Ardından çukur-un içine, tutuşturulduğunda sıkışmış toprak ze-rmini iyice ısıtacak biçimde, kuru odunlardan yap-tığı bir ateş ocağı yerleştirdi.

Odunlar yanıp bittince Godfrey külleri oradan aldı ve önceden temizlediği ve kabuklarını soy-duğu camas köklerini çukurun içine güzelce yer-leştirdi; daha sonra üzerini ince bir ot tabakasıyla kaplayıp ateşin üzerindeki taşların sıcak yüzeyini de otların üzerine dizdi. Taşlar böylece üzerlerin-de yakılacak yeni bir ateş için ocak zemini görevi görecekti.

Aslında hazırladıkları bir tür fırındı ve kısa bir süre içinde, taş çatlasa bir buçuk saate, bütün iş-lem tamamlanacaktı.

Otlar ve taşlar kaldırıldığında camas kökleri yüksek ısıda kavrulmuş olacaktı. Pişmiş bu kök-ler yeterince ezildiği takdirde ekmek yapmak için uygun un elde edilebilirdi. Fakat bu pişmiş kökler oldukları gibi bırakılırsa da insan sanki çok besle-yici patatesler yemiş gibi olabilirdi.

Camas kökleri bu seferlik patates gibi doğal hallerinde tüketildi. Bu iki arkadaşın, tavukları kemiklerine kadar sıyırdıkları mükellef bir yemek yedikleri hesaba katılırsa, bu kökleri kullanmaya gerek kalmamıştı. Üstelik bu meyvelerin yetiştiği yer uzak sayılmazdı. Yüzlerce toplamak için tepeden aşağı inmeleri yeterdi.

Yemek biter bitmez Godfrey bu meyvelerden her sabah ekmek yapmak için kullanmak üzere bir miktar un hazırlamaya koyuldu. Sonuçta un bozulmadan uzun süre kalabiliyordu.

O gün, bu çeşitli uğraşlarla gelip geçti. Müthiş bir titizlikle ateşi sürekli canlı tuttular. Özellikle gece boyu, sönmemesi için uğraştılar. Bu da Tartelett'in ateşe kömür atmak ve ateşi harlamak için pek çok kez uyanması demekti. Ara sıra yatmaya gidiyor ama rüyasında ateşin söndüğü görüyor, hemen kalkıp aynı koşturmaya yeniden başlıyordu. Bu, gün ağarana kadar böyle sürdü.

Gece kazasız belasız geçti. Horoz sesine eklenen ateş çıtırtıları Godfrey'yi ve yorgunluktan sızmış arkadaşını uyandırdı.

Godfrey uyanır uyanmaz yukarıdan bir yerden Will Ağacının içine hava girdiğini fark etti. Bu da Godfrey'ye sekoyanın en tepeden en alt dallarına kadar yarık olduğunu ve orada bir yerde, kapatmaları gereken bir delik açıldığını düşündürdü. Eğer ağacın içinde korunaklı bir şekilde yaşamak istiyorlarsa bunu kapatmaları gerekecekti.

"İşte bu çok tuhaf!" dedi Godfrey. "Nasıl oldu da önceki gecelerde hiç cereyan hissetmedim? Acaba yıldırım yüzünden mi oldu?"

Sorularına cevap bulmak için ağacın gövdesini dışarıdan kontrol etmek gerektiğini düşündü.

İncelemesini yaptıktan sonra, Godfrey bunun fırtına sırasında meydana geldiğini anladı.

Yıldırımın ağaçta sebep olduğu tahribat gözle görünürdü. Ağacın gövdesi en uç dallardan köklere kadar yanılmıştı. Eğer yıldırım gövdenin dışındaki bir hattı takip etmek yerine sekoyanın içine düşmüş olsaydı, Godfrey ve arkadaşı çoktan çarpılmış olacaktı. Kuşkusuz gerçek bir tehlike atlatmışlardı.

“Demek ki,” dedi Godfrey, “fırtına olduğu zaman ağaçların altına sığınmamalı! Başka çaresi olanlara ne mutlu! Ama biz bu tehlikeden nasıl korunabiliriz ki, sonuçta bir ağaçta yaşıyoruz! Bakalım neler olacak!”

Sonra yıldırımın geçip gittiği o uzun hattın başladığı noktaya bakarak:

“Şu belli,” dedi, “yıldırım, ağacın tepesini çat diye ikiye ayırmış. Fakat bu delikten içeri hava girdiğine göre ağaç boydan boya yarılmış ve yalnızca kabuğu sayesinde ayakta kalıyor olmasın sakın? İşte şimdi durum anlaşıldı!”

Godfrey meşale gibi kullanabileceği reçineli bir dal aramaya girişti.

Bir çam ağacı dalıyla ihtiyacı olan meşaleyi yaptı. Daldan sızan reçine bir kez tutuştu mu muazzam bir ışık veriyordu.

Bunun üzerine Godfrey kendisine ev olan kovuğun içine girdi. Karanlık, bir anda yerini aydınlığa bıraktı ve bu sayede Will Ağacının içinin durumunu anlamak daha kolay oldu.

Zeminden başlayıp yukarı doğru, on beş adım boyunca bazı yerlerde kesintiye uğrayan yay biçimli bir çizgi uzanıyordu. Godfrey meşalesini kaldırarak nereye uzadığı karanlıkta pek belli olmayan dar bir yarığı fark etti. Ağacın içi boylu boyunca yarılmıştı ama iç kabuğun sağlam kısımları hâlâ duruyor olabilirdi. Bu durumda bu çıkıntılar sayesinde ağaç zor olsa da en azından üst dallara kadar ayakta durabiliyordu.

Gelecek günleri düşünen Godfrey vakit kaybetmeden bu konuda ne yapılması gerekiyorsa onu yapmanın en doğru şey olduğuna karar verdi.

İki hedef vardı. İlk, içeriye rüzgâr ve yağmur girmesine sebep olabilecek ve bu sebeple de Will Ağacını neredeyse oturulmaz hale getirecek deliği kapatmak gerekiyordu. Daha sonra da olası bir tehlike anında, hayvanlar ya da yerliler saldırdığında mesela, sekoyanın üst dallarının kendilerine uygun bir sığınak sunup sunmayacağından emin olmak gerekiyordu.

Elinden denemekten başka bir şey gelmezdi. Eğer yukarı uzanan bu dar geçitte aşılamaz bir engelle karşılaşırса, o zaman Godfrey en fazla aşağı inerdi.

Meşalesini zeminden çıkan iki büyük kökün arasındaki açıklığa yerleştirdikten sonra Godfrey kabuğun içindeki ilk çıkıntılara tırmanmaya başladı. Ne de olsa çevik, güçlü, sağlam ve bütün Amerikalı gençler gibi jimnastiğe alışkındı. Bu onun için bir spordu. Bu engebeli geçitte neredeyse hemen dar bir yere denk geldi. Sırtını ve dizlerini ağaç kabuğuna dayayarak tıpkı

bir baca temizleyicisi gibi yukarı tırmanabilirdi. Bütün korkusu geçidin bir noktada ilerlemesini durduracak kadar daralmasıydı.

Yine de tırmanmaya devam etti. Bir çıkıntıyla karşılaşınca da nefesini toplamak için orada dinlendi.

Tırmanmaya başlamasının üzerinden üç dakika geçmişti. Altmış metreyi bu kadar sürede aşamayacağına göre Godfrey hedefinden çok uzakta sayılmazdı. Yani en fazla yirmi metre daha tırmanması gerekecekti, o kadar.

Aslında çoktan yüzüne yüzüne sert bir hava vurmaya başlamıştı. İştahla bu havayı içine çekti zira ağacın içinde bir süredir pek de ferah hissetmiyordu.

Birkaç dakika dinlendikten ve ağacın iç duvarlarındaki ince ot tabakasını silkeledikten sonra Godfrey gittikçe daralan bu geçitte tırmanmaya devam etti.

Ancak tam o sırada ona çok şüpheli görünen bir gürültü dikkatini çekti. Ağacın içinde bir yerlerin tırmalandığı söylenebilirdi. Hemen üstüne bir tür ıslık sesi duyuldu.

Godfrey durdu.

“Bu da nedir?” diye sordu kendi kendine. “Ne yani bu sekoyaya sığınmış bir hayvan mı var? Ya yılansa?... Olamaz!... Adada hiç yılan görmedik çünkü!... Bu, kaçmaya çalışan bir kuş olmalı.”

Godfrey yanılmıyordu. O tırmanmaya devam ettikçe cıyıklama sesi arttı, üstelik buna kanat çırpışları da eşlik ediyordu. Bu durum, ağaca yuva yapan bu hayvanın kanatlılardan biri olduğunu ve

Godfrey hiç zorlanmadan bir daldan diğerine atladı.

Godfrey yüreğinde büyük bir ağırlık hissetti. Daha sonra bakışları kaderin onu uzun süre, belki de sonsuza kadar burada yaşamaya mahkûm ettiği bu adaya kayd!

Ama daha önce güneyde gördüğünü sandığı dumanı bu kez kuzeyde yeniden görünce yaşadığı şaşkınlığı tahmin bile edemezsiniz! Bütün dikkatiyle baktı.

Yukarı doğru mavileşen ince bir duman, dingin ve temiz havada dosdoğru yükseliyordu.

“Hayır! Yanılmıyorum!” diye bağırdı. “Orada bir duman var, duman varsa o dumana sebep olan ateş de vardır. Ve bu ateş kim tarafından yakılmış olabilir?... Kim?”

Godfrey söz konusu yerin bulunduğu tarafı müthiş bir dikkatle kestirmeye çalıştı.

Duman adanın kuzeydoğusunda, kıyı hattını belirleyen yüksek kayalıkların ortasında yükseliyordu. Hata yapmış olması mümkün değildi. Burası Will Ağacından en az beş mil uzaktaydı. Çalılıkların arasından kuzeydoğu yönüne dümdüz ilerleyip daha sonra da kıyı şeridi takip edilirse, zaten ister istemez bu dumanın görüldüğü kayalıkların oraya varılırdı.

Kalbi heyecanla çarpan Godfrey üst dallardan ağacın çatallanmaya başladığı yere kadar indi. Orada biraz ot ve yaprak koparmak için bir an durdu. Sonra da yapabildiği kadarıyla kapatmaya çalıştığı oyuktan süzülerek içeri girip zemine kadar kayd.

Tartelett'e yokluğundan endişe etmemesine dair birkaç şey söyleyip kıyı şeridine varmak üzere kuzeydoğu yönünde yola koyuldu.

İki saat sürecektir yolcuğu böylece başlamış oldu. İlk önce yeşil çayırların arasından, seyrek korulardan ve uzun dikenli süpürgeotlarının ortasından geçerek uzun kıyı şeridine vardı. Sonunda da kayalık dizisine ulaştı.

Ancak Godfrey'nin ağacın tepesindeyken fark ettiği bu dumanı buradan, aşağıdan görmeye çalışması boşunaydı. Yine de dumanın bulunduğu yerin konumunu çok iyi hesaplamıştı, oraya hatasız bir şekilde varmış olmalıydı. Godfrey araştırmalarına başladı. Kıyının bu kısmını didik didik inceledi. Birilerine seslendi...

Fakat çağrısına kimse cevap vermedi. Burada yaşayan tek bir insan evladı yoktu. Etrafta yanmakta olan bir ateşin ya da henüz sönmüş bir kıvılcımın varlığına işaret eden bir kaya da yoktu; öyle olsaydı denizden sürüklenen kuru otlar, algler zaten bu ateşi çoktan beslemiş olurdu.

“Ama hayır yanılıyor olamam!” diye tekrar edip duruyordu Godfrey. “Gördüğüm gerçekten bir dumandı!... Yine de!...”

Godfrey hayal gördüğünü kabul etmeyeceğinden, yakınlarda, yerini tam kestiremediği bir sıcak su kaynağı, düzensiz fokurdayan bir gayzer olduğu sonucuna vardı; duman buradan çıkıyor olmalıydı.

Aslında bu adada bu tür doğal kuyulardan olmaması için hiçbir sebep yoktu. Bu durumda dumanın görünmesi bu jeolojik olayla açıklanabilirdi.

Godfrey kıyı şeridinden ayrılp Will Ağacına yol almaya başladı. Bir yanda da dönüp dönüp arkasına bakmaya devam ediyordu. O sırada bge-

vişgetiren familyasından birkaç Kuzey Amerika geyiği gördü ama hayvanlar o kadar hızlı hareket ediyordu ki onları yakalamak imkânsızdı.

Saat dörde doğru Godfrey geri dönmüştü. Ağaca varmasına yüz adım kala kemanın acıklı sesini duydu. Ve kendini bir anda, ona emanet edilen kutsal ateşi tıpkı bir rahibe edasıyla bütün kalbiyle muhafaza etmeye çalışan Tartelett'in karşısında buldu.

XIV

*Godfrey, kendisinin ve arkadaşının
çok hoşuna giden bir gemi enkazı buluyor.*

Engel olamadığımız bir şeyden dolayı acı çekmek felsefi bir ilkedir ve her zaman öyle büyük şeyler başarmamıza vesile olmasa da işe yaradığı su götürmez bir gerçektir. Godfrey artık bütün davranışlarını bu ilke çerçevesinde sınırlamaya karar vermişti, çünkü bu adada yaşaması gerekiyordu ve en bilgece davranış da adadan ayrılma fırsatı yakalayana kadar burada mümkün olan en iyi şekilde yaşamak olacaktı.

Bu sebeple de hiç vakit kaybetmeden Will Ağacının içine yerleşme işiyle uğraşmışlardı. Konforun olmadığı yerde sahiplik meselesi diğer bütün meseleler içinde en baskın olanıydı. Otlardan hazırladıkları yatakları sık sık değiştiriyorlardı. Araç gereçleri birkaç deniz kabuklusundan ibaretti ama Amerika'daki tabak çanaklar bunlardan daha parlak ve temiz değildi doğrusu. Burada Tartelett'in hakkını da yememek lazım çünkü bulaşıkları bayıla bayıla yıkıyordu. Godfrey, çakısının yardımıyla düz ve geniş bir ağaç parçası ile zemine çakılmış dört odundan odanın ortasına bir masa yapmayı başarmıştı. Büyük kütükleri de oturak olarak kullanıyorlardı. Böylece

ağaç sakinleri artık havanın dışarıda yemek yemeye elverişli olmadığı durumlarda içeride yemek yerken dizlerinin üzerine oturmak zorunda değillerdi.

Giysi sorunu hâlâ devam etse de aslında şimdilik bu pek de büyük bir sorun değildi. Giysilerini mümkün olduğunca iyi bir şekilde kullanıyorlardı. Zaten bu sıcaklıkta ve bu enlemde yarı çıplak dolaşmakta hiçbir sorun yoktu. Fakat iç çamaşırları, deniz ceketleri, yün gömlekleri kullanıla kullanıla eninde sonunda yıpranacaktı. Yerlerine yenisini nasıl koyacaklardı? Yoksa bir güzel yedikleri koyunların, keçilerin postlarından sonradan bir giysi mi yapacaklardı? Şüphesiz böyle olacaktı. Ama o zamana kadar Godfrey zaten birkaç parçadan ibaret olan giysilerini düzenli olarak yıkadı. Sonraları çamaşır yıkama işi de Tartelett'e kaldı. Tartelett bunu da memnuniyetle karşıladı.

Godfrey daha ziyade yiyecek bulma ve etrafı düzenleme işleriyle uğraşıyordu. Üstelik ortak yaşama malzeme sağlama işi de onundu. Yenilebilir kökler ve manzanilla meyveleri toplamak ya da su kamışından yaptığı oltayla bazen dereden bazen de sular çekilince kıyı şeridindeki kayaların arasında kalan denizden balık tutmak günde birkaç saatini alıyordu. Kullandığı bu yöntem kesinlikle çok ilkeldi, bunu biliyordu ama zaman zaman güzel bir yumuşakça ya da bir balık türü Will Ağacındaki masanın üzerini süslüyordu. Kabuklulardan bahsetmeye gerek bile yok çünkü elini atsan bunlara çarpıyordu.

Bunu da memnuniyetle karşıladı.

Fakat şunu söylemek gerekir ki, belki de mutfak gereçleri içinde en temel olanı, tencere; evet çelikten ya da demirden basit bir tencere eksikti. Yokluğu çok fazla hissediliyordu. Doğrusu Godfrey kullanımı evrensel olan bu mutfak

aletinin yerine ne geçebilir, bunu bilmiyordu. Ateşte tencere yoksa ne haşlanmış et ne balık ne de kızartma yapmak mümkündü. Yemeğe hiçbir zaman çorbayla başlanamıyordu mese-la. Tartelett bazen acı acı bundan yakınıyordu. Aman canım, bu zavallı adamı memnun etme-nin de bir yolu yoktu!

Aslında Godfrey'nin bunlardan başka işleri de vardı. Başka ağaçları da ziyaret ederek kendine ikinci bir sekoya daha buldu. Büyükçe bir ağaç-tı ve zamanla oyulmuş iç kısmı geniş bir sığınak sunuyordu.

Kümesi işte tam burada kurdular; kanatlı hayvanlar hemen yerlerini aldı. Horoz ve tavuk-lar buraya kolayca alışmıştı, yumurtalarını kuru otların üzerine bırakıyordu. Hatta civcivler bile çıkmaya başlamıştı. Kanatlıları, ağaçların yüksek dallarından zavallı kurbanlarını gözetleyen ve fır-satını buldukları anda bütün civcivlerin kökünü kazıyacak yırtıcı kuşlardan korumak için her ak-şam onları buraya kapatıyorlardı.

Yaban tavşanlarına, koyunlara, keçilere ge-lince onlara sığınak veya bir ahır yapmak; en azından belli bir süre daha gereksiz görünüyordu. Bunu, havalar kötü gitmeye başladığında düşü-neceklerdi. O sırada bu hayvanlar yemyeşil otların arasında, tohum ve yenilebilir kök bolluğunda iyice serpilmişti. Bu durumdan en çok fayda gö-ren de yaban domuzlarıydı. Keçilerden bazıları da adanın aşağısında duruyordu. Godfrey ve Tartelett keçiler yavrularını beslesinler diye sütlerini neredeyse hiç sağmıyordu.

Buradan, Will Ağacının ve çevresinin hayvanlarla dolup taştığı sonucunu çıkarabilirdiniz. Bu evcil hayvanlar, karınlarını bir güzel doyurduktan sonra günün sıcak saatlerinde güneşten korunacak gölge aramak için ağacın oraya geliyordu. Aslında ne ortadan kaybolmalarından korkmaya ne de vahşi hayvanlara yem olurlar diye endişe etmeye gerek vardı çünkü Phina adasında bir tane bile vahşi hayvan varmış gibi görünmüyordu.

Günler aşağı yukarı güvenli sayılacak şekilde akıp gidiyor, işler de öyle ya da böyle yürüyordu ama gelecek endişe vericiydi. Eğer beklenmedik bir şey olursa diye durumlarını her zaman sağlama almaya çalışıyorlardı.

Günlerden 29 Temmuzdu.

Godfrey sabah saatlerinde, Dream-Bay adını verdiği büyük koyun kıyısında gezintiye çıkmıştı. Niyeti bu kıyının da kuzey kıyısı gibi deniz kabukluları bakımından zengin olup olmadığını araştırmaktı. Bir yandan da belki birkaç enkaz parçası bulurum diye umut ediyordu çünkü kazadan kalma bir parçanın bile deniz çekilince kıyıya vurmamış olması ona oldukça ilginç geliyordu.

O gün, garip biçimli bir kaya dikkatini çektiğinden, kum bir plajla son bulan kuzey burnuna kadar ilerledi. Kaya, su yosunları ve algler boyunca uzanıyordu.

Merakla adımlarını hızlandırdı. Kaya diye düşündüğü şeyin aslında yarısı kuma gömülü bir sandık olduğunu anlayınca öyle heyecanlandı, öyle sevindi ki!

Bir kaya dikkatini çekmişti.

Yoksa bu *Dream*'deki kargolardan biri miydi? Gemi battığından beri burada mı duruyordu? Belki de daha yakın bir faciadan geriye kalan bir şeydi? Söylemesi güçtü. Nereden gelmiş olursa olsun, içinde ne olursa olsun böyle bir sandık bulmak bir şans olmalıydı.

Godfrey sandığı dışından etraflıca inceledi. Üzerinde adres falan yoktu. Ne bir isim ne de genelde Amerikan sandıklarının üzerini süsleyen, ince bir metal tabakanın üzerine işlenmiş armalardan vardı. Kim bilir belki de içinde nereden geldiğini, ülkesini, sahibinin adını gösteren bazı kâğıtlar olabilirdi? Fakat sandık sımsıkı kapalıydı. O halde içindekilerin de deniz suyundan etkilenmediğini düşünülebilirdi. Aslında bu, üzeri ince bir deri tabakasıyla kaplı, köşelerinde bakır korumalıklar olan ve her bir yüzü geniş sargılarla sarılı bayağı sağlam ahşap bir sandıktı.

Godfrey sandığın içindekileri görmek için sabırsızlanıyordu. Öte yandan sandığı kırmadan, kilit kısmını bir şekilde hallettikten sonra açmanın hayalini kuruyordu. Onu *Dream-Bay*'den Will Ağacına kadar taşımak ise ağırlığı hesaba katılırsa, tek başına yapılacak iş değildi.

“İyi madem,” dedi Godfrey. “Biz de onu yerinde boşaltırız ve içinde ne var ne yok hepsini taşıyana kadar gidip geliriz.”

Ancak bu burnun sekoya topluluğuna uzaklığı aşağı yukarı dört mildi. Bu da nereden baksanız bir hayli zaman ve yorgunluk demektir. Neyse ki zamandan bol bir şeyleri yoktu. Yorgunluk ise böylesi bir durumda kafa yorulacak bir şey sayılmazdı.

Sandığın içinde ne vardı acaba? Godfrey, Will Ağacına dönmeden onu açmak, en azından buna teşebbüs etmek istedi.

İşe kayışları açarak başladı. Kayışları söktükten sonra sandığı yere bir güzel yerleştirip kilidi örten deri kapağı kaldırdı. Peki bunu nasıl kanırtacaktı?

En zoru buydu işte. Godfrey'nin elinde ağırlık olarak kullanabileceği bir levye yoktu. Böyle bir iş için çakısını kırmaktan da kaçınması gerekirdi. Kilit kısmını söküp atmak için ağır bir taş aradı.

Kıyı, çekiç görevi görebilecek çeşit çeşit çakmaktaşıyla doluydu. Godfrey yumruk büyüklüğünde bir tanesini seçti ve bakır plakanın üzerine sert bir darbe indirdi.

Kilidin mandalı bir anda açılıverdi. Godfrey büyük bir şaşkınlık içindeydi. Kilit kırılmıştı ya da zaten anahtarla kapatılmamıştı.

Sandığın kapağını kaldıracacağı zaman Godfrey'nin kalbi küt küt atıyordu!

Sonunda sandık açıldı işte. Doğrusu, eğer kırması gerekseydi Godfrey onu bile bu kadar kolay yapamazdı herhalde.

Bu sandık gerçek bir hazineydi. İç duvarları deniz suyu içeri temas etmesin diye çinko bir levhayla kaplanmıştı. İçindeki şeyler çok değerli olmalıydılar ki böylesi mükemmel bir şekilde muhafaza edilmeleri gereksin!

Neler vardı neler! Godfrey içindekileri dışarı çıkardıkça sevinç çılgınları atıyordu! Sandık muhtemelen, sadece elindekilerle yetineceği bir ülkede maceraya atılmayı planlayan, becerikli bir gezgine aitti.

İlk katta çamaşırlar yer alıyordu; gömlekler, havlular, peçeteler, battaniyeler, bundan başka giysiler, yün ceketler, yünlü ve pamuklu çoraplar, yünlü kadife ve yelken bezinden pantolonlar, triko hırkalar, dokuma montlar, iki çift sağlam bot, av ayakkabısı, fötr şapkalar vardı.

İkinci katta mutfak ve banyo gereçleri bulunuyordu; tencere –evet en çok ihtiyaç duyulan şeydi– küçük bir kazan, çaydanlık, cezve, birkaç tane çatal, bıçak, kaşık, küçük bir ayna, her işe yarayacak cinsten fırçalar; pek de azımsanmayacak kadar, yaklaşık yedi-sekiz litre içme suyu ve rom, kilolarca çay ve kahve.

Üçüncü katta ise başka türden araçlar; delgi, burgu, el makası, çekiç, demir kürek, kazma, balta, keser gibi aletler vardı.

Dördüncü katta silahlar bulunuyordu; deri kılıflarının içinde iki av bıçağı, yivli tüfek, çifte namlulu av tüfeği, altıpatlar, bir düzine barut kutusu, binlerce kapsül, hatırısayılır bir kurşun stoku. Bütün bu mühimmat İngiliz menşeli görünüyordu. Bunlardan başka küçük bir ilkyardım çantası, küçük bir dürbün, bir pusula, bir kronometre vardı.

Bunların yanında bir de birkaç cilt İngilizce kitap, bir tomar beyaz kâğıt, tükenmez kalemler, dolma kalemler, mürekkep, takvim, New York'ta basılmış bir İncil ve Mükemmel Aşçının El Kitabı vardı.

Doğrusunu söylemek gerekirse, içinde bulundukları durum için böylesi bir eşya stoku paha biçilemezdi.

Bu yüzden Godfrey gülümsemesine bir türlü engel olamıyordu. Bu hazinenin içinde zor durumdaki kazazedelerin işine yarayacak ne lazımsa vardı, tek bir şey bile eksik değildi.

Bunun için ilahi güce ne kadar şükredilse azdı. Tanrı da böylesi şükran dolu bir kalpten gelen teşekkürü çoktan kabul etmişti.

Godfrey bütün hazinesini kıyıdaki kumların üzerine yaydı. Her birini tek tek inceledi. Ama sandığın içinde nereden geldiğini ya da hangi gemiye ait olduğunu gösteren hiçbir kâğıt yoktu.

Üstelik etrafta yeni bir deniz kazasından kıyıya vuran başka bir enkaz da bulunmuyordu. Ne kayaların üzerinde ne kıyıda bir şey vardı. Öyle görünüyordu ki, sandık uzun süre denizde kaldıktan sonra akıntıya kapılıp buraya sürüklenmişti. Ağırlığına kıyasla hacmi kolayca sürüklenmesini sağlayacak nitelikteydi.

Phina adasının iki sakini bir süreliğine maddi hayatın bütün ihtiyaçlarına fazlasıyla sahipti artık: aletler, silahlar, araç-gereçler, giysiler; mutlu bir tesadüf hepsini ayaklarına sermişti.

Godfrey'nin bütün bunları tek başına Will Ağacına taşıyamayacağı aşikârdı. Hepsinin taşınması için birkaç kez gidip gelmeleri gerekecekti fakat acele etmekte fayda vardı çünkü hava bozabilirdi.

Godfrey bu eşyaların çoğunu sandığın içine geri koydu. Yanına sadece yivli tüfeği, altıpatları, biraz barut ve kurşunu, av bıçağını, dürbünü ve tencereyi aldı.

Daha sonra sandığı özenle kapattı. Üzerini iyice sardı ve hızlı adımlarla kıyıdan yola koyuldu.

Ah! Bir saat sonra Tartelett'in yanındaydı. Öğrencisi ona bulduğu zenginlikleri saydıkça öğretmenin sevincini görmeliydiniz! Hele ki tencereyi görünce oradan oraya atladı, zıpladı ve altı-sekizlik bir adımla zafer dansını bitirdi!

Henüz öğlen olmamıştı. Godfrey yemekten sonra hemen Dream-Bay'e geri dönmek istedi.

Will Ağacında her şeyin yolunda olduğundan emin olmaya çalışmak onu biraz oyaladı.

Tartelett de buna hiç itiraz etmedi ve hemen gitmeye hazır olduğunu söyledi. Hatta yanan ateşe göz kulak olma işini bile bir kenara bıraktı. Nasıl olsa barut sayesinde ateş yakmak kolaydı. Öğretmen yine de onlar yokken şöyle yavaş yavaş bir yahni pişse fena olmaz diye düşündü.

Birkaç dakika içinde tencereyi suyla doldurdu yaban tavşanlarından birini aldı, bir düzine yamph köküyle birlikte suyun içine attı. Yamph kökleri burada sebze görevi görecekti. Üzerine bir de kayaların oyuklarından topladıkları tuzdan ekledi.

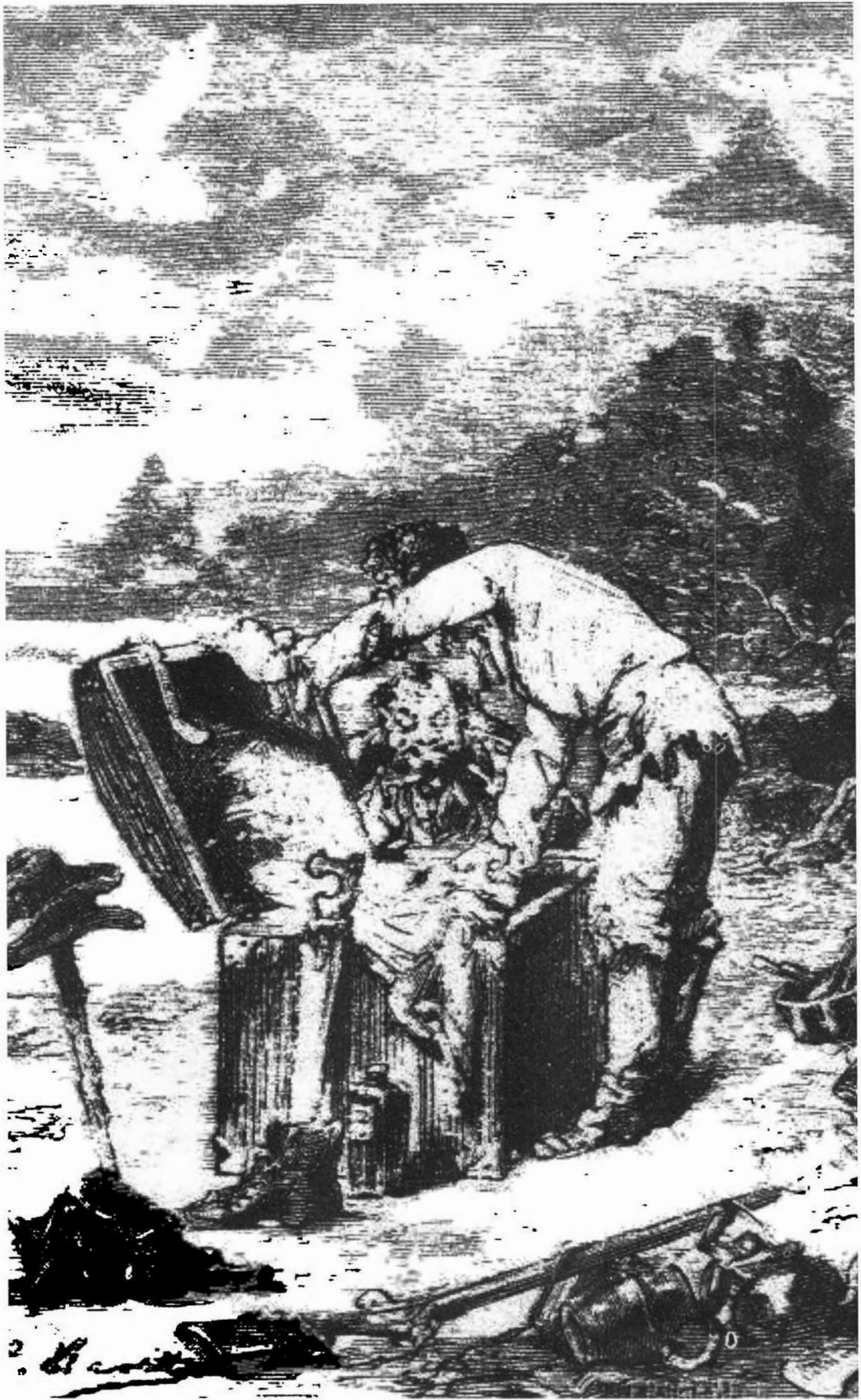
“Kendine kendine pişsin!” dedi Tartelett. Eserinden oldukça memnun bir havası vardı.

İki arkadaş en kestirme yoldan Dream-Bay’e vardılar.

Sandık yerinde duruyordu. Godfrey onu dikkatle açtı. Tartelett’in şaşkınlık ve sevinç çılgınlıkları arasında içindekileri bir öncelik gözeterek seçmeye çalıştı.

Bu ilk seferde Godfrey ve arkadaşı silahları, cephaneyi ve giysilerin bir kısmını Will Ağacına götürmek üzere adeta bir yük hayvanı gibi yüklenmişlerdi.

İkisi de yorgunluğunu, tavşan yahnisinin dumanının tüttüğü masanın karşısına oturup attı. Godfrey ve Tartelett yemeğin harika olduğu konusunda hemfikirdi. Et, öğretmenin deyimiyle daha iyisi hayal bile edilemeyecek kadar nefisti! Ah yokluk sen nelere kadirsin!

İçindekileri bir öncelik gözeterek seçmeye çalıştı.

Ertesi gün, yani 30 Temmuz günü Godfrey ve Tartelett gözlerini açar açmaz yola çıktılar, üç sefer daha yapıp sandığı tamamen boşaltarak içindekilerin hepsini taşıdılar. Daha akşam olmadan bütün aletler, silahlar, araç-gereçler hepsi taşınmış ve Will Ağacının içine yerleştirilmişti bile.

1 Ağustos günü nihayet sandığın kendisi de taşınmış, kıyı boyunca yapılan çetrefilli bir yolculuktan sonra evlerindeki yerini almıştı. Sandıktan çamaşır dolabı yapmışlardı.

Tartelett akıllı bir karış havada olduğundan artık her şeyi toz pembe görmeye başlamıştı. O gün elinde kemanıyla öğrencisinin yanına gelip sanki Kolderup'ın otelinin salonundaymışlar gibi:

“Eee sevgili Godfrey dans derslerine yeniden başlamanın zamanı gelmedi mi?” dediğinde şaşdırmamak lazımdı.

XV

Bütün gerçek ve hayali Robinsonların başına en az bir kere gelen şey onların da başına geliyor.

Gelecek, gözlerine bir günde daha az karanlık görünmeye başlamıştı. Fakat Tartelett şimdi bütün bu araç-gereçlerin, aletlerin, silahların varlığını içinde bulundukları münzevi yaşamı birazcık daha çekilir kıldığını düşünürken, Godfrey ise çoktan Phina adasından ayrılma ihtimali üzerine planlar yapmaktaydı. Onları komşu bir karaya çıkaracak veya adanın yakınından geçen bir gemiden görünebilmelerini sağlayacak yeterince sağlam bir kayık yapamazlar mıydı artık?

Bu sırada, takip eden haftalar bu fikirlerle değil Tartelett'in aklındakileri gerçekleştirme çabasıyla gelip geçecekti.

Will Ağacının içine hemen bir gardrop yapmışlardı yapmasına ama geleceğin belirsizliği yüzünden giysileri ihtiyatlı kullanmak şarttı. Hatta zorunlu olmadıkça kullanmamak gerekiyordu, öğretmenin uyması gereken bir kuraldı bu.

“Aaa öyle mi?” dedi Tartelett homurdanarak. “Bu da cimrilik canım, sevgili Godfrey! Tanrı aşkına yan çıplak dolaşan yabaniler değiliz biz!”

“Affedersiniz ama Tartelett,” dedi Godfrey, “tam da öyleyiz!”

“Canınız nasıl isterse ama göreceksiniz ki hepsini kullanmadan önce zaten çoktan bu adadan ayrılmış olacağız.”

“Hiçbir şey bilmiyorum Tartelett ama bana kalırsa onları kullanmadan burada bırakmak, onlardan mahrum kalmaktan yeğdir!”

“Peki en azından pazar günleri birazcık süslenemez miyiz?”

“Tabii tabii pazarları olur hatta özel günlerde!” diye cevap verdi Godfrey. Akıllı bir karış havada arkadaşını daha fazla sinirlendirmek de istemiyordu ama “Bugün günlerden pazartesi olduğuna göre yakışıklı olmak için daha bir haftamız var!” diyerek sürdürdü sözlerini.

Bunu söylemeye gerek olmasa da, Godfrey adaya ayak bastıklarından beri geçen günleri işaretlemeyi bırakmamıştı. Öte yandan, sandıkta buldukları takvim sayesinde o günün gerçekten pazartesi olduğunu teyit edebildi.

Gündelik işleri yeteneklerine göre paylaşmışlardı. Artık ateş için gece gündüz uyanmaya gerek kalmadı çünkü sönse bile ateşi yeniden yakacak yöntemlere sahiplerdi. Tartelett artık kendisiyle özdeşleşen bu görevi doğrusu pek de üzülmeyen bırakmıştı. Artık onun görevi, günlük ekmek yapımı için kullandıkları yamph ve camas köklerini toplamaktı. Öğretmen bu iş için her gün Will Ağacının arkasında sıralanmış olan fundalıkların oraya kadar gidiyordu. Bu, günde nereden baksanız bir-iki mil yürümek demekti ama Tartelett buna alışmıştı. Bundan başka bir de zaman zaman istiridye ve diğer deniz kabuklularını

toplamakla uğraşıyordu çünkü bunlardan çok tüketiyorlardı.

Evcil hayvanlarla ve kümestekilerle ilgilenme işiyse Godfrey'ye kalmıştı. Her ne kadar kasaplık yapmak hoşuna gitmese de sonunda bu isteksizliğini yenmişti. Ayrıca onun sayesinde sıcak tencere sık sık sofradaki yerini alıyordu, yanında bir de kızarmış birer parça et oluyordu. Yaban av hayvanlarına gelince onlar şimdilik Phina adasının ormanlarında dolaşıyordu, daha önemli diğer işlerden fırsat kalırsa Godfrey en kısa zamanda avlanmaya başlamayı düşünüyordu. Cephaneliğindeki tüfekleri, barutları, kurşunları kullanmanın planlarını kuruyordu ama önce şu yerleşme işi bir bitsin istiyordu.

Elindeki alet edevat sayesinde Will Ağacının içine ve dışına birkaç tane bank kurmayı başardı. Balta sayesinde iskemleleri kabaca şekillendirdi. Masa da daha sağlam ve Tartelett'in özene bezene yerleştirdiği çatal bıçaklara daha yakışır bir hale geldi. Yataklar tahtadan bir çerçevenin içine yerleştirildi ve otlardan hazırladıkları minderleri de daha hoş bir görünüme kavuştu. Her ne kadar hâlâ somyaları ve döşekleri olmasa da en azından battaniyeleri vardı. Mutfak araç gereçleri de artık yerde değil, çoktan ağacın iç duvarlarına yerleştirilen tahta raflardaki yerlerini almıştı. Eşyalar, çamaşırlar, giysiler sekoyanın gövdesi oyularak yapılan raflara özenle yerleştirilmişti; böylece tozdan da korunabileceklerdi. Büyük çivilere asılan silahlar da adeta bir alet takımı gibi duvarı süslüyordu.

Sıcak tencere sık sık sofradaki yerini alıyordu.

Godfrey evcil hayvanların –malum ortada başka canlı yoktu– gece uyurlarken girip uykularını bölmesini istemediğinden eve kapı yapmak istiyordu. Elindeki tek alet olan el testeresiyle plaka bir tahta kesemeyeceğinden, bunun yerine ağacın gövdesinden kolayca söktüğü geniş ve

ince parçaları kullandı. Böylece Will Ağacına giriş çıkışları sağlayan yeterince sağlam bir kapı yaptı. Aynı zamanda odanın içine hava ve gün ışığı girebilsin diye karşılıklı iki pencere açtı. Bir de panjur yaptı, böylece geceleri pencereleri kapatıyorlardı. Ama en azından, reçineli odundan yaptıkları meşalelerin ışığına akşam oluncaya kadar başvurmaları gerekmiyordu.

Uzun kış geceleri gelip çattığında içeriyi aydınlatmak için ne yapacaktı acaba, Godfrey bunu hiç bilmiyordu. Belki de koyunların yağlarından kandil yapacaktı ya da daha düzgünce hazırlanmış reçine mumlarıyla yetinecekti. Bunu zaman gösterecekti.

Bir başka iş de Will Ağacının içine bir şömine yapmaktı. Havalar güzelken ağacın dışında yak-tıkları ateş mutfak işleri için yeterli geliyordu ama havalar bozduğunda, sağanak yağmurlar başladığında, özellikle de bir müddet şiddetini iyiden iyiye artıracak olan soğukla baş etmek, yani ağacın içinde ateş yakmak ve dumanın bir şekilde dışarı çıkmasını sağlamak gerekecekti. Bu mühim mesele zamanı geldiğinde çözülecekti.

Godfrey'nin kalkıştığı bir başka faydalı iş de derenin iki kıyısı arasında gidip gelmeyi kolaylaştırmak için dere sularının dibine iki kazık çakmak ve sonra birkaç körpe ağacı da bu kazıkların üstüne koyup bir köprü yapmak oldu. Önceden derenin kuzey kıyısına varmak için suyun en sığ olduğu noktaya kadar iki millik bir tur yapmaları gerekiyordu. Artık buna gerek kalmadan karşıya geçebilirlerdi.

Fakat Godfrey, her ne kadar sanki o ve arkadaşları uzun süre hatta belki de sonsuza kadar burada yaşamaya mahkûmmuş gibi düşünüp Pasifik'in bu kayıp adasındaki yaşamı yavaş yavaş pratik hale getirecek bütün önlemleri almış olsa da buradan kurtuluş şansını artıracak şeyler yapma fikrinden de vazgeçmemiştir.

Phina adası gemilerin geçiş güzergâhı üzerinde değildi, bu açıktı. Ada hiçbir uğrak liman, hiçbir kaynak sunmuyordu. Gemileri buraya çekecek hiçbir şey yoktu. Öte yandan, bir savaş ya da ticaret gemisinin yakınlarından geçmesi imkânsız değildi. O halde böyle bir geminin dikkatini çekmenin ve ona adada yaşayan birileri olduğunu göstermenin bir yolunu bulmak lazımdı.

Bu amaçla, Godfrey adanın kuzey burnuna bir bayrak direği dikmek gerektiğini düşündü. Bunun için de sandıkta bulunan örtülerin yarısını feda etti. Fakat beyaz rengin yalnızca çok iyi görünmeyeceğinden korktuğundan, kum tepelerinin dibinde biten çilek benzeri bir meyveyle bayrağını boyamaya çalıştı. Çabalaya çabalaya sonunda öyle kolay kolay silinmeyecek canlı bir kırmızı elde etmeyi başardı. Çileklerden bir kısmını da eğer rüzgâr ya da yağmur rengi silerse yeniden boyarım, diye düşünerek kenara ayırdı.

Bütün bu işler Godfrey'yi 15 Ağustos'a kadar oyaladı. Haftalardır gökyüzü hep aynıydı, açıktı; tabii yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı ve her yeri suların bastığı, oldukça şiddetli birkaç fırtınayı saymazsak.

O dönemlerde Godfrey avcılık faaliyetlerine de başlamıştı. Fakat kendisi silah kullanmaya yetenekli olsa da hayatında ilk kez ateş edecek Tartellett için aynı şeyi söylemek güçtü.

Godfrey haftada birkaç gününü kürklü ya da tüylü yaban hayvanlarını avlamaya ayırıyordu. Bu hayvanlardan çok fazla yoktu ama Will Ağacının ihtiyaçlarını karşılamaya yetiyordu. Birkaç keklik, kaya kekliği, suçulluğu günlük menüyü çeşitlendiriyordu. Bazen de genç avcının tuzağına iki ya da üç tane antilop düşüyordu. Yakalanmalarında hiçbir yardımı bulunmayan öğretmen ise bu hayvanları sofrada but ya da külbastı olarak bulmaktan hiç şikâyetçi görünmüyordu.

Godfrey bir yandan avlanırken bir yandan da adayı karış karış zihnine kazımayı ihmal etmiyordu. Adanın neredeyse büyük bir kısmını kaplayan karanlık ormanın derinliklerine giriyordu. Derenin kaynağına kadar tırmandı, tepenin batısındaki eğimden dökülen sular akarsuyu besliyordu. Bir kez daha tepenin zirvesine tırmandı ve kaya yığınlarından geçerek adanın daha önce hiç gitmemiş olduğu doğu kıyısına indi.

“Bütün bu keşiflerden hareketle,” diyordu Godfrey sık sık, “şu sonuca varmak lazım: Phina adasında kartal, yılan, timsah gibi vahşi hayvanlardan hiçbiri yok! Bunlardan bir tane bile görmedim! Hoş, görseydim de tüfeğimle onlara gününü gösterirdim! Yine de bu bir şans! Ya Will Ağacını bu hayvanların saldırısından korumak gerekseydi, işte o zaman ne yapardık hiç bilmiyorum!”

Buradan da doğal olarak bir başka çıkarıma daha varıyordu: “Demek ki,” diyordu, “adada kimse yaşamıyor. Eğer yerliler ya da bizim gibi kazazedeler yaşasaydı şimdiye kadar çoktan silah seslerini duymuş olurlardı! Bir tek şu iki kez gördüğümü sandığım esrarengiz duman var!”

Fakat durum şu ki Godfrey hiçbir zaman böyle bir ateşin varlığına dair bir iz bulamadı. Bu bir görünüp bir kaybolan dumanın kaynağı olarak gördüğü sıcak su kaynaklarına gelince, Phina adasında bu türden kaynaklar da yok gibi duruyordu çünkü ada volkanik bir ada değildi. O halde demek ki iki kez aynı göz yanılsamasını yaşamıştı.

Hem bu duman ya da is her neyse bir daha da görünmemişti. Will Ağacının en üst dallarından birine çıktıktan sonra tepenin sivri zirvesinden ikinci kez kıyıya indiğinde Godfrey’nin dikkatini çeken hiçbir şey olmamıştı. Bu durumda en iyisi bu duman olayını unutmaktı.

Yerleşme ve av işleriyle haftalar geçmişti. Doğan her gün buradaki yaşamı biraz da iyi hale getiriyordu. Kararlaştırdıkları gibi Tartelett her pazar şık giysilerini giyiyor, bütün gün büyük ağaçların altında yürüyüp kemanını çalmayı hayal ediyordu. Aynı zamanda kendi kendine dans dersleri veriyordu çünkü öğrencisi derslere devam etmeyi net bir şekilde reddetmişti.

Godfrey öğretmenin ısrarlarına “Ne işe yarayacak?” diye cevap veriyordu. “Bir Robinson’un dans ve adabımuaşeret dersleri aldığını hayal edin bakalım bir, hayal edebiliyor musunuz?”

“Neden olmasın?” diye karşılık veriyordu Tar-telett, ciddi bir ifadeyle. “Neden bir Robinson düzgün davranışlara sahip olmasın? İyi davranışlar başkaları için değil insanın kendi için sahip olması gereken bir şeydir!”

Godfrey’nin buna diyecek hiçbir şeyi yoktu. Yine de derslere gitmiyordu ve öğrtmeni “boş yere öğretene” biri haline geliyordu.

13 Eylül günü, bir kaza neticesinde ıssız adaya düşen zavallıların başına gelebilecek en büyük ve üzücü hayal kırıklıklarından biri geldi başlarına.

Godfrey adanın herhangi bir yerinde o açıklanamaz ve esrarengiz dumanları bir daha görmemişti evet ama o gün gece saat üçe doğru dikkatini büyük bir gemi çekti. Üstelik bu sefer yanılmıyordu.

Flag-Point’in –bayrak direğini diktiği burna bu adı vermişti– bittiği yere kadar gezintiye çıkmıştı. Dürbünle bakarken ufukta batı rüzgânyla birlikte adanın bulunduğu yöne süzülen bir duman fark etti.

Godfrey’nin kalbi şiddetle çarpıyordu: “Bir gemi!” diye bağırdı.

Bu gemi Phina adasının önünden geçecek miydi? Geçse bile yaptığı işaretler güverteden görülecek, işitilecek kadar adaya yaklaşacak mıydı? Belki de zar zor seçilen bu duman gemiyle birlikte kuzeybatı ya da güneybatı yönünde ufukta kaybolup gidecekti?

Godfrey iki saat boyunca tarif etmesi söylemekten kat kat zor olan duygular arasında gitti geldi.

Aslında duman azar azar büyüüyordu. Gemi, ateşi güçlendirdikçe duman yoğunlaşıyor; kömür kürekleri boşaldıkça da ortadan kaybolacak kadar

inceliyordu. Öte yandan, gemi gözle görünür şekilde yaklaşıyordu. Akşam saat dörde doğru geminin gövdesi hem ufukta hem suda görünür hale geldi.

Rotasını kuzeydoğu yönüne çevirmiş buharlı bir gemiydi bu, Godfrey kolayca tanımıştı. Bu rotanın –eğer aşışmadan devam edilirse tabii– gemiyi Phina adasına yaklaştırmaması kaçınılmazdı.

Godfrey başta Tartelett'e haber vermek için Will Ağacına koşmayı düşündü. Ama ne gerek vardı? Birtakım işaretler gönderen bir adam fark etmeleri ile iki adam fark etmeleri arasında hiçbir fark yoktu. Gözünde dürbünü orada kalakaldı, geminin tek bir hareketini bile kaçırmak istemiyordu.

Gemi rotasını doğrudan adaya çevirmese de giderek daha yakına geliyordu. Saat beşe doğru ufuk çizgisi çoktan geminin gövdesinden daha yüksek bir yere geçmişti ve geminin direklerinde asılı üç bayrak artık açıkça seçilebiliyordu. Hatta öyle ki Godfrey bayrağın renklerini bile ayırt edebiliyordu.

Amerikan bayrağının renkleri idi bunlar.

“Fakat,” diye düşündü, “eğer ben bu bayrağı görebiliyorsam onların da güverteden benimkini fark etmemeleri imkânsız! Rüzgâr bayrağı öyle bir savuruyor ki dürbünle bakınca hemen fark edilir. Adada gemiyle iletişime geçmek isteyen birilerinin olduğunu onlara haber vermek için bayrağı bir aşağı bir yukarı sallayarak işaret göndermeliyim belki de? Tabii ya! Kaybedecek bir saniyem bile yok.”

Bu iyi bir fikirdi. Godfrey Flag-Point'in ucuna kadar koşup bayrağı sallamaya başladı, sanki birini selamlıyor gibiydi. Daha sonra bayrağı yanya

indirip bıraktı; denizcilik kurallarına göre bu, destek ve yardım istenildiği anlamına geliyordu.

Gemi biraz daha yaklaştı. Kıyıyla arasındaki mesafe artık neredeyse üç mil kadardı. Ancak mizana direğinde asılı bayrak hareketsiz duruyordu, yani Flag-Point'in bayrağına karşılık vermemişti!

Bayrağı yarıya indirdi.

Godfrey göğsünün sıkıştığını hissetti. Kuşkusuz kimsecikler onu görmemişti! Saat altı buçuktu ve akşam karanlığı çökmüştü bile!

Öte yandan, gemi burnun ucuna iki mil kadar yakındı artık. Godfrey hızlıca oraya koştu. O sırada güneş ufukta kaybolmak üzereydi. Karanlıkla birlikte bütün görülme umudundan vazgeçmek gerekcekti.

Godfrey son bir gayretle bayrağı bir aşağı bir yukarı çekti... Ama karşılık alamadı.

Daha sonra birkaç el ateş etti. Ne var ki aradaki mesafe epeyce fazlaydı ve rüzgâr da o yönde esmiyordu! Dolayısıyla gemiden karşılık olarak hiçbir patlama sesi gelmedi.

Zaten yavaş yavaş gece çökmüştü, geminin gövdesi artık görünmüyordu. Gemi saat bir olmadan çoktan Phina adasını geçmiş olacaktı.

Godfrey ne yapacağını bilmez bir haldeydi. Aklına Flag-Point'in arkasında yetişen reçineli ağaçlardan bir meşale yakmak geldi. Barut yardımıyla bir yığın kuru otu tutuşturdu, daha sonra o ateşle kozalakları yaktı. Böylece dev bir meşale yakmıştı.

Ancak gemideki ateşten karadaki bu ateşe de karşılık gelmedi! Godfrey üzgün bir şekilde Will Ağacına döndü. Belki de şimdiye kadar hiç bu kadar terk edilmiş hissetmemişti kendini!

XVI

*Okuyucuyu hiç de şaşırtmayacak
bir kaza meydana geliyor.*

Bu en son olay Godfrey'yi epey sarstı. Elinden kaçan bu hiç umulmadık fırsat gibisi bir daha karşısına çıkar mıydı? Bunu umut edebilir miydi? Hayır! Phina adasının önünden geçen ama onu asla fark etmeyen bu geminin kayıtsızlığı Pasifik'in bu ıssız sularında yüzen diğer gemilere de bulaşmış olmalıydı. Madem ki bu gemi adayı fark etmedi diğerleri neden etsindi, nihayetinde adada sığınacak bir liman yoktu.

Godfrey çok üzgün bir gece geçirdi. Top atışı sesleri duyduğunu sanıp sürekli sıçrayarak uyanırdı ve her uyanışta kendi kendine geminin kıyıda yanan büyük ateşi henüz fark edip etmediğini, atış sesleriyle burada olduklarını onlara haber verip veremediğini sordu durdu.

Godfrey kulak kesildi... Aslında bütün bunlar fazla uyarılmış zihninin ona bir oyunuydu. Hatta sabah olduğunda öyle bir noktaya varmıştı ki neredeyse geminin, gecenin üçünde başlamış bir rüyanın ürünü olduğunu düşünecekti!

Ama olamaz! Phina adası açıklarında hatta belki iki mil kadar yakınlarda bir yerlerde bir gemi olduğu kesindi, üstelik geminin onları fark etmediği daha da kesindi!

Godfrey bu hayal kırıklığı konusunda Tartelett'e bir kelime bile etmedi. Hem onunla konuşmak neye yarayacaktı ki? Üstelik bu akıllı bir karış havada adamın hayatı yirmi dört saatten ibaretti. Tartelett adadan kurtulma hayali bile kurmuyordu. Günlerin ona neler getirebileceği hakkında hiçbir fikri yoktu. San Francisco bile hafızasından silinmeye başlamıştı. Sonuçta onu bekleyen bir nişanlısı ya da yeniden görmek istediği bir Will Dayısı yoktu. Burada, bu adada bir dans kursu açma imkânı olsa bütün hayalleri gerçekleşmiş olurdu. Tek bir öğrenci bile yeterdi ona!

Öğretmen adada ne vahşi bir hayvan ne de yerliler var diye, güvenliğini tehlikeye atacak beklenmedik başka bir tehlikeyle burun buruna gelmeyeceğini düşünüyorsa maalesef yanıliyordu. Onun bu iyimserliği o gün ciddi bir sınavdan geçecekti.

Tartelett her zamanki gibi istiridye ve yumuşakça toplamaya, derenin Flag-Point'in arkasında kalan tarafına gitmişti. Akşamüzeri saat dörde gelirken Godfrey, Tartelett'in Will Ağacına koştuğunu gördü. Zaten seyrek olan saçları dikilmişti. Haline bakılırsa arkasına dönüp bakmaya cesaret edemeyecek kadar korktuğu bir şeyden kaçıyordu.

"Ne oldu, ne var?" diye sordu Godfrey arkadaşının önüne atlayarak. O da endişelenmişti.

"Orada, işte orada!" dedi Tartelett parmağıyla denizi işaret ederek. Gösterdiği noktada, kuzeyde, Will Ağacının büyük dalları arasından ince uzun bir şey görünüyordu.

"Nedir bu?" diye sordu Godfrey. Bir yandan da sekoyaların bulunduğu alana koşmaya başlamıştı.

“Bir kano!”

“Kano mu?”

“Evet! Yerliler! Vahşiler filosu! Belki de yamyamlar!”

Godfrey işaret edilen yere baktı...

Bu, aklı başından gitmiş Tartelett'in sözünü ettiği gibi bir filo falan değildi. Ama Tartelett'in yanıldığı tek nokta kanoların sayısıydı.

Aslında kanolar falan yoktu, suyun üzerinde süzülen küçük bir bot vardı sadece. Şimdilik sakin sakin ilerliyordu ve Flag-Point'in yarım mil kadar yakınındaydı.

Godfrey, öğretmene dönüp “Bunların yamyam olduklarını da nereden çıkardınız?” diye sordu.

“Çünkü,” diye karşılık verdi Tartelett, “Robinsonların adalarına er ya da geç yamyamlar gelir!”

“Bir ticaret gemisine ait bir kano olamaz mı bu?”

“Gemi mi?”

“Evet, dün öğleden sonra adanın açıklarından bir buharlı gemi geçti.”

“Ve siz bana söylemediniz öyle mi!” diye çıkıştı Tartelett, ellerini umutsuzca göğsüne kaldırarak.

“Söylemedim çünkü geminin tamamen gözden kaybolduğunu düşündüm,” diye karşılık verdi Godfrey. “Fakat bu kano o gemiye ait olabilir! Bekleyip göreceğiz!”

Godfrey hızlıca Will Ağacına geri dönüp dürbününü aldı ve ağaçların kenarında bir yere gidip konuşlandı.

Bulunduğu yerden bu botu rahatlıkla inceleyebiliyordu. Bottakiler Flag-Point'teki, rüzgârda hafif hafif salınan bayrağı fark etmiş olmalıydı.

Bulunduğu yerden rahatlıkla inceleyebiliyordu.

Godfrey'nin dürbünü birden elinden düştü.

“Vahşiler! Evet, bunlar vahşiler!” diye bağırdı.

Tartelett bacaklarının titrediğini hissetti ve titreme bir anda bütün bedenini sardı.

Godfrey'nin gördüğü gerçekten de vahşilere ait bir kanoydu ve adaya yaklaşıyordu. Kano, Polinezya adalarının oyma kayıkları gibiydi. Bambudan örülmüş büyük bir yelkeni vardı. Kanonun sol tarafında onu rüzgâra karşı dengede tutmaya yarayan bir direk vardı.

Godfrey kanonun biçimini artık iyice ayırt edebiliyordu. Bu bir malaya kayığıydı. Demek ki Phina adası Malezya açıklarından çok uzakta değildi. Fakat kayıktakiler Malezyalıya pek benzemiyordu. Bunlar yarı çıplak siyahilerdi ve sayıları bir düzine kadar vardı.

Görünüşe bakılırsa tehlike büyüktü. Hatta Godfrey neredeyse geminin değil de kayıktaki bu vahşilerin gözüne ilişen o bayrağı diktiğine pişman olacaktı. Onu oradan sökmek içinse artık çok geçti.

Yani durum çok fenaydı. Bu yerliler komşu bir adadan çıkıp bu adaya geldiklerine göre belki de *Dream* batmadan önce kimse burada yaşamadığı için adanın hâlâ ıssız olduğunu düşünüyorlardı. Ama adada insan varlığına işaret eden bir bayrak asılıydı! Ya adaya çıkarlarsa onları nasıl engelleyeceklerdi?

Godfrey ne yapmak gerektiğini kestiremiyordu. Her durumda en zoru bu tabii varlıkların adaya ayak basıp basmayacaklarını gözlemlemektir. Bunu sonra öğreneceklerdi.

Godfrey gözünde dürbün, malaya kayığını izliyordu. Kayık adanın burnunu döndü, daha sonra kıyı boyunca ilerledi ve sonunda Will Ağacının yaklaşık iki mil aşağısında yer alan dere ağzına yanaştı.

Eğer bu adamlar dere boyunca tırmanmaya kalkarlarsa bir süre sonra sekoyaların bulunduğu bölgeye varmaları an meselesiydi.

Godfrey ve Tartelett hızlıca evlerine koştu. Her şeyden önce yuvalarını sürpriz bir tehlikeden koruyacak ve kendilerini savunmak için onlara zaman kazandıracak birtakım önlemler almak gerekiyordu. Godfrey'nin tek düşündüğü buydu. Öğretmene gelince onun derdi başkaydı.

"Ah ah," diyordu, "bu bizim kaderimiz! Alnımızın yazısı! Buna asla engel olamayız! Eee adanıza bir kayık yanaşmazsa, eninde sonunda yamyamlar gelip sizi bulmazsa Robinson falan olamazsınız! Üç aydır buradayız ve işte geldiler! Ah! Bay de Foe da Bay Wyss de olayları abartmıyormuş demek! Hadi bakalım kendinizi Robinson yapın!"

Sevgili Tartelett, bilmiyorsun ki Robinson olunmaz, Robinson'a dönüşülür. Kendi durumunu İngiliz ve İsveçli yazarların kahramanlarınıninkiyle kıyaslarken aslında pek de doğru bir iş yapmıyorsun.

Godfrey'nin Will Ağacına döner dönmez aldığı önlemler şunlardı: Ağacın içinde yaktıkları ateş söndürüldü, geride bir iz bırakmamak için de külleri dağıtıldı. Horozlar, tavuklar, geceyi geçirmek için kümeslerindeydi; kümesin girişi, kümesi artık ne kadar olursa o kadar gizlesin diye

çalılıklarla kapatıldı. Yaban tavşanları, koyunlar, keçiler, ortalıktaydı. Bu hayvanların da bir yere kapatılmamaları ne büyük talihsizlikti. Bütün alet edevat içeri taşındı, bir insanın burada yaşadığını ya da sadece buradan geçtiğini gösteren tek bir şey bile dışarıda bırakılmadı. Godfrey ve Tartelett, Will Ağacının içindeki yerlerini aldıktan sonra ağacın kapısı sıkıca kapatıldı. Kapı zaten sekoyanın kabuğundan yapıldığı için dikkatli bakmadıkları müddetçe yerlilerin gözünden kaçabilirdi. Aynı şekilde ağaç gövdesinden yapılmış pencereler ve panjurlar da kapatıldı. Ağacın içinde tam bir karanlık hâkimdi.

Ne uzun bir geceydi ama! Godfrey ve Tartelett dışarıda çıt çıksa kulak kesiliyorlardı. Bir kuru dal çıtırtısında, bir rüzgâr sesinde heyecandan ölecek gibi oluyorlardı. Sanki birileri ağaçların altında yürüyormuş, hatta Will Ağacının etrafında dolaşıyorlarmış gibi geliyordu onlara. Godfrey pencereyi hafifçe araladı, panjuru biraz yukarı kaldırdı ve endişe içinde dışarıdaki zifiri karanlığı izledi.

Hiçbir şey yoktu.

Tam o sırada Godfrey ayak sesleri işitti. Kulakları bu kez yanılıyor olamazdı. Biraz daha baktı ama ağaçların altına gelen bir keçiden başka bir şey göremedi.

Fakat eğer bu yerlilerden bazıları ağacın içindeki bu evi fark edecek olursa, Godfrey ne yapacağını biliyordu. Tartelett'i de alıp içerideki o gizli kuleden geçerek ağacın en üst dallarına sığınacaktı. Sonuçta oradayken mücadele etmek daha kolay olurdu. Böylece ellerinde tüfeklerle,

altıpatlılarla, sayısız mühimmatla bir düzine vahşiyi alt etme şansları olabilirdi belki. Hem bu adamların ateşli silahları yoktu. Okları ve yayları varsa bile aşağıdan yukarıya saldırırdıklarında, yukarıdan kendilerine doğrultulmuş tüfekler karşısında pek bir avantajları olmazdı. Olur da kapıyı zorlar ve yukarı çıkmaya çalışırlarsa yanlarına ulaşmaları oldukça zordu çünkü bunun için daracık bir yerden geçmeleri gerekecekti. O sırada da Godfrey ve Tartelett daha önceden oraya vardıklarından kendilerini savunabilirlerdi.

Ne var ki Godfrey bu geçitten Tartelett'e hiç bahsetmemişti. Bu zavallı adam zaten kayığın adaya gelişi yüzünden yeterince şaşkıındı. Bir kartal yuvasına sığınır gibi ağacın üst kısmına kaçma fikri Tartelett'i panikletebilirdi. Böyle bir şey zorunlu olursa ona bir an bile düşünme fırsatı tanımadan Tartelett'i yukarıya taşıyacaktı.

Gece bir yanda korku, bir yanda umut duyguları arasında geçti gitti. Hiçbir saldırı olmadı. Vahşiler sekoyaların olduğu alana henüz varmamışlardı. Belki de adayı keşfe çıkmak için gündüz olmasını bekliyorlardı.

“Belki de bunu yapacaklar evet,” dedi Godfrey. “Çünkü bayrak burada birilerinin yaşadığını gösteriyor! Ama bir düzine kadar adamlar ve önlemlerini almışlardır! Burada hepi topu iki zavallı kazazedenin olduğunu nereden bilsinler? Hayır bilemezler. Kesin gün ağarınca saldıracaklar, tabii eğer pusuya yatmamışlarsa...”

“Belki de sabah olur olmaz gideceklerdir,” diye karşılık verdi Tartelett.

“Gidecekler mi? Peki neden bir geceliğine Phi-na adasına gelsinler?”

“Bilmiyorum!” dedi korku içindeki öğretmen. İnsan eti ziyafeti çekmek için buraya geldiler diyemezdi ya!

“Her neyse,” dedi Godfrey, “yarın sabah bu adamlar hâlâ Will Ağacını bulmamışlarsa biz gidip onlara bakacağız.”

“Biz mi?...”

“Evet, biz! Bu durumdayken ayrılmak kadar saçma bir şey olamaz! Ormanın derinliklerine sığınıp kayık buradan uzaklaşana kadar belki de günlerce orada saklanmak zorunda kalmayacağımız ne malum? Tartelett, birlikte kalacağız!”

“Şişt!” dedi öğretmen titrek bir sesle. “Sanırım dışarıdan bir ses duydum...”

Godfrey yeniden pencereye koştu sonra da neredeyse hemen geri geldi.

“Hayır!” dedi. “Korkacak bir şey yok! Bunlar bizim hayvanlar.”

“Belki de yaralanmışlardır!” dedi Tartelett.

“Aksine çok rahat görünüyorlar,” diye cevap verdi Godfrey. “Hatta neredeyse sabahın yakıcı ışığından kurtulmak için buraya sığındıklarını bile söyleyebilirim.”

“Ah ah!” diye mırıldandı Tartelett acıklı bir ses tonuyla. “Montgomery-Street’teki Kolderup otelindeyken başımıza hiç böyle şeyler gelmiyordu.” Godfrey içinde bulundukları durumu unutup bir an istemsizce güldü.

“Gün doğacak, eli kulağında,” dedi Godfrey. “Bu yabaniler gelmezse bir saate kalmaz Will

Ağacından çıkarız ve adanın kuzeyini kolaçan ederiz. Tüfek tutmayı biliyor musunuz Tartelett?”

“Tutmayı, evet!”

“Bir yere doğrultmayı peki?”

“Bilmiyorum! Hiç denemedim. Godfrey, benim attığım fişegin hedefini bulmayacağına emin olabilirsiniz.”

“Nereden biliyorsunuz, belki de bu vahşileri korkutmaya tek bir atış yetecek.”

Bir saat sonra ortalık yeterince aydınlanmıştı. Artık sekoyaların ötesini de rahatça görebiliyorlardı.

Godfrey ayağa kalktı ve dikkatli bir şekilde, sırasıyla pencerelerin panjurlarını kaldırdı. Güneye açılan pencereden baktı ve olağandışı hiçbir şey görmedi. Evcil hayvanlar ağaçların altında tembel tembel yatıyordu ve korkmuş gibi bir halleri de yoktu. Gözlemine yaptıktan sonra Godfrey pencereyi dikkatle kapattı. Kuzeye açılan pencereden ise kıyıya kadar her şey görünüyordu. Hatta Flag-Point’in uç noktasından itibaren iki mil uzağı dahi seçebiliyordunuz. Fakat vahşilerin muhtemelen kayıklarını bağladığı dere ağzı görünmüyordu.

Godfrey, Will Ağacının Phina adasının bu tarafında kalan kısmını ilkin dürbünsüz inceledi. Muhteşem bir sakinlik hâkimdi.

Daha sonra ise dürbününü alıp kıyı şeridini Flag-Point burnuna kadar taradı. Her ne kadar kulağa saçma gelse de belki Tartelett’in söylediği gibi bu adamlar, burada yaşayan birileri var mı, yok mu diye düşünmeden bir gece geçirip adadan ayrılmışlardı.

XVII

*Öğretmen Tartelett'in tüfeği
gerçekten harikalar yaratıyor.*

Tartelett'i korkudan titreten ve Godfrey'nin ise gözünden kaçan bir ayrıntı vardı. Vahşiler, ada-
nın insanlar tarafından işgal edildiğini kesinlikle
biliyor olmalıydı çünkü Flag-Point'teki burnun
uç kısmına bizzat diktikleri ve bugüne kadar ora-
da sallanıp duran bayrak yerinde yoktu!

Gidip orayı kontrol etmenin vakti gelmişti ar-
tık. Gidecekler ve bu yerliler hâlâ adadalar mı, bu-
rada ne yapıyorlar bunu anlayacaklardı.

"Gidiyoruz," dedi Godfrey arkadaşına.

"Gitmek mi?" diye sordu Tartelett.

"Burada kalmak mı istiyorsunuz?"

"Sizinle evet, Godfrey!"

"Hayır, yalnız!"

"Asla!"

"Gelin o halde!"

Tartelett, hiçbir şeyin Godfrey'yi kararından
döndüremeyeceğini anlayınca çareyi onunla git-
mekte buldu. Will Ağacında yalnız kalmaya cesa-
reti yoktu.

Ağaçtan ayrılmadan önce Godfrey bütün silah-
larını kuşandığından emin oldu. İki tüfek de dol-
durulmuştu. Birini öğretmene verdi. Öğretmen,
Pomotou adalarına özgü bu makineden rahatsız

olmuş görünüyordu. Bundan başka, çakılardan birini de Tartelett'in fişeklerle dolu avcı kemerine asmıştı. Tartelett'in aklına, kemanını da yanına almak geldi; bu vahşilerin, bir virtüözün elinden çıktığı takdirde ortalığı inleyen keman sesine duyarlı olacağını düşünmüştü.

Godfrey, bu komik ve bir o kadar da işe yaramaz düşünceden onu vazgeçirmek için çok uğraştı.

Saat sabahın altısı olmalıydı. Sekoyaların tepesinden güneşin ilk ışıkları yansıyordu.

Godfrey kapıyı araladı, dışarı bir adım attı ve ağaçlara bir göz attı.

Ortalıkta tam bir ıssızlık hâkimdi.

Hayvanlar da çayırlara dönmüştü. Çeyrek mil ötede huzur içinde otuyorlardı. En ufacık bir kaygı belirtisi yoktu hallerinde.

Godfrey, Tartelett'e peşinden gelmesini işaret etti. Savaş takımlarını kuşanmış öğretmen bir an bile tereddüt etmeden onu takip etti.

Godfrey kapıyı sekoyanın gövdesiyle eş bir görüntü oluşturacak şekilde kapattı. Ağacın alt kısmına da büyük kayalıkların oradan topladığı bir tutam çalı çırpıyı fırlatıp derenin yolunu tuttu. Gerekirse dere ağzına kadar inmeyi planlıyordu.

Tartelett de onu takip etti. Her bir adımını endişeyle takip ediyor, gözleriyle ufku didik didik izliyordu. Fakat yalnız kalma korkusundan, aslında hep önden önden gidiyordu.

Ağaçların olduğu yere gelince Godfrey durdu. Kemerinden dürbününü çıkardı ve adanın Flag-Point burnundan kuzeydoğu köşesine kadar olan bütün kıyı şeridini olağanüstü bir dikkatle taradı.

Godfrey durdu.

Ortada ne bir canlı vardı ne de havada yükselen bir kamp ateşi.

Adanın burnu neredeyse ıssızdı. Ancak yerlerde yeni ayak izleri bulmaları muhtemeldi. Bayrak konusunda yanılmamıştı Godfrey. Burnun en ucundaki kayaya diktiği bayrak direği yerinde

duruyordu ama bayrağın yerinde yeller esiyordu. Herhalde bu yerliler buraya kadar gelip onları kızdırmaması muhtemel bu kırmızı bez parçasını söktükten sonra derenin ağzında yeniden kanolarına binmişlerdi.

Godfrey bakışlarını bu kez batı kıyısına yöneltti.

Flag-Point'ten Dream-Bay'in çevresinin ötesine kadarki bu kıyı da bir çöl kadar ıssızdı.

Üstelik deniz yüzeyinde görünen bir kayık falan yoktu. Demek ki bu adamlar yeniden kayıklarına binmişlerse şayet, şimdi kıyı şeridinde, kayalar yüzünden farkedilmeyecekleri kadar yakınlarda bir yerlerde olmalıydılar.

Fakat Godfrey bu şüpheyle yaşayamazdı, yaşamak istemiyordu. Onun için kayığın adadan tamamen ayrılıp ayrılmadığını öğrenmek oldukça önemliydi.

Emin olmak için ise bu vahşilerin karaya çıktıkları yere, derenin dar bir körfez biçimindeki ağzına kadar gitmek gerekiyordu.

Bunun bir an önce yapılması lazımdı.

Derenin kollarının kıyıları bodur ağaçlarla kaplıydı ve bunların etrafında da yaklaşık iki millik bir alana yayılan fundalıklar vardı. Dere, bu ağaçların ardında beş-altı yüz metre boyunca akıyordu. Bu durum yakalanma tehlikesi olmadan kayığın karaya çıktığı yere kadar varmalarını sağlayacaktı. Öte yandan bu vahşilerin de çoktan dere boyunca dolaşmaya çıkmış olmaları muhtemeldi. O halde, olası bir karşılaşmanın önüne geçmek için acele etmekten başka çare yoktu.

Godfrey haklı olarak şunu düşündü; uzun bir yolculuktan sonra yorgun düşmüş bu adamlar sabahın köründe, demir attıkları yerden ayrılmamış olmalıydı. Belki de kayıklarında ya da toprağın üstünde hâlâ uyuyorlardı? Öyle bir durumda da bu adamlara sürpriz yapıp yapmamaya karar vermek gerekecekti.

Plan vakit kaybetmeden işleme kondu. Önce davranmak önemliydi. Böyle durumlarda avantaj çoğu zaman ilk atışı yapanda olurdu. Tüfeklerini kuşanmışlardı zaten. Yedek kurşunlarını da kontrol ettiler. Aynı şekilde altıpatlıklarını da. Daha sonra Godfrey ve Tartelett derenin sağ kolu boyunca aşağıya inmeye başladı.

Etraf sütlimandı. Kuşlar ağaçların dallarına kona kona bir kıydan diğerine uçuyordu. Hallerinde endişe edilecek hiçbir şey yoktu.

Godfrey önden yürüyordu. Arkadaşının ise ona yetişeceğim diye bitap düştüğünü söylemeye gerek yok herhalde. Bir ağaçtan diğerine geçerek kıyı boyunca, çok da görünme tehlikesi yaşamadan ilerlediler, çünkü uzun uzun otlar, onların karşı kıydan görünmelerine engel oluyordu. Hatta öyle ki bu büyük otların arasında boylu boyunca kayboluyorlardı, kafaları bile görünmüyordu. Hoş, eğer görünseydi bu durumda oradan geçenin bir hayvan değil de insan olduğu açık edilmiş olurdu. Fakat her ne olursa olsun bir ok ya da koca bir taş parçası aniden gelip onları bulabilirdi. Temkinli olmakta fayda vardı.

Fakat kendisine yapılan bütün uyarılara rağmen, Tartelett topraktaki köklü otlar yüzünden

içinde bulundukları durumu tehlikeye sokacak şekilde birkaç kez düştü. Godfrey böylesi bir sakarla yola çıktığı için pişman olmuştu. Üstelik bu zavallı adamın ona pek bir faydası da yoktu. Onu Will Ağacında bırakmak, buna razı olmazsa da ormanda bir yerde saklamak daha iyi olurdu. Ama artık çok geçti.

Godfrey ve arkadaşı ağaçlık alandan ayrıldıktan sonra bir mil, sadece bir mil yol alabilmişlerdi, çünkü bu yüksek ağaçların altında ve sık çalıların arasında yürümek hiç de kolay değildi. Ne Godfrey ne Tartelett kuşkuyla bir şey fark ettiler.

Bu civarda, aşağı yukarı yüz metre boyunca ağaçlar seyrelmişti, derenin iki yakası da çıplaktı. Bulundukları bu yerden her şey daha açık seçik görünüyordu.

Godfrey durdu. Dikkatle derenin önce sağ sonra sol kıyısını inceledi.

Ortalıkta ne korkulacak bir hayvan ne de yaklaşmakta olan bir vahşi vardı. Adada birilerinin yaşadığından şüphe duymayan bu vahşilerin hiçbir önlem almadan ortalıkta dolaşmayacakları kesindi. Godfrey derenin kenarından yukarıya tırmanırken ne kadar da tedbirli davrandıysa onlar da aşağıya inerlerken aynını yapmış olmalıydı. Eğer buralarda bir yerlerde dolaşıyorlarsa onlar da tıpkı Godfrey ve arkadaşı gibi bu ulu ağaçların ya da yüksek sakız ağacı otlarının arasında saklanıyor olabilirlerdi. Nitekim burası pusuya yatmak için oldukça elverişli bir yerdi.

içinde bulundukları durum doğal olduğu kadar garipti de. Tartelett etrafta düşman falan

görmeden ilerledikçe korkusunu yavaş yavaş yendi ve bu yamyamlardan dalga geçerek söz etmeye başladı. Godfrey ise aksine daha da endişeli görünüyordu. Hatta o çorak toprak alanı geçtikten sonra önlemleri iki katına çıkardı ve derenin ağaçlarla çevrili sol kolu boyunca ilerlemeye başladı.

Bir saatlik yürüyüşün sonunda derenin artık seyrek çalılarla çevrelenmediği, daha kısa ot yığınlarının varlığının denize yaklaştıklarını haber verdiği bir noktaya ulaştılar.

Bu şartlar altında yerde sürünerek ilerlemediğiniz sürece saklanmak zordu.

Godfrey tam da bunu yaptı ve Tartelett'e de aynısını yapmasını emretti.

“Vahşiler yok! İnsan yiyiciler yok, gitmişler!” dedi öğretmen.

“Buradalar,” diye cevap verdi Godfrey, sert ama alçak bir sesle. “Burada olmalılar! Karnınızın üzerinde sürünün Tartelett, sürünün! Her an ateş etmeye hazır olun ama benden işaret almadan da harekete geçmeyin!”

Godfrey bunları öyle bir tonda söyledi ki öğretmenin bacakları bu emir karşısında hemen doğru pozisyonu aldı.

İyi de oldu!

Çünkü Godfrey'nin böyle konuşması boşuna değildi.

Bulundukları yerden ne kıyı ne de derenin denize döküldüğü yer görünüyordu. Bu böyle, kıyı dirseğine yüz adım kalana kadar sürdü. O da ne! Derenin köpükleriyle kaplı kısa ufkun üzerinde havaya ince bir duman süzülüyordu.

Godfrey eli tetikte otların arasına uzanıp kıyayı gözetlemeye başladı.

“Bu duman,” dedi, “daha önce iki kere görür gibi olduğum duman olmasın sakın? Eğer duman onların yaktığı ateşten geliyorsa, o zaman bu yerlilerin daha önce adanın kuzeyine ve güneyine çıkarma yaptıkları sonucu çıkmaz mı? Ama yok olamaz, bu mümkün değil, çünkü daha önce ne ateşe ne küle ne sönmüş kömüre rastladım. Ama bu kez beni neyin beklediğini öğreneceğim!”

Tartelett’in müthiş bir titizlikle kendisini taklit ettiği Godfrey, kafasının otların üzerinden görünmemesine özen göstererek sürüne sürüne nihayet derenin dirseğine vardı.

Oradan bakınca dere kolunun denize karıştığı kıyı şeridini kolayca görebiliyordu.

Bir çığlıkla bir anda durdu! Eliyle öğretmenin omzuna dokunarak hareket etmemesini söyledi. Daha ileri gitmek saçmaydı! Godfrey sonunda o gördüğü şeyin ne olduğunu anlamıştı!

Kıyıda, alçak kayaların ortasında yakılmış dev bir odun ateşinden tüten duman gökyüzünü sarmıştı. Kayıklarının demirleyen yerliler ateşin etrafında gidip gelerek bir kenara istifledikleri odun parçalarını ateşe atıp alevleri canlandırmaya çalışıyorlardı. Gelgitten faydalanarak kayıklarını büyük bir kayaya yanaştırmışlardı. Kayık ters akıntının yarattığı küçük dalgaların üzerinde dengede duruyordu.

Godfrey dürbüne bile gerek kalmadan kıyıda bütün olup biteni sezebiliyordu. Ateşe olsa olsa

iki yüz adım uzaklıktaydılar. Neredeyse ateşin hışırtılarını bile duyuyordu. Neyse ki arkalarından gelecek bir sürprizle karşılaşmayacağını hemen anlamıştı, çünkü kanoda saydığı bütün siyahiler burada toplanmıştı.

Yerliler ateşin etrafında gidip geliyordu.

On iki adamdan on tanesinin kimisi ateşi yakmakla, kimisi de toprağa birkaç kazık çakmakla uğraşıyordu. Belli ki Polinezya usulü şiş yapacaklardı. Şefleri gibi görünen on birinci adam kıyıda geziniyordu. Sanki bir saldırıdan korkar gibi de sık sık adanın iç kesimlerine bakıyordu.

Godfrey adamın omuzlarında bir süslü bir giysi gibi asılı duran kırmızı bayrak parçasını tanıdı.

On ikinci vahşiye gelince, bir kazığa bağlanmış vaziyette yerde duruyordu. Godfrey bu zavallının sonunun ne olacağını gayet iyi anlamıştı. Hazırladıkla şiş bu adam içindi! Ateşi de onu pişirmek için yakmışlardı! Tartelett dün bu insanların yamyam olduğunu söylerken hiç de yanılmamıştı!

Hakkını vermek lazım, Tartelett hayali ya da gerçek bütün Robinsonların kaderinin birbirine benzediğini söylerken de yanılmamıştı! Godfrey ve Tartelett, kendilerini adasına vahşilerin çıkartma yaptığı Daniel de Foe'nun kahramanının içinde bulunduğu duruma benzer bir durumda buldular. Benzer bir yamyamlığa tanıklık ediyorlardı.

Godfrey bir kahraman gibi davranmaya karar verdi! Hayır, bu insanyiyicilerin, zavallı tutsağı midelerine indirmesine müsaade etmeyecekti! Silahlarını kuşanmıştı. İçinde dörder fişek bulunan iki tüfeği, toplam on iki mermisi olan iki altıpatları vardı; bu sayede bu on bir yaramazın hakkından gelebilirdi, belki de ateşli silah sesi onları kaçımaya yeterdi. Godfrey kararını vermişti, büyük bir soğukkanlılıkla şimşek gibi ortalığa atılacağı anı beklemeye başladı.

Bu bekleyiş uzun sürmeyecekti.

Yirmi dakika olmuş olmamıştı ki adamların liderleri ateşe yaklaştı. Sonra bir el hareketiyle ondan emir bekleyen adamlara tutsağı işaret etti.

Godfrey ayağa kalktı. Neden olduğunu bilme- se de Tartelett de aynısını yaptı. Ama aklından geçenleri kendisiyle paylaşmayan arkadaşının ne yapmaya çalıştığına dair hiçbir fikri yoktu.

Godfrey şöyle düşünüyordu, bu vahşiler ya ka- yıklarına kaçacaklar ya da ona karşı koyacaklardı...

Hiçbir şey olmadı. Açıkçası adamlar Godfrey'yi fark etmişe de benzemiyorlardı. Fakat o sırada şef işin seyrini belirleyici bir hareket yaptı... Adamlardan üç tanesi tutsağa yöneldi, onu bağlı olduğu kazıktan söktü ve ateşe yürümeye zor- ladı.

Sonunun geldiğini hisseden bu genç adam direnmek istedi. Elinden geldiğince direnecekti, postunu bu adamlara ucuza kaptırmaya niyeti yoktu. Kollarından tutan adamları itmeye başla- dı. Ama adamlar onu hemen yere serdiler. Şef de elinde taştan yapılmış bir tür baltayla kafasını ez- mek etmek için onadoğru bir hamle yaptı.

Godfrey önce bir çığlık attı, ardından da bir ateş sesi duyuldu. Havada kurşunun çıkardığı ıslık sesi yankılandı. Kurşun, şefe ölümcül bir darbeye isabet etmiş olmalıydı ki adam bir anda yere yığıldı.

Gürültüyle, sanki daha önce hiç silah sesi duy- mamış gibi şaşkına dönen vahşiler bir anda dur- dular. Tutsağı tutanlar da Godfrey'yi görür gör- mez onu bıraktılar.

Godfrey bir ılık attı.

Zavallı adam hemen ayağı kalktı ve bu beklenmedik kurtarıcının bulunduğı yere koşmaya başladı.

O sırada ikinci bir silah sesi duyuldu.

Bu, Tartelett'ti. Hedef falan belirlemeden – çünkü gözleri kapalıydı– tetiğı çekmişti. Tüfeğın kabzası Tartelett'in sağı yanağı üzerinde bir dans ve adabımuaşeret hocasının görüp görebileceğı en güzel izi bırakmıştı.

Şans ama ne şanstı Tartelett'inki! Vahşilerden bir ikincisi daha şefin yanına yığılmıştı.

Bu bir bozgundu. Kim bilir belki de sağ kalanlar karşılarında mücadele edemeyecekleri kadar kalabalık bir yerli grubu olduğunu düşündüklerinden, belki de sadece ceplerinde koca bir cephane taşıyan iki beyaz adam gördükleri için afalladıklarından, yaralı adamlarını da yanlarına alarak kanolarına kaçtılar. Bu küçük dereden bir an önce çıkmak için küreklere asıldılar, yelkenlerini açtılar, imbat rüzgârının da etkisiyle Flag-Point'in olduğu burna yol almaya başladılar ve çok geçmeden burnu geçtiler.

Godfrey onları takip etmeyi aklından bile geçirmedi. Hem daha fazla adam öldürmek neye yarardı? Kurbanı ellerinden kurtarmış, adamları da kaçırmıştı ya; önemli olan buydu. Ayrıca bütün bunlar öyle şartlarda meydana gelmişti ki, bu yamyamların yeniden Phina adasına gelmeye cesaret edemeyecekleri aşikârdı. Yani her şey olabilecek en iyi şekilde olmuştu. Yapılacak tek şey, en büyük payı Tartelett'in hak ettiği bu zaferin tadını çıkarmaktı.

Bu sırada tutsak da kurtarıcısının yanına varmıştı. Kendisinden üstün bu varlıklar onda bir korku yarattığı için yarı yolda bir an için durmuş fakat hemen sonra yeniden harekete geçmişti. Bu iki beyaz adamın yanına varır varmaz ayaklarına kapandı. Sonra Godfrey'nin ayağını alıp kafasının üzerine koydu. Bu, sizin kölenizim demekti.

Demek, bu Polinezya yerlisi de Robinson Crusoe'yu okumuştur!

Ayaklarına kapandı.

XVIII

*Bilin bakalım Pasifik yerlisinin fiziksel
ve ahlaki eğitimiyle ilgilenen de kim?*

Godfrey zavallı adamı yerden kaldırdı ama adam onun karşısında hâlâ kafasını eğiyordu. Godfrey adamın yüzüne baktı.

Taş çatlasa otuz beş yaşında bir adamdı bu. Üzerinde sadece mahrem yerlerini örten bir paçavra vardı. Tıpkı kafasının biçiminden olduğu gibi vücut yapısından da Kuzey Afrikalı olduğunu çıkarabilirdiniz. Onu Polinezya adalarının yobaz yerlilerinden biriyle karıştırmak imkânsızdı çünkü onların basık kafatasları ve uzun kolları vardı ve bu yüzden de garip bir şekilde insandan çok maymuna benziyorlardı.

O halde nasıl olmuştu da Sudanlı ya da Etiyopyalı bir siyahi Pasifik takımadalarında yaşayan yerlilerin eline düşmüştü. Eğer bu adam İngilizce ya da Godfrey'nin anlayabildiği diğer iki-üç Avrupa dilinden birini konuşmuyorsa bunu asla öğrenemeyecektik. Fakat adam bütünüyle anlamsız bir şeyler söylediğinde, aralarına çok erken yaşta katıldığı belli olan bu yerlilerin dilini konuştuğu çok geçmeden tescillenmiş oldu.

Godfrey hemen adamı İngilizce sorgulamaya koyuldu. Ancak hiçbir cevap alamadı. Daha sonra ona birtakım işaretlerle adını öğrenmek istediğini anlattı.

Zeki ve bir o kadar da mağrur bir görüntüsü olan bu kara adam başarısız birkaç denemeden sonra kendisine yöneltilen soruya şu tek sözcükle cevap verdi:

“Carèfinotu.”

“Carèfinotu,” diye bağırdı Tartelett. “Bu ismi biliyor musunuz? Bana kalırsa onu ‘Çarşamba’ diye çağırabiliriz, çünkü hem bugün günlerden çarşamba hem de Robinsonların adalarında böyle yapılır! Ona gerçekten Carèfinotu mu diyeceğiz?”

“Eğer onun adı Carèfinotu ise,” dedi Godfrey, “neden demeyelim ki?”

O sırada Godfrey göğsüne bir elin dokunduğunu hissetti. Siyah adamın görünüşüne bakılırsa o da Godfrey’nin adını soruyordu.

“Godfrey,” diye cevap verdi Godfrey.

Siyah adam bu ismi tekrar etmeyi denedi ancak Godfrey’nin pek çok kez yinelemesine rağmen düzgün bir şekilde telaffuz etmeyi başaramadı. Daha sonra onunkini öğrenmek ister gibi öğretmene döndü.

“Tartelett,” dedi öğretmen sevecen bir ses tonuyla.

“Tartelett,” diye tekrar etti Carèfinotu. Tartelett’in isminin heceleri adamın ses tellerinin yapısına daha uygun olacak ki bu ismi muntazaman telaffuz edebildi.

Bu durum öğretmenin gururunu okşamıştı. Bunda gururlanacak ne varsa!

Godfrey, kendince siyahinin zekâsından faydalanıp adanın isminin ne olduğunu öğrenmek istediğini anlatmayı denedi. Ona eline aldığı odun

parçalarını, otları, kabukluları, daha sonra onları çevreleyen kıyıyı, sonra ufku gösterdi ve bakışlarıyla ufku inceler gibi yaptı.

Godfrey'nin neden bahsedildiğini hemen anlamayan Carèfinotu, aynı hareketleri taklit etti. Gözleriyle bütün ufku tarayarak kendi etrafında döndü. Sonunda ise "Arneka," dedi.

"Arneka mı?" diye sordu Godfrey ayaklarıyla yere vurarak. Böylece sorusunu daha iyi vurgulamak istiyordu.

"Arneka!" diye tekrarladı siyahi.

Fakat bu sözcük Godfrey için ne adanın haritasındaki olası ismi ne de Pasifik'teki konumu hakkında bir şey ifade ediyordu. Hafızasını yokladı ama ona bu ismi çağrıştıracak hiçbir şey bulamadı. Belki de bu isim ona yerlilerin taktığı bir isimdi ve haritalarda böyle geçmiyordu.

Bu sırada Carèfinotu gözlerini bu iki Beyaz adamdan ayırmıyordu. Bu iki adamın ayırt edici özelliklerini zihnine kazımak ister gibi hayretle bir Godfrey'ye bir Tartelett'e bakıyordu. Kocaman beyaz dişleriyle gülümsüyordu. Tartelett kendini şöyle demekten alamadı:

"Bu dişler daha önce hiç insan eti ısırmasaydıysa kemanım elimde kalsın!"

"Öyle bile olsa Tartelett," dedi Godfrey, "yeni arkadaşımızda bizi pişirip yiyecekmiş gibi bir hava yok! Mühim olan da bu!"

Carèfinotu'nun dikkatini en çok çeken şey ise Godfrey ve Tartelett'in taşıdığı silahlardı, hem ellerindeki tüfekler hem de kemerlerinde asılı duran altıpatlarlar.

Godfrey ondaki bu merak duygusunu kolayca fark etti. Bu vahşi adamın daha önce ateşli silah görmediği belliydi. Ona kurtuluşunu yıldırım gibi bir şey fırlatan bu demir borulardan birinin getirdiğini mi düşünüyordu acaba? Kim bilir.

Godfrey haklı olarak ona beyazların gücüne dair bir izlenim vermek istedi. Tüfeğini aldı. Daha sonra Carèfinotu'ya çayırların elli metre kadar üstünde uçan bir keklği gösterdi. Sonra tüfeği omzuna dayayıp nişan aldı ve kuş yere düştü.

Siyahi, silahın gürültüsüyle öyle bir sıçradı ki Tartelett onun bu sıçrayışına koreografik açıdan hayran kalmaktan kendini alamadı. Korkusunu yenen adam kanadı kırılmış kuşun otların arasında debelendiğini görünce bir anda hareketlendi. Bir av köpeği gibi hızla kuşa koştu, daha sonra kuvvetle üzerine atıldı ve yarı neşeli yarı afallamış bir şekilde kuşu efendisine getirdi.

Tartelett de Carèfinotu'ya Yüce Ruh'un onu da benzer bir güçle ödüllendirdiğini göstermeyi düşündü. Suyun kenarındaki eski bir ağaç gövdesine sakince tünemiş bir yalıçapkınını fark edince tüfeğini yanağına dayadı.

“Hayır,” dedi Godfrey hemen. “Tetiği çekmeyin Tartelett.”

“Ama neden?”

“Şunu düşünün, olur da şansınız yaver gitmez ve kuşu ıskalarsanız bu adamın gözünde gücümüz azalmış olacak!”

“Niçin ıskalayacak mışım?” dedi hoşnutsuz bir şekilde. “Elime ilk defa silah almama rağmen çatışma sırasında, neredeyse yüz metre mesafeden

ateş ederek o yamyamlardan birini tam göğsünden vurmadım mı?”

“Elbette vurdunuz,” dedi Godfrey, “çünkü adam yere düştü. Ama hepimizin iyiliği için lütfen ikinci kez şansınıza güvenmeyin!”

Biraz cesareti kınlan öğretmen, şimdilik ikna olmuştu, yine de cüretkâr bir tavırla tüfeğini omzuna aldı ve iki adam, peşlerinde de Carèfinotu, Will Ağacının yolunu tuttular.

Sekoyanın aşağı kısmında şansın da yardımıyla kurdukları bu bannak Phina adasının yeni misafiri için gerçek bir sürpriz olmuştu. İlk önce, hangi alet edevatın ne işe yaradığını gözünün önünde bizzat kullanarak bu adama öğretmek gerekti. Fakat Carèfinotu insanlık zincirinde olsa olsa en son sırada yer alan vahşiler sınıfına ait olmalıydı çünkü demiri bile tanımıyor gibiydi. Tencereyi alev alev yanan kömürün üzerine koyunca nasıl olup da yanmadığını anlamıyordu. Onu ateşten almak istiyordu. Bu da yemeğin a’dan z’ye bütün aşamalarıyla ilgilenme görevini üstlenen Tartelett’in hiç hoşuna gitmiyordu. Aynada kendini görünce de tam bir şaşkınlık yaşadı, arkasında biri olup olmadığını görmek için dönüp durdu.

“Bu zenci tam bir maymun!” dedi öğretmen ki-birle dudak bükerek.

“Hayır Tartelett,” dedi Godfrey, “bir maymundan daha fazlası, çünkü o arkasına bakıyor, bu da hiçbir hayvanın yapamadığı bir şeyi yaptığını kanıtıyor: Akıl yürütme.”

“Ee iyi tamam maymun olmadığını kabul edelim,” dedi Tartelett pek de ikna olmamış gibi

kafasını sallayarak. “Fakat böylesi bir varlığın hiç değilse bir işe yaradığını görecek miyiz bakalım!”

“Eminim göreceğiz!” diye cevap verdi Godfrey.

Bir kere Carèfinotu önüne konan yiyecekler karşısında hiç de zorlanmamıştı. Onları önce koklamış daha sonra dişiyle tadına bakmıştı. Nihayetinde onun payına düşen yemek tavşan çorbası, Godfrey tarafından öldürülen keklik, kuzu kol, camas ve yamph köklerinden oluşuyordu, çünkü bu adamın açlığını doyurmaya bütün bunlar ancak yetmişti.

“Görüyorum ki bu zavallı şeytanın iştahı pek yerinde!” dedi Godfrey.

“Evet evet,” dedi Tartelett. “Bu adamın yamyamlık içgüdülerini uyandırmakla çok iyi ediyoruz!”

“Hadi ama Tartelett! Eğer daha önce tattıysa bile ona insan etinin nasıl nasıl bir şey olduğunu unutturalım o halde.”

“Buna çok emin değilim,” dedi öğretmen. “Tadımıza baktığında...”

İki adam bunları konuşurken Carèfinotu onları müthiş bir dikkatle dinliyordu. Gözleri zekâdan parlıyordu. Yanında söylenenleri anlamak istediği her halinden belliydi. O da şevkle konuşmaya başladı ama çıkardığı sesler anlamdan yoksun, Polinezya adalarında konuşulan dillerin çoğunda olduğu gibi “a” ve “u” gibi seslerin yoğunlukta olduğu bir dizi yansıma sestem ve nidadan ibaretti.

Her ne olursa olsun değil mi ki bu siyahi, Tanrı’nın inayetiyle kurtulmuştu; o artık yeni bir arkadaşı. İster hizmetçi ister gerçekten bir

köle diyelim, en beklenmedik şekilde tecelli eden kader bu adamı Will Ağacının misafirlerine göndermişti işte! Bir kere güçlüydü, zekiydi, hareketliydi. Hiçbir iş onun cesaretini kıramıyordu. Kendisine gösterileni taklit etmeye büyük bir yeteneği vardı. Godfrey onu taklitle eğitiyordu. Hayvanlarla ilgilenme; kök ve meyve toplama; günlük yemek için koyunları, keçileri kesme; manzanillaların yaban elmalarından bir tür elma şarabı üretme gibi işlerin hepsini bir kere izledikten sonra özenle yapabiliyordu.

Tartelett ne düşünürse düşünsün, Godfrey bu vahşi adama karşı bir güvensizlik hissetmiyordu ve bu yüzden bir gün pişman olacakmış gibi de gelmiyordu ona. Eğer bir şeyden endişe edilecekse, Phina adasının durumunu artık bilen yamyamların geri gelmesinden edilmeliydi.

İlk günden Carèfinotu'ya Will Ağacında bir yatak yapıldı. Fakat o çoğu zaman, en azından yağmur yağmadığı müddetçe, dışarıda ağaç kovuklarında uyumayı tercih ediyordu. Böylelikle yaşam alanlarını daha iyi koruma görevini üstlenmek istiyor gibi bir hali vardı.

Adaya gelişini izleyen on beş gün boyunca Carèfinotu birçok kez avda Godfrey'ye eşlik etti. Uzak mesafeden vurulan vahşi hayvanların bir bir düştüğünü görmek onu hâlâ çok şaşırtıyordu. Öte yandan av köpeği görevini şevkle, gerçek bir itkiyle de sürdürüyordu. Ne çalı çırpılar, fundalıklar, ne dereler onu durdurabiliyordu. Godfrey yavaş yavaş bu siyahiye daha derinden bağlanıyordu. Fakat Carèfinotu'nun ilerlememekte

direndiği tek bir şey vardı: İngilizce öğrenmek. Godfrey'nin, özellikle de Öğretmen Tartelett'in ona öğretmek için inatla kullandığı en gündelik sözcükleri bile ne kadar çaba gösterirse gösterebilir telaffuz edemiyordu.

Böyle böyle zaman geçti. Ama şartların iyi oluşu sayesinde içinde bugünler şimdilik yeterince katlanılabilir diye, yani ani bir tehlike ortaya çıkmadığı için Godfrey bu adadan nasıl kurtulunur, hangi yolla buradan kaçılır, bunu düşünmeyecek miydi yani! Tabii ki hayır! Godfrey'nin dayısı Will'i ya da nişanlısını düşünmeden geçirdiği tek bir gün yoktu! Hem de eli kulağında olan çetin bir kışının, arkadaşları ve ailesiyle arasına daha da aşılabilir bir engel teşkil edileceğini öngörmek hiç de zor değildi!

27 Eylül günü bir olay meydana geldi. Bu olay Godfrey ve iki arkadaşı için fazladan bir iş gibi görünse de en azından hatınsayılr miktarda bir besin depolama imkânı bulmuşlardı.

Godfrey ve Carèfinotu Dream-Bay'in en ucunda bulunan deniz kabuklarınınından toplamakla meşguldü. Tam o sırada gelgitte yükselen suların da etkisiyle rüzgârda usul usul kıyıya sürüklenen çok sayıda adacık fark ettiler. Karşılarında adeta yüzen bir takımada vardı. Adacıkların yüzeyinde engin denizlere özgü, bazen deniz atmacası ismiyle de anılan kuşlar dolaşıyor ya da uçuşuyorlardı.

Peki dalgaların üzerinde bir görünüp bir kaybolarak ihtiyatla süzülen bu adacıklar da neyin nesiydi?

Godfrey bunu düşünedursun, Carèfinotu çoktan kendini yüzükoyun yere atmıştı. Kafasını omuzlarının arasına çekmiş, kollarını ve bacaklarını da gövdesinin altına kıvrarak yerde yavaşça sürünen bir hayvanı taklit etmeye koyulmuştu.

Godfrey bu garip jimnastik egzersizlerinden hiçbir şey anlamadan ona bakıyordu. Sonra bir anda:

“Kaplumbağalar!” diye bağırdı.

Carèfinotu hiç şaşırmışa benzemiyordu, çünkü burada milkareye onbinlerce kaplumbağa düşüyordu. Bu yüzlerce kol henüz kıyıya ulaşmadan aralarından büyük çoğunluğu suya dalarak gözden kayboldu. Dayanak noktalarını kaybeden deniz atmacaları da havada büyük yaylar çizerek uçtu. Neyse ki hem karada hem suda yaşayan bu hayvanlardan yüze yakını kıyıya çıkmakta gecikmedi.

Godfrey ve siyahi hemen kıyıya, her bir uzvu neredeyse üç-dört ayak boyunda olan bu av hayvanının yanına koştu. Fakat bu kaplumbağaların denize dönmesini engellemenin tek yolu onları sırtüstü döndürmektir. Godfrey ve Carèfinotu’yu uğraştıracak epey yorucu angarya da işte buydu.

Sonraki günler bu ganimetleri toplamakla geçti. Oldukça taze olan kaplumbağa eti iki şekilde muhafaza ediliyordu. Godfrey büyük bir kısmını tuzlayıp günlük ihtiyaçlarına göre azar azar tüketmek üzere kışlık olarak ayırdı. Bu demek oluyordu ki uzun bir süre sofrada kaplumbağa yahnisi olacaktı ve bu durumdan hoşnut olan yalnızca Tartelett değildi.

Tek yolu onları sırtüstü döndürmektir.

Bu olay bir yana bırakılırsa, adadaki sıradan yaşam aynı şekilde devam ediyordu. Her gün, günün belli saatleri belli işlerle geçiyordu. Kış gelip çattığında ve Godfrey ile arkadaşlarını Will Ağacına kapanmaya mahkûm ettiğinde yaşam koşulları daha da kötü olmayacak mıydı? Godfrey

bunu düşündükçe içini bir sıkıntı kaplıyordu. Fakat elden ne gelirdi!

Godfrey, kışı beklerken bir yandan Phina adası keşiflerine devam ediyordu. Artık ihtiyaçları kalmasa da her gün avlanmaya çıkıyordu. Ona çoğu zaman Carèfinotu da eşlik ediyordu. Tartelett ise evde kalıyordu. Her ne kadar ilk atışı usta elinden çıkmış bir atış olsa da Tartelett'in bir avcı olmadığı kesindi!

Bu kısa yolculukların birinde, Will Ağacı sakinlerinin güvenliğini ciddi anlamda tehlikeye sokacağa benzeyen beklenmedik bir olay meydana geldi.

Godfrey ve siyahi, Phina adasının ana kıyısını oluşturan tepenin eteklerindeki büyük ormanda avlanmaya gitmişlerdi. Sabahtan beri devasa ağaçların arasında dolaşan iki-üç antilop dışında bir şey görmemişlerdi. Onlar da ateş edemeyecekleri kadar uzaktaydı.

Av eti stoku bakımından endişe edilecek bir noktada olmadıklarından Godfrey sırf öldürmek için öldürmek istemiyordu. Eli boş dönmeye razıydı. Hayıflanacaksa bile, antilopların etinden değil kürklerinden yararlanamadığı için hayıflanabilirdi ancak, çünkü bu hayvanların kürklerinden bir şeyler yapmayı planlıyordu.

Saat öğleden sonra üç olmuştu bile. Hem öğleden önce hem öğleden sonra ormanı dolaşmışlardı ve Godfrey bundan hiç mutlu değildi. Akşam yemeği için ikisi de Will Ağacının yolunu tutmuşlardı. Tam ormandan çıkacakları sırada Carèfinotu yerinden sıçradı ve hemen

Godfrey'nin üzerine atılıp onu omuzlarından tuttuğu gibi kendine çekti. Bunu öyle bir şekilde yaptı ki Godfrey direnemedi bile.

Aralarında neredeyse yirmi adım mesafe vardı. Godfrey bir an durdu, soluklandı ve Carèfinotu'ya döndü. Bakışlarından ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Siyahi çok korkmuş görünüyordu. Eliyle, elli adım kadar uzakta hareketsiz duran bir hayvanı işaret ediyordu.

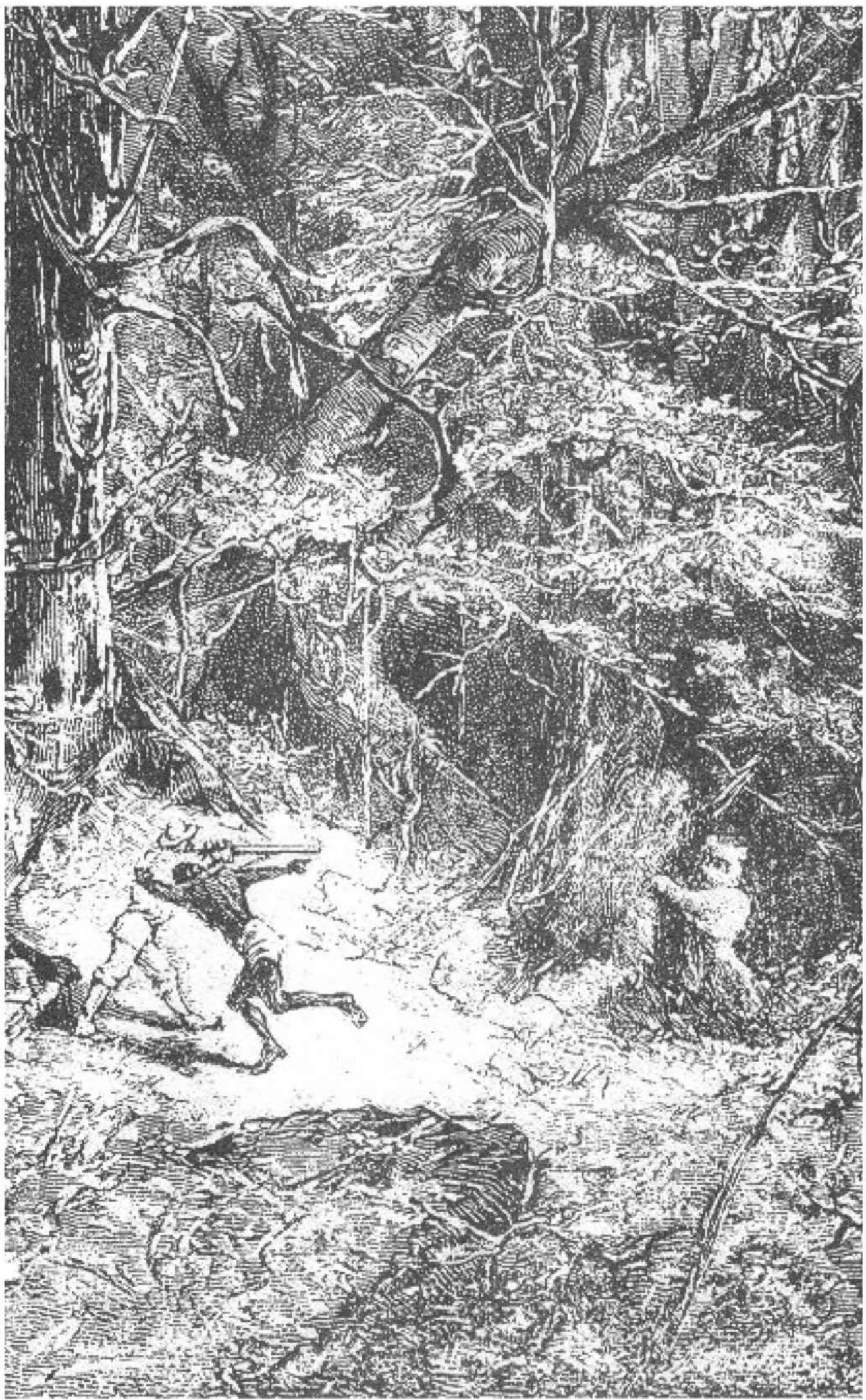
Pençeleri bir ağacın gövdesini saracak kadar büyük bir boz ayıydı bu. Koca kafasını sanki bu iki avcının üzerine atlamaya hazırlanır gibi bir aşağı bir yukarı sallıyordu.

Godfrey bir saniye bile düşünmeden hemen tüfeğine davrandı ve Carèfinotu'nun onu engellemesine fırsat tanımadan ateş etti.

Ne olmuştu, kurşun bu ayakta yürüyen dev memeliye isabet etmiş miydi? Muhtemelen. Peki hayvanı öldürmüştü müydü? İşte bundan emin olamazlardı. Fakat pençeleri gevşedi ve hayvan ağacın dibine yuvarlandı.

Kaybedecek zaman yoktu. Böylesine muhteşem bir hayvanla mücadele etmeye kalkmak çok kötü sonuçlar doğurabilirdi. Nitekim Kaliforniya ormanlarındaki boz ayıların en usta avcıları bile nasıl ölümcül tehlikelere soktuklarını bilmeyen yoktu.

Siyahi de bunu biliyor olacak ki Godfrey'yi koldan yakalamış hızlıca Will Ağacına götürmeye çalışıyordu. Godfrey de kendi yaptığığın akıllıca olmadığını anladığından ona itiraz etmedi.

Boz bir ayıydı bu.

XIX

*Zaten yeterince tehlikeli olan durum
giderek daha karmaşık bir hal alıyor*

Takdir edersiniz ki, Phina adasında korkunç bir boz ayının varlığı bu adaya düşenlerin ilgilenmesi gereken en önemli şeydi.

Godfrey, haklı olarak olup biteni Tartelett'ten saklamak gerektiğini düşünmüyordu.

“Bir ayı!” diye bağırdı öğretmen korku dolu gözlerle etrafına bakarak. Sanki Will Ağacının etrafını ayılar sarmış gibi davranıyordu. “Neden bir ayı olsun ki? Şimdiye kadar adamızda ayı yoktu! Hem bir tane varsa daha fazla da olabilir. Hatta başka vahşi hayvanlar da vardır; mesela jaguar, panter, kaplan, sırtlan, aslan!”

Daha şimdiden, Tartelett'in gözünde Phina adası kafesten kaçmış hayvanlarla dolu bir hayvanat bahçesiydi!

Godfrey ona abartmaması gerektiğini söyledi. Sadece bir tane ayı görmüşlerdi. Peki onca zaman adanın ormanlarında dolaşmasına rağmen neden şimdiye kadar bir tane bile ayıya rastlamamışlardı? Doğrusu, bu açıklanamaz bir şeydi, gerçekten saçmaydı. Ama buradan şu sonuç çıkıyordu: Uzaktaki ormanda ve çalılıklarda her türden vahşi hayvan kol geziyordu. Yani tedbiri elden bırakmamak ve silahsız dışarıda dolaşmamak lazımdı.

Zavallı Tartelett! O günden itibaren daha kaygılı, telaşlı, hezeyan ve korku içinde kıvranan birine dönüşmüştü. Bu da doğduğu topraklara özlemini artırıyordu.

“Hayır, hayır,” dedi, “eğer vahşi hayvanlar da varsa... Yok bu kadarı yeter! Artık buradan gitmek istiyorum!”

Gitmek lazımdı.

Godfrey ve arkadaşları önlem almaya karar verdiler. Olası bir saldırı yalnızca kıyıdan ya da çalılıklardan değil bizzat sekoyaların arasından da gelebilirdi. Bu yüzden, yaşadıkları yeri böylesi bir saldırıdan korumak için ciddi tedbirler aldılar. Kapıyı vahşi bir hayvanın pençe darbelerine dayanacak şekilde sağlamlaştırdılar. Evcil hayvanlara gelince, Godfrey onlara büyük bir ağıl yapmak istedi ki böylece en azından geceleri onları oraya kapatabilsinler. Ama bu kolay bir iş değildi. Bu yüzden onları mümkün olabildiğince Will Ağacının yakınlarında tutabilmek için, küçük bir alanın etrafını hayvanların dışarı çıkamayacakları şekilde çalı çırpıyla çevirmekle yetindiler. Fakat çitler ne yeterince sağlamdı ne de yüksek. Yani bir ayı ya da bir sırtlan bunları kolayca yıkıp aşabilirdi.

Öte yandan bütün ısrarlarına rağmen Carèfinotu dışarıda uyumaya devam ettikçe Godfrey hiçbir zaman doğrudan bir saldırıyla yüz yüze kalmayacağını düşünüyordu.

Carèfinotu, Will Ağacının bekçisi görevini üstlenmiş gibiydi. Ona özgürlüğünü veren bu adamlara hizmet etmesi gerektiğini düşünüyordu. Bu

yüzden Godfrey ne söylerse söylesin herkesin selameti için her zamanki gibi dışarıda uyumakta direndi.

Bir hafta geçmişti. Bu devasa ziyaretçilerden bir tanesi bile ortalarda görünmemişti. Godfrey, mecbur kalmadıkça yaşadıkları yerden uzaklaşmıyordu. Koyunlar, keçiler ve diğer hayvanlar gözden uzaklaşmadan komşu çayırarda otliyordu. Onlara genellikle Carèfinotu çobanlık yapıyordu. Carèfinotu yanına silah almıyordu çünkü ateşli silahların çalışma mekanizmasını anlamış sayılmazdı. Kemerinde taşıdığı bir avcı bıçağı ve sağ elinde tuttuğu balta ona yetiyordu. Bu gözü kara adam bu silahlarla bir kaplana hatta daha vahşi bir hayvana bile kafa tutmakta tereddüt etmezdi.

Aslında en son olaydan sonra ne bir ayı ne de benzer başka bir hayvana rastladıklarından Godfrey'nin içi ferahlamaya başlamıştı. Yavaş yavaş keşiflerine ve av gezintilerine geri döndü. Yine de adadan fazla uzaklaşmıyordu. Böyle zamanlarda eğer siyahi de ona eşlik ediyorsa Tartelett, Will Ağacına kapanıyordu. Öyle ki, dans dersini vermek için bile dışarı çıkaramazdınız onu! Bazen de Godfrey yalnız gidiyordu. İşte o zaman öğretmenin bir arkadaşı oluyordu. İnatla eğitmeye didindiği bir arkadaş.

Evet, Tartelett önceleri Carèfinotu'ya İngilizcedeki en sık kullanılan sözcükleri öğretmeyi düşündü fakat bundan vazgeçmek zorunda kaldı çünkü siyahinin bu türden sözcükleri telaffuz etmeye pek de elverişli olmayan bir gırtlığı vardı.

“Tamam o zaman,” dedi Tartelett, “madem ki onun öğretmeni olamıyorum, ben de öğrencisi olurum!”

Kendisi, Carèfinotu’nun konuştuğu dili öğrenmeye karar verdi.

Godfrey ona bunun öyle faydalı bir şey olmadığını anlatmaya çalıştıysa da nafile, Tartelett geri adım atmadı. Carèfinotu’ya, eliyle gösterdiği nesnelerin isimlerini ona öğretmesini istediğini anlatmaya çalıştı.

Doğrusu, öğrenci Tartelett’in çok yetenekli olduğu söylenebilirdi, çünkü on beş günün sonunda on beş sözcük öğrenmişti! Carèfinotu’nun “birsi” dediğinde ateşi, “aradu” dediğinde gökyüzünü, “mervira” dediğinde denizi, “dura” dediğinde ağacı kastettiğini çözmüştü. Sanki bir Polinezya dili sınavında birinci olmuş gibi gururluydu.

Öğretmeninin kendisi için yaptıklarına karşılık olarak o da Carèfinotu’ya bir iyilik yapmayı düşündü. Fakat bu kez ona İngilizce kelimeler yerine, en güzel duruşları ve Avrupa koreografisinin asıl temellerini öğreterek yapacaktı bunu.

Godfrey bu durum karşısında kahkahalarla gülmekten kendini alamıyordu! Pazar günleri yapacak hiçbir şey olmadığından San Francisco’nun ünlü öğretmeni Tartelett’in dersine gönüllü olarak eşlik ediyordu ve böylece zamanın nasıl geçtiğini anlamıyordu.

Doğrusu bu görülmeye değermişti! Zavallı Carèfinotu temel dans figürlerini yapacağım diye kan ter içinde kalıyordu! Aslında söz dinliyordu, istekliydi de fakat onda bir şey eksikti işte. Benzerlerinininki gibi

düzgün omuzları mı yoktu; karnı mı şişti; dizleri, ayakları içe mi dönüktü; her neyse bir şey eksikti. Hadi bakalım, bu durumda bir vahşiden bir Vestris ya da Saint-Léon yapın da görelim!

Ne olursa olsun öğretmen inat etmişti bir kere. Üstelik Carèfinotu ne kadar eziyet çekerse çeksin gayretliydi. Ayaklarını daha ilk pozisyona getireceğim diye çektiği çileyi varın siz düşünün! Bir de ikinci, üçüncü pozisyonlara geçtiğinde, eyvah eyvah!

“Bana bak seni inatçı!” diye bağınıyordu Tartelett figürlerin örneklerini gösterirken. “Ayaklar dışarıya! Sonra daha da dışarı! Birinin topuk kısmı diğerinin burnuna degecek! Dizlerini aç, haylaz! Omuzlarını indir, seni laf anlamaz! Kafa dik! Dirsekler kıvrık.”

“Ondan imkânsızı isityorsunuz!” dedi Godfrey.

“Zeki bir adam için hiçbir şey imkânsız değildir,” diye cevap verdi Tartelett her zamanki gibi.

“Ancak onun duruşu bu iş için uygun değil...”

“İyi ya işte uygun hale gelecek! Öyle olması da gerekir. Bu vahşi adam bir davette nasıl davranması gerektiğini öğrendiğinde, bana çok şey borçlu olacak!”

“Hayır Tartelett bu adam hiçbir zaman bir böyle bir davette kendini gösterme fırsatı bulamayacak!”

“Nereden biliyorsunuz Godfrey?” diye cevap verdi Tartelett, nispet yapar gibi parmak uçları üzerine kalkarak. “Gelecek her zaman yeni maceralara gebe değil mi?”

Tartelett’in bütün tartışmalarının sonu bu cümleyle bitiyordu.

Tartelett kemanını eline aldı ve acıklı bir şeyler çalmaya başladı. Bu da Carèfinotu'nun hoşuna gitti. Aslında bu melodi insanın içini kıpır kıpır ettirecek bir melodi değildi ama Carèfinotu ne sıçrayışlar ne atlayışlar yaparak oynamaya başladı. Tabii ki dans kurallarına falan uyduğu yoktu!

Ne sıçrayışlar ne atlayışlar...

Bu zavallı çocuğu böyle çırpınırken gören hayalperest Tartelett, bu haddinden fazla karakteristik adımların, sanatın bütün kurallarının dışında kalmasına rağmen insanın en doğal hareketlerinden biri olup olmadığını sorgulamaya koyuldu.

Fakat dans ve adabımuaşeret öğretmenini bu felsefi düşünceleriyle baş başa bırakıp daha yaşamsal ve öncelikli sorunlara dönmek gerekiyordu.

Godfrey tek başına ya da Carèfinotu'yla birlikte çıktığı orman veya ova gezintilerinin hiçbirinde vahşi bir hayvanla karşılaşmamıştı. Hatta bu türden hayvanların varlığına dair herhangi bir ize bile rastlamamıştı. Su aramak için geldikleri dere kenarında da hiçbir iz yoktu. Geceleri ne bir homurtu ne bir kükreme duyuyorlardı. Üstelik evcil hayvanlar da hiçbir tedirgin davranış sergilemeden yaşayıp gidiyorlardı.

“Bu istisnai bir durumdu evet ama yanılmış olamam! Carèfinotu da yanılmış olamaz! Bana gösterdiği bir ayıydı! Onu öldürdüm diyelim, ne yani bu ayı adada yaşayan iki ayaklı memeli hayvan familyasının son temsilcisi miydi?”

Bu asla açıklanamaz bir durumdu! Hem Godfrey bu ayıyı öldürmüştü olsa, bedenini onu vurduğu yerde bulurlardı. Fakat onu orada boşuna aradılar çünkü yoktu! Ölümcül şekilde yara alan bu hayvan uzaktaki inine gidip orada ölmüş olamaz mıydı? Bu mümkündü ancak yine de burada ağacın etrafında kan izleri olması gerekirdi ama o da yoktu.

“Neyse ne!” diye düşündü Godfrey. “Önemli değil. Biz her zaman hazırlıklı olalım da!”

Bu bilinmez enlemde havanın kasımın ilk günleriyle birlikte kötüleşmeye başladığı söylenebilirdi. Şimdiden saatlerce yağmur yağıyordu. Belki de bundan sonra bu enlem derecesindeki yağışlı dönemi niteleyen türden, yani haftalarca aralıksız yağan yağmurlar gelecekti.

Dolayısıyla Godfrey'nin Will Ağacının içine bir şömine yapma işiyle ilgilenmesi gerekecekti. Şömine kaçınılmaz bir işti çünkü kış boyunca hem ısınmalarını hem de sağanak yağmurlardan ve rüzgârdan etkilenmeden yemek pişirmelerini sağlayacaktı.

Aslında şömine dediğiniz şey, büyük taşları üst üste dizerek odanın bir köşesine kolayca yapılabilecek bir şeydi. Asıl mesele dumanı dışarı verebilmektir, çünkü dumanın kendi kendine sekoyanın iç kısmında bulunan ve ağacın üst gövdesine koridor şeklinde uzanan boşluktan çıkmasını beklemek pek akıllıca değildi.

Godfrey, dere kenarındaki çayırılıkta biten uzun ve geniş bambulardan faydalanarak bir baca yapmayı düşündü.

Aslına bakılırsa bu konuda Carèfinotu da onu destekledi. Siyahi, Godfrey'nin ne istediğini hiç çaba göstermeden anlamıştı. En büyük bambuları seçmek için Will Ağacından iki mil uzağa gittiğinde Godfrey'ye eşlik eden oydu, şömine yaparken yardım eden de. Taşlar kapının karşısındaki zemine güzelce yerleştirildi, içi boşaltılmış ve düğüm yerlerine delikler açılmış bambular birbiri içine geçecek şekilde dizildi ve sekoyanın gövdesinde açılan boşluktan dışarı uzatılarak bir

baca biçimine kavuştu. Bütün bunlar bambulann ateş almaması için yeterli olsa gerekti. Nitekim Godfrey çok geçmeden ateşin Will Ağacının içine duman salmadan harıl harıl yandığını görmenin keyfine vardı.

Godfrey içeri bir şömine kurma konusunda haklıydı. Tabii ki bu işle uğraşmaktan nefret etmekte daha haklıydı.

Yağmur 3 Kasımdan 10 Kasıma kadar hiç durmadan şiddetle yağdı. Bu gibi bir durumda ateşi açık havada canlı tutmak imkânsız olurdu. Böylesi kötü havalarda içeride kalmak gerekiyordu. Sürünün ya da kümesin gerekli işleri haricinde dışarı çıkmamak lazımdı.

Bu koşullar altında camas stoku da azalıyordu. Bunları ekmek mayası olarak kullandıkları için camasların eksikliği çok geçmeden kendini hissettirecekti.

Godfrey bir gün, 10 Kasım günü, Tartelett'e havalar düzelir düzelmez Carèfinotu'yla birlikte kamas toplamaya gideceklerini haber verdi. Tartelett, çamurlu çalılıkların arasından geçerek iki mil uzağa gitmeye asla yanaşmadığından Godfrey'nin yokluğunda ev işleriyle ilgilenecekti.

Akşam vakti gökyüzü, ayın başından beri batı rüzgârlarının etkisiyle üzerinde biriken büyük bulutlardan nihayet kurtulmaya başladı. Yağmur yavaş yavaş kesildi. Güneş ışıldıyordu. Yani ertesi gün hava tersine döneceğe benziyordu, bundan faydalanmak lazımdı.

“Yarın,” dedi Godfrey, “sabahtan çıkacağım ve Carèfinotu da benimle gelecek.”

“Anlaştık!” dedi Tartelett.

Akşam oldu. Yemek yendi. Gökyüzü bulutlardan arındığı için birkaç yıldız parıldamaya başladı. Siyahi de yağmurlu geçen geceler yüzünden terk ettiği, dışarıdaki görevine geri dönmek istedi. Godfrey onu içeride uyumanın daha iyi olacağına ikna etmeyi denedi çünkü gözetlemeyi gerektirecek bir durum yoktu, hiçbir vahşi hayvana rastlamamışlardı. Ancak Carèfinotu kararında diretti. Madem öyle istediğini yapacaktı.

Ertesi gün tam da Godfrey’nin tahmin ettiği gibi oldu. Yani yağmur yağmadı. Saat yediye doğru Will Ağacından çıktığında güneşin ilk ışıkları sekoyaların üzerini hafifçe kıızıla boyamıştı.

Carèfinotu geceyi geçirdiği yerde, işinin başındaydı. Bekliyordu. İki de silahlarını kuşanıp büyük çantalarını da taktıktan sonra Tartelett’e veda edip derenin yolunu tuttular. Derenin sol koluna tırmanıp camas çalılarının bulunduğu yere varmayı planlıyorlardı.

Bir saat sonra istedikleri yere hiçbir kötü rastlantı yaşamadan varmışlardı.

İki çantayı dolduracak kadar meyveyi hızlıca köklerinden söktüler. Bütün bu iş onlara üç saate mal olmuştu. Yani Godfrey ve arkadaşı yeniden Will Ağacının yolunu tuttuğunda saat on bire geliyordu.

Konuşamadıkları için bakışarak anlaştıklarından, yan yana yürüyorlardı. Küçük dere kolunun dirseğine vardılar. Buradan sonra derenin her iki kolunun da beşiğini oluşturan büyük büyük ağaçlar uzanıyordu. Godfrey aniden durdu.

Bu kez o Carèfinotu'ya bir ağacın altında hareketsiz duran ve gözleri müthiş bir şekilde parlayan bir hayvanı işaret ediyordu.

“Bir kaplan!” diye bağırdı.

Yanılmıyordu. Bu, arka ayakları üzerine kalkmış, pençeleriyle ağacın gövdesini soymakta olan ve her an üzerlerine atılmaya hazır büyük bir kaplandı.

Godfrey Carèfinotu'ya göz kırparak meyveleri doldurduğu çantasını yere bıraktı. Çoktan doldurduğu tüfeğini sağ eline aldı, omzunun üstüne koydu, nişan aldı ve ateş etti.

“Hadi, Hadi!” diye bağırdı.

Bu kez şüphe yoktu, kaplan vurulmuştu, çünkü geriye düştü. Ama belki de ölümcül bir yaralamamıştı, kim bilir belki yarası yüzünden daha da öfkeli bir şekilde karşılarına çıkardı!

Godfrey tüfeğini hayvana doğrultmuş halde bekliyordu, ikinci bir atışla onun işini bitirebilirdi.

Ancak Godfrey ikinci kez ateş edemedi Carèfinotu elinde çakısıyla hayvanın gözden kaybolduğu yere koştu.

Godfrey ona durması, geri dönmesi için bağırdı. Ama boşunaydı. Belki de sadece yaralı olan bu hayvanı canı pahasına alt etmeyi kafasına koymuş olan siyahi onu duymadı ya da duymak istemedi.

Godfrey de Carèfinotu'nun ayak izlerini takip etti. Derenin kıyısına vardığında Carèfinotu'yu kaplanla göğüs göğüse boğuşurken buldu. Carèfinotu sonunda hayvanın göğsüne kallavi bir yumruk indirdi.

Hayvan dereye kadar yuvarlandı. En son yağın yağmurların etkisiyle yükselen dere suları onu şimşek hızıyla sürükledi. Hayvanın cesedi çok kısa bir süre suyun üzerinde kaldıktan sonra hızlıca denize karıştı.

Ayı! Kaplan! Adada vahşi hayvan olduğundan şüphe duymak artık imkânsızdı. Godfrey, siyahinin bu hayvanla mücadelesinin kolay olmadığından da emindi. Gelecekte onları bekleyen olayların kaygısıyla Will Ağacının yolunu tuttu.

XX

Tartelett artık hiç durmadan, mümkün olan her biçimde gitmek istediğini yineliyor.

Tartelett adada yalnızca ayıların değil kaplanların da olduğunu öğrenince ağlayıp sızlanmaları yeniden ve daha güçlü bir şekilde başladı. Artık dışarı çıkmaya da cesaret edemiyordu! Bu hayvanlar eninde sonunda Will Ağacının yolunu bulacaklardı! Hiçbir yerde güvende olunamazdı! Korku içindeki öğretmen kendini korumak için en azından, evet en azından, bulundukları yeri güvenli bir sığınak haline getirecek taştan duvarlar, setler, çitler, kepenkler, burçlar, siperler gibi önlemler istiyordu. Bunların dışında asıl isteği her durumda buradan gitmektir.

“Ben de istiyorum,” diyebilirdi Godfrey sadece.

Phina adası sakinlerinin şimdiye kadar içinde yaşadıkları koşullar artık aynı değildi. Yaşamsal ihtiyaçları karşılamak için yoklukla mücadele etmek, işte bunu şanslarının da yaver gitmesiyle pekâlâ da başarmışlardı. Kötü hava koşulları, kış ve kışın getirdiği zorluklar karşısında kendilerini koruyabilmişlerdi. Ancak her an saldırma ihtimali olan vahşi hayvanlara karşı kendilerini savunmak, işte bu başka bir şeydi; bunun için donanımları yoktu.

Zaten yeterince karmaşık olan durumları bekledikçe daha da katlanılmaz oldu.

“Ama,” diyordu Godfrey sürekli, “dört ay boyunca adada tek bir tane bile vahşi hayvan görmemişken nasıl oldu da son on beş günde bir ayı ve bir kaplanla mücadele etmek zorunda kaldık? Bütün bunlar ne anlama geliyor?”

Bu, açıklanamaz olabilirdi fakat kabul etmek lazım ki bir o kadar da gerçektir.

Böyle durumlar karşısında soğukkanlılığı ve cesareti daha da artan Godfrey’nin pes etmeye niyeti yoktu. Madem ki bu tehlikeli hayvanlar ada halkının küçük kolonilerini tehdit ediyordu, o halde hiç vakit kaybetmeden onların saldırılarına karşı önlem almak önemliydi.

Fakat hangi önlemler? İlk, ormanda ya da kıyıdaki gezintilerin oldukça nadir olmasına karar verildi. Dışarıya yalnızca yaşamsal gereklilikler için ve tam teçhizat silah kuşanılmış bir şekilde çıkılacaktı.

“Bu iki karşılaşmada da epey şanslıydık,” diyordu Godfrey sık sık, “ama bir dahaki sefere belki de bu kadar şanslı olmayacağız! Dolayısıyla gerçekten ama gerçekten gerekli olmadıkça gezintiye çıkmamalıyız.”

Ancak gezintileri düzenlemek yeterli değildi, Will Ağacını da korumak gerekiyordu. Hem içrideki yaşamı hem de dışarıdaki eklentileri yani kümesi, hayvanların otladığı alanları... Vahşi hayvanlar buralara bir gelirse geri dönülmez tahribatlara sebep olacakları kesindi.

Godfrey, Tartelett’in o muhteşem planlarına uygun olarak Will Ağacını sağlamlaştırmayı olmasa da en azından ağacı çevreleyen dört-beş tane sekoyayı birbirine bağlamayı düşündü. Ağaçlar

arasında sağlam ve yüksek çitler yapmayı başara-
bilirse, görece güvende olabilirlerdi. Hiç değilse ani
bir sürprizle karşılaşmaktan korunurlardı.

Sonuçta bu yapılabilir bir işti. Godfrey etrafı
şöyle bir inceledikten sonra bunu anlamıştı, ancak
çok çaba gerektirecekti. Bu çabayı en aza indirerek,
üç yüz adımlık bir alanı içine alacak bir çit yapıla-
bilirdi. Bundan sonra sıra mükemmel bir sağlam-
lık oluşturmak için seçilecek, kesilecek, taşınacak,
dizilecek odun sayısına karar vermeye gelmişti.

Godfrey bu ihtiyaç karşısında hemen hareke-
te geçti. Aklındakileri Tartelett'e anlattı, Tartelett
de hepsini anladı ve bizzat çalışacağına söz verdi.
Fakat Godfrey için asıl mesele bu planı her daim
kendisine yardım etmeye hazır Carèfinotu'ya an-
latabilmektir.

Hiç vakit kaybetmeden işe koyuldular.

Will Ağacından yaklaşık bir mil uzaklıkta, de-
renin dirsek kısmında orta büyüklükte sahil çam-
larından oluşan küçük bir orman vardı. Elllerinde
tahta plakalar olmadığına göre bu ağaçların göv-
delerini bir araya getirerek sağlam bir çit yapabi-
lirlerdi. Üstelik sahil çamlarının gövdeleri öyle bir
yapıdaydı ki onları önceden kare parçalar haline
getirmelerine de gerek kalmayacaktı.

Godfrey ve iki arkadaşı ertesi gün, yani 12 Ka-
sım günü gün doğar doğmaz o ormana yola çık-
tılar. Silahlarını kuşanmış bir şekilde müthiş bir
ihtiyatla ilerliyorlardı.

Tartelett "Bu gezintiler hiç hoşuma gitmiyor!"
diye söyleniyordu. Bu son olaylar iyiden iyiye ta-
dını kaçırmıştı. "Gitmek istiyorum buradan!"

“Gitmek istiyorum buradan!”

Godfrey ona cevap verme zahmetine bile girişmedi. Böyle bir durumda onun keyfine göre davranılamazdı. Aklına ise hiç güvenilmezdi! Herkesin yararına olacak tek şey onun kas gücüydü. Aslında Tartelett'in bu görevden de cayması beklenirdi ya!

Orman ile Will Ağacı arasında kalan bir millik yol boyunca hiçbir kötü tesadüf yaşanmadı. Bu küçük koruyu özenle incelediler, çalılığı bir uçtan bir uca taradılar. Otlamaya bırakılan evcil hayvanlarda hiçbir korku belirtisi yoktu. Kuşlar her zamanki gibi oradan oraya uçuşup duruyordu.

Çalışmalara hemen başladılar. Godfrey, taşıma işine haklı olarak ihtiyaçları olan bütün ağaçları kestikten sonra geçmek istiyordu. Hem onları yerine taşıdıktan sonra daha güvenli bir şekilde işleyebilirlerdi.

Carèfinotu'nun bu zorlu işte ona çok yardım dokundu. Balta ve testere kullanmakta usta oldu neredeyse. Godfrey birkaç saniyeliğine soluklanmak için durduğunda bile Carèfinotu bütün çevikliğiyle işine devam ediyordu. Tartelett ise ellerini kavuşturmuş halde duruyordu. Bütün kasları çözülmüş gibiydi, kemanını bile taşımaya mecali yoktu.

Talihsiz dans ve adabımuaşeret öğretmeni, ağaç kesicisine dönüşüvermişti birden. Ancak Godfrey yine de ona işin en az yorucu kısmını, yani ağaçların küçük dallarını budama işini vermişti. Buna rağmen Tartelett'in yevmiyesi günlük yarım dolar etse bunun beşte dördü boşunaydı!

12 Kasımdan 17 Kasıma kadar altı gün boyunca bu çalışmalar aralıksız devam etti. Sabahın ilk ışıklarıyla yola çıkıyorlar, yanlarında öğle yemeği için bir şeyler götürdüklerinden Will Ağacına sadece akşam yemeği için dönüyorlardı. Havalarda da pek iyi değildi. Bazen gökyüzü kocaman bulutlarla kaplı oluyordu. Aslında tam bir geçiş mevsimiydi, ya güneş ya yağmur vardı. Sağanaklar sırasında oduncularımız ağaçların altında dinleniyor sonra yeniden hiç ara vermeden işe koyuluyorlardı.

18 Kasım günü gerekli olan bütün ağaçlar kesilmiş, dalları budanmış, Will Ağacına taşınmaya hazır bir biçimde yere dizilmişti.

O zamana kadar derenin etrafında vahşi hayvana rastlamamışlardı. Acaba adada hâlâ bu hayvanlardan var mıydı, ölümcül şekilde yaralanan ayı ve kaplan adadaki türlerinin son örnekleri miydi? Ama bu hiç de akla yatkın gelmiyordu!

Neyse neydi! Godfrey hem vahşi yerlilerden hem de ayılardan ve kaplanlardan korunmak için sağlam bir çit inşa etme planından asla vazgeçmek istemiyordu. Üstelik işin en zor kısmı bitmişti, geriye sadece bu ağaçları çitin yapılacağı yere taşımak kalmıştı.

Taşıma işi aslında müthiş zahmetli bir iş olmasına rağmen "işin en zor kısmı bitti" diyebiliriz. Godfrey'nin aklında bu işi kolaylaştıracak oldukça pratik bir fikir vardı: Bütün bu odunları hızlıca taşımak için en son yağmurlarla suları yükselen derenin akışından faydalanacaktı. Küçük sallar

yapacaklardı. Bunlar, derenin tam ortalarından geçtiği sekoyaların olduğu yere kadar yavaş yavaş gidecekti. Orada küçük bir köprünün oluşturduğu set onları ister istemez durduracaktı. Tam o noktadan Will Ağacına ise yirmi yirmi beş adım ya var ya yoktu.

Bu işten özellikle memnun olan biri varsa o da tabii ki Tartelett'ti, çünkü bu durum onun kazara da olsa zedelendiğini düşündüğü insanlık onurunu tamir etmesine imkân verecekti.

18 Kasımda, yüzen ilk taşıma düzeneklerini hazırlamışlardı. Bunlar hiçbir aksilik olmadan doğal setin olduğu yere vardı. Üç gün içinde, yani 20 Kasım akşamına kadar bütün odunlar çoktan yerlerine ulaşmıştı.

Ertesi gün, yerden iki adım yükseklikte olacak ve Will Ağacını çevresinde bulunan sekoyalara bağlayacak şekilde odunları dizmeye başladılar. Sert ve esnek dalları bir araya getiriyorlar, uçlarını siviriltiyorlar ve böylece bütünsel bir sağlamlık hedefliyorlardı.

Godfrey işin ilerleyişini müthiş bir memnuniyetle izliyordu ve bitmesi için sabırsızlanıyordu.

“Bu çit bir bitsin,” dedi Tartelett’e, “işte o zaman gerçekten evimizde olacağız.”

“Evimizde falan olmayacağız,” dedi Tartelett kuru bir ifadeyle. “Ne zaman Montgomery-Street’de bulunan Kolderup otelindeki odalarımıza gideceğiz asıl o zaman evimizde olacağız!”

Bunun üzerine söylecek bir şey yoktu.

26 Kasım günü çitin dörtte üçü bitmişti. Birbirine bağlanan ağaçlar arasında gövdesine kümes

yaptıkları ağaç da vardı. Godfrey'nin niyeti aslında orada büyük bir ahır yapmaktı.

Üç-dört gün içinde çit tamamlanacaktı. Şimdi mesele, çite Will Ağacını tamamen korunaklı hale getirecek sağlam bir kapı yapmaktı.

Ertesi gün, 27 Kasım günü çit işi beklenmedik bir olayla kesintiye uğradı. Bu olayın detaylarını anlatmak gerekiyor, çünkü bu da Phina adasında meydana gelen esrarengiz olaylar arasına adını yazdıracak türden bir olaydı.

Sabah saat sekize doğru Carèfinotu, ağacın çatal kısmında yer alan ve yağmur yağdıkça içeri soğuk sızdıran boşluğu kapatmak için ağacın gövdesindeki koridordan yukarıya tırmanmıştı. O sırada onun o garip çığlığı işitildi.

Godfrey çitle uğraşıyordu. Kafasını yukarı kaldırdı ve siyahiyi gördü. Abartılı hareketlerle ona hemen yanına gelmesini işaret ediyordu.

Gerçekten ciddi bir şey olmasa Carèfinotu'nun kendisini rahatsız etmek istemeyeceğini iyi bilen Godfrey yanına dürbününü de alıp ağacın içindeki koridordan tırmandı, açıklıktan geçerek ağacın dallarından birinin üzerine oturdu.

Carèfinotu elini Phina adasının kuzeybatı ucunu oluşturan bölgeye uzatmış, havada şatafatla tüten dumanı göstermeye çalışıyordu.

"Yine mi!" diye bağırdı Godfrey.

Dürbünle Carèfinotu'nun işaret ettiği yere baktı. Doğrusu bu kez hiçbir yanılgıya yer yoktu, bu bir dumandı! Üstelik dört-beş mil uzaklıktan bile rahatlıkla seçilebildiğine göre büyük bir ateşten tütüyor olmalıydı.

Godfrey siyahiye döndü.

Adam şaşkınlığını bakışlarıyla, tuhaf sesler çıkararak, yani aslında her zamanki davranışlarıyla anlatmaya çalışıyordu. Belli ki bu durum onu da en az Godfrey kadar şaşırtmıştı.

Fakat açıkta ne bir gemi vardı ne de yerli kayığı. Yakın zamanda kıyıya demirleyen bir şey olduğunu göstererek hiçbir iz yoktu.

“Ah! Bu kez bu dumanı çıkaran ateş her neyse onu bulacağım!” diye bağırdı Godfrey.

Carèfinotu’ya adanın kuzeydoğusunu gösterdi, daha sonra da Will Ağacının aşağısını işaret etti. Böylece ona hiç vakit kaybetmeden oraya gitmek istediğini anlatmaya çalışıyordu.

Carèfinotu onu anladı. Hatta anlamakla da kalmadı başıyla onayladı.

“Pekâlâ,” dedi Godfrey, “eğer orada bir insan varsa kim olduğu, nereden geldiğini, neden daklandığını öğrenmemiz lazım! Hepimizin selameti için bu şart!”

Kısa bir süre içinde Carèfinotu’yla birlikte Will Ağacının dibine inmişlerdi. Godfrey, Tartelett’e gördüklerini ve ne yapılması gerektiğini anlatıp ondan kendileriyle birlikte adanın kuzey kısmına kadar gelmesini istedi.

Bir günde on-on iki mil yol yürümek, yalnızca soylu hareketlere adanmış bacaklarını varlığının en kıymetli parçaları gibi taşıyan bir adamdan istenecek bir şey değildi. Dolayısıyla Tartelett, Will Ağacında kalmayı tercih ettiğini söyledi.

Godfrey “Tamam o zaman yalnız gideriz,” dedi. “Ama akşamdan önce bizi beklemeyin!”

Bunu söyledikten sonra Carèfinotu'yla birlikte yanlarına yolda yemek için yolluk bir şeyler alıp orada hiçbir şey bulamayacaklarını ve yorgunluktan bitmiş bir şekilde geri döneceklerini düşünen öğretmenle de vedalaştıktan sonra yola çıktılar.

Godfrey tüfeğini ve altıpatlarını, siyahi de baltasını ve artık en sevdiği silah haline gelen av bıçağını yanına aldı. Derenin sağ kolunun üzerinde bulunan küçük köprüyü geçtiler, daha sonra çayırların arasından, kayalıkların orada yükselen dumanı gördükleri kıyı noktasına yöneldiler.

Burası, Godfrey'nin eli boş döndüğü ikinci keşif gezisi sırasında kaybolduğu yerden biraz daha doğudaydı.

İkisi de hızlı hızlı yürüyorlardı. Yol güvenli mi; otların, çalıların arasında onlara saldırmayı bekleyen hayvanlar saklanıyor mu; bunu da düşünmüyor değillerdi.

Fakat kötü bir sürprizle karşılaşmadılar. Öğle yemeklerini yedikten sonra bir an bile durmadan kıyıda yer alan ilk kaya dizisine varmışlardı. En az çeyrek mil uzakta, duman hâlâ yükseliyordu. Hedefe varmak için dosdoğru bir çizgide ilerlemeleri yetecekti.

Dolayısıyla adımlarını hızlandırdılar ama sürpriz yaşatmamak ya da bizzat bir sürprize maruz kalmamak için gerekli tedbirlerini de almışlardı.

İki dakika sonra duman söndü, sanki biri ateşi hızlıca söndürmüştü.

Godfrey dumanın geldiği yeri dikkatle tespit etti. Duman garip biçimli, tıpkı kesik bir piramide

benzeyen ve haliyle de kolaylıkla fark edilebilen bir kayanın ucundan geliyordu. Siyahiye bu kayayı işaret etti ve oraya yürüdüler.

Çeyrek mil mesafeyi bir solukta katettikten sonra kayaların arkasından aşağı inen Godfrey ve Carèfinotu nihayet kıyıya varmış ve kayayla aralarında artık elli adım kalmıştı.

Kayaya koştular... Kimse yoktu! Fakat bu kez ortada daha yeni söndürülmüş bir ateş, yarısı yanmış kömürler vardı. Bu demek oluyordu ki burada bir ateş yakılmıştı!

“Burada birileri vardı!” diye bağırdı Godfrey. “Az önce burada birileri vardı! Ama kim?”

Etrafa seslendi... Cevap yoktu!

Carèfinotu ortalıkta çınlayan bir çığlık attı... Kimsecikler görünmedi!

Bu iki kâşif etrafta bir kazazedenin, bir yerlinin veya bir vahşinin sığınabileceği mağara ya da barınak var mı diye komşu kayaları incelemeye başladılar.

Kıyının en ücra köşelerine bile baktılar ama boşunaydı. Etrafta ne eski ne yeni bir kampa, ne de herhangi bir insanın buradan geçtiğine dair bir iz vardı.

“Hiç değilse,” dedi Godfrey, “bu kez söz konusu olan sıcak doğal kaynak dumanı değil! Otlarla, çalı çırpıyla yakılmış ve kendi kendine sönmeyecek bir ateşin dumanı!”

Bütün arama çabaları sonuçsuz kalmıştı. Saat ikiye doğru Godfrey ve Carèfinotu hiçbir şey bulamamış olmanın verdiği endişeyle ve şaşkınlıkla Will Ağacının yolunu tuttu.

Kıyının en ücra köşelerine bile baktılar ama boşunaydı.

Godfrey'nin derin düşüncelere dalmasına şaşmamak lazımdı. Öyle görünüyordu ki adası artık esrarengiz güçlerin egemenliği altındaydı. Dumanın yeniden ortaya çıkışı, vahşi hayvanların varlığı, bütün bunlar ortalıkta garip bir şeyler döndüğünün işareti değil miydi?

Bir saat sonra tam çayıra girdiklerinde tiz bir ısığa benzer garip bir ses duyması da Godfrey'nin bu düşüncesini desteklemiyor muydu yani?... Carèfinotu'nun çılgılığıydı bu. Otların altından çıkan bir yılanın kendisine geldiğini görünce atmıştı bu çılgılığı!

“Şimdi de yılanlar öyle mi! Ayılar ve kaplanlardan sonra adada yılanlar da var!” diye bağırdı.

Evet! Bu kaçarken çıkardıkları kendine has sestten ayırt edilebilen sürüngenlerden biriydi. Kendi türünü en zehirliyelerinden, en büyüklerinden olan bir cıngıraklıyılandı!

Carèfinotu, Godfrey ile bu sürüngenin arasına atladı. Yılan hemen otların arasında kayboldu.

Fakat siyahi yılanın peşine takıldı ve bir balta darbesiyle kafasını kopardı. Godfrey yanına gittiğinde zavallı hayvanın iki parçası kanlı zemin üzerinde kıpırdayıp duruyordu.

Aradan geçen dere sayesinde Will Ağacından ayrılan bu otluk alanda, en az bunun kadar tehlikeli başka bir sürü yılan daha ortaya çıktı.

Birden ortaya çıkan bu yılan istilasası da neyin nesiydi şimdi? Phina adası, korkunç yılanlarıyla meşhur ve Yunanca “yılan” demek olan Tenos adasına rakip mi olacaktı?

“Gidelim! Gidelim!” diye bağırdı Godfrey, Carèfinotu'ya onu takip etmesini işaret ederek.

Oldukça endişeliydi. Kaygılar bütün ruhunu sarmıştı ve artık onları kontrol edemiyordu.

Bütün bu olumsuzlukların etkindeyken onları gelecekte bekleyen kötülükleri de sezebiliyordu. Bir an önce Will Ağacına dönmek istiyordu.

Derenin üzerindeki doğal köprüye yaklaştıklarında başka bir şey daha oldu.

Sekoaya ağaçlarının oradan korku çığlıklar geliyordu. Birileri korkuyla yardım istiyordu, yanlışı duymuş olamazlardı!

“Tartelett bu!” dedi Godfrey. “Zavallı saldırıya uğradı kesin! Hadi! Acele edelim!”

Tahta köprüyü aştılar. Tartelett yirmi adım kadar ötede tabana kuvvet koşuyordu.

Dereden çıkmış dev bir timsah da ağzı açık bir şekilde onu takip ediyordu. Zavallı adam korkudan aklını yitirmiş gibiydi. Sağa sola koşacağına dümdüz ileri koşuyordu ki bu durum yakalanma riskini artırıyordu! Birden yoruldu, düştü... Her şey bitmişti...

Godfrey durdu. Gerçekleşmesine ramak kalan böylesi korkunç bir olay karşısında bile soğukkanlılığı elden bırakmamıştı. Tüfeğini çekti, timsahı hedef aldı.

Kurşun hedefini şaşmamış, canavara isabet etmişti. Hayvan hafifçe sallandı sonra hareketsiz bir şekilde yere düştü.

Carèfinotu Tartelett'e koştu ve onu yerden kaldırdı. Tartelett dehşet içindeydi! Ama ne dehşet!

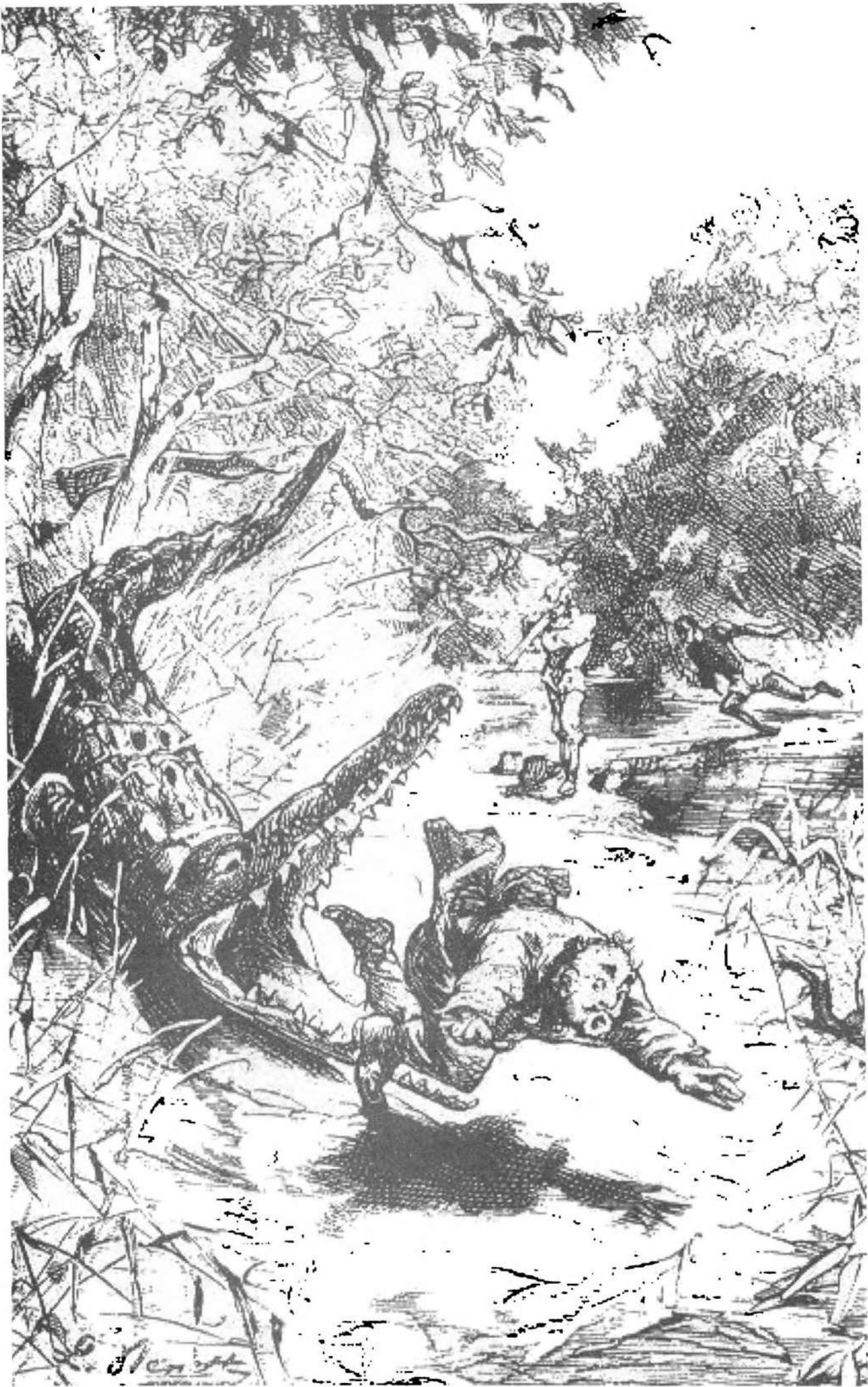
Saat akşam altıydı.

Godfrey ve iki arkadaşı Will Ağacına döndüler.

Akşam yemeği boyunca ne acı düşüncelere dalmışlardı! Phina adası kaderin kendilerine savaş açtığı misafirleri için kimbilir daha ne uzun uykusuz geceler hazırlamıştı!

Kaygılar içindeki öğretmene gelince, aslında bütün düşüncesini özetleyen şu cümleyi tekrarlayıp duruyordu:

“Artık buradan gitmek istiyorum!”

Birden yoruldu, düştü... Her şey bitmişti...

XXI

Bu bölüm siyahi Carèfinotu için kesinlikle sürpriz bir sonla bitiyor.

Bu enlemlerde çok çetin geçen kış mevsimi gelip çatmıştı. İlk soğuklar yavaş yavaş kendini hissettiriyordu. Sıcaklığı çok iyi hesaplamak gerekiyordu. Godfrey içeriye bir şömine kurduğu için bir tebriki hak ediyordu. Tabii bu arada çit örme çalışmasının tamamlandığı ve çitin artık içeriyi koruyan sağlam bir kapısının olduğunu da eklemek gerekirdi.

Takip eden altı hafta boyuca, yani aralık ortasına kadar havalar çok kötü gitti. Böyle zamanlarda dışanda dolaşmak mümkün olmuyordu. Şiddetli fırtınalar kopuyordu. Öyle ki rüzgâr sekoyaları köklerine varıncaya kadar sallıyordu. Her yer kırılmış ağaç dallarıyla dolmuştu. Bu dalları şömine için topluyorlardı.

Will Ağacı sakinleri de yapabildikleri kadar sıkı giyinmeye gayret ediyorlardı. Sandıkta buldukları yün ceketleri elzem ihtiyaçlar için çıktıkları zorunlu gezintilerde kullanıyorlardı. Ama hava öyle berbat hale geldi ki bu gezintilerden de vazgeçmek zorunda kaldılar.

Bütün avcılık faaliyetleri durdu. Kısa süre içinde de kar yağdı fakat o kadar çok yağdı ki Godfrey neredeyse Arktik okyanusunun kuş uçmaz kervan geçmez sularında olduklarını düşünmeye başlamıştı.

Önlerinde hiçbir engelin duramadığı kuzey rüzgârlarının çevrelediği Kuzey Amerika'nın dünyanın en soğuk ülkelerinden biri olduğunu biliyoruz. Kış genelde nisan ayına kadar uzar. Kışla mücadele etmek için müthiş önlemler alınır. Bütün bunlar, Godfrey'ye Phina adasının da tahmin ettiğinden daha yüksek bir enlemde yer aldığını düşündürüyordu.

O halde, Will Ağacının içini mümkün olacak en rahat şekilde düzenlemek şarttı. Fakat yine de birazcık soğuğa ve yağmura maruz kalmaları kaçınılmazdı, çünkü ev için yaptıkları stoklar maalesef yetersizdi. Konserve yapılan kaplumbağalar da tükenmek üzereydi. Hatta çoğu kez sürüdeki koyunlardan, keçilerden birkaç tanesini feda etmek zorunda kalmışlardı, oysa adaya geldiklerinden beri sayılarında hatırısayılır bir artış olmamıştı.

Bütün bu yeni olaylar Godfrey'nin aklını kurcalayıp duruyordu!

Üstüne neredeyse on beş gün boyunca yüksek ateşten kıvranmıştı. Küçük ecza dolaplarında iyileşmesi için gerekli ilaçlar olmasa belki de bir daha kendine gelemezdi. Tartelett hastalığı boyunca onunla ilgilenecek durumda değildi pek. Dolayısıyla onu yeniden sağlığına kavuşturma işi Carèfinotu'ya kalmıştı.

Ama ne hatıralar ve ne pişmanlıklardı Godfrey'ninkiler! Sonunu öngöremediği böyle bir duruma düştüğü için kendinden başka kimi suçlayabilirdi ki? Kendinden geçtiği zamanlarda kaç kere bir daha göremeyeceğini düşündüğü Phina'nın,

sonsuzu kadar ayrıldığına inandığı Will Dayısının adını sayıkladı! Ah ah! Çocukken hayalini kurup örnek aldığı Robinsonların yaşamları gözünden nasıl da düşmüştü! Şimdi gerçeklerle yüzleşmişti! Artık yuvasına dönmeyi hayal bile edemeyecek vaziyetteydi!

Kasvetli aralık ayı işte böyle geçti. Godfrey ancak ayın sonuna doğru kendini toparlamaya başladı.

Kasvetli ay işte böyle geçti.

Tartelett'e gelince, bu Tanrı'nın ona bir lüt-fuydu şüphesiz, her zaman gayet sağlıklıydı. Ama içinde ne fırtınalar kopuyordu. Hiç dur-madan söyleniyordu! Ulysses'in gidişiyle ıssız kalan Calypso'nun mağarası gibi Will Ağacı da Tartelett'in soğuktan telleri büzüşmüş kemanı-nın sesinden mahrum kalmıştı.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Godfrey'yi en çok endişelendiren şeylerden biri bu tehlikeli hay-vanların yeniden ortaya çıkmasından başka, bir de vahşi yerlilerin bu kez daha da kalabalık bir şe-kilde, artık durumunu iyi bildikleri Phina adasına geri gelmeleri ihtimaliydi. Böyle bir saldırı karşı-sında yaptıkları çit güçlü bir engel oluşturmazdı.

İyice düşününce aslında sekoyanın yüksek dallarının sağladığı sığınak yine de en güvenli yer gibi görünüyordu. Fakat oraya çıkmayı daha kolay hale getirmek gerekiyordu. Ağacının en üst kısmına giden bu açıklığa çıkıp kendini korumak kesinlikle daha pratik olabilirdi.

Carèfinotu'nun da yardımıyla Godfrey ağacın gövdesinin iki ucuna birden düzenli çıkıntılar yapıp daha sonra da onları ip olarak kullandığı uzun bir bitkiyle birbirine bağlayarak bir merdi-ven yaptı. Bu sayede ağacın içinde daha hızlı tır-manabileceklerdi.

Godfrey işler bittiğinde "Bitti işte!" dedi gü-lümseyerek. "Böylece aşağıda bir şehir evimiz yukarıda da bir çiftlik evimiz oldu!"

"Bir mağarayı bile tercih ederdim yeter ki Montgomery-Street'te olsun!" diye cevap verdi Tartelett.

Noel gelmişti. Bu Christmas denen şey bütün Amerika'da nasıl da coşkuyla kutlanıyordu ama! Sonra çocukluk anılarıyla dolu yılın ilk günü geldi çattı. Bu talihsiz yeni yıl; yağmurlu, karlı, soğuk, kasvetli bir günle başlamıştı!

Dream'in kazazedeleri tam altı aydır dünyanın geri kalanından bihaberdi.

Yeni yıl onlar için pek mutlu başlamadı. Hatta kim bilir Godfrey ve arkadaşlarına daha ne felaketler hazırlamıştı!

18 Ocağa kadar durmadan kar yağdı. Sürüyü karınlarını doyursunlar diye dışarıya otlamaya bırakmak gerekiyordu.

O günün sonunda bütün adaya oldukça nemli, bir o kadar da soğuk bir gece çöktü. Sekoyaların altında zifiri bir karanlık hâkimdi.

Godfrey ve Carèfinotu Will Ağacının içindeki döşeklerine uzanmış uyumaya çalışıyorlardı. Godfrey reçineli bir odun meşalesinden sızan belli belirsiz ışığın altında İncil'in sayfalarını çevirip duruyordu.

Saat ona doğru uzaktan bir ses işitildi. Adanın kuzey kısmından gelen bu ses yavaş yavaş yaklaşıyordu.

Yanılacak bir durum yoktu! Bunlar çevrede koşturup duran vahşi hayvanlardı. Daha da korkuncu bu kez kaplanların, sırtlanların kükremelerinden; panterlerin, aslanların homurtularından oluşan muhteşem bir konser vardı dışarıda!

Godfrey, Tartelett ve Siyahi birden tarifsiz bir korkuyla sıçradılar. Bu korkunç hayvanların açıklanamaz istilasına karşısında Carèfinotu da iki

arkadaşıyla aynı duyguları paylaşıyor olsa da yine de şunu söylemek lazımdı: Carèfinotu bu kez yalnızca şaşırmamış bir o kadar da korkmuştu.

Ölüm gibi iki saat geçti. Üçü de tetikte bekliyordu. Homurtular bazen çok yakından geliyor, sonra birden duruyordu. Sanki bu hayvanlar, içinde koşturdukları bu ülkeyi hiç tanıımıyormuş da tesadüfen buraya bırakılmış gibiydi. Kim bilir belki de Will Ağacı olası bir saldırından şansa kurtulacaktı!

“Bu hayvanların kökünü kurutana kadar bize bu adada huzur yok!” diye düşündü Godfrey.

Gece yarısından sonra kükremeler, homurtular daha güçlü bir şekilde yeniden başladı. Bu kez daha yakından geliyordu sesler. Bu gürültülü sürünün Will Ağacına yaklaşmakta olduğuna şüphe yoktu.

Evet! Bu kesindi, yaklaşıyorlardı! Ama bu hayvanlar nereden gelmişti? Phina adasına yeni gelmiş olamazlardı! Bu durumda Godfrey gelmeden önce burada olmaları lazımdı! Fakat nasıl oldu da Godfrey merkezdeki ağaçların orada, adanın güneydeki en ücra noktalarında gezip dolaşırken, avlanırken bu kadar iyi saklanabildiler; neden şimdiye kadar bunların izine rastlamadı! Bu aslanları, sırtlanları, panterleri, kaplanları kusan bu gizemli lanet olası mağara neredeydi? Şimdiye kadar meydana gelen açıklanamaz o kadar olay arasında en esrarengiz olanı bu değil miydi?

Carèfinotu duyduklarına inanamıyordu. Daha önce de söylediğimiz gibi onda bile korku had safhadaydı. Will Ağacını aydınlatan şömine ateşi

sayesinde siyah yüzünün nasıl da renkten renge girdiğini görebilirdiniz.

Tartelett ise köşesine çekilmiş homurdanıyor, inliyor, ağlıyordu. Bütün bu olanları Godfrey'ye sormak istedi ama Godfrey'nin ona cevap vermeye ne hali ne de sabrı vardı. Godfrey onları çok büyük bir tehlikenin beklediğinin farkındaydı ve bununla baş etmenin yollarını arıyordu.

Carèfinotu'yla birlikte bir-iki kere etrafını çitle çevirdikleri alanın ortasına gidip geldiler, çünkü çitin kapısının içeriden sağlam olup olmadığından emin olmak istiyorlardı.

O sırada bir havyan sürüsü bir anda büyük bir gürültüyle Will Ağacına adeta çığ gibi gelmeye başladı.

Bunlar keçiler, koyunlar, tavşanlardı. Vahşi hayvanların çıkardıkları sestten yaklaşımakta olduklarını hisseden ve dehşete kapılan bu zavallılar meradan kaçmış, çitin arkasına kadar gelmişlerdi.

“Onlara kapıyı açmak lazım!” diye bağırdı Godfrey.

Carèfinotu da onaylar gibi başını aşağı yukarı salladı. Ne hikmetse Godfrey'nin ona bunu anlatmak için onun dilinden konuşmasına hiç gerek kalmamıştı!

Kapı açıldı ve korku içindeki bütün sürü hemen içeri alındı.

Tam o anda, kapının açıklığında, sekoyaların örtüsünün daha da kararttığı karanlığın ortasında bir çift parlak göz görüldü.

Çiti kapatacak vakit yoktu!

Korku içindeki bütün sürü.

Godfrey'nin üzerine atıldı, onu tutup Will Ağacının içine itti ve ardından sert bir şekilde kapıyı kapattı. Evet bütün bunları hem de şimşek hızıyla yapan Carèfinotu'ydu.

Bu yeni kükremelere bakılırsa üç-dört tane vahşi hayvan çiti aşmıştı.

Şimdi bu korkunç kükremelere bir de korkuyla çıkan melemeler ve homurtular katılmıştı. Evcil sürü kapana kısılmış ve bu vahşi pençelere yenik düşmüştü.

Godfrey ve Carèfinotu karanlıkta ne olup bittiğini görebilme umuduyla ağaç gövdesine açtıkları pencerelere zıpladılar.

Bu vahşi canavarlar, kaplanlar, aslanlar, sırtlanlar, panterler, her neyse bunlar henüz bilmiyorduk; sürünün üstüne atlamış ve çoktan katliama başlamışlardı, buna şüphe yoktu.

O sırada kör bir korku ve pür bir dehşet içindeki Tartelett, tüfeklerden birini alıp pencerelerden birinden rastgele ateş etmeye kalktı!

Godfrey onu durdurdu.

“Sakın!” dedi. “Böyle bir karanlığın ortasında boşa ateş etmekten başka şansın olmaz. Elimizdeki cephaneliği de yok yere harcayamayız! Gündoğumunu bekleyelim!”

Godfrey haklıydı. Hem kurşunlar vahşi hayvanlara değil de evcil olanlara isabet edebilirdi, ki büyük ihtimalle öyle olurdu çünkü onların sayıları daha fazlaydı. Evcil hayvanları kurtarmak artık neredeyse imkânsızdı. Üstelik belki de bu kurbanlarla karnını doyuran hayvanlar gün doğmadan burayı terk edeceklerdi, kim bilir. Öyleyse şimdi yeni bir saldırı karşısında nasıl korunmalar gerektiğini düşünmek lazımdı.

Fakat daha önemlisi bu zifiri karanlık gece bitene kadar, bu hayvanlara burada insanların olduğunu fark ettirmemek gerekiyordu çünkü böyle bir durumda insanları hayvanlara tercih

edebilirlerdi. Böylece Will Ağacına doğrudan bir saldırının da önüne geçmiş olacaktı.

Ancak Tartelett ne bunu ne de aslında herhangi bir çıkarımı anlayabilecek durumda olduğundan Godfrey çareyi ondan silahını almakta buldu. Öğretmen seyahatlere de, seyyahlara da, sıcak yuvalarında huzurla oturamayan manyaklara da küfür ede ede yatağına atladı!

İki arkadaşı ise pencereden dışarıyı gözlemeye devam etti. Godfrey ve Carèfinotu aslında burada durarak her ne kadar katılmasalar da karanlıkta meydana gelmekte olan bu korkunç kıyıma bir anlamda destek oluyorlardı. Koyunların ve keçilerin çığlıkları yavaş yavaş azaldı. Vahşi hayvanlar ya bütün sürüyü yemişti ya da sürünün çoğu çitten dışarı kaçmıştı ve orada kaçınılmaz sonları olan ölümü bekliyorlardı. Bu, kurdukları küçük kolonileri için telafisi mümkün olmayan bir kayıp demekti. Ama Godfrey artık gelecekle ilgilenmiyordu, çünkü şu an bütün gelecek düşüncelerini yutacak kadar endişe vericiydi yeterince.

Yapacak hiçbir şey yoktu, bu katliamı engellemeye girişmek mümkün değildi.

Saat gece on bir civarı olmalıydı. Hayvanların çığlıkları bir anda kesildi.

Godfrey ve Carèfinotu dışarı bakmayı sürdürüyordu. Onlara hâlâ büyük gölgeler etraftan geçiyormuş gibi geliyordu ancak kulaklarına gelen yeni bir ses yoktu.

Havaya yayılan kan kokusunun çektiği diğer hayvanlar da Will Ağacının etrafında toplanmış olmalıydı. Gidip geliyor, öfkenin verdiği sağır bir sessizlikle ağacın etrafında dönüp duruyorlardı.

Bu gölgelerden bazıları, zeminde dev kediler gibi zıplıyordu. Katlettikleri sürü açgözlerini doyurmaya yetmemişti.

Ne Godfrey ne de arkadaşları kıpırdıyordu. Hiç hareket etmeden dururlarsa, doğrudan bir saldırıyı engelleyeceklerini düşünüyorlardı.

Talihsiz bir ateş sesi bir anda varlıklarını açığa etti ve onları büyük bir tehlikenin ortasına attı.

Gerçek bi halüsinasyonun pençesinde kıvranan Tartelett uyandı. Eline bir altıpatlar aldı. Bu kez Godfrey ya da Carèfinotu onu engelleyemeden, ne yaptığını da bilmeyerek, belki de karşısında dikilen bir kaplan gördüğünü sandığı için ateş etti! Kurşun Will Ağacının kapısını delip geçti.

“Lenet olsun!” dedi Godfrey Tartelett’e atılarak. Siyahi ise çoktan öğretmenin kolunu tutmuştu.

Ama çok geçti. Olan olmuştu, dışarıdan daha şiddetli kükreme sesleri gelmeye başladı. Dev pençelerin kapıyı tırmalama sesleri işitiliyordu. Kapı korkunç sarsıntılarla sallanıyordu ve ne yazık ki bütün bunlara direnecek güçte değildi...

“Kendimizi savunacağız!” diye bağırdı Godfrey. Tüfeği elinde, şarjörünü astığı kemeri belinde, pencereye görevinin başına geçti.

Godfrey şaşkındı çünkü Carèfinotu da tıpkı onun gibi yapmıştı! Evet evet siyahi! Eline ikinci tüfeği almış, hani şu şimdiye kadar hiç kullanmadığı silahı, şarjörlerini doldurmuş ve o da diğer pencerelerin başına geçmişti.

Pencerelerin arkasından atışlara başladılar. Bir yandan Godfrey diğer yandan Carèfinotu ateş

ediyordu. Üstelik kurşunlardan çıkan ateş sayesinde hangi hayvanlarla savaştıklarını artık görebiliyorlardı.

Orada, çitin içinde, öfkeden kükreyen, patlamalardan deliye dönen, aralarından bazılarını vuran kurşunlar arasında yuvarlanan en az yirmi tane aslan, kaplan, sırtlan, panter vardı.

Onların gürültülerine uzaktan başka vahşi hayvanların sesleri karşılık veriyordu. Çok uzaktan gelen fakat yavaş yavaş Will Ağacı civarına yaklaşmakta olan bu hayvanların sesleri taa buradan duyuluyordu. Sanırdınız ki bir yığın vahşi hayvan bir anda adaya boşaltılıvermiş!

Godfrey ve Carèfinotu, o esnada zaten hiçbir işlerine yaramayacak olan Tartelett'le ilgilenmeyi bırakıp bütün soğukkanlılıklarını koruyarak isabetli atışlar yapmanın peşine düşmüşlerdi. Kurşunlarını boşa harcamak istemediklerinden bir gölgenin önlerinden geçmesini bekliyorlardı. Onlar ateş eder etmez duyulan acı bir ses, bir hayvanın vurulduğunu haber veriyordu.

Bir çeyrek saatin sonunda kısa bir boşluk oldu. Bu canavarlar ya aralarından pek çoğunun yaşamına mal olan bu saldırıdan vazgeçmişti ya da daha uygun koşullarda yeniden saldırmak için sabahı bekliyordu.

Ne olursa olsun Godfrey'nin de Carèfinotu'nun da görevleri başından ayrılmak gibi bir niyeti yoktu. Ayrıca siyahinin tüfek kullanma konusunda Godfrey'den aşağı kalır yanı da yoktu. Eğer bu, doğal bir taklit güdüsünün eseri değilse oldukça şaşırtıcı bir şeydi doğrusu.

Onlar ateş eder etmez.

Saat sabah ikiye doğru yeni bir telaş başladı. Bu diğerlerinden çok daha ateşliydi. Tehlike oldukça büyüktü. Will Ağacının içindeki varlıkları artık savunmasız bir hale gelmişti.

Çünkü bu yeni gürlemeler ağacın dibinden geliyordu. Yatay bir şekilde yapılan pencerelerin konumu yüzünden Godfrey de Carèfinotu da bu vahşileri rahatça göremiyor, dolayısıyla da vura-mıyorlardı.

Bu hayvanlar artık ağacın kapısına saldırı-yordu. Kapı ya yerinden sökülecekti ya da bu hay-vanların elinde paramparça olacaktı.

Godfrey ve siyahi pencerelerden yeniden yere indiler. Kapı dışarıdan aldığı darbelerin etkisiyle sallanıp duruyordu... Pencerelerden içeri ölümün sıcak nefesinin sızdığını hissedebilirdiniz.

Godfrey ve Carèfinotu yatakları için karyola niyetine kullandıkları tahtaları kapının arkası-na dayayarak kapıyı sağlamlaştırmayı denediler ama nafileydi.

Kapının çok geçmeden kırılacağı kesindi çün-kü dışarıdaki canavarlar kapıyo öfkeyle sallıyor-du, özellikle de atışlar kesildiğinden beri.

Godfrey'nin gücü tükenmişti. Bu saldırganlar içeri girdiği anda arkadaşları ve o hâlâ içeridey-se, silahlı olmaları kendilerini savunmalarına yetmezdi.

Godfrey kollarını kavuşturmuş duruyordu. Ka-pının yavaş yavaş çatırdadığı görülebiliyordu ar-tık! Yapacak hiçbir şey yoktu. Başarısızlık hissiyle elini umutsuzca alnına götürdü. Fakat bir anda kendine geldi ve:

“Yukarı! Hepiniz yukarı!” diye bağırdı.

Ve Will Ağacının içinden geçen ve taa ağacın tepesine kadar uzanan dar koridoru işaret etti.

Carèfinotu ile ikisi tüfeklerini, altıpatlıklarını yanlarına aldılar, şarjörlerini de doldurdular.

Şimdi mesele daha önce yukarı çıkmaya hiç yanaşmamış Tartelett'i buna ikna etmeye gelmişti.

Ama Tartelett orada değildi. Onlar ateş etmekle uğraşırken o çoktan yukarı çıkmıştı!

“Yukarı!” diye tekrar etti Godfrey.

Yukarısı bu vahşi hayvanlara karşı güvende olabilecekleri son kaçış yeri idi. Eğer bu hayvanlardan biri, bir kaplan ya da panter, ağacın içinden yukarı çıkmaya kalkarsa bu dar geçitten geçmek zorundaydı ve bu sırada Godfrey ve arkadaşlarının kendilerini savunması kolay olurdu.

Godfrey ve Carèfinotu henüz otuz adım kadar yukarı çıkmıştı ki kükremeler Will Ağacının içinden duyulmaya başladı.

Birkaç saniye geç kalsalardı müthiş bir sürprizle karşılaşacaklardı. Hayvanlar kapıyı yıkıp geçmişti.

İkisi de hızlıca yukarı tırmandı ve nihayet ağacın gövdesindeki o açıklığa vardılar.

Onları orada korkuyla atılan bir çığlık karşıladı. Tartelett'ti bu. Bir panter ya da kaplan geldi sanmıştı! Zavallı öğretmen korkudan az kalsındüşüyordu, neyse ki ağacın dalına tutunmuştu.

Carèfinotu yanına gitti ve onu kemeriyle sıkı sıkı bağladığı başka bir dalın üzerine çekip çıkardı.

Godfrey ise bütün bu geçidi gözleyebileceği bir noktaya konuşlanmıştı. Carèfinotu da çarpraz ateş açabileceği bir başka yer arayıp buldu ve oraya geçti.

Beklemeye koyuldular.

Godfrey bir yandan da aşağıda neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordu ama ortalık hâlâ çok karanlıktı. Hayvanların homurtularını duymaya çabalıyordu. Seslere bakılırsa bu canavarların burayı terk etmeye hiç niyeti yoktu.

Sabah saat dörde doğru ağacın altı kısmında bir yangın çıktı ve çok geçmeden pencerelerle kapıya sıçradı. Aynı anda içinden geçtikleri bu açıklıktan kapkara bir duman tüttü ve ağacın yüksek dalları arasında kayboldu.

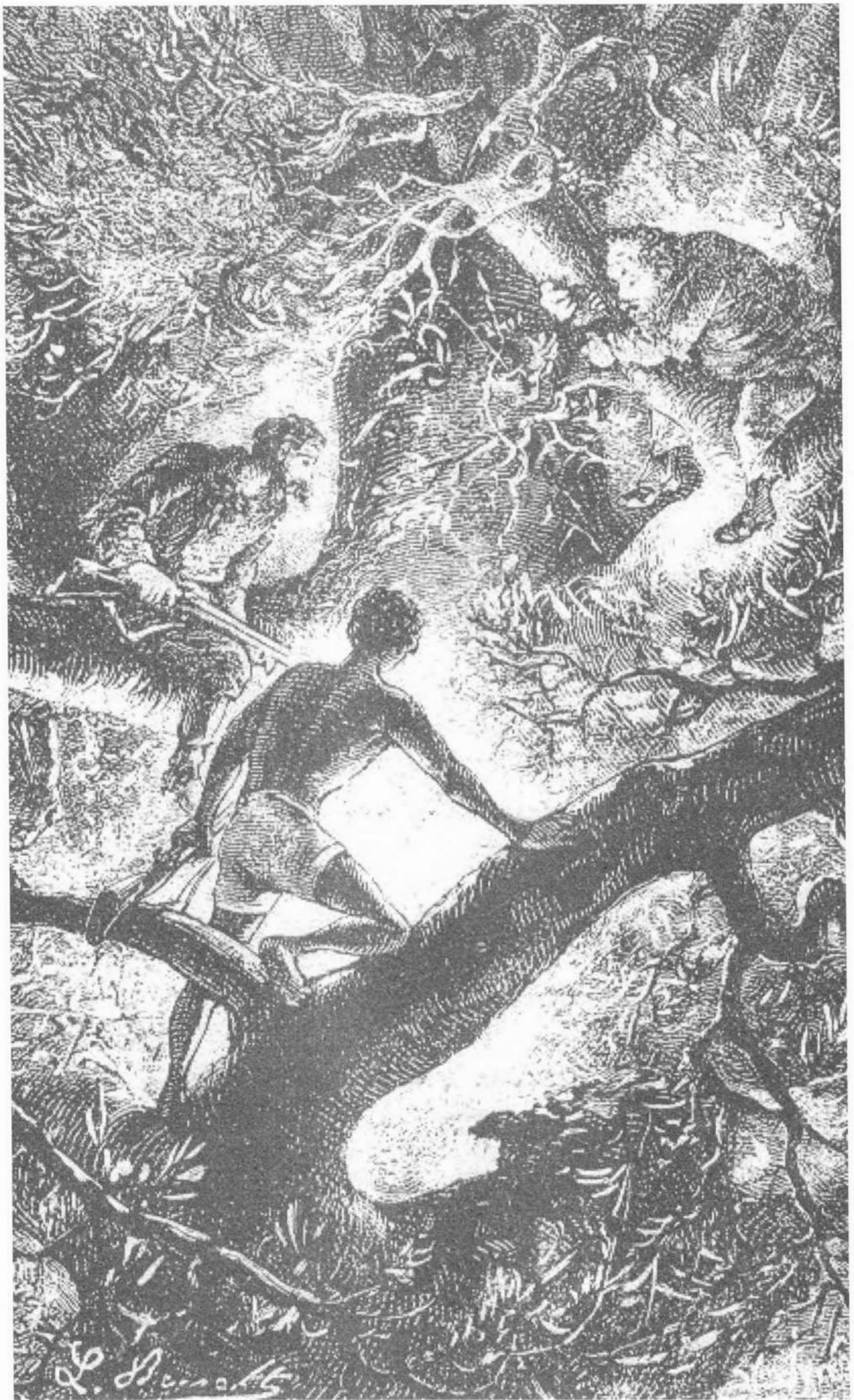
“Bu da neyin nesi?” diye bağırdı Godfrey.

Aslında anlaşılmayacak bir şey yoktu! Hayvanlar ağacın içinde dolaştıkça şöminedeki ateşi etrafa dağıtmış, ateş çabucak odadaki bütün eşyalara sıçramış, alevler çok kuru olduğundan kolayca yanan bütün gövdeyi sarmıştı. Dev sekoya alev alev yanıyordu.

Olaylar şimdiye kadar olduğundan daha da korkunç bir hal almıştı. Ağaçlık bölgeyi ıslıl ıslıl aydınlatan alevlerin ışığı sayesinde Will Ağacının dibinde oradan oraya koşturan hayvanları kolayca seçebiliyordunuz.

Tam o esnada müthiş bir patlama meydana geldi. Dehşetle sarsılan ağaç kökten uca titredi.

Will Ağacının içine saçılan barut patlamıştı. İçeride iyice sıkışan hava da tıpkı bir namlunun ucundan çıkan gaz gibi ağacın çatal kısmındaki açıklıktan basınçla dışarı çıktı.

Olaylar daha da korkunç bir hal almıştı.

Godfrey ve Carèfinotu bu sarsıntıyla mecburen görevlerinin başından ayrıldı! Tartelett ise eğer ağaca sıkı sıkıya bağlanmasaydı çoktan yeri boylamıştı.

Patlamanın etkisiyle korkuya kapılan ve de yaralanan hayvanlar kaçmaya başlamıştı.

Fakat barut patlamasının etkisiyle iyice yayılan yangın, bir bacadan yükselir gibi bu dev ağacın gölgesini yukarıya doğru şiddetle sarıyordu. Ağacın duvarlarını yalayıp geçen dev alevler çok geçmeden çatala kadar ulaşmıştı. Zaten çoktan ölen ağaç yanarken altıpatlar sesini andıran çatır çatır sesler çıkarıyordu. Alevlerin ışığı sadece bu dev ağaçların olduğu yeri değil güneydeki Dream-Bay burnundan Flag-Point'e kadar bütün kıyıyı aydınlatıyordu.

Yangın çoktan sekoyanın ilk dallarına sıçramıştı. Godfrey ve arkadaşlarının sığındıkları dala kadar ulaşması ise an meselesiydi. Karşı koyamayacakları bu ateşle kül olmaya mahkûmlar mıydı yoksa alevlerden kaçmak için ağacın en uç noktasına kadar kaçmak mı lazımdı?

Her durumda sonları ölümdü!

Godfrey hâlâ bundan kurtulmanın yollarını arıyordu. Ama bulamıyordu! Alt dallar çoktan yanmıştı. İnce bir duman, doğuda doğmaya başlayan günün ilk ışıklarına karışıyordu.

O esnada korkunç bir gümbürtü koptu. Köklerine kadar tutuşmuş ağaç müthiş bir gürültüyle çatırdadı, önce yana eğildi ve sonra devrildi...

Fakat devrilirken gövdesi komşu başka ağaçlarınkine çarptı. Ağaçların dalları birbirine karışmıştı.

Bu sayede zemine kırk beş derecelik bir açı çizerek yan yatmış bir şekilde durdu.

Ağaç devrilirken Godfrey ve arkadaşları işlerinin bittiğini sandılar!

“19 Ocak!” diye bağırdı bir ses. Şaşkına dönmüş Godfrey bu sesi hemen tanıdı!

Carèfinotu’nun sesiydi bu! Evet bunları söyleyen Carèfinotu’ydu. Bugüne kadar İngilizce tek bir sözcüğü bile ne telafuz edebilen ne de anlayabilen Carèfinotu!

“Sen?” dedi Godfrey ağacın dalı üzerinden ona kayarken.

“Evet ben konuştum,” dedi Carèfinotu. “Dayınız Will bugün gelecekti, eğer gelmezse bittik biz!”

XXII

*Şimdiye kadar gerçekten anlamsız görünen
ne varsa hepsi bir bir açıklığa kavuşuyor.*

Godfrey, Carèfinotu'ya cevap veremedi. Will Ağacının az ötesinden silah sesleri işitildi.

Will Ağacının ilk dallarını çoktan küle çevirmiş yangın, tam bu dev sekoyanın yıkılırken değdiği ağaçlara sıçramak üzereyken, şu fırtınayla birlikte gelen sağanak yağmurlardan biri bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı.

Bütün bu saçma sapan olaylar karşısında Godfrey ne düşüneceğini şaşırmıştı. Carèfinotu, Londra aksanıyla İngilizce konuşuyordu. Will Dayısının adını biliyordu ve onun geleceğini söylüyordu. Sonra bir de aniden ortaya çıkan silah sesleri vardı.

Acaba deliriyor muydu? Ama şimdi bu cevapsız sorularla boğuşmanın sırası değildi.

İlk silah seslerinin ardından yaklaşık beş dakika geçmişti ki ağaçların altında bir yığın denizci görüldü.

Godfrey ve Carèfinotu o anda kendilerini içi hâlâ yanan gövdenin üzerinden yere bıraktı.

Godfrey yere ayak basar basmaz iki kişinin ona seslendiğini duydu. Bu iki sesi de aklı ne kadar karışık olursa olsun mutlaka tanırdı.

“Yeğenim Godfrey. Sizi saygıyla selamlıyorum!”

“Godfrey! Sevgili Godfrey!”

“Will Dayı! Phina! Siz!...” diye bağırdı Godfrey şaşkınlıkla.

Üç saniye sonra birinin kollarındaydı, diğerine de o sıkı sıkı sarılmıştı.

“Will Dayı! Phina!”

O esnada Kaptan Turcotte'un emriyle iki denizci Tartelett'i kurtarmak için ağaca çıktı ve öğretmeninin sorgulayıcı bakışları arasında onu ağaçtan adeta söktüler.

Sorular, cevaplar, açıklamalar havada uçuşuyordu.

"Will Dayı siz?"

"Evet! Biz!"

"Phina adasını nasıl buldunuz?"

"Phina mı?" dedi William W. Kolderup. "Spencer adası demek istedin herhalde! Eh, pek zor olmadı aslında. Onu altı ay önce satın aldım!"

"Spencer adası mı?"

"Bu adaya benim ismimi mi verdiniz Godfrey?" diye sordu genç kadın.

"Bu yeni isim hoşuma gitti," diye cevap verdi W. Kolderup. "Ama yerbilimciler için burası hâlâ Spencer adası. San Francisco'dan üç gün mesafede yer alıyor. Robinson olmanın nasıl bir şey olduğunu öğrenmen için seni buraya göndermek faydalı olur diye düşündüm!"

"Ah dayı! Will Dayı!" dedi Godfrey. "Siz neler diyorsunuz Tanrı aşkına! Eğer söyledikleriniz doğruysa, bunu hak etmediğimi söyleyemeyeceğim! Ama ya *Dream*'in batması?"

"Numaraydı!" dedi William W. Kolderup. Doğrusu Godfrey onu hiç böyle keyifli görmemişti. "Dream benim Turcotte'a yaptığım yönlendirmeler doğrultusunda balast suyu sayesinde sakın sakın batırıldı. Sen de sandın ki karanlık sulara gömüldü. Ama kaptan senin ve Tartelett'in kıyıya çıktığını görür görmez tam yol tornistan yaptı! Üç

gün sonra da San Francisco'ya varmıştı. Bugün de bizi, planladığımız bu tarihte Spencer adasına o getirdi!"

"Yani mürettebattan kimse ölmedi mi?" diye sordu Godfrey.

"Hiç kimse... A tabii gemide saklanan ama kazadan sonra bir daha görünmeyen o Çinli'yi saymazsak!"

"Ya o kano?"

"Sahteydi, yani benim yaptırdığım bir kanoymdu!"

"Yerliler?"

"Hani şu şans eseri öldüremediğiniz yerliler mi, onlar da numaraydı."

"Carèfinotu?"

"Carèfinotu ya da benim sadık dostum Jup Brass. O da gerçek değildi. Ama görüyorum ki Cuma rolünü hakkını vererek oynamış!"

"Evet, iki kez hayatımı kurtardı; birinde bir ayıyla diğerinde bir kaplanla karşılaşmıştık."

"Ayı da kaplan da hepsi sahteydi!" dedi William W. Kolderup kahkahalarla gülererek. "İkisi de içi doldurulmuş hayvanlardı. Sen görmeden Jup Brass ve arkadaşları koydu onları oralara."

"Kafalarını ve pençelerini sallıyorlardı ama..."

"Jup Brass o karşılaşmalardan birkaç saat önce gece gidip senin için düzenek hazırlamıştı!"

"Bütün bunlar?..." diye tekrar edip duruyordu Godfrey. Bütün bu hilelere maruz bırakılmaktan biraz utanmıştı.

"Adanda her şey çok yolunda gidiyordu sevgili yeğenim, biraz rahatını kaçırmam gerekiyordu!"

“Her şey tamam da,” dedi Godfrey, gülme sırası bu kez ona gelmişti. “Madem bize ders vermek istediniz Will Dayı, neden bize içinde ihtiyacımız olan her şeyin bulunduğu bir sandık gönderdiniz?”

“Sandık mı?” diye sordu William W. Kolderup. “Hangi sandık? Ben size sandık göndermedim! Yoksa...”

Bunu söylerken Phina’ya döndü. Genç kadın o sırada kafasını yana, gözlerini yere çevirdi.

“Ah! Gerçekten! Bir sandık, o zaman sanırım Phina’ya bir suç ortağı gerekiyor...”

Will Dayı o sırada bir kahkaha patlatan Turcotte’a döndü.

“Bir şey istediğiniz zaman bazen size karşı gelebiliyorum ama Bayan Phina’ya karşı koymak mı... Bu çok zor işte. Dört ay önce beni aday kolaçan etmeye yolladığınız zaman tekneme bu sandığı da koymuştum...”

“Sevgili Phina, benim sevgili Phina’m!” dedi Godfrey genç kadının elini tutarak.

Yüzü kızaran kadın:

“Turcotte, sır tutacağınıza söz vermiştiniz!” dedi.

William W. Kolderup ise çok duygulanmıştı ve kafasını sallayarak bunu saklamaya çalıştı ama boşunaydı.

Fakat Godfrey dayısının açıklamalarını işittikçe keyifle gülümsese de Öğretmen Tartelett hiç gülmüyordu! Öğrendikleri onu incitiyordu! Böyle bir kandırmacanın parçası olmak, bir dans ve adabımuaşeret öğretmeni için hem de! Büyük bir ağırbaşlılıkla ileriye bir adım atarak:

“Bay William Kolderup,” dedi, “neredeyse kendisine yem olacağım dev timsahın da kartondan oyuncak bir timsah olduğunu iddia etmeyeceksiniz herhalde?”

“Timsah mı?” diye sordu dayı.

“Evet Bay Kolderup,” diye cevap verdi Carèfinotu ya da gerçek ismiyle Jup Brass. “Gerçek bir timsahtı Tartelett’in üzerine atılan. O benim getirdiğim koleksiyonda yoktu!”

Godfrey bir süredir olanı biteni anlattı. Dört ay boyunca adada bir tanesine bile rastlamadıkları gerçek aslanların, gerçek kaplanların, panterlerin ortaya çıkışını; yılanların istilasını...

Bu kez kafası karışma sırası William W. Kolderup'taydı. Olanlardan hiçbir şey anlamadı. Uzun zamandır bilinen Spencer adası böyle vahşi hayvanların uğrak yeri değildi. Satış sözleşmesine göre de içinde bir tane bile zararlı hayvan olmaması gerekiyordu.

Godfrey'nin, adanın farklı noktalarında yükseldiğini gördüğünü ve birkaç kez bakmaya gittiğini söylediği dumanla ilgili anlattıklarından da hiçbir şey anlamadı.

Ona her şeyin kendi emirlerine, kendi çizdiği programa göre gerçekleşmediğini düşündürten bu olaylar karşısında biraz kafası karışmışa benziyordu.

Tartelett'e gelince, malum o bütün bunları kolayca anlatabileceğiniz bir adam değildi. Ne sahte kazayı ne sahte yerlileri ne sahte hayvanları kabul etmeye yanaşıyordu. Hele ilk atışıyla yerlilerin liderini –ki bu da Kolderup otelinin kendisi gibi

hizmetkârlarından biriydi- öldürerek kazandığı zaferden vazgeçmeye hiç mi hiç yanaşmıyordu.

Her şey konuşulmuştu, her şey anlaşılmıştı, şu ne idüğü belirsiz duman ve gerçek vahşi hayvanlar hariç tabii. Bu kadarı Will Dayı için bile fazlaydı. Fakat kendini toplayıp bu soruların çözümünü sonraya bıraktı. Ve yeğenine dönerek:

“Godfrey,” dedi, “her zaman adaları çok sevdiğin. Şimdi bu adanın sana ait olduğunu söylesem eminim çok sevineceksin ve hayallerin gerçek olacak! Bu adayı sana hediye ediyorum! Adanda istediğini yapabilirsin! Seni buradan zorla götüreceğim, çekip alacak değilim! Eğer istediğin buysa hayatın boyunca bir Robinson ol...”

“Ben mi? Hayatım boyunca ha?” diye cevap verdi Godfrey.

Phina ise ona dönerek:

“Godfrey,” dedi “adanda kalmak istiyor musun?”

“Ölürüm daha iyi!” diye karşılık verdi hemen kesin bir dille.

Sonra bir anda akli başına geldi ve:

“Aslında olur,” dedi genç kızın elini tutarak, “burada kalırım ama üç tane şartım var. Birincisi, Phina sen de benimle kalacaksın. İkincisi, Will Dayı da bizimle burada kalmaya razı olacak. Üçüncüsü ise Dream’in papazı hemen burada bugün bizi evlendirecek!”

“Dream’de papaz yok Godfrey!” diye cevap verdi Will Dayı. “Bunu gayet iyi biliyorsun ama düşündüm de San Francisco’da bir tane olacaktı. Aslında orada bu küçük meseleyi seve seve

halledecek pek çok papaz buluruz. Bu düşüncene hemen yarın yola koyulacağımızı söyleyerek cevap vermiş olayım ben de.”

Phina ve Will Dayı, Godfrey’den onlara adayı gezdirmesini istedi. Godfrey onları sekoyaların altında dolaştırdı. Derenin kenarına, küçük köprünün olduğu yere kadar götürdü. Ama Will Ağacından geriye hiçbir şey kalmamıştı! Yangın ağacın dibinde kurdukları yuvalarını küle çevirmişti! William W. Kolderup gelmeden önce çetin kış kapıya dayanmıştı, kurdukları düzen yerle bir olmuştu, kanlı canlı vahşi hayvanlar adada at koşturuyordu, yani bizim Robinsonların yakıncak çok şeyleri vardı!

“Will Dayı,” dedi Godfrey, “biliyorsunuz, adaya Phina ismini verdim. Şunu da söylemek isterim, içinde yaşadığımız ağaca da Will Ağacı ismini vermiştim.”

“O zaman,” dedi Will Dayı, “Frisco bahçesine ekmek için ondan tohum alıp yanımızda götürelim.”

Bu gezinti sırasında uzaktan bazı vahşi hayvanları görmüşlerdi. Ancak bunlar *Dream*’in silahlı denizcilerden oluşan ordusuna saldırmaya cesaret edememişti. Öte yandan, bu hayvanların varlığı hâlâ gizemini koruyordu.

Daha sonra herkes gemiye bindi. “Timsah”ını da beraberinde götürmek isteyen Tartelett’e izin verilmişti.

Akşam olunca Godfrey Morgan’ın maceralarını ve Phina Hollaney ile nişanını kutlamak için herkes *Dream*’in yemek salonunda toplanmıştı.

Ertesi gün, yani 20 Ocak günü Kaptan Turcotte'un emriyle *Dream* denize açıldı. Sabah saat sekize doğru Godfrey, ufkun batısında bir gölge gibi gözden kaybolmakta olan adaya coşkuyla baktı. Orada hiçbir zaman unutmayacağı ders niteliğinde beş ay geçirmişti.

Hızlıca yol aldılar çünkü deniz çarşaf gibiydi. Üstelik *Dream*'in uskunalarının kolayca açılmasını sağlayacak bir rüzgâr vardı. Gemi bu kez dosdoğru hedefine ulaşacaktı belli ki! Çünkü artık kimsenin kandırılmasına gerek yoktu! İlk yolculuktaki gibi sayısız çalkantılar yapmıyordu! Gündüz kazandığını gece kaybetmesi de gerekmiyordu!

Dream, 23 Ocak günü öğle vakti Golden Gate'ten geçip geniş San Francisco körfezine sakin sakin yanaşmıştı. Tam karşılarında Merchant-Street uzanıyordu.

Tam o sırada bir de ne görsünler!

Gemi ambarından bir adam çıktı. Geminin *Phina* adasına demir attığı o gece, yüzerek *Dream*'e binen bu adam ikinci kez saklanmayı başarmıştı!

Kimdi bu adam?

Çinli Seng-Vou'dan başkası değildi. Gidiş yolculuğunu tamamladığı gibi şimdi de dönüş yolculuğunu yapmıştı!

Seng-Vou, William W. Kolderup'a bir adım attı.

"Bay Kolderup beni bağışlayın," dedi kibarca. "*Dream*'e bindiğimde geminin doğrudan Şangay'a, ülkeme gideceğini düşünmüştüm. Ee gemi San Fransisco'ya geri geldiğine göre artık inebilirim!"

Hepsi bu olay karşısında şaşkına dönmüştü ve kimse kendilerine gülümseyerek bakan bu davetsiz misafire ne diyeceğini bilmiyordu.

“Fakat,” dedi William W. Kolderup, “altı aydan beri bu ambarda kalmış olamazsın, öyle değil mi?”

“Hayır!” dedi Seng-Vou.

“Ee nerede saklandın?”

“Adada!”

“Sendin!” diye bağırdı Godfrey.

“Bendim.”

“O dumanlar...”

“Ateş yakmak gerekiyordu!”

“Ve bizim yanımıza gelip bizimle birlikte yaşamının yollarını aramadın?”

“Bir Çinli yalnız yaşamayı sever,” diye cevap verdi Seng-Vou sakince. “Kendi kendine yeter ve kimseye ihtiyacı yoktur!”

Bu nevi şahsına münhasır adam William W. Kolderup’ı selamlayıp gemiden indi ve gözden kayboldu.

“İşte gerçek Robinsonlar böyle bir hamurdandır,” dedi Will. “Ona bak bakalım sana benziyor mu? Anglo-sakson ırkının onun soyundan gelenleri sindirmesi kolay olmayacağı benziyor.”

“Seng-Vou’nun varlığı dumanları açıklıyor açıklamasına da,” dedi Godfrey, “ya vahşi hayvanlar?”

“Ya benim timsahım!” diye ekledi Tartelett. “Benim timsahımı kim açıklayacak!”

William Dayı bu konuda etraflıca düşünüyordu. Kendisi de şaşkındı. Sanki bir şey yakalamaya çalışır gibi elini alnına götürdü.

“Bunu da sonra öğreneceğiz,” dedi. “Arayan her zaman aradığını bulur, bu böyledir.”

Birkaç gün sonra büyük bir törenle William W. Kolderup’ın yeğeninin ve manevi kızının düğünlerini kutladılar.

Bu iki genç nişanlının zenginlik meraklısı arkadaşları tarafından nasıl şımartıldıklarını ve nasıl kutlandıklarını varın siz düşünün.

Bu törende Tartelett “her zamanki gibi” çok şık ve çok zarifti. Öğrencisi de bu ünlü dans ve adabımuaşeret öğretmeniyle gurur duyuyordu.

Tartelett’in bir fikri vardı. Timsahını dik bir şekilde göstermediğine göre –ki buna üzülüyordu– onu doldurtmaya karar verdi. Bu sayede çenesi açık, bacakları dümdüz olacak şekilde güzelce hazırlanan ve tavana asılan böylesi bir hayvan odasının en güzel süsü olabilirdi.

Timsah meşhur dolum ustalarından birine gönderildi. Adam birkaç gün sonra timsahı otele getirdi.

Herkes Tartelett’in neredeyse kendisine yem olacağı bu canavara hayran kalmıştı.

“Bu hayvanın nereden geldiğini biliyor musunuz Bay Kolderup?” diye sordu usta ona bir not uzatarak.

“Hayır!” diye cevap verdi Will Dayı.

“Ama kabuğunun altına yapıştırılmış bir etiket vardı.”

“Etiket mi?” diye sordu Godfrey.

“Bakın,” dedi meşhur usta, ona üzerinde silinmez mürekkeple şu sözcüklerin yazılı olduğu bir deri parçası uzatarak:

Hambourg'dan Hagenbeck tarafından U.S.A Stockton'daki J.-R. Taskinar'a gönderilmiştir.

William W. Kolderup bunu okur okumaz müthiş bir kahkaha attı.

Her şeyi anlamıştı.

Düşmanı J. -R. Taskinar'dı bu. Yenilmiş rakibi, bir dolu sürüngen ve başka bir sürü vahşi hayvan satın aldıktan sonra iki dünyanın meşhur tüccarından intikamını almak için birkaç kez Spencer adasına giderek bunları adaya indirmişti. Bu iş ona pahalıya mal olmuş olmalıydı ama hakkını verelim, anlatılanlara göre İngilizlerin onu Fransa'ya vermeden önce Martinik için yaptığını yapmış, yani rakibinin mülkünü işgal etmeyi başarmıştı!

Böylece Phina adasında yaşananlar arasında açıklığa kavuşmayan tek bir olay bile kalmamıştı.

"İyi oynamış!" dedi William W. Kolderup. "Bu yaşlı Taskinar çakalından aşağı kalmayacağım ben de!"

"Ama," dedi Phina, "Spencer adası şimdi bu korkunç misafirleriyle..."

"Phina adası..." diye cevap verdi Godfrey.

"Phina adası," dedi gülerek genç kadın. "Artık kesinlikle yaşanmaz bir yer oldu!"

"Peh!" diye söze girdi Will Dayı. "Biz de orada yaşamak için en son aslanın, en son kaplanı alt etmesini bekleriz!"

Godfrey, "Yani sevgili Phina, siz benimle orada bir süre yaşamaktan korkmuyor musunuz?" dedi.

"Benim sevgili eşim, seninleyken hiçbir şeyden, hiçbir yerden korkmam!" diye cevapladı

Phina. “Hem sen daha dünya turunu da yapmadın ki...”

“Birlikte yapacağız!” dedi Godfrey. “Tabii kader beni yeniden bir Robinson yapmazsa...”

“Bu kez hiç değilse sadık Robinson kadının da yanında olur!”

